

Sinteza
amendamentelor, obiecțiilor și propunerilor la proiectul Legii
nr. 427 din 24.11.2022

Nr. Crt.	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Comentarii	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond
1.	Ministerul Afacerilor Interne În titlul actului elaborat se recomandă completarea cu cuvintele „unor acte normative”.	Se acceptă	
2.	Guvernul RM Ce ține de terminologia generică a proiectului, aceasta urmează a fi adusă în concordanță cu actele normative generale de specialitate, în special Codul civil al Republicii Moldova (de exemplu, noțiunea de „filială” și „reprezentanță” au fost substituite cu noțiunea de „sucursală”), Legea nr. 135/2007 privind societățile cu răspundere limitată și Legea nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni.	Se acceptă	
3.	Guvernul RM Suplimentar, vor fi revizuite și ajustate în mod corespunzător instrumentele procesului de armonizare (clauza de armonizare, nota informativă și tabelul de concordanță).	Se acceptă	
4.	Banca Națională a Moldovei Reiterăm propunerea enunțată în avizele precedente ale BNM privind operarea modificărilor corespunzătoare în Capitolul IV din Lege, prin preluarea normelor corespunzătoare din proiectul de	Nu se accepta Luând în considerare scopul proiectului de lege propus și modificările existente, se constată faptul că proiectul nr. 406/MF/BNM/2022 urmează a fi ajustat în contextul modificărilor propuse în proiectul nr. 427.	

	<p>Lege nr. 406/MF/BNM/2022. Aceste modificări sunt necesare pentru a asigura corelarea dispozițiilor din Capitolul IV cu normele imperative ale art. 34 alin. (5), art. 38 alin. (1) , art. 39 alin. (1) și pentru a evita potențialele conflicte de competențe.</p>		
5.	<p>Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției</p> <p>Proiectul este înregistrat în Parlament la 24 noiembrie 2022 cu numărul 427, ca inițiativă legislativă a unui grup de deputați, în conformitate cu prevederile art.73 din Constituție. Totuși, nota informativă la proiect menționează că proiectul a fost elaborat de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor. Acest fapt constituie o încălcare a procedurilor de elaborare și promovare a actelor legislative. Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției a menționat și anterior că eludarea prevederilor Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative referitoare la procesul de asigurare a calității actului normativ constituie un gest de favoritism politic și poate periclita calitatea proiectului de lege. În particular, proiectul legislativ nu a trecut etapele de: expertiză a gradului de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene; expertiză juridică; analiză de impact; consultări publice și altele. Asemenea practici periclitizează calitatea actului, condiționează revizuirea acestuia, iar pe viitor trebuie excluse.</p>	<p>Proiectul de lege a fost discutat în cadrul a 2 consultări publice organizate de către Comisia securitate națională, apărare și ordine publică. Ulterior, fiind supus expertizei gradului de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene, expertizei juridice și anticorupție.</p>	
6.	Centrul de Armonizare a Legislației	Se acceptă	

	<p>Cu referire la Clauza de armonizare Ținând cont de prevederile art. 31, alin (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și pct. 30 din HG 1171/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, clauza de armonizare va fi inserată după preambul și clauza de adoptare a proiectului național, în conformitate cu modelul stabilit în Anexa nr. 2 la Regulament, și se va expune în următoarea redacție: Prezenta Lege transpune parțial dispozițiile Directivei (UE) 2018/843 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018 de modificare a Directivei (UE) 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, precum și de modificare a Directivelor 2009/138/CE și 2013/36/UE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 156/43 din 19 iunie 2018.</p>		
7.	<p>Centrul de Armonizare a Legislației Cu referire la Tabelul de concordanță menționăm că, la etapa elaborării proiectului național, nu au fost respectate cerințele art. 21, 31 și 36 din Legea nr. 100/2017 privind întocmirea și prezentarea tabelului de concordanță pentru proiectul care urmărește armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene. Totodată, din motive de eficiență precum și în scopul respectării cadrului legal menționat,</p>	Se acceptă	

	<p>autoritatea națională responsabilă (Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor) a elaborat și prezentat Tabelul de concordanță pentru examinare în adresa Centrului de armonizare a legislației, în procesul avizării. Astfel, în rezultatul examinării, apreciem că acesta în mare parte corespunde cerințelor stabilite pentru elaborarea și prezentarea TC din HG nr. 1171/2018.</p> <p>Totodată, reieșind din faptul că TC indică nivelul de conformitate atins prin proiectul național actual supus examinării, evidențiem că, după adoptarea actului normativ autorii vor actualiza TC pentru a corespunde versiunii textului adoptat și pentru a reflecta corect gradul de realizare a obligațiilor de armonizare legislativă atins, precum și vor transmite în adresa Centrului versiunea finală a TC pentru a fi inclus în baza de date a legislației naționale armonizate.</p>		
8.	<p>Centrul de Armonizare a Legislației Cu referire la Nota informativă Nota informativă la proiect se va completa după modelul stabilit de Anexa nr. 1 la Legea nr. 100/2017, în special, în ceea ce privește completarea Compartimentului 3 „Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene” și, respectiv, a Compartimentului 9 „Constatările expertizei de compatibilitate”.</p> <p>Totodată, reieșind din faptul că intervenția rezultă din angajamentele asumate de</p>	Se acceptă	

	<p>Republica Moldova în cadrul acordurilor bilaterale cu Uniunea Europeană, se vor indica succint: prevederile relevante din acord; în ce măsură proiectul contribuie la realizarea angajamentelor asumate și la implementarea prevederilor relevante din acord; gradul de compatibilitate atins de actul național cu actul UE ce se transpune; mențiunea privind elaborarea TC al proiectului de act normativ. Reieșind din compatibilitatea parțială realizată prin proiectul național, se vor indica succint motivele care stau la bază, precum și lista proiectelor de acte normative planificate și termenul-limită pentru realizarea transpunerii complete a actului UE.</p> <p>În rezultat, apreciem că proiectul național și-a atins parțial finalitatea propusă privind transpunerea dispozițiilor Directivei (UE) 2018/843 în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, cu observațiile de compatibilitate expuse supra.</p> <p>Suplimentar, vor fi revizuite și ajustate în mod corespunzător instrumentele procesului de armonizare (Clauza de armonizare, Nota informativă și Tabelul de concordanță), conform obiecțiilor formulate în prezenta Opinie.</p>		
9.	<p>Guvernul RM</p> <p>Având în vedere prevederile pct. 3 subpct. 1) din Metodologia de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 23/2019, atenționăm despre necesitatea însoțirii</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Reieșind din prevederile art. 25 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și al art. 13 din Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător nu se constată necesitatea efectuării analizei impactului de reglementare.</p>	

	<p>proiectului a analizei impactului de reglementare, deoarece proiectul include prevederi ce stabilesc drepturi, obligații și cerințe față de entitățile raportoare, în special pentru bănci; unitățile de schimb valutar; societățile de registru; societățile de investiții, asiguratorii, liberii profesioniști etc.</p> <p>Astfel, analiza impactului de reglementare va permite identificarea problemelor apărute, stabilirea obiectivelor, determinarea opțiunilor de soluționare a problemei ori de atingere a obiectivului și estimarea impactului, efectelor sau consecințelor opțiunilor respective, cu scopul de a fundamenta și argumenta necesitatea unei reglementări în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.</p>		
10.	<p>Ministerul Finanțelor</p> <p>În corespundere cu art. 42 din Legea nr.100/2017, denumirea proiectului urmează de completat cu sintagma „unor acte normative”, având în vedere că prin proiectul prezentat se modifică 3 acte normative, iar denumirea acestuia trebuie să conțină o formulă generală referitoare la modificarea unor acte normative.</p>	Se acceptă	
11.	<p>Guvernul RM</p> <p>Cu referire la clauza de armonizare, ținând cont de prevederile art. 31 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și pct. 30 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.</p>	Se acceptă	

	<p>1171/2018, clauza de armonizare va fi inserată după preambul și clauza de adoptare a proiectului național, în conformitate cu modelul stabilit în anexa nr. 2 la Regulament, și se va expune în următoarea formulare:</p> <p>„Prezenta lege transpune parțial dispozițiile Directivei (UE) 2018/843 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018 de modificare a Directivei (UE) 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, precum și de modificare a Directivelor 2009/138/CE și 2013/36/UE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 156/43 din 19 iunie 2018.”</p>		
12.	<p>SPCSB Pe tot parcursul textului, cuvintele ”asociate acesteia”, ”asociate acestora” și ”asociate spălării banilor”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvântul ”predicat” la forma gramaticală corespunzătoare.</p>	Se acceptă	
13.	<p>SPCSB Pe tot parcursul textului, cuvintele ”Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvântul ”Serviciul” la forma gramaticală corespunzătoare.</p>	Se acceptă	
14.	<p>SPCSB Se propune includerea următoarelor prevederi: ”La articolul 4 alineatul (2) din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public,</p>	Se acceptă	

	după cuvintele ”combatere a corupției,” se completează cu cuvintele ”ai serviciului prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului”.”		
15.	<p>SPCSB</p> <p>Se propune includerea următoarelor prevederi: ”Art. VI. Codul Contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (republicat în Monitorul Oficial al republicii Moldova, 2017, nr. 78 – 84, art. 100) se modifică după cum urmează:</p> <p>1. Articolul 263 se completează cu alin. (9) cu următorul conținut: „(9) Desfășurarea unor genuri de activitate interzise de lege se sancționează cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale.”</p> <p>2. se completează cu articolul 2632 în următoarea redacție: ”Articolul 2632. Declararea informației cu privire la beneficiarul efectiv/beneficiarii efectivi Nedeclararea, declararea incompletă sau incorectă a informației cu privire la beneficiarul efectiv/beneficiarii efectivi a persoanelor juridice, întreprinzătorilor individuali și organizațiilor necomerciale, se sancționează cu o amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale.”</p> <p>3. La articolul 400 alineatul (1), după textul „...art.263 alin.(1)”se introduce textul „și alin.(9)”;</p> <p>4. La articolul 402 alineatul (1), după textul ”la art. 263” se completează cu sintagma ”263²”.”</p>	Se acceptă	

16.	<p>SPCSB</p> <p>Se propune includerea în dispoziții finale și tranzitorii a următoarei prevederi: ”Persoanele juridice, întreprinzătorii individuali și organizațiile necomerciale înregistrate în Republica Moldova, vor prezenta și/sau actualiza informația cu privire la beneficiarul efectiv/beneficiarii efectivi la Agenția Servicii Publice în termen de 18 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi.”</p>	Se acceptă	
17.	<p>Ministerul Finanțelor</p> <p>Totodată, pe tot parcursul proiectului, în articolele la care sunt propuse modificări cu referire la cuantumul/valoarea tranzacțiilor, se propune ca tranzacțiile, valoarea acestora să fie legate de o perioadă de timp (lună, an) sau sumele să derive din una sau mai multe tranzacții.</p>	În lipsa unei argumentări, nu este posibil analiza propunerii.	
18.	<p>Ministerul Finanțelor</p> <p>Suplimentar, se propune examinarea posibilității includerii în proiectul de Lege a unei norme, privind furnizarea în adresa Serviciului Fiscal de Stat a informației recepționate și incluse în Registrului electronic al Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (compartimentul informații furnizate de către instituțiile financiare).</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Conform prevederilor Legii nr. 308/2017:</p> <p>- art. 16 alin. (5) „Accesul direct al persoanelor terțe la resursele informaționale deținute de Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor este interzis. Numai angajații Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor au acces la informația din bazele de date deținute de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și au dreptul să proceseze această informație în urma autorizării prealabile obținute de la conducerea Serviciului.”</p> <p>- art. 17 alin. (3) „Schimbul informațional dintre Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și organele de drept se efectuează prin intermediul unui ofițer de legătură, în condițiile respectării prezentei legi. Procedura de obținere și prelucrare a</p>	

informațiilor este reglementată printr-un ordin interdepartamental comun.”.

- art. 17 alin (8) „Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor răspunde cererilor de informații dacă acestea sunt suficient motivate de suspiciuni privind infracțiuni de spălare a banilor, infracțiuni asociate acestora și cele de finanțare a terorismului. În cazul în care există motive de fapt pentru a presupune că furnizarea unor astfel de informații ar avea un impact negativ asupra investigațiilor financiare sau analizelor în curs de desfășurare ori, în circumstanțe excepționale, în cazul în care divulgarea informațiilor ar fi în mod clar disproporțională față de interesele legitime ale unei persoane fizice sau juridice ori ar fi irelevantă în ceea ce privește scopurile pentru care a fost solicitată, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor nu dă curs cererii de informații.”.

- art. 19 alin. (1) lit. v) „oferă, la solicitarea organului de urmărire penală, informațiile deținute cu privire la activitățile și tranzacțiile suspecte, în condițiile prezentei legi;”.

Obținerea informațiilor ce constituie secret bancar, comercial, fiscal și profesional de către persoane terțe, inclusiv autorități publice este limitată, iar în cazul organelor de drept, accesul la acest tip de informații este reglementat de Codul de procedură penală (art. 41, art. 126) și Legea nr. 59 din 29.03.2012 privind activitatea specială de investigație (lit. f) pct. 1) alin. (1) art. 18).

Informațiile deținute de Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în conformitate cu art. 11 din Legea 308/2017 constituie secret bancar, comercial, fiscal și profesional, iar regimul acestor tipuri de informații este reglementat de Codul civil (art. 1745, 2047 – 2049).

Recepționarea, păstrarea, analiza și prelucrarea de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor a informațiilor bancare și comerciale, prin derogare de la prevederile Codului Civil, Codului Procedură Penală și Legea nr. 59 din 29.03.2012 privind activitatea specială de investigație, este condiționată expres de necesitatea prevenirii și combaterii spălării banilor și a finanțării terorismului, în vederea asigurării securității statului, prin protejarea sistemului național financiar-bancar și financiar-nebancar, în conformitate cu Legea 308/2017 „cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului”.

Totodată, accesul părților terțe la Sistemul Informațional automatizat de informare și comunicare privind prevenirea și combaterea spălării banilor contravin standardelor internaționale în domeniu, și anume:

Metodologia Grupului de Acțiune Financiară (FATF/GAFI) de evaluare a conformității tehnice cu recomandările FATF și eficacitatea sistemelor CSB/CFT din februarie 2013 (actualizat în 2018) prevede:

Recomandarea 29

- 29.6 Unitatea de Informații Financiare trebuie să protejeze informația prin:
 - (c) „asigurarea accesului limitat la locațiile și informațiile sale, inclusiv la sistemele informatice”.
- 29.7 FIU trebuie să fie independentă din punct de vedere operațional și autonomă prin:
 - (d) „să fie capabilă să obțină și să instaleze resursele necesare pentru îndeplinirea funcțiilor sale, pe bază individuală sau de rutină, fără nici o influență sau interferență politică, guvernamentală

sau industrială nejustificată, care ar putea compromite independența sa operațională”.

- pct. 32 al Principiilor Schimbului de Informație al Grupului Egmont, care prevede că „Schimbul de informații trebuie utilizat doar în scopul pentru care au fost solicitate sau furnizate. Orice diseminare a informațiilor către alte autorități sau părți terțe sau orice utilizare a acestor informații în scopuri administrative, de investigații, de urmărire penală sau de drept, în afara celor aprobate inițial, ar trebui să facă obiectul unei autorizări prealabile de către Unitatea de Inteligență Financiară”.

Ținem să menționăm faptul că Serviciul Prevenirea Combaterea Spălării Banilor este membru cu drepturi depline în cadrul Grupului Egmont și beneficiază de accesul la Egmont Secure Web (ESW). ESW reprezintă o platformă securizată de comunicare, care permite comunicarea criptată cu alte Servicii similare membre Egmont.

În acest sens Serviciul este obligat să respecte cu strictețe principiile schimbului de informații obținute prin intermediul platformei securizate ESW. În caz de schimbări în structura organizațională, mandatul și modul de operare a membrilor Egmont, aceștia sunt obligați să informeze Secretariatul Grupului Egmont despre aceste schimbări, ceea ce poate conduce inclusiv la suspendarea calității de membru.

Mai mult ca atât, Directiva Uniunii Europene nr. 1153/2019 din 20.06.2019 de stabilire a normelor de facilitare a utilizării informațiilor financiare și de alt tip în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a anumitor tipuri de infracțiuni, prevede: „unitățile financiare au obligația de a coopera cu autoritățile sale competente pentru

		prevenirea, depistarea, investigarea sau urmărirea penală a infracțiunilor și de a fi în măsură să răspundă în timp util solicitărilor motivate de informații financiare sau de analize financiare venite din partea autorităților respective”.	
19.	<p>Banca Națională a Moldovei</p> <p>De asemenea, observăm că proiectul nu remediază unele dificultăți curente în aplicarea Legii 308/2017, în particular, cu referire la incertitudinile privind delimitarea domeniilor de competență ale SPCSB, pe de o parte, și cele ale organelor de supraveghere, pe de altă parte - fapt care conduce la conflicte pozitive sau negative de competență. Drept exemplu pot servi atribuțiile paralele ale Serviciului și ale organelor de supraveghere de a efectua controale și aplica sancțiuni pentru admiterea de către entitățile raportoare a aceluiași categorii/tipologii de încălcări.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>În lipsa unor propuneri de modificare, nu este clar la care articole se referă obiecția. Competențele organelor cu funcții de supraveghere sunt stabilite prin art. 15 din Legea nr. 308/2017.</p>	
20.	<p>Centrul Național Anticorupție</p> <p>Suplimentar, menționăm că potrivit art. 25 alin. (1) al Legii integrității nr. 82/2017, eficiența cultivării climatului de integritate instituțională și profesională este supusă verificărilor din partea conducătorilor entităților publice, a autorităților anticorupție, a societății civile și mass mediei.</p> <p>În acest sens, în conformitate cu prevederile art. 25 alin. (3) lit. a), art. 28 alin. (4) ale Legii prenotate, expertiza anticorupție, în calitate de măsură de control al integrității în sectorul public, se va efectua doar asupra proiectului</p>	<p>Se acceptă</p>	

	<p>definitivat în baza propunerilor și obiecțiilor expuse în procesul de avizare și/sau de consultare a părților interesate.</p> <p>Proiectul propus pentru expertiza anticorupție, nu este însoțit de avizele instituțiilor implicate în procesul de avizare/sinteza recomandărilor recepționate în cadrul consultării publice, fapt ce presupune că ulterior redacția proiectului poate suferi modificări și completări.</p> <p>Urmare a celor expuse, solicităm respectuos expedierea în adresa CNA a proiectului definitivat, pentru efectuarea expertizei anticorupție.</p>		
21.	<p>Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției</p> <p>La punctele 6 și 10 nu sunt complete noțiunile de „beneficiar efectiv” și „persoană expusă politic”, corespunzător reglementărilor europene.</p>	<p>Se acceptă prin redactarea prevederilor respective.</p> <p>Noțiunea de beneficiar efectiv de la art. 5² urmează a fi expus în următoarea redacție:</p> <p>”(2) Noțiunea de beneficiar efectiv include cel puțin:</p> <p>1) în cazul persoanelor juridice cu scop lucrativ (comercial):</p> <p>a) persoana fizică/persoanele fizice care dețin sau controlează în ultimă instanță o persoană juridică prin exercitarea directă sau indirectă a dreptului de proprietate asupra unei cote-părți din numărul de acțiuni ori din drepturile de vot ori prin participația în capitalul social ale persoanei juridice respective, sau prin exercitarea controlului prin alte mijloace, alta decât o societate cotate pe o piață reglementată care face obiectul cerințelor de divulgare a informațiilor în conformitate cu standardele internaționale echivalente care asigură transparența corespunzătoare a informațiilor privind exercitarea dreptului de proprietate</p>	

Deținerea a 25% plus o acțiune sau participarea în capitalul social a unei persoane juridice într-un procent de peste 25% de către o persoană fizică, este un criteriu al exercitării directe a dreptului de proprietate.

Deținerea a 25% plus o acțiune sau participarea în capitalul social al unei persoane juridice într-un procent de peste 25% de către altă persoană juridică, care se află sub controlul unei persoane fizice, sau de către mai multe persoane juridice, care se află sub controlul aceleiași persoane fizice, este un criteriu al exercitării indirecte a dreptului de proprietate.

b) În cazul în care, după epuizarea tuturor mijloacelor posibile și cu condiția că nu există motive de suspiciune, nu se identifică nici o persoană în calitate de beneficiar efectiv, persoana fizică care ocupă funcția de administrator al clientului este considerată beneficiar efectiv. Entitățile raportoare țin evidența măsurilor luate în vederea identificării beneficiarilor efectivi pentru fiecare client în parte și le prezintă, la cerere, Serviciului și/sau organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare.

2) în cazul fiduciilor sau construcțiilor juridice similare, toate persoanele fizice, după cum urmează:

- a) Constitutorul/constitutorii, precum și persoanele desemnate să îi/le reprezinte interesele în condițiile legii;
- b) Fiduciarul/fiduciarii;
- c) Protectorul/protectorii (dacă există);
- d) Beneficiarul/beneficiarii fiduciilor sau construcțiilor juridice similare sau, în cazul în care identitatea acestuia/acestora încă nu este identificată, categoria de persoane în al căror interes

principal se constituie sau funcționează fiducia sau construcția juridică similară;

e) Oricare altă persoană fizică care exercită controlul în ultimă instanță asupra fiduciei sau a construcției juridice similare prin exercitarea directă sau indirectă a dreptului de proprietate sau prin alte mijloace;

3) în cazul persoanelor juridice cu scop nelucrativ:

a) persoana fizică/persoanele fizice care exercită controlul efectiv asupra activelor organizațiilor necomerciale sau ale oricărei persoane juridice cu scop nelucrativ (necomercial) – membrii adunării generale, ai consiliului, fondatorul/fondatorii, precum și administratorul numit în modul prevăzut de statut, și

b) persoana fizică/persoanele fizice – beneficiarul/beneficiarii activității organizațiilor necomerciale sau ale oricărei persoane juridice cu scop nelucrativ (necomercial) în al cărei interes aceasta a fost constituită dacă aceasta este determinată, dacă nu este determinată, beneficiar efectiv este categoria de persoane fizice în al cărei interes a fost constituită.

4) în cazul persoanelor juridice, altele decât cele prevăzute la pct. 1) – 3) și al entităților care administrează și distribuie fonduri:

a) Persoana fizică beneficiară a cel puțin 25% din bunurile, respectiv părțile sociale sau acțiunile unei persoane juridice sau ale unei entități fără personalitate juridică, în cazul în care viitorii beneficiari au fost deja identificați;

b) Grupul de persoane în al căror interes principal se constituie ori funcționează o persoană juridică sau entitate fără personalitate juridică, în cazul în care persoanele fizice care beneficiază de persoana

		<p>juridică sau de entitatea juridică, nu au fost identificate.</p> <p>c) Persoana sau persoanele fizice care exercită controlul asupra a cel puțin 25% din bunurile unei persoane juridice sau entități fără personalitate juridică, inclusiv prin exercitarea puterii de a numi sau de a revoca majoritatea membrilor organelor de administrație, conducere sau supraveghere a respectivei entități.”</p> <p>Prevederile cu privire la persoana expusă politic se expun în următoarea redacție:</p> <p>”(1) Persoană expusă politic este persoana fizică care exercită sau a exercitat funcții publice importante, și include:</p> <ul style="list-style-type: none">a) șefi de stat, șefi de guvern, miniștri și miniștri adjuncți sau secretari de stat;b) membri ai parlamentului sau ai unor organe legislative similare;c) membri ai organelor de conducere ale partidelor politice;d) membri ai curților supreme, ai curților constituționale sau ai altor instanțe judecătorești de nivel înalt ale căror hotărâri nu fac obiectul altor căi de atac decât în circumstanțe excepționale;e) membri ai curților de conturi sau ai consiliilor băncilor centrale;f) ambasadori, însărcinați cu afaceri și ofițeri superiori în forțele armate;g) membri ai organelor de administrare, de conducere sau de supraveghere ale întreprinderilor publice;h) directori, directori adjuncți și membri ai consiliului de administrație sau membri cu funcții echivalente în cadrul unei organizații internaționale.”	
--	--	---	--

22.	<p>Centrul de Antreprenariat și Politici Economice</p> <p>Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului și a Legii nr.75/2020 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor este o inițiativă care vine să îmbunătățească cadrul normativ național și să-l alinieze la standardele și angajamentele internaționale asumate de către Republica Moldova .</p> <p>Acest proiect de lege abordează un aspect important pentru securitatea economică a țării, fiind definit beneficiarul efectiv al companiilor și reglementate cerințe obligatorii și proceduri care se referă la informațiile privind persoana care deține sau controlează în ultimă instanță companiile din sectoare importante a economiei. Aceste norme sunt importante și în contextul scandalurilor de rezonanță regională și internațională, care a implicat Republica Moldova în ultimii 10 ani. Mai multe detalii despre acest subiect pot fi găsite în Raport de analiză: Mecanismul de evaluare a investițiilor străine directe, elaborat de către CAPE.</p> <p>Propuneri pentru proiectul de lege</p> <p>Propunere: Proiectul de lege trebuie să prevadă norme exprese privind transparentizarea informației cu privire la beneficiarii finali ai companiilor.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Luând în considerare decizia Curții de Justiție a Uniunii Europene privind declararea prevederilor art. 1 (15), lit. (c) din Directiva 2018/843/UE drept nevalabile, în proiect, au fost incluse propunerile de excludere a prevederilor aferente obligației de oferire a accesului public la informația privind beneficiarul efectiv.</p>	
-----	---	--	--

Argumentare: Începînd cu anul 2020, informații detaliate cu privire la companiile înregistrate în Moldova era posibil de obținut doar de la Agenția Servicii Publice (ASP) și doar dacă persoana era înregistrată ca operator de date cu caracter personal. În luna martie 2020, ASP, sub idea creării unei noi platforme de date publice, a închis accesul la registrul public, limitând astfel accesul la informație, fiind posibilă doar opțiunea de prezență fizică pentru a consulta dosarul companiilor. Mai mult ca atât, odată cu începerea pandemiei acest acces a fost limitat la trei companii pe zi. Astfel, sub paravanul protecției datelor cu caracter personal, dar și a reformei, a fost limitat accesul publicului la informațiile de interes public.

Analizînd experiența internațională se observă un interes sporit în transparentizarea informației cu privire la beneficiarii finali ai companiilor. Legea privind transparența corporativă din SUA, aprobată la 1 ianuarie 2021 are ca scop obligarea companiilor cu răspundere limitată să publice mai multe informații, inclusiv cele cu privire la beneficiarul final. Scopul acestei legi este lupta împotriva cleptocrației. Pe de altă parte, autoritățile din Marea Britanie, prin intermediul Casei companiilor din Marea Britanie (agenție guvernamentală autofinanțată care gestionează registrul public a companiilor înregistrate în Marea Britanie) publică nu doar informația cu

	<p>privire la beneficiarul final, dar și informații financiare sau decizii.</p> <p>Conform experienței internaționale, și anume cea a Biroului Comisarului pentru informații din Marea Britanie, datele cu privire la companii nu reprezintă date cu caracter personal, iar acestea trebuie să fie disponibile publicului larg. Mai mult ca atât, din 2021 Parlamentul britanic a aprobat o lege prin care teritoriile offshore aflate sub jurisdicția britanică sunt obligate să publice informația cu privire la beneficiarul final.</p>		
23.	<p>Agencia Servicii Publice</p> <p>Având în vedere că potrivit Legii nr. 133/2018 privind modernizarea Codului civil și modificarea unor acte legislative, noțiunile de ”filială” și ”reprezentanță” au fost substituite cu noțiunea de ”sucursală”, Legea nr. 308/2017 urmează să fie adusă în concordanță și modificată corespunzător.</p>	Se acceptă	
24.	<p>SPCSB</p> <p>Suplimentar, în vederea asigurării implementării acestor prevederi, se consideră oportun introducerea în proiectul de lege a unui articol nou, cu renumerotarea articolelor din proiectul propus, cu următorul conținut:</p> <p>”Art. VI. Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr.122/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr.248–251, art.699), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Reieșind din competențele legale ale autorităților competente, se consideră oportun excluderea posibilității de prelungire a aplicării măsurilor restrictive de către SPCSB.</p>	

<p>1. se completează cu art. 411 cu următorul conținut: ”Art. 411. Competența judecătorului de instrucție la examinarea demersurilor înaintate de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (1) Judecătorul de instrucție asigură controlul judecătoresc și examinează demersurile Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor cu privire la prelungirea sistării executării activității sau tranzacției suspecte ori a sistării bunurilor suspecte. (2) Demersurile privind prelungirea sistării executării activității sau tranzacției suspecte ori a sistării bunurilor suspecte, se examinează în conformitate cu art. 304-305 din Codul de Procedură Penală.</p> <p>2. Articolul 304 În titlul articolului, după cuvintele ”procesuale de constrângere” se completează cu următorul text ”sau prelungirii sistării executării activității sau tranzacției suspecte ori a sistării bunurilor suspecte”;</p> <p>La alin. (1), după cuvântul ”ordonanța” de completat cu cuvintele ”sau demersul”, după cuvântul ”organului” de completat cu cuvintele ”sau autorității”, iar după cuvintele ”prezentul cod” de completat cu textul ”și Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului”.</p> <p>3. Articolul 305 În titlul articolului, după cuvintele ”procesuale de constrângere” se</p>		
---	--	--

<p>completează cu următorul text ”sau prelungirii sistării executării activității sau tranzacției suspecte ori a sistării bunurilor suspecte”;</p> <p>la alin. (1), după cuvintele ”procesuale de constrângere” se completează cu următorul text ”sau la aplicarea măsurilor asiguratorii”, iar după cuvintele ”activitatea specială de investigații” se completează cu textul ”sau autorității investite cu dreptul de aplicare a măsurilor asiguratorii”;</p> <p>la alin. (3), după cuvintele ”la informația financiară” se completează cu textul ”, precum și prelungirea sistării executării activității sau tranzacției suspecte ori a sistării bunurilor suspecte”;</p> <p>la alin. (5), după cuvântul ”Procurorul” de completat cu textul ”sau reprezentantul autorității investite cu dreptul de aplicare a măsurilor asiguratorii”;</p> <p>la alin. (7), după cuvintele ”procesuale de constrângere” de completat cu textul ”sau a prelungirii sistării executării activității sau tranzacției suspecte ori a sistării bunurilor suspecte”.</p> <p>4. Articolul 306</p> <p>În titlul articolului, după cuvintele ”procesuale de constrângere” se completează cu următorul text ”sau prelungirii sistării executării activității sau tranzacției suspecte ori a sistării bunurilor suspecte”;</p> <p>După cuvintele ”de constrângere” de completat cu textul ” sau prelungirea sistării executării activității sau tranzacției</p>		
--	--	--

	suspecte ori a sistării bunurilor suspecte” în toate cazurile.”		
25.	<p>Banca Națională a Moldovei Propunem completarea proiectului de lege cu un articol nou cu următorul conținut: „Articolul 3 punct 15) din Legea nr.62/2008 privind reglementarea valutară va avea următorul cuprins: „15) beneficiar efectiv – persoană astfel cum este definită de Legea nr.308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.”.</p>	Se acceptă	
26.	<p>Banca Națională a Moldovei Introducerea unui articol nou în proiect (modificarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008): 1. La art. 263 după alin. (8) se introduce un aliniat nou în următoarea redacție: „(9) Desfășurarea unor genuri de activitate interzise de lege se sancționează cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale.” 2. La art. 400 alin.(1), după textul „...art.263 alin.(1)”se introduce textul „și alin. (9)”.</p>	Se acceptă	
27.	<p>Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal În conformitate cu prevederile art. 4 alin. (1) lit. a), b), c), e) din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, datele cu caracter personal care fac obiectul prelucrării trebuie să fie: prelucrate în mod corect și conform prevederilor legii; colectate în scopuri determinate, explicite și legitime, iar ulterior să nu fie prelucrate</p>	<p>Nu se acceptă Noțiunile de ”client” și ”relație de afaceri” au fost definite luând în considerare aplicarea măsurilor de precauție privind clienții. Luând în considerare scopul Legii nr. 308/2017, definiția de client semnifică orice persoană cu care, în desfășurarea activităților sale, entitatea raportoare a început efectuarea unei tranzacții/încheierea unui contract, chiar dacă respectiva tranzacție/contract nu s-a finalizat, precum și orice persoană care beneficiază sau care</p>	

<p>într-un mod incompatibil cu aceste scopuri; să fie adecvate, pertinente și neexcesive în ceea ce privește scopul pentru care sunt colectate și/sau prelucrate ulterior; stocate într-o formă care să permită identificarea subiecților datelor cu caracter personal pe o perioadă care nu va depăși durata necesară atingerii scopurilor pentru care sînt colectate și ulterior prelucrate. Prin urmare, este necesar ca operațiunile de prelucrare a datelor cu caracter personal să fie proporționale, neexcesive și limitate în timp, raportate strict la scopul urmărit de operator, iar după atingerea celor scontate, să se respecte celelalte rigori privind distrugerea și/sau ștergerea datelor cu caracter personal în conformitate cu limitele legale. Pornind de la aceste raționamente legale, am constatat că proiectul supus consultării vine cu completări la noțiunile de: “client” – persoană fizică sau juridică care este în procesul stabilirii unei relații de afaceri sau deja a stabilit o relație de afaceri cu entitatea raportoare ori a beneficiat sau beneficiază de serviciile entității raportoare ori cu care desfășoară alte operațiuni cu caracter permanent sau ocazional; “relație de afaceri” care reprezintă relație profesională legată de activitățile prestate de către entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) din prezenta lege despre care, la momentul stabilirii contactului, se consideră a fi de o anumită durată. Totuși,</p>	<p>a beneficiat, în trecut, de serviciile unei entități raportoare. Corespunzător, se consideră păstrarea redacției curente.</p> <p>Cu referire la termenul de păstrare a documentelor, menționăm că, termenele stabilite prin Legea nr. 308/2017 transpun prevederile Directivei 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului.</p> <p>Totodată, menționăm că, conform prevederilor Codului penal, termenul de prescripție pentru infracțiunea de spălare de bani este de 15 ani. Corespunzător, termenele de păstrarea a documentelor stabilite conform Legii nr. 308/2017 nu pot fi considerate excesive.</p>	
---	---	--

aceste noțiuni în continuare au un caracter general și ambiguu, nefiind clar dacă înglobează în sine relația înainte de încheierea contractului dintre entitate și “potențialul client”, precum și care ar fi durata relației de afaceri, în cazul în care în final între persoanele vizate nu a fost încheiat un contract, spre exemplu la solicitarea unui credit, acordarea căruia nu a fost acceptată.

Nu în ultimul rând, ținem a specifica că aceste ambiguități necesită a fi precizate în contextul aplicării celorlalte norme de la art. 9 din lege, care stabilește că entitățile raportoare păstrează, pe o perioada de 5 ani de la terminarea relației de afaceri, toate datele aferente activităților și tranzacțiilor naționale și internaționale în măsura în care să poată răspunde operativ solicitărilor Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare și organelor de drept. Drept urmare, în ipoteza în care “potențialul client” sau entitatea raportoare și-a manifestat opoziția/refuzul de a stabili relații de afaceri, se conturează 2 întrebări: această etapa pre-contractuală este parte a relației de afaceri? datele cu caracter personal prelucrate la această etapă vor fi supuse unui termen de 5 ani de păstrare pentru a le prezenta, eventual, organelor competente? Termenul de 5 ani de păstrare a datelor cu caracter personal ce vizează persoanele care nu au încheiat

propriu-zis relații de afaceri cu entitatea, îl considerăm a fi unul excesiv or, durata de păstrare a datelor cu caracter personal a acestor subiecți urmează a fi mai restrânsă și proporțională cu scopul colectării și limitată faptului neconsumat.

În altă ordine de idei, cu titlu informativ pentru operatorii de date ținem să specificăm că prin Legea nr. 175/2021 pentru modificarea unor acte normative au fost efectuate modificări la Legea nr.133/2011, fiind instituită obligația operatorului de date cu caracter personal de a efectua evaluarea impactului asupra protecției datelor cu caracter personal, în cazul în care prelucrarea datelor poate genera un risc sporit pentru drepturile și libertățile persoanelor, precum și desemnarea unei persoane responsabile cu protecția datelor cu caracter personal (art. 23-25 din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal). Astfel, ținând cont de prevederile art. 23 alin. (6) din Legea 133/2011, în cazul în care, tipurile de prelucrare a datelor cu caracter personal, reglementate prin actul normativ prenotat sunt susceptibile să genereze un risc sporit pentru drepturile și libertățile persoanelor, reieșind cel puțin din faptul prelucrării la scară largă a datelor cu caracter personal, este necesară efectuarea evaluării impactului asupra prelucrării datelor cu caracter personal, în contextul adoptării respectivului act normativ. Reieșind din cele menționate supra, considerăm indispensabilă

	realizarea evaluării impactului asupra protecției datelor, anterior începerii operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal, în scopul stabilirii și confirmării legalității prelucrării datelor cu caracter personal în contextul, în care, acestea pot genera un risc sporit pentru drepturile și libertățile persoanelor.		
28.	<p>SPCSB</p> <p>Articolul 1 urmează a fi expus în următoarea redacție:</p> <p>(1) Prezenta lege instituie măsuri de prevenire și de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului, care să contribuie la asigurarea securității statului, avînd ca scop protejarea sistemului național financiar-bancar, financiar-nebancar și a liber-profesioniștilor, apărarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice, precum și ale statului.</p> <p>(2) Unitatea de informații financiare a Republicii Moldova este Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, denumit în continuare Serviciul.</p>	Se acceptă	
29.	<p>SPCSB</p> <p>Se propune introducerea următoarei definiții ”infracțiune predicat – orice infracțiune prevazuta de Codul penal susceptibila sa genereze bunuri care pot face obiectul infracțiunii de spalare a banilor prevazute la art. 243 Cod penal.”</p>	Se acceptă	
30.	<p>SPCSB</p> <p>De exclus noțiunea ”infracțiuni asociate spălării banilor”</p>	Se acceptă	
31.	Guvernul RM	Se acceptă	

	La pct. 2, referitor la art. 3, definiția „relație de afaceri” nu corespunde în totalitate definiției din art. 3 pct. 13 din Directiva (UE) 2015/849, transpusă corespunzător în versiunea actuală a Legii nr. 308/2017. Astfel, din definiția „relație de afaceri” a fost exclus textul „și (relație) comercială”, ceea ce nu corespunde definiției prezentate în actul Uniunii Europene.		
32.	Centrul de Armonizare a Legislației Definiția „relație de afaceri” din art. 3 al Legii nr. 308/2017 nu corespunde în totalitate definiției din art. 3, pct. 13 din Directiva (UE) 2015/849, transpusă corespunzător în versiunea actuală a Legii nr. 308/2017. Astfel, din definiția „relație de afaceri” au fost excluse cuvintele „și (relație) comercială”, ceea ce nu corespunde definiției prezentate în actul UE.	Se acceptă	
33.	Guvernul RM De asemenea, nu a fost preluată definiția „furnizorului de portofel digital”, astfel cum este stabilită în art. 1 pct. 2 lit. (d) din Directiva (UE) 2018/843, care modifică art. 3 prin introducerea pct. 19.	Se acceptă	
34.	Centrul de Armonizare a Legislației Nu a fost preluată definiția „furnizorului de portofel digital”, astfel cum este stabilită în art. 1, pct. 2, lit. (d) din Directiva (UE) 2018/843, care modifică art. 3 prin introducerea pct. 19.	Se acceptă parțial Conform definiției, activitatea ”furnizorilor de portofele digitale” au fost incluse în categoria activităților ”furnizorilor de servicii privind activele virtuale”. Corespunzător, această definiție este considerată a fost transpusă.	
35.	SPCSB În vederea transpunerii Directivei 2018/843 a Parlamentului European și a	Se acceptă parțial Conform definiției, activitatea ”furnizorilor de portofele digitale” au fost incluse în categoria	

	<p>Consiliului privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, se propune la art. 3 din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenire ași combaterea spălării banilor și finanțării terorismului includerea noțiunii de ”furnizor de portofel digital – persoană juridică care oferă servicii de păstrare în siguranță a unor chei criptografice private în numele clienților săi, pentru deținerea, stocarea și transferul de monedă virtuală”.</p>	<p>activităților ”furnizorilor de servicii privind activele virtuale”. Corespunzător, această definiție este considerată a fost transpusă.</p>	
36.	<p>Banca Națională a Moldovei R. 19 – LC, 19.1 There is no express requirement for FIs to apply ECDD measures towards customers from countries for which is called for by the FATF. 19.2 There are no provisions that provide for the application of the relevant risk-mitigating countermeasures when this is called for by the FATF or independently, except in one case. Proiectul propus nu conține modificări necesare pentru realizarea recomandării Comitetului MONEYVAL și a FATF-GAFI - R. 19 – LC. În acest sens, considerăm necesar suplinirea proiectului propus cu prevederi care să stabilească obligația entităților raportoare și organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, de a întreprinde, în limitele competențelor stabilite de legislație, contramăsuri de atenuarea riscurilor aferente apelurilor lansate de FATF sau aferente</p>	<p>Se acceptă prin includerea unui articol nou privind măsurile respective (art. 8²).</p>	

	circumstanțelor de risc major identificate la nivel de țară/sector.		
37.	<p>Banca Națională a Moldovei</p> <p>Cu titlu generic- semnalăm că proiectul nu remediază unele dificultăți curente în aplicarea Legii nr. 308/2017. În particular, ne referim la incertitudinile privind delimitarea domeniilor de competență ale SPCSB, pe de o parte, și cele ale organelor de supraveghere, pe de altă parte - fapt care conduce la conflicte pozitive sau negative de competență. Drept exemplu pot servi atribuțiile paralele ale Serviciului și ale organelor de supraveghere de a efectua controale și aplica sancțiuni pentru admiterea de către entitățile raportoare a acelorași categorii/tipologii de încălcări.</p>	În lipsa unei propuneri de modificare și/sau argumentări, nu poate fi analizat avizul.	
38.	<p>Banca Națională a Moldovei</p> <p>Având în vedere acordul de asociere dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova și Recomandarea nr. 1/2022 a Consiliului de Asociere UE-R. Moldova din 22.08.2022 privind Programul de asociere UE-R. Moldova, R. Moldova urmează să îndeplinească criteriile pentru a adera în cele din urmă la zona unică de plăți în euro (SEPA). În contextul eforturilor depuse de către Republica Moldova în vederea întrunirii criteriilor de aderare la SEPA, este de remarcat că transpunerea Directivei 2018/843 reprezintă unul dintre criteriile critice care necesită a fi abordate de R.Moldova cu deosebită atenție, fiind un aspect care este verificat cu strictețe de către Comisia</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>De menționat că, la elaborarea proiectului a participat Consilierul de Rang Inalt al Consiliului Europei în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor, a cărui recomandări au fost incluse în proiectul propus pentru consultări.</p>	

	<p>Europeană. Una dintre etapele de verificare a cadrului național legat de prevenirea spălării banilor și finanțării terorismului este obținerea opiniei favorabile din partea Direcției Generale Stabilitate Financiară, Servicii Financiare și Uniunea Piețelor de Capital (DG FISMA) din cadrul Comisiei Europene. DG FISMA va atrage o atenție deosebită aspectelor legate de prevenirea a spălării banilor, iar lipsa unui aviz pozitiv pentru orice neregularitate va cauza o respingere a dosarului de aderare. Pentru a preveni eventuale obiecții sau observații pe domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului la etapa depunerii și examinării dosarului de aplicare pentru aderare la SEPA, recomandăm să fie solicitată opinia DG FISMA pe marginea proiectului de lege.</p>		
39.	<p>Banca Națională a Moldovei Potrivit art. 13 alin. (1) al Directivei 2015/849, în procesul de identificare a clientului și verificare a identității acestuia prin mijloace de identificare 7 electronică se vor utiliza servicii de încredere relevante prevăzute în Regulamentul (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă și de abrogare a Directivei 1999/93/CE; sau „oricare alt proces de identificare sigur, la distanță sau</p>	<p>Se acceptă Proiectul a fost completat cu un articol nou care vizează cerințele privind identificarea prin mijloace electronice (art. 5¹).</p>	

electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de autoritățile naționale relevante”. Astfel, constatăm că, în privința metodelor de identificare a clienților, cadrul legal european citat, distinge, inclusiv, următoarele metode de identificare a clientului:

- prin mijloace de identificare electronică conform prevederilor Regulamentului 910/2014 – în acest caz cadrul național privind E-KYC ar urma să fie conformat la noua lege nr.124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere (Legea nr. 124/2022), aprobată recent în Parlament, sau
- prin oricare alt proces de identificare la distanță sau electronic - care urmează să fie reglementat/aprobat printr-un act normativ la nivel național. În această ordine de idei, este de relevat că, un act normativ al oricărui organ cu funcții de supraveghere al entităților raportoare, ar trebui să derive din reglementările care urmează a fi aprobate la nivel național (menționate supra), și să fie corelate cu Legea nr.124/2022. Prin urmare, în condițiile în care proiectul nu prevede includerea unor prevederi suplimentare, corelate cu Legea nr.124/2022, care ar specifica cerințele legiuitorului față de stabilirea relațiilor de către entitățile raportoare cu clienții săi la distanță și ar permite autorităților de supraveghere emiterea unor acte normative cu detalierea mecanismelor și instrumentelor de

	<p>rigoare, considerăm că modificările propuse în pct. 4 (al treilea alineat), cu referire la alin. (2) din art. 5 din Legea nr. 308/2017, nu sunt suficiente și induc riscul aplicării neuniforme și deficitare a cerințelor de identificare la distanță a clienților.</p>		
40.	<p>Banca Națională a Moldovei Suplimentar, în contextul necesității organizării activităților interinstituționale, având în vedere obiectivele naționale aferente domeniului relevant, angajamentele externe asumate de către Republica Moldova cu privire la implementarea standardelor internaționale în domeniu în vederea creșterii eficienței sistemului național de p.c.s.b.f.t., BNM propune crearea unui Comitet interinstituțional de analiză și monitorizare a riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului, la nivel național, ale cărui concluzii și recomandări vor fi utile, atât pentru aplicarea prevederilor Legii nr. 308/2017, în vigoare la moment (art. 6, alin. (8), (11)-(12)), cât și aplicării potențialelor prevederi (în cazul în care se vor include modificările necesare) cu privire la obligația organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, de a întreprinde, în limitele competențelor stabilite de legislație, contramăsuri de atenuarea riscurilor aferente apelurilor lansate de FATF sau aferente circumstanțelor de risc major identificate la nivel de țară/sector, așa</p>	<p>Se acceptă parțial Comentariu: Crearea unui Comitet interinstituțional poate fi prin Hotărâre de Guvern, nefiind necesar de modificat Legea nr. 308/2017.</p>	

	după cum se solicită în recomandările Comitetului MONEYVAL - R. 19 – LC, (a se vedea pct. 1.10. de mai sus).		
41.	<p>Banca Națională a Moldovei</p> <p>Proiectul propune definirea activelor virtuale drept, reprezentare digitală a valorii care nu este emisă sau garantată de o bancă centrală sau de o autoritate publică, nu este în mod obligatoriu legată de o monedă instituită legal și nu deține statutul legal de monedă sau de bani, dar care este acceptată de către persoane fizice sau juridice drept mijloc de plată și poate fi transferată, stocată sau tranzacționată prin mijloace electronice. Ținem să subliniem că, potrivit art. 56, alin. (2), din Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei (în continuare „Legea nr. 548/1995”), mijlocul legal de plată pe teritoriul Republicii Moldova este leul moldovenesc. Concomitent, Directiva 2015/849 cu modificările ulterioare, definește moneda virtuală drept „reprezentare digitală a valorii” acceptată „ca mijloc de schimb”.</p> <p>Este de menționat că, la nivel internațional în general, nu există o percepție clară asupra „identității” monedelor virtuale. Astfel, la momentul actual monedele virtuale, prin prisma utilizării/funcționalității acestora, sunt percepute în mod divers, și anume, fie drept mijloc de schimb, mărfuri și/sau derivative, mijloc de plată sau chiar valoare mobilă. În acest mod, din punct de vedere al definirii activelor virtuale la nivel național,</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>De menționat că, atât Directiva 2018/843, cât și Recomandarea FATF stabilesc noțiunile aferente domeniului și cerințele ce urmează a fi implementate de către autorități.</p>	

	considerăm că o astfel de noțiune ar urma să fie introdusă în cadrul legal doar după o determinare a funcționalității acestora pe teritoriul Republicii Moldova, inclusiv, din punct de vedere al aspectelor legate de domeniul fiscal.		
42.	<p>Banca Națională a Moldovei</p> <p>Propunem pe parcursul textului proiectului substituirea sintagmei „activ virtual” cu sintagma „monedă virtuală”, precum și transpunerea fidelă a textului noțiunii de „monedă virtuală” de la art. 3 din proiect, în special utilizarea sintagmei „mijloc de schimb” în locul „mijloc de plată”, similar terminologiei utilizate în Directiva (UE) 2018/843 de modificare a Directivei (UE) 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului. Totodată, atragem atenția că la nivel de UE există un proiect de regulament privind piețele criptoactivelor care va veni cu noțiuni specifice aferente criptoactivelor, iar utilizarea terminologiei diferite de cea din Directiva (UE) 2018/843 ar putea crea dificultăți în procesul de interpretare și aplicare ulterioară;</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Conform prevederilor Recomandărilor FATF, se utilizează noțiunea de activ virtual, care include moneda virtuală și alte active virtuale.</p>	
43.	<p>Procuratura Generală</p> <p>Lipsa menționării și argumentării inter alia a următoarelor aspecte:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Motivul excluderii unor entități raportoare din lista prevăzută la art. 4 alin. (1) din Legea nr. 308/2017, în particular cele prevăzute la lit. g), h) și k1); 	<p>Se acceptă</p> <p>Nota informativă va fi completată cu informația solicitată. Totodată, se va prelua noțiunea de ”activ virtual” prevăzut de Recomandările FATF.</p>	

- modificarea alin. (2) al art. 4 din Legea nr. 308/2017, prin excluderea obligativității comunicării Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor de către Serviciul Vamal a informațiilor privind valorile valutare declarate de către persoanele juridice;

- transpunerea de către autorii conceptului a definiției ”monedei virtuale” prevăzută în Directiva (UE) 2018/843 a Parlamentului European și a Consiliului din 30.05.2018 de modificare a Directivei (UE) 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, și de modificare a Directivelor 2009/138/CE și 2013/36/UE, pentru noțiunea de ”Activ virtual”, care este propusă pentru a fi inclusă în conținutul art. 3 din Legea nr. 308/2017. În acest context, considerăm că ”Activul virtual” constituie o noțiune mai largă decât noțiunea de ”monedă virtuală”, prima urmînd să înglobeze atît moneda virtuală cît și alte valori virtuale; precum și alte modificări care au fost propuse și care intervin spre modificarea substanțială a ordinii juridice a reglementărilor legale, asupra căror autorii proiectului nu au făcut referire în nota informativă, și care vor fi analizate în mod detaliat și particular în cadrul unei eventuale proceduri de avizare în ordinea Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

În susținerea necesității argumentării detaliate a Notei informative la proiectul

	<p>de modificare a legilor, menționăm că, aceasta servește în corespundere art. 71 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, la interpretarea actului normativ și la identificarea voinței autorității publice care a adoptat, a aprobat sau a emis actul normativ.</p> <p>Plenitudinea argumentării modificărilor/completărilor propuse va facilita identificarea atât de către autoritățile ce urmează să avizeze proiectul, cât și de către destinatarii finali ai modificărilor, a finalităților urmărite de proiect, precum și a gradului de oportunitate a modificărilor propuse.</p>		
44.	<p>Procuratura Generală</p> <p>În virtutea principiului echilibrului instituțional, cunoscut sub denumirea ”checks and balances”, propunem crearea unui mecanism de control exercitat de către procuratura Anticorupție, aferent soluțiilor adoptate de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în urma examinării informațiilor privind activitățile și tranzacțiile suspecte de spălare a banilor, a faptelor care ar putea avea legătură cu spălarea banilor sau cu finanțarea terorismului, prezentate de entitățile raportoare și de organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, precum și a altor informații relevante obținute în temeiul prevederilor Legii nr. 308/2017.</p> <p>Considerăm că, asigurarea și reglementarea unui asemenea mecanism, nu poate fi calificată ca fiind o diminuare</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Procesele funcționale ale SPCSB sunt bazate pe principiile generale de activitate a Unităților de Informație Financiară (UIF) și Recomandărilor FATF, fiind caracterizate de regimul de confidențialitate foarte strictă și diseminare către terți, doar cu acordul prealabil al părții care a furnizat informația.</p> <p>Recepționarea, păstrarea, analiza și prelucrarea de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor a informațiilor de către entitățile raportoare în baza prevederilor Legii nr. 308/2017, este condiționată expres de necesitatea prevenirii și combaterii spălării banilor și a finanțării terorismului, în vederea asigurării securității statului, prin protejarea sistemului național financiar-bancar și financiar-nebanca, în conformitate cu Legea 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.</p>	

<p>sau excludere a independenței SPCSB, garantate de art. 18 alin. (1) și (3) din Legea nr. 308/2017, întrucât existența și exercitarea unui asemenea control, ar avea exclusiv drept scop evaluarea și analiza faptelor/tranzacțiilor/operațiunilor prin prisma întrunirii de către acestea a elementelor componente de infracțiune (e.g. în principal cele prevăzute la art. 243, art. 279 Cod penal, și a altor fapte infracționale, inclusiv fapte de corupție și alte acte conexe).</p> <p>Or, Procuratura fiind investită în temeiul Codului de procedură penală și Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, cu atribuții de conducere și/sau exercitarea urmăririi penale – este entitatea care ar putea evalua în mod obiectiv, în ordinea controlului exercitat asupra actelor finale ale SPCSB, existența sau inexistența bănuielii rezonabile de pregătire sau săvârșire a infracțiunilor.</p> <p>În acest context, este de menționat că, potrivit art. 11 alin. (1) – (3) din Legea nr. 308/2017:</p> <p>”(1) Entitățile raportoare sînt obligate să informeze imediat Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor despre bunurile suspecte, activitățile sau tranzacțiile suspecte de spălare a banilor, de infracțiuni asociate acestora și de finanțare a terorismului, care sînt în curs de pregătire, de tentativă, de realizare sau sînt deja realizate. Datele privind activitățile, tranzacțiile suspecte și bunurile suspecte se indică în formulare</p>	<p>Aceste competențe de bază derivă din prevederile standardelor internaționale. Astfel, conform Metodologiei Grupului de Acțiune Financiară (FATF/GAFI) de evaluare a conformității tehnice cu recomandările FATF și eficacitatea sistemelor CSB/CFT din februarie 2013 (actualizat în 2021) prevede:</p> <p>Recomandarea 29</p> <p>29.7 Unitatea de Informații Financiare trebuie să fie independentă din punct de vedere operațional și autonomă prin:</p> <p>a) autoritatea și capacitatea de a-și îndeplini liber funcțiile, inclusiv de lua decizii autonom privind analiza, solicitarea și/sau diseminarea informațiilor;</p> <p>b) posibilitatea de a face schimb de informații independent cu alte autorități naționale competente și/sau servicii similare străine;</p> <p>d) să fie capabilă să obțină și să instaleze resursele necesare pentru îndeplinirea funcțiilor sale, pe bază individuală sau de rutină, fără nici o influență sau interferență politică, guvernamentală sau industrială nejustificată, care ar putea compromite independența sa operațională.</p> <p>Ținem să menționăm faptul că Serviciul Prevenirea Combaterea Spălării Banilor este membru cu drepturi depline în cadrul Grupului Egmont și beneficiază de accesul la Egmont Secure Web (ESW). ESW reprezintă o platformă securizată de comunicare, care permite comunicarea criptată cu alte Servicii similare membre Egmont.</p> <p>În acest sens SPCSB este obligat să respecte cu strictețe Statutul Grupului Egmont care stipulează expres obligația de independență a Unității de Informații Financiare și neadmisibilitatea interferenței în activitatea sa de orice tip. În caz de schimbări în structura organizațională, mandatul și</p>	
--	---	--

<p>speciale, care se remit Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în cel mult 24 de ore de la identificarea actului sau circumstanțelor care generează suspiciuni.</p> <p>(2) Entitățile raportoare informează Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor despre activitățile sau tranzacțiile clienților realizate în numerar, printr-o operațiune cu o valoare de cel puțin 200000 de lei ori prin mai multe operațiuni în numerar care par a avea o legătură între ele. Datele privind activitățile sau tranzacțiile realizate în numerar se indică într-un formular special, care se remite Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în decurs de 10 zile calendaristice, începând cu prima zi a lunii de gestiune și terminând cu ultima zi a lunii calendaristice.</p> <p>(3) Entitățile raportoare informează Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor despre tranzacțiile clienților realizate prin virament, printr-o operațiune cu o valoare de cel puțin 500000 de lei. Datele privind tranzacțiile realizate prin virament se indică într-un formular special, care se remite Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor cel târziu la data de 15 a lunii următoare lunii de gestiune.”</p> <p>Totodată, potrivit art. 15 alin. (10) din Legea nr. 308/2017:</p> <p>”(10) Organele cu funcții de supraveghere prevăzute la alin.(1) lit.a)–g) informează</p>	<p>modul de operare a membrilor Egmont, aceștia sunt obligați să informeze Secretariatul Grupului Egmont despre aceste schimbări, ceea ce poate conduce inclusiv la suspendarea calității de membru.</p> <p>Totodată, încălcarea gravă a prevederilor menționate, constituie o premisă determinantă de pierdere a calității de membru a Republicii Moldova din cadrul Grupului, datorită incompatibilității cu principiile fundamentale în baza cărora acesta își desfășoară activitatea.</p> <p>Suplimentar menționăm că, art. 32 a Directivei UE 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului prevede ”Fiecare unitate de informații financiare este independentă și autonomă, ceea ce înseamnă că aceasta are autoritatea și capacitatea de a-și exercita funcțiile în mod liber, inclusiv abilitatea de a lua decizii autonome de a analiza, solicita și comunica informații specifice. Unitatea de informații financiare, în calitatea sa de unitate centrală națională, este responsabilă de primirea și analizarea rapoartelor privind tranzacții suspecte și a altor informații relevante pentru spălarea banilor, infracțiuni principale asociate sau finanțarea terorismului. Unitatea de informații financiare este responsabilă de comunicarea către autoritățile competente a rezultatelor analizei sale și a oricăror informații suplimentare relevante, în cazul în care există motive de a suspecta spălarea banilor, infracțiuni principale asociate sau finanțări ale terorismului. Aceasta este în măsură să obțină informații suplimentare de la entitățile obligate.”</p> <p>Astfel, încălcarea prevederilor sus-menționate pot atrage consecințe negative asupra sistemului</p>	
---	---	--

<p>imediat, dar nu mai târziu de 24 de ore, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în cazul în care, pe parcursul controalelor pe care le efectuează la entitățile raportoare prevăzute la art.4 alin.(1) sau în oricare alt mod, descoperă fapte care ar putea avea legătură cu spălarea banilor sau cu finanțarea terorismului, conform unor proceduri și criterii elaborate de Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în comun cu organele cu funcții de supraveghere.”</p> <p>Subsecvent, potrivit art. 19 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 308/2017:</p> <p>”În scopul executării prevederilor prezentei legi, Serviciul are următoarele atribuții:</p> <p>b) sesizează organele de drept competente imediat ce stabilește suspiciuni pertinente cu privire la spălarea banilor, finanțarea terorismului sau la alte infracțiuni ce s-au soldat cu obținerea bunurilor ilicite, precum și Serviciul de Informații și Securitate în partea ce ține de finanțarea terorismului;”</p> <p>La fel, conform art. 22 alin. (1) lit. b) și c) din Legea nr. 308/2017:</p> <p>”(1) Directorul:</p> <p>b) adoptă decizii ce țin de primirea, înregistrarea, analiza, prelucrarea și transmiterea către organele competente a informațiilor privind activitățile și tranzacțiile suspecte de spălare a banilor, de infracțiuni asociate acestora și de finanțare a terorismului, prezentate de</p>	<p>național, afectând grav situația Republicii Moldova pe plan internațional.</p>	
---	---	--

<p>entitățile raportoare, precum și a altei informații relevante obținute în temeiul prevederilor prezentei legi;</p> <p>c) adoptă decizii ce țin de inițierea, efectuarea și terminarea investigațiilor financiare;”</p> <p>În ordinea normelor pre-citate, se atestă că, potrivit Legii nr. 308/2017, prerogativa stabilirii/constatării suspiciunilor pertinente cu privire la spălarea banilor, finanțarea terorismului sau alte infracțiuni ce s-au soldat cu obținerea bunurilor ilicite, precum și discreția privind sesizarea organelor de drept, aparține SPCSB.</p> <p>Prin urmare, deciziile adoptate urmare a examinării informațiilor de către SPCSB despre fapte care ar putea avea legătură cu spălarea banilor sau cu finanțarea terorismului, rămân în afara vreunui control, cu excepția măsurilor asiguratorii pe marginea cărora este exercitat controlul jurisdicțional exercitat în ordinea procedurii de contencios administrativ, în cazul contestării deciziilor de sistare a executării activităților sau tranzacțiilor suspecte – în ordinea art. 33 alin. (4) și alin. (11) al aceluiași articol din Legea nr. 308/2017.</p> <p>A contrario, un alt tip de control a deciziilor adoptate urmare a evaluării tranzacțiilor sau activităților suspecte de către SPCSB nu este realizat.</p> <p>Intr-un alt registru, se mai atestă că, în acord cu prevederile art.274 din Codul de procedură penală:</p>		
---	--	--

”(1) Organul de urmărire penală sau procurorul sesizat în modul prevăzut în art. 262 și 273 dispune în termen de 30 de zile, prin ordonanță, începerea urmăririi penale în cazul în care, din cuprinsul actului de sesizare sau al actelor de constatare, rezultă cel puțin o bănuială rezonabilă că a fost săvârșită o infracțiune și nu există vreuna din circumstanțele care exclud urmărirea penală, informînd despre aceasta persoana care a înaintat sesizarea sau organul respectiv.”

Prin urmare, reieșind din prevederile art. 19 alin.(1) lit. b) din Legea nr. 308/2017, care prevede atribuția Serviciului de a sesiza organele de drept competente imediat ce stabilește suspiciuni pertinente cu privire la spălarea banilor, considerăm judicioasă și operarea modificărilor la art.273 din Codul de procedură penală, prin oferirea Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor a statutului de organ de constatare în sensul Codului de procedură penală, pentru infracțiunile prevăzute la art.243, 279 din Codul penal.

Prin urmare, reieșind din prevederile art. 19 alin.(1) lit.b) din Legea nr. 308/2017, care prevede atribuția Serviciului de a sesiza organele de drept competente imediat ce stabilește suspiciuni pertinente cu privire la spălarea banilor, considerăm judicioasă și operarea modificărilor la art.273 din Codul de procedură penală, prin oferirea

	Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor a statutului de organ de constatare în sensul Codului de procedură penală, pentru infracțiunile prevăzute la art.243, 279 din Codul penal.		
45.	Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC Art. 2 al. (2) Consideram ca sunt date noțiuni de tranzacții, este necesar de exclus pe text cuvintul „operatiuni”.	Nu se acceptă În dependență de profilul activității entității raportoare poate fi cazul de tranzacții și/sau operațiuni.	
46.	Banca Națională a Moldovei Art. 3 noțiunea ”activitate sau tranzacție suspectă” Considerăm necesar revizuirea propunerii de a exclude sintagma „inclusiv cu mijloace financiare și fonduri” din noțiunea ”activitate sau tranzacție suspectă”, întrucât nu este clar motivul pentru care aceste sintagme se exclud, având în vedere că acestea contribuie la o înșiruire mai clară a ideii de activitate sau tranzacție suspectă cu bunuri - mijloace financiare și fonduri;	Se acceptă	
47.	Banca Națională a Moldovei Art. 3 noțiunea ”client” observăm, că termenul de „client” a fost extins, pentru a include atât persoanele care au intrat /intră în relații de afaceri cu entitatea raportoare, cât și persoanele care desfășoară operațiuni ocazionale cu entitatea raportoare. Noțiunea de „relație de afaceri” rămâne a fi una îndreptată spre instituirea unui raport de durată între client și entitatea raportoare. Corespunzător, aparent,	Nu se acceptă Legea prevede măsurile ce urmează a fi aplicate de către entitatea raportoare în raport cu clienții ”permanenți” și cei ”ocazionali”.	

	<p>termenul de „client” include atât contrapărțile entității raportoare în cadrul unei relații de afaceri, cât și contrapărțile în cadrul unei tranzacții ocazionale. În același timp, la art. 5 alin. (2) sunt enumerate:</p> <ul style="list-style-type: none"> •măsuri de precauție aplicabile atât clienților în cadrul unei relații de afaceri, cât și clienților în cadrul unor tranzacții ocazionale (literele a) și b)); •măsuri de precauție aplicabile doar clienților în cadrul relației de afaceri (lit. c) și d)). 		
48.	<p>Ministerul Finanțelor Art. 3 La pct. 2, art. 3 din proiect, urmează de concretizat la noțiunea de client ce se înțelege prin „alte operațiuni cu caracter permanent sau ocazional”, or art. 54 alin. (1) din Legea nr. 100/2017, conținutul proiectului se expune clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc. În aceeași ordine de idei, urmează de revăzut noțiunea „construcție juridică” în partea termenului „și fidecomiso”, deoarece conform articolului citat terminologia utilizată trebuie să fie constantă, uniformă și să corespundă celei utilizate în alte acte normative. Totodată, la noțiunea de „patrimoniu”, după sintagma „al Codului civil” de completat cu sintagma „nr.1107/2022”, potrivit art.55 alin.(5) din Legea nr.100/2017. La noțiunea de „tranzacții/operațiuni care au legătură între ele”, sintagma „care au elemente</p>	<p>Se acceptă parțial Sintagma „alte operațiuni cu caracter permanent sau ocazional” este relevant în dependență de tipul activităților desfășurate de către entitatea raportoare în raport cu clientul. Noțiunile ”patrimoniu” și ”construcție juridică” se exclud. Noțiunea ”tranzacții/operațiuni care au legătură între ele” se expune în următoarea redacție: ”tranzacții/operațiuni a căror valoare este fragmentată/fracționată în tranșe mai mici (prin raportare la limitele impuse de prezenta lege), care au în comun cel puțin unul dintre următoarele elemente: contractul, părțile tranzacțiilor, beneficiarii efectivi, natura sau categoria în care se încadrează tranzacțiile și sumele implicate.”</p>	

	comune cum ar fi cel puțin unul dintre care” de substituit cu sintagma „care au cel puțin unul din elementele comune”.		
49.	<p>Banca Națională a Moldovei La Articolul I din proiect: Recomandăm precizarea noțiunii de ”tranzacții care au legătură între ele”, având în vedere faptul că de această noțiune sunt legate un șir de consecințe juridice semnificative, cum sunt incidența statutului de entitate raportoare, obligații de aplicare a măsurilor de precauție, obligații de raportare. Observăm, că potrivit Sintezei, autorii au comunicat părților interesate care au semnalat caracterul deficitar al acestei noțiuni, faptul că noțiunea va fi completată cu un nou criteriu – derularea operațiunilor într-o perioadă de 30 zile. Cu toate acestea, credem că acest criteriu adițional nu remediază vulnerabilitățile acestei noțiuni, și, în plus, acest criteriu pare a fi aplicabil doar în cazul obligațiilor de raportare, nu și în cazul altor situații care vizează noțiunea de ”tranzacții care au legătură între ele”.</p>	<p>Nu se acceptă Introducerea definiției respective a avut drept scop facilitarea implementării anumitor prevederi din Legea nr. 308/2017 de către entitățile raportoare. Corespunzător, prin stabilirea unor indicatori minimi, entitatea raportoare va putea stabili existența legăturii între anumite tranzacții. Totodată, menționăm că, în dependență de profilul activității entității raportoare, perioada supusă analizei în vederea relevării tranzacțiilor care au legătură între ele poate să fie foarte diferit de la o entitate raportoare la alta. Totodată, în vederea raportării tranzacțiilor efectuate în numerar, care conform proiectului este obligatorie pentru anumite categorii de entități raportoare, s-a completat proiectul cu prevederi privind perioada de timp în vederea stabilirii tranzacțiilor/operațiunilor ce au legătură între ele.</p>	
50.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 3 cu referire la noțiunile „patrimoniu” și „remitere de bani”, observăm caracterul redundant al modificării propuse, având în vedere că noțiunea este deja reglementată de un alt act normativ și, sensul acesteia avut în vedere în prezentul proiect de lege, este același;</p>	<p>Se acceptă prin excluderea noțiunilor respective.</p>	
51.	Banca Națională a Moldovei	Se acceptă parțial	

	<p>II. Pentru sporirea gradului de compatibilitate la nivel tehnic a textului proiectului nr. 427/2022 cu standardele internaționale în domeniu stabilite de Grupul de Acțiune Financiară, propunem următoarele amendamente la art. I din proiect (Legea nr.308/2017):</p> <p>1. La art. 3, reiterăm propunerea enunțată în avizele precedente privind introducerea noțiunii de „control”, care este un termen-cheie pentru definiția de “beneficiar efectiv”, prevăzută la Art. 52. Potrivit prevederilor Art. 3 alin. (6) lit. a) i) din Directiva 2015/849, statele – membre pot defini acest termen ("control") prin raportare la criteriile prevăzute la alineatele (1) – (5) din Art. 22 al Directivei 2013/34¹.</p>	<p>Prevederile respective urmează a fi incluse în cadrul legal secundar care vor stabili normele privind noțiunea de beneficiar efectiv și control.</p>	
52.	<p>Ministerul Afacerilor Interne Art. 3 La art. I din proiectul de lege: La pct. 2 amendamentul ce vizează completarea cu noțiuni de patrimoniu și remitere de bani, în temeiul regulilor privind tehnica legislativă se consemnează despre irelevanța definirii noțiunilor prin indicarea unor norme de trimitere. Respectiv, dacă se preia definițiile din cadrul altor acte normative, ar fi binevenit ca proiectul să consemneze despre acest fapt. Prin urmare, se va releva că în lege se vor utiliza noțiunile definite în actele normative relevante, la caz art.453 din Codul civil și art. 3 din Legea nr.114/2012, după care va urma lista</p>	<p>Se acceptă prin excluderea definițiilor de patrimoniu și remitere de bani. De asemenea, noțiunea de ”activ virtual” se expune în următoarea redacție: ”reprezentare digitală a valorii care nu este emisă sau garantată de o bancă centrală sau de o autoritate publică, nu este în mod obligatoriu legată de o monedă instituită legal și nu deține statutul legal de monedă sau de bani, dar care poate fi tranzacționată în mod electronic, transferată sau utilizată în scopul efectuării de plăți sau investiții. Activele virtuale nu includ reprezentările digitale a monedelor fiduciare (fiat), a valorilor mobiliare și altor active financiare stabilite de legislația națională.”</p>	

	<p>noțiunilor definite. Ex: „În sensul prezentei legi se utilizează noțiunile definite la art. 453 din Codul civil și art. 3 din Legea nr.114/2012)”. Totodată, remarcăm că, în conformitate cu prevederile art. 2 lit. d) a Directivei (UE) 2019/713 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind combaterea fraudelor și a contrafacerii în legătură cu mijloacele de plată fără numerar și de înlocuire a Deciziei-cadru 2001/413/JAI a Consiliului, noțiunea „monedă virtuală” înseamnă o reprezentare digitală de valoare care nu este emisă sau garantată de o bancă centrală sau de o autoritate publică, nu este în mod obligatoriu legată de o monedă instituită legal și nu deține statutul legal de monedă sau de bani, dar este acceptată de către persoane fizice sau juridice ca mijloc de schimb și poate fi transferată, stocată și tranzacționată în mod electronic. Astfel, propunem la amendamentul ce vizează completarea cu noțiunea de „Activ virtual” substituirea cuvintelor „tranzacționată prin mijloace electronice” cu cuvintele „tranzacționată în mod electronic”, astfel fiind în concordanță cu Directiva menționată.</p>		
53.	<p>CNPF Punctul 2, Articolul 3, propunem detalierea/explicarea expresiei „monede fiduciare”. Or, în lipsa elementelor explicative relevante, nu va fi certă în implementare noțiunea de ”furnizori de servicii privind monedele virtuale”.</p>	<p>Nu se acceptă În vederea excluderii unei situații când ar putea fi utilizate monedele fiduciare (altele decât cele naționale) se consideră oportun păstrarea redacției respective.</p>	

54.	<p>Guvernul RM</p> <p>La noțiunea „Furnizori de servicii pentru fiducii, societăți și alte entități sau construcții juridice”, subpct. 1 va avea următorul cuprins:</p> <p>„1. acordă asistență la constituirea persoanei juridice;”. Se va ține cont că, potrivit prevederilor Codului civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002 (în continuare – Cod civil), persoanele juridice sunt constituite de fondatori, iar potrivit prevederilor proiectului, furnizorii de servicii pentru fiducii, societăți și alte entități sau construcții juridice sunt persoane fizice sau juridice ce prestează unor terți mai multe servicii. La subpct. 2, cuvintele „de director sau” se vor exclude, deoarece, potrivit art. 177 din Codul civil, persoana juridică își exercită, de la data constituirii, drepturile și își execută obligațiile prin administrator.</p> <p>Prevederile subpct. 3, de asemenea, se vor revizui, dat fiind că actele normative naționale nu operează cu noțiunea de „adresă administrativă”, iar cuvintele „sau orice alt serviciu similar acestora” se vor exclude ținând cont de art. 54 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.</p>	Se acceptă	
55.	<p>Banca Națională a Moldovei</p> <p>Art. 3 noțiunea ”Furnizori de servicii pentru fiducii, societăți și alte entități sau construcții juridice” recomandăm revizuirea noțiunii de „furnizor de servicii pentru fiducii, societăți și alte</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Luând în considerare inaplicabilitatea acestei noțiuni în contextul legal al Republicii Moldova, se consideră oportun excluderea acestei prevederi din art. 3 și art. 4.</p>	

	<p>entități sau construcții juridice", din perspectiva aplicabilității acesteia în cadrul legal național. Astfel, pe de o parte, semnalăm caracterul extensiv al acesteia, care poate conduce la aplicabilitatea acestei noțiuni unor categorii adiționale de persoane/includerea eronată a unor categorii. Acesta ar putea fi, spre exemplu, cazul serviciilor de constituire a persoanelor juridice, care pot fi prestate de avocați, sau punere la dispoziție a sediului /adresei juridice (existând posibilitatea ca serviciile de locațiune a imobilelor prestate în beneficiul persoanelor juridice să fie asimilate serviciilor de la pct. 3 din definiție). Pe de altă parte, formula de la pct. 5 din definiție, care stabilește posibilitatea prestării cu titlu profesional a serviciilor de fondator, acționar nominal al persoanei juridice pare să legitimeze ipoteza deținerilor nominative, lipsite de substanță economică și juridică. Având în vedere faptul că, acești furnizori vor reprezenta entități raportoare în sensul Legii 308/2017 (corespunzător, serviciile respective vor fi prestate pe teritoriul Republicii Moldova), considerăm potrivită revederea de către autori a aplicabilității acestei definiții, integral, în jurisdicția națională;</p>		
56.	<p>Asociația Contabililor și Auditorilor Profesioniști din Republica Moldova Art. 3 La definiția de "Furnizori de servicii pentru fiducii, societăți și alte entități sau</p>	<p>Nu se acceptă Luând în considerare inaplicabilitatea acestei noțiuni în contextul legal al Republicii Moldova, se consideră oportun excluderea acestei prevederi din art. 3 și art. 4.</p>	

	<p>construcții juridice” Este necesar de concretizat:</p> <p>Condițiile enumerate în pct. 1-5 urmează să se respecte concomitent sau doar unul din ele.</p> <p>În cazul în care se va considera că este suficient respectarea unei condiții, aferent pct. 3 urmează să fie concretizat dacă în această categorie intră și persoanele care oferă spații în locațiune, inclusiv unde alte persoane au înregistrat sediu/adresă comercială/postală/administrativă.</p> <p>Legea nu definește noțiunea de fondator, asociat sau acționar nominal. Este necesar de concretizat.</p>		
57.	<p>Agenția Servicii Publice</p> <p>Art. 3, la noțiunea ”Furnizori de servicii pentru fiducii, societăți și alte entități sau construcții juridice”:</p> <ul style="list-style-type: none"> - subpct. 1 urmează să fie reformulat, întrucât potrivit Codului civil al Republicii Moldova și legislației din domeniu persoanele juridice sunt constituite de către fondatori – persoane fizice și/sau juridice, iar cuvintele ”de orice tip” de exclus. - la subpct. 2, cuvintele ”director sau” de exclus. Conform art. 177 al Codului civil, persoana juridică își exercită, de la data constituirii, drepturile și își execută obligațiile prin administrator. - subpct. 3 urmează să fie revăzut, întrucât legislația Republicii Moldova nu conține noțiunea de ”adresă administrativă”. Totodată, cuvintele ”sau orice alt serviciu similar acestora” de exclus, deoarece 	<p>Nu se acceptă</p> <p>Luând în considerare inaplicabilitatea acestei noțiuni în contextul legal al Republicii Moldova, se consideră oportun excluderea acestei prevederi din art. 3 și art. 4.</p>	

	<p>conform art. 54 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, conținutul proiectului se expune într-un limbaj clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc.</p> <p>- la subpct. 5 de revăzut noțiunile de ”fondator, asociat sau acționar nominal al persoanelor juridice”. Noțiunea de ”deținători nominali de acțiuni” era prevăzută pentru societățile pe acțiuni de tip închis, însă ca urmare a modificării în anul 2015 a Legii nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni, această specificare a fost exclusă. Concomitent, cuvintele ”de orice tip” de exclus.</p>		
58.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 3 Noțiunea ”construcție juridică” cu referire la noțiunea „Construcție juridică”[...] (custodie și fideicomiso), sugerăm utilizarea noțiunilor reglementate de legislația Republicii Moldova;</p>	Se acceptă prin excluderea noțiunii respective.	
59.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 3 Atenționăm asupra caracterului incert al noțiunii de „tranzacții care au legătura între ele”, care: •nu stabilește clar dacă elementele comune enumerate sunt cu titlu exhaustiv, sau nu; •în cazul în care enumerarea nu este exhaustivă, ci alte categorii adiționale pot fi identificate în baza definiției - nu indică tipul de elemente comune care trebuie evaluate pentru a decide cu privire la înscrierea tranzacțiilor respective în aceasta</p>	<p>Se acceptă parțial Introducerea definiției respective a avut drept scop facilitarea implementării anumitor prevederi din Legea nr. 308/2017 de către entitățile raportoare. Corespunzător, prin stabilirea unor indicatori minimi, entitatea raportoare va putea stabili existența legăturii între anumite tranzacții. Totodată, menționăm că, în dependență de profilul activității entității raportoare, perioada supusă analizei în vederea relevării tranzacțiilor care au legătură între ele poate să fie foarte diferit de la o entitate raportoare la alta. Totodată, în vederea raportării tranzacțiilor efectuate în numerar, care</p>	

	<p>categorii; •include în șirul acestor tranzacții și operațiunile care au drept element comun natura sau categoria în care se încadrează sumele implicate – elemente atât de generale, încât în absența altor identificatori pot conduce la o acoperire excesivă a acestei noțiuni.</p>	<p>conform proiectului este obligatorie pentru anumite categorii de entități raportoare, s-a completat proiectul cu prevederi privind perioada de timp în vederea stabilirii tranzacțiilor/operațiunilor ce au legătură între ele.</p> <p>Astfel, noțiunea respective se expune în următoarea redacție: ”tranzacții/operațiuni care au legătură între ele – tranzacții/operațiuni a căror valoare este fragmentată/fracționată în tranșe mai mici (prin raportare la limitele impuse de prezenta lege), care au în comun cel puțin unul dintre următoarele elemente: contractul, părțile tranzacțiilor, beneficiarii efectivi, natura sau categoria în care se încadrează tranzacțiile și sumele implicate.</p>	
60.	<p>Asociația Businessului European Art. 3 Noțiunea ”tranzacții/operațiuni care au legătură între ele” Nu există o claritate privind modalitatea de identificare a tranzacțiilor care au legătura între ele – spre exemplu, tranzacțiile de pe conturile executorilor judecătorești, care constau în ridicări de numerar consecutive pentru achitarea datoriilor față de diferiți creditori - se vor considera tranzacții care au legătura între ele sau nu? Pentru a se asigura stabilitatea, accesibilitatea și coerența legii, definiției propuse este oportun a-i fi aduse clarități, după cum urmează: 1) Necesită specificare cu privire la care tranzacții concret va fi necesar de raportat prin formular (spre exemplu, din 3 tranzacții care au legătură între ele, - O tranzacție în valoare 50 000 lei</p>	<p>Se acceptă parțial Introducerea definiției respective a avut drept scop facilitarea implementării anumitor prevederi din Legea nr. 308/2017 de către entitățile raportoare. Corespunzător, prin stabilirea unor indicatori minimi, entitatea raportoare va putea stabili existența legăturii între anumite tranzacții. Totodată, menționăm că, în dependență de profilul activității entității raportoare, perioada supusă analizei în vederea relevării tranzacțiilor care au legătură între ele poate să fie foarte diferit de la o entitate raportoare la alta. Totodată, în vederea raportării tranzacțiilor efectuate în numerar, care conform proiectului este obligatorie pentru anumite categorii de entități raportoare, s-a completat proiectul cu prevederi privind perioada de timp în vederea stabilirii tranzacțiilor/operațiunilor ce au legătură între ele.</p> <p>Astfel, noțiunea respective se expune în următoarea redacție: ”tranzacții/operațiuni care au legătură între ele – tranzacții/operațiuni a căror valoare este fragmentată/fracționată în tranșe mai mici (prin</p>	

	<p>- O tranzacție în valoare 100 000 lei, - O tranzacție în valoare 250 000 lei, Două tranzacții cad sub incidența acestei definiții, ca urmare câte și care tranzacții trebuie raportate? 2) Este foarte dificilă automatizarea identificării elementelor comune, ca ulterior pentru acestea să se formeze formulare. 3) Elementul comun “natura sau categoria în care se încadrează tranzacțiile și sumele implicate” sunt interpretabile. Necesită a se da claritate.</p>	<p>raportare la limitele impuse de prezenta lege), care au în comun cel puțin unul dintre următoarele elemente: contractul, părțile tranzacțiilor, beneficiarii efectivi, natura sau categoria în care se încadrează tranzacțiile și sumele implicate.” Inclusiv, de menționat că, ulterior, prevederi detaliate vor fi incluse în cadrul legal secundar.</p>	
61.	<p>Asociația Businessului European Noțiunea ”tranzacții/operațiuni care au legătură între ele” Nu există o claritate privind modalitatea de identificare a tranzacțiilor care au legătura între ele – spre exemplu, tranzacțiile de pe conturile executorilor judecătorești, care constau în ridicări de numerar consecutive pentru achitarea datoriilor fata de diferiți creditori - se vor considera tranzacții care au legătura între ele sau nu? Pentru a se asigura stabilitatea, accesibilitatea și coerența legii, definiției propuse este oportun a-i fi aduse clarități, după cum urmează: 1) Necesită specificare cu privire la care tranzacții concret va fi necesar de raportat prin formular (spre exemplu, din 3 tranzacții care au legătură între ele, - O tranzacție în valoare 50 000 lei - O tranzacție în valoare 100 000 lei, - O tranzacție în valoare 250 000 lei,</p>	<p>Se acceptă parțial Introducerea definiției respective a avut drept scop facilitarea implementării anumitor prevederi din Legea nr. 308/2017 de către entitățile raportoare. Corespunzător, prin stabilirea unor indicatori minimi, entitatea raportoare va putea stabili existența legăturii între anumite tranzacții. Totodată, menționăm că, în dependență de profilul activității entității raportoare, perioada supusă analizei în vederea relevării tranzacțiilor care au legătură între ele poate să fie foarte diferit de la o entitate raportoare la alta. Totodată, în vederea raportării tranzacțiilor efectuate în numerar, care conform proiectului este obligatorie pentru anumite categorii de entități raportoare, s-a completat proiectul cu prevederi privind perioada de timp în vederea stabilirii tranzacțiilor/operațiunilor ce au legătură între ele. Astfel, noțiunea respective se expune în următoarea redacție: ”tranzacții/operațiuni care au legătură între ele – tranzacții/operațiuni a căror valoare este fragmentată/fracționată în tranșe mai mici (prin raportare la limitele impuse de prezenta lege), care</p>	

	<p>Două tranzacții cad sub incidența acestei definiții, ca urmare câte și care tranzacții trebuie raportate?</p> <p>2) Este foarte dificilă automatizarea identificării elementelor comune, ca ulterior pentru acestea să se formeze formulare.</p> <p>3) Elementul comun “natura sau categoria în care se încadrează tranzacțiile și sumele implicate” sunt interpretabile. Necesită a se da claritate.</p>	<p>au în comun cel puțin unul dintre următoarele elemente: contractul, părțile tranzacțiilor, beneficiarii efectivi, natura sau categoria în care se încadrează tranzacțiile și sumele implicate.”</p> <p>Inclusiv, de menționat că, ulterior, prevederi detaliate vor fi incluse în cadrul legal secundar.</p>	
62.	<p>Asociația Băncilor din Moldova</p> <p>Art. 3 noțiunea de ”tranzacții/operațiuni care au legătură între ele”</p> <p>1) În opinia noastră nu există o claritate privind modalitatea de identificare a tranzacțiilor care au legătura între ele – spre exemplu, tranzacțiile de pe conturile executorilor judecătorești, care constau în ridicări de numerar consecutive pentru achitarea datoriilor față de diferiți creditori - se vor considera tranzacții care au legătura între ele sau nu?</p> <p>2) Necesită specificare cu privire la care tranzacții concret va fi necesar de raportat prin formular (spre exemplu, din 3 tranzacții care au legătură între ele,</p> <ul style="list-style-type: none"> - O tranzacție în valoare 50 000 lei - O tranzacție în valoare 100 000 lei, - O tranzacție în valoare 250 000 lei, <p>Două tranzacții cad sub incidența acestei definiții, ca urmare câte și care tranzacții trebuie raportate?</p> <p>3) Este foarte dificilă automatizarea identificării elementelor comune, ca</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Introducerea definiției respective a avut drept scop facilitarea implementării anumitor prevederi din Legea nr. 308/2017 de către entitățile raportoare. Corespunzător, prin stabilirea unor indicatori minimi, entitatea raportoare va putea stabili existența legăturii între anumite tranzacții. Totodată, menționăm că, în dependență de profilul activității entității raportoare, perioada supusă analizei în vederea relevării tranzacțiilor care au legătură între ele poate să fie foarte diferit de la o entitate raportoare la alta. Totodată, în vederea raportării tranzacțiilor efectuate în numerar, care conform proiectului este obligatorie pentru anumite categorii de entități raportoare, s-a completat proiectul cu prevederi privind perioada de timp în vederea stabilirii tranzacțiilor/operațiunilor ce au legătură între ele.</p> <p>Astfel, noțiunea respective se expune în următoarea redacție: ”tranzacții/operațiuni care au legătură între ele – tranzacții/operațiuni a căror valoare este fragmentată/fracționată în tranșe mai mici (prin raportare la limitele impuse de prezenta lege), care au în comun cel puțin unul dintre următoarele elemente: contractul, părțile tranzacțiilor,</p>	

	<p>ulterior pentru acestea să se formeze formulare.</p> <p>4) Elementul comun “natura sau categoria în care se încadrează tranzacțiile și sumele implicate” sunt interpretabile. Necesită a se da claritate.</p>	<p>beneficiarii efectivi, natura sau categoria în care se încadrează tranzacțiile și sumele implicate.”</p> <p>Inclusiv, de menționat că, ulterior, prevederi detaliate vor fi incluse în cadrul legal secundar.</p>	
63.	<p>Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC</p> <p>Art. 3. Noțiuni principale</p> <p>La definiția de ”Tranzacții/operațiuni care au legătură între ele” Propunem a înlocui cuvântul ”operații” cu cuvântul ”operatiuni” sau excluderea.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>În dependență de profilul activității entității raportoare poate fi cazul de tranzacții și/sau operațiuni.</p>	
64.	<p>Asociația Băncilor din Moldova</p> <p>Art. 3</p> <p>Noua redacție a noțiunii ”relație de afaceri” permite interpretări diferite. Nu este pe deplin clar dacă relațiile de afaceri cu entitățile comerciale în scopul asigurării unității de raportare cu produse de igienă, mobilier etc. se încadrează în această definiție. În acest caz, partenerul nu este un client al unității raportoare, dar nu este clar dacă aceste relații se încadrează în definiția unei relații de afaceri.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Relație de afaceri, conform definiției propuse, se referă la activitățile prestate de către entitățile raportoare. Astfel, art. 4 alin. (1) include entități raportoare conform specificului activității prestate față de clienți și care nu are legătura cu producerea/comercializare produselor de igienă, mobilier etc. care sunt aferente activității curente.</p>	
65.	<p>Asociația Businessului European</p> <p>Art. 3</p> <p>Noua redacția noțiunii ”relația de afaceri” permite interpretări diferite. Nu este pe deplin clar dacă relațiile de afaceri cu entitățile comerciale în scopul furnizării unității de raportare cu produse de igienă, mobilier etc. se încadrează în această definiție. În acest caz, partenerul nu este un client al unității raportoare, dar nu este</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Relație de afaceri, conform definiției propuse, se referă la activitățile prestate de către entitățile raportoare. Astfel, art. 4 alin. (1) include entități raportoare conform specificului activității prestate față de clienți și care nu are legătura cu producerea/comercializare produselor de igienă, mobilier etc. care sunt aferente activității curente.</p>	

	clar dacă aceste relații se încadrează în definiția unei relații de afaceri.		
66.	<p>BC FINCOMBANK SA Art. 3 Noua redacția noțiunii ”relatia de afaceri” permite interpretări diferite. Nu este pe deplin clar dacă relațiile de afaceri cu entitățile comerciale în scopul furnizării unității de raportare cu produse de igienă, mobilier etc. se încadrează în această definiție. În acest caz, partenerul nu este un client al unității raportoare, dar nu este clar dacă aceste relații se încadrează în definiția unei relații de afaceri.</p>	<p>Nu se acceptă Relație de afaceri, conform definiției propuse, se referă la activitățile prestate de către entitățile raportoare. Astfel, art. 4 alin. (1) include entități raportoare conform specificului activității prestate față de clienți și care nu are legătura cu producerea/comercializare produselor de igienă, mobilier etc. care sunt aferente activității curente.</p>	
67.	<p>BC FINCOMBANK SA Art. 3 Introducerea noțiunii ”activ virtual” necesita determinarea măsurilor de reducere a riscurilor asociate acestora. În prezent, nu există cerințe față de măsuri de precauție cu furnizorii de active virtuale și clienții care le folosesc.</p>	<p>Nu se acceptă În proiectul propus, se includ prevederi ce vizează ”interzicerea pe teritoriul Republicii Moldova a activității de prestare a serviciilor privind activele virtuale, inclusiv și în cazurile în care această activitate este auxiliară/suplimentară activității de bază. Desfășurarea activității contrar interdicției se pedepsește în conformitate cu art. 263 alin. (9) din Codul Contravențional al Republicii Moldova și art. 241 alin. (1) lit. b) din Codul Penal al Republicii Moldova.” Astfel, autoritățile publice naționale vor asigura sistemul respectiv de interdicție a acestui tip de activități.</p>	
68.	<p>Banca Națională a Moldovei La art. 3, definiția noțiunii de „monedă virtuală” se expune în următoare redacție: „activ virtual - reprezentare digitală a valorii care nu este emisă sau garantată de o bancă centrală sau de o autoritate publică, nu este în mod obligatoriu legată de o monedă instituită legal și nu deține statutul legal de monedă sau de bani, dar</p>	<p>Se acceptă</p>	

	care poate fi tranzacționată în mod electronic, transferată sau utilizată în scopul efectuării de plăți sau investiții. Activele virtuale nu includ reprezentările digitale a monedelor fiduciare (fiat), a valorilor mobiliare și altor active financiare stabilite de legislația națională”.		
69.	Comisia Națională a Pieței Financiare La art. 3: - în noțiunea ”bunuri”, cuvintele ”active virtuale” urmează a fi substituite cu cuvintele ”monedă virtuală”, în vederea ajustării cu noțiunea completată de ”monedă virtuală” și prevederile conexe din proiectul de lege;-în noțiunea de „furnizori de servicii privind monedele virtuale” se utilizează expresia „monedele fiduciare”, ceea ce nu se detaliază printr-o definiție adițională.	Nu se acceptă În vederea transpunerii Recomandărilor FATF, urmează a fi folosită noțiunea de ”active virtual” pentru tot proiectul, care include moneda virtuală și alte tipuri de valori virtuale.	
70.	Banca Națională a Moldovei La art. 3, în definiția „bunuri”, cuvântul „monede” se substituie cu cuvântul „active”	Se acceptă	
71.	Asociația Businessului European Art. 3 Introducerea noțiunii ”activ virtual” necesita determinarea măsurilor de reducere a riscurilor asociate acestora. În prezent, nu există cerințe față de măsuri de precauție cu furnizorii de active virtuale și clienții care le folosesc.	Nu se acceptă În proiectul propus, se includ prevederi ce vizează ”interzicerea pe teritoriul Republicii Moldova a activității de prestare a serviciilor privind activele virtuale, inclusiv și în cazurile în care această activitate este auxiliară/suplimentară activității de bază. Desfășurarea activității contrar interdicției se pedepsește în conformitate cu art. 263 alin. (9) din Codul Contravențional al Republicii Moldova și art. 241 alin. (1) lit. b) din Codul Penal al Republicii Moldova.” Astfel, autoritățile publice naționale vor	

		asigura sistemul respectiv de interdicție a acestui tip de activități.	
72.	<p>Asociația Bancilor din Moldova Art. 3</p> <p>Introducerea noțiunii ”activ virtual” necesita determinarea măsurilor de reducere a riscurilor asociate acestora. În prezent, nu există cerințe față de măsuri de precauție cu furnizorii de active virtuale și clienții care le folosesc</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>În proiectul propus, se includ prevederi ce vizează ”interzicerea pe teritoriul Republicii Moldova a activității de prestare a serviciilor privind activele virtuale, inclusiv și în cazurile în care această activitate este auxiliară/suplimentară activității de bază. Desfășurarea activității contrar interdicției se pedepsește în conformitate cu art. 263 alin. (9) din Codul Contravențional al Republicii Moldova și art. 241 alin. (1) lit. b) din Codul Penal al Republicii Moldova.” Astfel, autoritățile publice naționale vor asigura sistemul respectiv de interdicție a acestui tip de activități.</p>	
73.	<p>Guvernul RM Art. 3</p> <p>La noțiunea „Furnizori de servicii privind monedele virtuale”, cuvintele „monedele fiduciare” se vor substitui cu cuvintele „monedele naționale”, ținând cont de prevederile art. 3 din Legea nr. 1232/1992 cu privire la bani, potrivit căreia „moneda națională – leul – este mijlocul legal de plată pe teritoriul Republicii Moldova. Plățile și transferurile în valută străină pot fi primite/efectuate pe teritoriul Republicii Moldova numai în cazurile și în modul stabilite de lege.”</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>În vederea excluderii unei situații când ar putea fi utilizate monedele fiduciare (altele decât cele naționale) se consideră oportun păstrarea redacției respective.</p>	
74.	<p>Banca Națională a Moldovei</p> <p>La art. 3, definiția de „furnizori de servicii de schimb privind monedele virtuale” se expune în următoare redacție: „prestator de servicii privind activele virtuale - sunt persoanele fizice sau juridice, ce prestează în calitate de</p>	Se acceptă	

	<p>profesionist, pentru/sau în numele altor persoane fizice sau juridice, una sau mai multe activități sau operațiuni:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. schimbul între activele virtuale și monedele fiduciare; 2. schimbul între una sau mai multe forme de active virtuale; 3. transferul activelor virtuale; 4. păstrarea și/sau administrarea activelor virtuale sau a instrumentelor care conferă dreptul de control asupra activelor virtuale; 5. participarea la, precum și prestarea serviciilor financiare privind oferta unui emitent și/sau vânzarea unui activ virtual.” 		
75.	<p>Banca Națională a Moldovei La art. 3, se introduce o definiție nouă în următoarea redacție: „transfer al activelor virtuale – transfer în contextul activelor virtuale înseamnă efectuarea unei tranzacții în numele altei persoane fizice sau juridice care transferă un activ virtual de la o adresă sau cont virtual la alta/altul.”.</p>	Se acceptă	
76.	<p>Guvernul RM Totodată, în vederea respectării principiului securității raporturilor juridice în componenta sa referitoare la claritatea și previzibilitatea actelor normative, este necesar de a se indica în baza căror acte permissive furnizorul de servicii privind monedele virtuale își va putea desfășura activitatea.</p>	<p>Nu se acceptă În proiectul propus, se includ prevederi ce vizează ”interzicerea pe teritoriul Republicii Moldova a activității de prestare a serviciilor privind activele virtuale, inclusiv și în cazurile în care această activitate este auxiliară/suplimentară activității de bază. Desfășurarea activității contrar interdicției se pedepsește în conformitate cu art. 263 alin. (9) din Codul Contravențional al Republicii Moldova și art.</p>	

		241 alin. (1) lit. b) din Codul Penal al Republicii Moldova.” Astfel, autoritățile publice naționale vor asigura sistemul respectiv de interdicție a acestui tip de activități, fără eliberare	
77.	<p>Guvernul RM</p> <p>Totodată, la pct. 2 se propune completarea noțiunii de „cont anonim” cu următorul text: „Nu constituie cont anonim, contul bancar nenominal și instrumentele de plată aferente, deschis la solicitarea și gestionat de către o autoritate publică, în scopul efectuării plăților salariale și/sau altor plăți ce decurg din contractul de muncă, cu referire la funcționarii publici cu statut special a căror identitate este atribuită la secret de stat. În acest caz, titularul final/nemijlocit este identificat la nivelul autorității publice care solicită deschiderea contului.” Această propunere rezultă din prevederile art. 64 alin. (1) din Legea nr. 170/2007 privind statutul ofițerului de informații și securitate, potrivit cărora datele despre identitatea și calitatea ofițerului de informații constituie secret de stat. În conformitate cu art. 64 alin. (5) din Legea nr. 170/2007, datele despre identitatea și calitatea ofițerului de informații nu pot fi incluse în resursele informaționale, publice sau în resursele cu accesibilitate limitată ale autorităților publice, ale persoanelor fizice și juridice, cu excepția bazelor de date ale Serviciului de Informații și Securitate.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Prevederile Directivei 2015/849, 2018/843, Recomandările FATF/GAFI stabilesc obligația de interdicție a deschiderii conturilor anonime, fără excepții. Astfel de prevederi pot genera riscuri majore pentru Republica Moldova, atât la nivel național, cât și internațional.</p> <p>Totodată, de menționat că, toate țările dispun de servicii de informații secrete, dar din examinarea experienței internaționale, nu s-au atestat prevederi care ar permite exceptarea de la norma imperativă, prin permiterea deschiderii unor conturi anonime.</p>	
78.	<p>Serviciul de Informații și Securitate</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Prevederile Directivei 2015/849, 2018/843, Recomandările FATF/GAFI stabilesc obligația de</p>	

<p>La pct. 2, la articolul 3 la noțiunea ”cont anonim” propunem completarea la final cu următorul text:</p> <p>”Nu constituie cont anonim, contul bancar nenominal și instrumentele de plată aferente, deschis la solicitarea și gestionat de către o autoritate publică, în scopul efectuării plăților salariale și/sau altor plăți ce decurg din contractul de muncă, cu referire la funcționarii publici cu statut special a căror identitate este atribuită la secretul de stat. În cazul dat, titularul final, nemijlocit este identificat la nivelul autorității publice care solicită deschiderea contului.”</p> <p>Raționamentul acestei prevederi rezultă din faptul că, la momentul actual, salariile ofițerilor de informații sunt repartizate prin intermediul casieriei Serviciului. În procesul de contractare a instituției bancare care ar presta serviciile respective ofițerilor de informații din cadrul SIS s-a stabilit că, pentru eliberarea unui card bancar este necesar, în mod obligatoriu, prezentarea datelor veridice de identitate ale ofițerului de informații și securitate.</p> <p>Însă, această obligație contravine statutului de ofițer de informații. Astfel, potrivit prevederilor art. 64 din Legea nr. 170/2007, datele despre identitatea și calitatea ofițerului de informații constituie secret de stat. Respectiv, utilizarea și difuzarea acestor date este supusă restricțiilor în conformitate cu Legea nr. 245/2008 cu privire la secretul de stat. Instituirea acestui mecanism de protecție</p>	<p>interzicere a deschiderii conturilor anonime, fără excepții. Astfel de prevederi pot genera riscuri majore pentru Republica Moldova, atât la nivel național, cât și internațional.</p> <p>Reiterăm faptul că, din analiza experienței internaționale, nu s-au atestat cazuri care ar stabili astfel de excepții.</p>	
---	---	--

a ofițerilor de informații și securitate rezultă din specificul activității desfășurate de către aceștia. Astfel, divulgarea datelor cu privire la identitatea și calitatea ofițerului de informații duce la deconspirarea lui, implicând iminent și deconspirarea misiunilor de serviciu, precum și sporesc factorii de risc la adresa vieții și integrității corporale a ofițerului și a membrilor familiei sale. De asemenea, se creează o stare de vulnerabilitate în raport cu serviciile speciale străine, aspect în măsură să afecteze securitatea statului. În contextul celor enunțate, art. 64 alin. (5) din Legea nr. 170/2007 stabilește că datele despre identitatea și calitatea ofițerului de informații nu pot fi incluse în resursele informaționale, publice sau în resursele cu accesibilitate limitată ale autorităților publice, ale persoanelor fizice și juridice. Atragem atenția asupra faptului că, completarea propusă de către Serviciu nu va afecta standardele de prevenire și combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului, deoarece se stabilește un control strict în cadrul autorităților publice centrale care au angajați a căror identitate și calitate este atribuită la secret de stat, respectiv, la necesitate acestea vor fi prezentate către Serviciul Prevenirii și Combaterii Spălării Banilor, sau alte autorități publice, în conformitate cu prevederile Legii nr. 245/2008. Într-un alt context, chiar dacă completarea propusă nu se regăsește în Directivele UE 2015/849, 2018/843 care stabilesc

obligăția de interzicere a deschiderii conturilor anonime, susținem că statul are dreptul de a institui următoarele excepții, din următoarele motive:

1. La art. 6 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, sunt prevăzute expres categoriile de acte normative din care este constituită legislația Republicii Moldova, printre care nu se enumeră Directivele UE, ceea ce ar însemna că acestea nu au aplicabilitate directă pe teritoriul național. În pofida faptului că Republica Moldova și-a asumat obligații de ajustare a cadrului normativ cu legislația UE, trebuie să se țină cont și de existența relațiilor sociale specifice naționale;

2. de asemenea, enunțăm că Constituția Republicii Moldova nu a fost modificată în sensul transferării sau renunțării la suveranitate, în consecință, statul este capabil să modifice actele normative în măsura în care noile relații sociale impun acest fapt;

3. atragem atenția că completarea propusă se referă doar la persoanele a căror identitate este atribuită la secretul de stat și care activează în cadrul autorităților publice și nu vizează alte categorii de persoane fizice sau juridice. Prin urmare, nu există riscul ca instituțiile statului să admită acțiuni de spălare a banilor și finanțare a terorismului prin intermediul propriilor angajați.

În aceeași ordine de idei, prevederea dată nu își propune instituirea unor excepții de

	<p>la legislația în vigoare de natură să compromită conformitatea față de standardele internaționale sau să creeze vulnerabilități pe segmentul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului. Ideea prevederilor propuse este de a combate caracterul presupus "anonim" în cazul conturilor ce vizează ca titulari funcționari publici cu statut special a căror identitate constituie secret de stat. În acest context, Serviciul va figura în calitate de client de bază cu care entitatea raportoare inițiază relații de afaceri. Deși instituția bancară nu va avea acces la datele nominale ale titularilor nemijlociți ale conturilor, identificarea acestora se va realiza la nivelul Serviciului. Aceste circumstanțe argumentează ideea că în cazul de față nu putem vorbi de facto despre situația unui cont anonim.</p>		
79.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Noțiune "Furnizori de servicii privind activele virtuale" Se propune: 1) Substituirea sintagmelor: "fizice și juridice" cu "fizice sau juridice" 2) Completarea sintagmei "în calitate de profesionist" cu sintagma "în baza actelor permissive corespunzătoare" Argumentare: Atât în legislația națională cât și în reglementările internaționale consultate nu am regăsit noțiunea de "furnizori de servicii privind activele virtuale", cu excepția definiției oferite de FATF: Virtual asset service provider means any</p>	<p>Nu se acceptă Noțiunea se expune în următoarea redacție "furnizori de servicii privind activele virtuale - sunt persoanele fizice sau juridice, ce prestează în calitate de profesionist, pentru/sau în numele altor persoane fizice sau juridice, una sau mai multe activități sau operațiuni: 1. schimbul între activele virtuale și monedele fiduciare; 2. schimbul între una sau mai multe forme de active virtuale; 3. transferul activelor virtuale; 4. păstrarea și/sau administrarea activelor virtuale sau a instrumentelor care conferă dreptul de control asupra activelor virtuale;</p>	

	<p>natural or legal person who is not covered elsewhere under the Recommendations, and as a business conducts one or more of the following activities or operations for or on behalf of another natural or legal person:[...]</p> <p>Totodată, noțiunea de profesionist este una foarte largă (art.3, alin.(2) din Codul Civil) și acest fapt, va crea dificultăți în identificarea acestei categorii de furnizori printre clienții băncii, ceea ce nu va permite băncilor să aplice măsuri de precauție sporită în raport cu această categorie de clienți.</p> <p>Astfel, propunem alinierea maximală a noțiunii cu cea oferită de FATF și utilizarea unor criterii determinante pentru noțiunea de profesionist</p>	<p>5. participarea la, precum și prestarea serviciilor financiare privind oferta unui emitent și/sau vânzarea unui activ virtual.”</p> <p>Totodată, de menționat că, în proiectul propus, se includ prevederi ce vizează ”interzicerea pe teritoriul Republicii Moldova a activității de prestare a serviciilor privind activele virtuale, inclusiv și în cazurile în care această activitate este auxiliară/suplimentară activității de bază.”</p>	
80.	<p>Asociația Băncilor din Moldova</p> <p>Noțiunea de ”Certificat în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului”</p> <p>1. Din definiția propusă rezultă că Diplomele, Certificările emise de organizații internaționale și instituții de învățământ, precum CAMS, ACCA, ICA etc., recunoscute la nivel internațional, nu sunt recunoscute ca certificare relevantă în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor?</p> <p>2. Nu se face referire la actul normativ care reglementează activitatea Centrului de instruire continua in domeniul AML, drepturile, îndatoririle, componența acestuia. Lipsa unei reglementări adecvate a procesului de</p>	Se acceptă prin excluderea prevederii respective.	

	<p>certificare poate crea condiții favorabile pentru corupție. De asemenea, ținând cont de competențele autorității de reglementare în aprobarea funcțiilor cheie pentru posturile de AML\Conformitate și competențe de certificare în același domeniu, poate apărea o situație care să conducă la un conflict de interese, abuz de autoritate și utilizarea procesului de certificare ca mecanism de manipulare a procesului de aprobare pentru o funcție cheie (Bazate pe opinia subiectiva).</p> <p>3. Nu există precizări privind certificarea obligatorie, recunoașterea certificatelor primite anterior, subiectele certificării etc.</p>		
81.	<p>BC FINCOMBANK SA</p> <p>Definiția ”Certificat în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului”</p> <p>1. Din definiția propusă rezultă că Diplomele, certificările emise de organizații internaționale și instituții de învățământ, precum CAMS, ACCA, ICA etc. nu sunt recunoscute ca certificare relevantă în ciuda cotației lor internaționale?</p> <p>2. Nu se face referire la actul normativ care reglementează Centrul de instruire continua in domeniul AML, drepturile, îndatoririle, componența acestuia. Lipsa unei reglementări adecvate a procesului de certificare poate crea condiții favorabile pentru corupție. De asemenea, ținând cont de competente autorității de reglementare în aprobarea funcțiilor cheie</p>	Se acceptă prin excluderea prevederii respective.	

	<p>pentru posturile de AML \ Cconformitate și competențe de certificare în același domeniu, poate apărea o situație care să conducă la un conflict de interese, abuz de autoritate și utilizarea procesului de certificare ca mecanism de manipulare a procesului de aprobare pentru o funcție cheie (Bazate pe opinia subiectiva).</p> <p>3. Nu există precizări privind certificarea obligatorie, recunoașterea certificatelor primite anterior, subiectele certificării etc.</p>		
82.	<p>Asociația Băncilor din Moldova</p> <p>Noțiunea de ”Tranzacții/operațiuni care au legătură între ele”</p> <p>Se propune: De exclus elementul „contractul” din criteriile de baza pentru identificarea tranzacțiilor care au legătura între ele.</p> <p>Argumentare: Contractul este un element de date care este inclus în câmpul „destinația plății” în tranzacții, Totodată, acest câmp „destinația plății” nu este un câmp obligatoriu în tranzacțiile valutare și datele fără cerințe stricte pentru tranzacțiile de pe piața internă – nu este clar cum va fi realizată cerința de a colecta tranzacțiile legate de un contract? Interpretarea propusă obligă unitățile raportoare să efectueze manual analiza, ceea ce este o povară considerabilă și un atavism - în condițiile în care tindem spre digitalizare.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Introducerea definiției respective a avut drept scop facilitarea implementării anumitor prevederi din Legea nr. 308/2017 de către entitățile raportoare. Corespunzător, prin stabilirea unor indicatori minimi, entitatea raportoare va putea stabili existența legăturii între anumite tranzacții. Totodată, menționăm că, în dependență de profilul activității entității raportoare, perioada supusă analizei în vederea relevării tranzacțiilor care au legătură între ele poate să fie foarte diferit de la o entitate raportoare la alta. Totodată, în vederea raportării tranzacțiilor efectuate în numerar, care conform proiectului este obligatorie pentru anumite categorii de entități raportoare, s-a completat proiectul cu prevederi privind perioada de timp în vederea stabilirii tranzacțiilor/operațiunilor ce au legătură între ele.</p> <p>Astfel, noțiunea respective se expune în următoarea redacție: ”tranzacții/operațiuni care au legătură între ele – tranzacții/operațiuni a căror valoare este fragmentată/fractionată în tranșe mai mici (prin raportare la limitele impuse de prezenta lege), care au în comun cel puțin unul dintre următoarele elemente: contractul, părțile tranzacțiilor,</p>	

		beneficiarii efectivi, natura sau categoria în care se încadrează tranzacțiile și sumele implicate.” Inclusiv, de menționat că, ulterior, prevederi detaliate vor fi incluse în cadrul legal secundar.	
83.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 3 Noțiune ”Tranzacții/operațiuni care au legătură între ele” Se propune pentru această noțiune următoarea definiție: ”Tranzacții/operațiuni care au legătură între ele - tranzacții/operațiuni a căror valoare este fragmentată/fracționată în tranșe mai mici (prin raportare la limitele impuse de prezenta lege), care au elemente comune cum ar fi cel puțin una dintre: părțile tranzacțiilor, beneficiarii efectivi ai clienților sau alte elemente identificate în procesul de monitorizare” Argumentare: Există mai multe limite stabilite de legislație pe diferite domenii, de exemplu Legea 62/2008 privind reglementarea valutară, care permite efectuarea transferurilor în sumă de 10 000 de EUR fără documente confirmative. În acest context, se propune completarea sintagmei ”prin raportare la limitele impuse” cu sintagma ”de prezenta lege”. Referitor la elementele comune ”contractul, natura sau categoria în care se încadrează tranzacțiile și sumele implicate”, nu există careva elemente obligatorii în datele tranzacții care să facă posibilă implementarea mecanismelor de identificare a tranzacțiilor care au legătură</p>	<p>Se acceptă parțial Introducerea definiției respective a avut drept scop facilitarea implementării anumitor prevederi din Legea nr. 308/2017 de către entitățile raportoare. Corespunzător, prin stabilirea unor indicatori minimi, entitatea raportoare va putea stabili existența legăturii între anumite tranzacții. Totodată, menționăm că, în dependență de profilul activității entității raportoare, perioada supusă analizei în vederea relevării tranzacțiilor care au legătură între ele poate să fie foarte diferit de la o entitate raportoare la alta. Totodată, în vederea raportării tranzacțiilor efectuate în numerar, care conform proiectului este obligatorie pentru anumite categorii de entități raportoare, s-a completat proiectul cu prevederi privind perioada de timp în vederea stabilirii tranzacțiilor/operațiunilor ce au legătură între ele. Astfel, noțiunea respective se expune în următoarea redacție: ”tranzacții/operațiuni care au legătură între ele – tranzacții/operațiuni a căror valoare este fragmentată/fracționată în tranșe mai mici (prin raportare la limitele impuse de prezenta lege), care au în comun cel puțin unul dintre următoarele elemente: contractul, părțile tranzacțiilor, beneficiarii efectivi, natura sau categoria în care se încadrează tranzacțiile și sumele implicate.” Inclusiv, de menționat că, ulterior, prevederi detaliate vor fi incluse în cadrul legal secundar.</p>	

	<p>între ele. SPCSB a indicat că, conform definiției, este prevăzut ”cum ar fi cel puțin una” și că acest element va fi analizat în situația în care va fi relevantă această informație. Totuși din redacția actuală pentru a stabili dacă este relevant sau nu trebuie să fie identificate aceste elemente</p> <p>Astfel, propunem excluderea acestor elemente din noțiunea respectivă și ajustarea redacției pentru a corespunde scopului.</p>		
84.	<p>BC FINCOMBANK SA Art. 3 Definiția ”Tranzacții/operațiuni care au legătură între ele” Având în vedere că contractul este un element de date care este inclus în câmpul „destinația plății” în tranzacții, în condițiile în care „destinatia plății” nu este un câmp obligatoriu în tranzacțiile valutare și datele fără cerințe stricte pentru tranzacțiile de pe piața internă – nu este clar Cum va fi realizata cerința de a colecta tranzacții legate de un contract? Interpretarea propusă obligă unitățile raportoare să efectueze manual analiza, ceea ce este o povara semnificativă și un atavism în epoca digitalizării .</p> <p>Propunerea: De exclus notiunea contractual din criteriile de baza pentru identificarea tranzactiilor care au legatura intre ele</p>	<p>Se acceptă parțial Conform definiției, este prevăzut ”cum ar fi cel puțin una”. Astfel, acest element va fi analizat în situația în care va fi relevantă această informație.</p>	
85.	<p>Asociația Contabililor și Auditorilor Profesioniști din Republica Moldova</p>	<p>Nu se acceptă</p>	

	<p>Art. 3 La definiția de ”Furnizori de servicii privind activele virtuale” De concretizat – condițiile enumerate în pct. 1-5 urmează să se respecte concomitent sau doar unul din ele pentru ca entitatea să fie considerată furnizor de servicii privind activele virtuale.</p>	<p>Noțiunea se expune în următoarea redacție ”furnizori de servicii privind activele virtuale - sunt persoanele fizice sau juridice, ce prestează în calitate de profesionist, pentru/sau în numele altor persoane fizice sau juridice, una sau mai multe activități sau operațiuni: 1. schimbul între activele virtuale și monedele fiduciare; 2. schimbul între una sau mai multe forme de active virtuale; 3. transferul activelor virtuale; 4. păstrarea și/sau administrarea activelor virtuale sau a instrumentelor care conferă dreptul de control asupra activelor virtuale; 5. participarea la, precum și prestarea serviciilor financiare privind oferta unui emitent și/sau vânzarea unui activ virtual.” Totodată, de menționat că, în proiectul propus, se includ prevederi ce vizează ”interzicerea pe teritoriul Republicii Moldova a activității de prestare a serviciilor privind activele virtuale, inclusiv și în cazurile în care această activitate este auxiliară/suplimentară activității de bază.”</p>	
86.	<p>Asociația Bancilor din Moldova Art. 3 noțiunea de „liber profesionist” Deși la art.3 se propune excluderea noțiunii de „liber profesionist” această noțiune se utilizează în art.1 și 21 (alin.4 și 5, literele (i))</p>	<p>Nu se acceptă Noțiunea este definită în Legea nr. 489/1999.</p>	
87.	<p>BC MAIB SA Art. 3 La art. I, pct.2 al proiectului Legii (modificarea art.3 din Legea nr.308/2017):</p>	<p>Se acceptă În vederea uniformizării noțiunilor utilizate în proiect, au fost substituite noțiunile respective cu ”activ virtual”. Cu referire la noțiunea ”tranzacții/operațiuni care au legătură între ele”, introducerea definiției</p>	

	<p>1.1. La noțiunea „Furnizori de servicii privind activele virtuale”, pct.1, sintagma „monedele fiduciare” propunem să fie înlocuit cu sintagma „activele virtuale”, ca în Lege să se utilizeze termeni identici.</p> <p>1.2. La noțiunea „Tranzacții /operațiuni care au legătură între ele”, considerăm necesară completarea noțiunii cu unele clarificări adiționale, în special ce ține de natura sau categoria în care se încadrează tranzacția și sumele implicate. Aceste clarificări vor putea fi utilizate pentru implementarea procesului automatizat de selectare a tranzacțiilor care necesită a fi raportate.</p>	<p>respective a avut drept scop facilitarea implementării anumitor prevederi din Legea nr. 308/2017 de către entitățile raportoare. Corespunzător, prin stabilirea unor indicatori minimi, entitatea raportoare va putea stabili existența legăturii între anumite tranzacții. Totodată, menționăm că, în dependență de profilul activității entității raportoare, perioada supusă analizei în vederea relevării tranzacțiilor care au legătură între ele poate să fie foarte diferit de la o entitate raportoare la alta. Totodată, în vederea raportării tranzacțiilor efectuate în numerar, care conform proiectului este obligatorie pentru anumite categorii de entități raportoare, s-a completat proiectul cu prevederi privind perioada de timp în vederea stabilirii tranzacțiilor/operațiunilor ce au legătură între ele.</p> <p>Astfel, noțiunea respective se expune în următoarea redacție: ”tranzacții/operațiuni care au legătură între ele – tranzacții/operațiuni a căror valoare este fragmentată/fracționată în tranșe mai mici (prin raportare la limitele impuse de prezenta lege), care au în comun cel puțin unul dintre următoarele elemente: contractul, părțile tranzacțiilor, beneficiarii efectivi, natura sau categoria în care se încadrează tranzacțiile și sumele implicate.”</p> <p>Inclusiv, de menționat că, ulterior, prevederi detaliate vor fi incluse în cadrul legal secundar.</p>	
88.	<p>SPCSB</p> <p>Se propune expunerea art. 4 alin. (1) în următoarea redacție:</p> <p>”(1) Sub incidența prezentei legi cad următoarele persoane fizice și juridice, denumite în continuare entități raportoare:</p> <p>a) băncile;</p>	Se acceptă	

<p>b) unitățile de schimb valutar (altele decât băncile);</p> <p>c) societățile de investiții;</p> <p>d) societățile de registru, Depozitarul central unic al valorilor mobiliare;</p> <p>e) asiguratorii sau reasiguratorii și intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări care desfășoară activitate în limitele claselor de asigurări de viață, inclusiv cele cu participarea la investiții;</p> <p>f) administratorii fondurilor de pensii facultative;</p> <p>g) organizațiile de creditare nebancaară, asociațiile de economii și împrumut;</p> <p>h) agenții imobiliari, inclusiv atunci când acționează în calitate de intermediari în închirierea de bunuri imobile, dar numai în ceea ce privește tranzacțiile pentru care valoarea chiriei lunare este în valoare de peste 200 000 de lei;</p> <p>i) societățile de plată, societățile emitente de monedă electronică și furnizorii de servicii poștale, cu excepția prestatorilor de servicii de informare cu privire la conturi și a prestatorilor de servicii de inițiere a plății, care activează în conformitate cu Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică;</p> <p>j) avocații, notarii, administratorii autorizați, executorii judecătorești și alți liber profesioniști, în cazul în care acordă asistență pentru întocmirea sau perfectarea de operațiuni pentru clienții lor privind cumpărarea ori vânzarea de bunuri imobile, acțiuni sau părți sociale</p>		
--	--	--

<p>ori elemente ale fondului de comerț, administrarea instrumentelor financiare, valorilor mobiliare sau a altor bunuri ale clienților, operațiuni sau tranzacții care implică o sumă de bani sau un transfer de proprietate, constituirea sau administrarea de conturi bancare, de economii ori de instrumente financiare, organizarea procesului de subscriere a aporturilor necesare constituirii, funcționării sau administrării unei societăți; constituirea, administrarea ori conducerea unor astfel de societăți, organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare sau a altor structuri similare, precum și în cazul în care participă în numele sau pentru clienții lor în orice operațiune cu caracter financiar ori vizînd bunuri imobile; crearea, funcționarea sau administrarea de fiducii, societăți, fundații sau structuri similare;</p> <p>k) organizatorii jocurilor de noroc ;</p> <p>l) auditorii, persoanele juridice și întreprinzătorii individuali care prestează, ca activitate economică sau profesională principală, servicii de contabilitate și consultanță fiscală;</p> <p>m) alte persoane fizice și juridice care comercializează bunuri (inclusiv persoanele fizice și juridice care practică activități cu metale prețioase și pietre prețioase) în sumă de cel puțin 200 000 de lei sau echivalentul acesteia numai în cazul în care plățile sînt efectuate în numerar, indiferent dacă tranzacția este</p>		
--	--	--

	<p>efectuată printr-o operațiune sau prin mai multe operațiuni care au legătură între ele;</p> <p>n) persoane fizice/juridice care desfășoară activitate fiduciară, alții decât cei prevăzuți la lit. j);</p> <p>q) persoanele care depozitează, comercializează opere de artă sau care acționează ca intermediari în comerțul de opere de artă, inclusiv atunci când această activitate este desfășurată de galerii de artă și case de licitații, inclusiv atunci când această activitate este desfășurată de rezidenții din zone economice libere, în cazul în care valoarea tranzacției sau a tranzacțiilor/operațiunilor ce au legătură între ele, este de 200 000 de lei sau mai mult;</p> <p>r) furnizori de servicii de finanțare participativă.”</p>		
89.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 4 alin. (1) pentru similaritate cu celelalte litere din alin. (1) și pentru evitarea inducerii în eroare (formula utilizată poate duce la concluzia că există diferite tipuri de bănci), propunem reformularea lit. a) prin utilizarea formulei „băncile”;</p>	Se acceptă	
90.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 4 alin. (1) la lit. c) este necesar de indicat denumirea completă a Depozitarului Central Unic al valorilor mobiliare. Suplimentar, vă informăm ca, la enumerare, ar fi oportun de indicat Depozitarul Central Unic al valorilor mobiliare – cu o literă separat;</p>	<p>Se acceptă parțial Luînd în considerare că DCU este operator al pieții de capital, se consideră oportun păstrarea redacției existente.</p>	
91.	CNPF	Se acceptă	

	<p>Punctul 3, Articolul 4 alin.(1), în vederea aducerii în concordanță a proiectului de lege cu prevederile legislației sectoriale:</p> <p>-la lit. c), de exclus cuvintele „operatorii de piață, operatorii de sistem;” din următoarele considerente. În calitatea sa de operator de piață și operator de sistem, S.A. ”BURSA DE VALORI A MOLDOVEI” are ca și funcție de bază acordarea serviciilor pentru efectuarea tranzacțiilor civile cu valori mobiliare între participanții pieței de capital. Astfel, în baza licenței de operator de piață, corespunzător a autorizației de sistem multilateral de tranzacționare (MTF), eliberate conform art. 60-61 și art. 72-73 din Legea nr. 171/2012 privind piața de capital, S.A. ”BURSA DE VALORI A MOLDOVEI” dispune de un sistem de tranzacționare pentru instrumentele financiare, administrând și exploatând piața reglementată și MTF. Având în vedere prevederile art. 2 alin. (1) din Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, operatorii de piață și operatorii de sistem nu cad sub incidența calității de entitate raportoare.</p>		
92.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 4 alin. (1) potrivit prevederilor de la lit. d), sub incidența legii vor cădea asigurătorii (reasigurătorii), intermediarii în asigurări</p>	<p>Se acceptă parțial Norma a fost expusă în următoarea redacție: ”e) asigurătorii sau reasigurătorii și intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări care desfășoară</p>	

	<p>și/sau în reasigurări care desfășoară activitate de asigurare de viață. Respectiv, atragem atenția că redacția art. 4 alin. (1) lit. d) este interpretabilă, astfel nu este foarte clar cui se aplică condiția „desfășoară activitate de asigurare de viață” – intermediarilor în asigurări și/sau în reasigurări sau și asigurătorilor (reasigurătorilor);</p> <p>15 În această ordine de idei atragem atenția că, în cazul în care condiția „desfășoară activitatea de asigurare” se referă doar la intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări, atunci sintagma „desfășoară activitatea de asigurare” nu este una potrivită deoarece în conformitate cu prevederile art. 1 al Legii nr. 407 cu privire la asigurări, intermediarii în asigurări și/sau reasigurări, desfășoară activitate de intermediere în asigurare/ reasigurare;</p>	<p>activitate în limitele claselor de asigurări de viață, inclusiv cele cu participarea la investiții;”</p>	
93.	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare</p> <p>La art. 4 alin. (1) se propune expunerea lit. e) în redacția, precum urmează:</p> <p>„e) asigurătorii sau reasigurătorii care desfășoară activitate în limitele claselor de asigurări de viață, inclusiv cele cu participarea la investiții, de asigurări de credite, de asigurări de garanții, de asigurări de pierderi financiare, de asigurări de protecție juridică și de asigurări avia, precum și intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări care desfășoară activitate de intermediere a claselor respective de asigurări;”.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Norma a fost expusă în următoarea redacție: ”e) asigurătorii sau reasigurătorii și intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări care desfășoară activitate în limitele claselor de asigurări de viață, inclusiv cele cu participarea la investiții;”</p>	
94.	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare</p>	<p>Nu se acceptă</p>	

	la lit.e), propunem următoarea redacție „asigurătorii sau reasigurătorii care desfășoară activitate în limitele claselor de asigurări de viață, inclusiv cele cu participarea la investiții, de asigurări de credite, de asigurări de garanții, de asigurări de pierderi financiare, de asigurări de protecție juridică și de asigurări avia, precum și intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări care desfășoară activitate de intermediere a claselor respective de asigurări;”.	În baza prevederilor Directivelor UE și a Recomandărilor, entități raportoare sunt asigurătorii (reasigurătorii), intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări care desfășoară activitate de asigurare de viață și a alte tipuri de asigurări legate de investiții.	
95.	Guvernul RM La pct. 3, ce ține de modificarea art. 4 (definiția de entități raportoare), comunicăm că prevederile lit. e) urmează a fi aduse în concordanță cu clasele de asigurări prevăzute de Legea nr. 92/2022 privind activitatea de asigurare sau de reasigurare.	Se acceptă parțial Norma a fost expusă în următoarea redacție: ”e) asigurătorii sau reasigurătorii și intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări care desfășoară activitate în limitele claselor de asigurări de viață, inclusiv cele cu participarea la investiții;”	
96.	AMCHAM În vederea unei mai bune clarificări a conținutului normativ al articolului și ajustării textului lui la terminologia și clasele utilizate în Legea nr. 92/2022 privind activitatea de asigurare sau de reasigurare, propunem expunerea literei în următoarea redacție: „e) asigurătorii sau reasigurătorii și intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări care desfășoară activitate în limitele claselor de asigurări de viață, inclusiv cele cu participarea la investiții sau care desfășoară activitate în limitele următoarelor clase de asigurări generale: asigurări de credite, asigurări de garanții,	Se acceptă parțial Norma a fost expusă în următoarea redacție: ”e) asigurătorii sau reasigurătorii și intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări care desfășoară activitate în limitele claselor de asigurări de viață, inclusiv cele cu participarea la investiții;”	

	<p>asigurări de pierderi financiare, asigurări de protecție juridică și asigurările de răspundere civilă avia”. Menționăm că deși în tabelul de sinteză se indică că propunerea asociației a fost acceptată, totuși modificări pe textul legii publicat pe portalul oficial nu au fost operate. Totodată, în vederea excluderii oricărui echivoc în rândul profesioniștilor, solicităm respectuos completarea notei informative care însoțește proiectul de lege cu unele explicații privind modul de aplicare a respectivei norme(i.e. dacă urmează entitățile care desfășoară cel puțin una din activitățile prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. e) să fie considerate entități raportoare care vor aplica inclusiv și măsurile de precauție în legătură cu contractele de asigurări cuprinse în alte clase de asigurări). Mai subliniem și faptul că, practic toate societățile de asigurare au în licență clasele respective (art. 4 lit. e)) de asigurare.</p>		
97.	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare la lit. f) propunem substituirea textului „administratorii fondurilor nestatale de pensii” cu textul „administratorii fondurilor de pensii facultative”, conform Legii nr. 198/2020 privind fondurile de pensii facultative.</p>	Se acceptă	
98.	<p>Guvernul RM De asemenea, referitor la pct. 3, menționăm că, prin art. 4 alin. (1) lit. j), o), r), s) din Legea nr. 308/2017, în categoria entităților raportoare au fost incluse persoanele fizice și juridice, astfel</p>	Se acceptă	

	cum au fost enumerate în art. 1 pct. 1 lit. (a), (b), (c) din Directiva (UE) 2018/843, care modifică art. 2 alin. (1) pct. 3 lit. (a), (d), (g), (i), (j).		
99.	<p>Centrul de Armonizare a Legislației Cu referire la pct. 3 al proiectului național privind modificarea art. 4 Prin lit. j), o), r), s), alin. (1), art. 4 al Legii nr. 308/2017 au fost incluse în categoria entităților raportoare, persoanele fizice și juridice, astfel cum au fost enumerate în art. 1, pct. 1, lit. (a), (b), (c) din Directiva (UE) 2018/843, care modifică art. 2, alin. (1), pct. 3, lit. (a), (d), (g), (i), (j).</p> <p>Constatăm că nu au fost incluși în lista entităților raportoare „furnizorii de portofele digitale”, lit.(h) introdusă prin art. 1, pct. 1, lit. (c) din Directiva (UE) 2018/843, „furnizorii implicați în servicii de schimb între monede virtuale și monede fiduciare” lit. (g), astfel cum este prevăzut la art. 1, pct. 1, lit. (c) din Directiva (UE) 2018/843, iar TC nu conține motivele sau mențiunile relevante care stau la baza netranspunerii acestor prevederi. Consecutiv, nu au fost preluate dispozițiile actului UE privind reglementarea acestor subiecte (de ex. art. 1, pct. 29 din Directiva (UE) 2018/843 care a modificat alin. (1), art. 47 „Supravegherea”).</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Conform definiției, activitatea ”furnizorilor de portofele digitale” au fost incluse în categoria activităților ”furnizorilor de servicii privind activele virtuale”. Corespunzător, această definiție a fost transpusă.</p> <p>Totodată, datorită impunerii unui sistem de interzicere a acestor tipuri de activități, entitățile raportoare nu pot include această categorie.</p>	
100.	<p>Guvernul RM Constatăm că în lista entităților raportoare nu au fost incluși „furnizorii de portofele digitale”, lit. (h) introdusă prin art. 1 pct. 1 lit. (c) din Directiva (UE) 2018/843,</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Conform definiției, activitatea ”furnizorilor de portofele digitale” au fost incluse în categoria activităților ”furnizorilor de servicii privind activele</p>	

	<p>„furnizorii implicați în servicii de schimb între monede virtuale și monede fiduciare”, lit. (g), astfel cum este prevăzut la art. 1 pct. 1 lit. (c) din Directiva (UE) 2018/843, iar tabelul de concordanță nu conține motivele sau mențiunile relevante care stau la baza netranspunerii acestor prevederi. De asemenea, nu au fost preluate dispozițiile actului UE privind reglementarea acestor subiecte (de exemplu, art. 1 pct. 29 din Directiva (UE) 2018/843 care a modificat alin. (1) art. 47 „Supravegherea”).</p>	<p>virtuale”. Corespunzător, această definiție a fost transpusă.</p> <p>Totodată, datorită impunerii unui sistem de interdicere a acestor tipuri de activități, entitățile raportoare nu pot include această categorie.</p>	
101.	<p>Banca Națională a Moldovei La art. 3, definiția de „furnizor de portofel digital” se exclude</p>	Se acceptă	
102.	<p>Guvernul RM Totodată, la pct. 3, constatăm excluderea din lista entităților raportoare, prevăzute în art. 4 alin. (l) din Legea nr. 308/2017, a autorităților publice și a întreprinderilor de stat, fără expunerea în nota informativă a raționamentelor corespunzătoare. Astfel, considerăm judicioasă includerea în lista entităților raportoare, prevăzute la art. 4 alin. (l), a cuvintelor „autoritățile publice și întreprinderile de stat”.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Prevederile respective aferente stabilirii autorităților publice și întreprinderilor de stat ca entități raportoare contravin cerințelor standardelor internaționale în domeniu, precum și a practicii altor state. Totodată, în sensul prevederilor legislației naționale cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, autoritățile publice și întreprinderile de stat nu reprezintă caracteristicile activității unei entități raportoare, precum și a obligațiilor care derivă din prevederile menționate. De asemenea, menționăm că, în perioada de la aprobarea acestei norme nu au fost înregistrate careva tranzacții raportate de către această autorități publice și întreprinderi de stat.</p> <p>Nota informativă va fi completată cu această informație.</p>	
103.	SPCSB	Se acceptă	

	În același context, reieșind din prevederile Directivei menționate, se propune la art. 4 alin. (1) lit. k) din Legea nr. 308/2017, după cuvintele ”avocații, notarii” de completat cu următorul text ”și alți liber profesioniști”.		
104.	<p>Guvernul RM</p> <p>La pct. 3, referitor la art. 4 alin. (1) lit. m), menționăm necesitatea completării art. 4 alin. (1) lit. m) prin specificarea exactă a situațiilor în care executorul judecătoresc cade sub incidența legii în cauză și are calitatea de entitate raportoare, la fel ca în cazul avocaților și notarilor (art. 4 alin. (1) lit. k)).</p> <p>Singurul moment în care executorul judecătoresc ar putea avea calitatea de entitate raportoare și urmează să întreprindă măsuri de precauție este în cazul vânzării bunurilor la licitație, și anume la etapa în care persoana dorește să se înscrie în calitate de participant la licitație. Or, doar în acest caz mijloacele bănești de la terțe persoane intervin în cadrul procedurii de executare prin achitarea unor sume bănești la contul executorului judecătoresc, pe când părțile procedurii de executare sunt obligate printr-un act judecătoresc definitiv la achitarea unor sume bănești, respectiv, în privința părților procedurii de executare (debitor și creditor) aplicarea măsurilor prudențiale nu se justifică.</p>	<p>Se acceptă prin expunerea în următoarea redacție a art. 4 alin. (1) lit. j):</p> <p>”j) avocații, notarii, administratorii autorizați, executorii judecătorești și alți liber profesioniști, în cazul în care acordă asistență pentru întocmirea sau perfectarea de operațiuni pentru clienții lor privind cumpărarea ori vânzarea de bunuri imobile, acțiuni sau părți sociale ori elemente ale fondului de comerț, administrarea instrumentelor financiare, valorilor mobiliare sau a altor bunuri ale clienților, operațiuni sau tranzacții care implică o sumă de bani sau un transfer de proprietate, constituirea sau administrarea de conturi bancare, de economii ori de instrumente financiare, organizarea procesului de subscriere a aporturilor necesare constituirii, funcționării sau administrării unei societăți; constituirea, administrarea ori conducerea unor astfel de societăți, organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare sau a altor structuri similare, precum și în cazul în care participă în numele sau pentru clienții lor în orice operațiune cu caracter financiar ori vizînd bunuri imobile; crearea, funcționarea sau administrarea de fiducii, societăți, fundații sau structuri similare.”</p>	
105.	<p>Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se propune comasarea la art. 4 alin. (1) lit. k) și lit. l) și m) prin expunerea în următoarea redacție:</p>	

	<p>La punctul 3, redacția nouă al articolului 4 privind entitățile raportoare din Legea nr. 308/2017 necesită completarea cu situațiile în care raportează executorul judecătoresc.</p> <p>La punctul 3, redacția nouă al articolului 4 privind entitățile raportoare din Legea nr.308/2017 necesită completarea cu situațiile în care raportează executorul judecătoresc: „(1), lit. m) executorii judecătorești, în procedurile de executare care depășesc valoarea de 200.000 lei;”</p>	<p>”j) avocații, notarii, administratorii autorizați, executorii judecătorești și alți liber profesioniști, în cazul în care acordă asistență pentru întocmirea sau perfectarea de operațiuni pentru clienții lor privind cumpărarea ori vânzarea de bunuri imobile, acțiuni sau părți sociale ori elemente ale fondului de comerț, administrarea instrumentelor financiare, valorilor mobiliare sau a altor bunuri ale clienților, operațiuni sau tranzacții care implică o sumă de bani sau un transfer de proprietate, constituirea sau administrarea de conturi bancare, de economii ori de instrumente financiare, organizarea procesului de subscriere a aporturilor necesare constituirii, funcționării sau administrării unei societăți; constituirea, administrarea ori conducerea unor astfel de societăți, organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare sau a altor structuri similare, precum și în cazul în care participă în numele sau pentru clienții lor în orice operațiune cu caracter financiar ori vizînd bunuri imobile; crearea, funcționarea sau administrarea de fiducii, societăți, fundații sau structuri similare.”</p>	
106.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 4 alin. (1) lit. j) nu este clară excluderea sintagmei „și/sau conturilor de plăți” din conținutul lit. j), în contextul în care pot fi utilizate în acest sens și conturile de plată de la PSP. Tot aici, constatam inaplicabilitatea definiției asupra activității executorilor judecătorești, al căror mandat nu presupune „acordarea asistentei”;</p>	<p>Se acceptă prin expunerea în următoarea redacție a art. 4 alin. (1) lit. j):</p> <p>”j) avocații, notarii, administratorii autorizați, executorii judecătorești și alți liber profesioniști, în cazul în care acordă asistență pentru întocmirea sau perfectarea de operațiuni pentru clienții lor privind cumpărarea ori vânzarea de bunuri imobile, acțiuni sau părți sociale ori elemente ale fondului de comerț, administrarea instrumentelor financiare, valorilor mobiliare sau a altor bunuri ale clienților, operațiuni sau tranzacții care implică o sumă de bani sau un transfer de proprietate, constituirea sau administrarea de conturi bancare, de economii ori de instrumente financiare, organizarea procesului</p>	

		de subscriere a aporturilor necesare constituirii, funcționării sau administrării unei societăți; constituirea, administrarea ori conducerea unor astfel de societăți, organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare sau a altor structuri similare, precum și în cazul în care participă în numele sau pentru clienții lor în orice operațiune cu caracter financiar ori vizînd bunuri imobile; crearea, funcționarea sau administrarea de fiducii, societăți, fundații sau structuri similare.”	
107.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 4 alin. (1) lit. p) cu referire la textul „activitatea este desfășurată de zone economice libere” menționăm că activitatea este desfășurată de rezidenții zonelor economice libere, nu de însăși zonele respective. Propunem revizuirea punctului.</p>	Se acceptă prin expunerea în următoarea redacție: ”persoanele care depozitează, comercializează opere de artă sau care acționează ca intermediari în comerțul de opere de artă, inclusiv atunci când această activitate este desfășurată de galerii de artă și case de licitații, inclusiv atunci când această activitate este desfășurată de rezidenții din zone economice libere, în cazul în care valoarea tranzacției sau a tranzacțiilor/operațiunilor ce au legătură între ele, este de 200 000 de lei sau mai mult;”	
108.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 4 alin. (1) În aceeași ordine de idei, avînd în vedere -proiectul de lege privind serviciile de finanțare participativă (număr unic 150/MEI/2021), -prevederile Regulamentului (UE) 2020/1503 al Parlamentului European și al Consiliului din 7 octombrie 2020 privind furnizorii europeni de servicii de finanțare participativă pentru afaceri și de modificare a Regulamentului (UE) 2017/1129 și Directivei (UE) 2019/1937, serviciile de finanțare participativă pot fi expuse riscurilor de spălare a banilor și de</p>	Se acceptă prin modificarea art. 4 alin. (1) cu includerea literei s) în următoarea redacție: ”s) furnizori de servicii de finanțare participativă”	

	<p>finanțare a terorismului, astfel cum se subliniază în Raportul Comisiei adresat Parlamentului European și Consiliului la 26 iunie 2017 privind evaluarea riscurilor privind spălarea banilor și finanțarea terorismului care afectează piața internă și sunt legate de activități transfrontaliere, proiectul de Regulament (UE) 2021/0239 al Parlamentului European și al Consiliului din 20.07.2021 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, prin care furnizorii de finanțare participativă (crowdfunding) se propun a fi incluși în lista entităților raportoare cu obligații de respectare și aplicare a cerințelor Directivei 2015/849, în scopul implementării adecvate a cerințelor standardelor internaționale, considerăm necesară completarea proiectul avizat cu prevederi de modificare a art. 4, alin. (1) Legea nr.308/2017, și anume includerea furnizorilor de servicii de finanțare participativă în rândul entităților raportoare. Consecvent, completarea proiectului cu modificări aferente art. 15, alin. (1) din Legea nr.308/2017, în ceea ce ține de stabilirea organului cu funcție de supraveghere de rigoare, în concordanță cu proiectul de lege 150/MEI/2021.</p>		
109.	<p>Banca Națională a Moldovei Concomitent, cu referire la art. I din proiect, atragem atenția că, prin Legea nr. 209 din 15.07.2022 pentru modificarea</p>	<p>Se acceptă Ordinea entităților raportoare prin proiect va fi ajustată la Legea nr. 209/2022.</p>	

	<p>unor acte normative, la art. VI. a fost introdusă o modificare la art.4 alin.(2) lit. i) din Legea nr. 308/2017, care va intra în vigoare la data de 05.08.2024. Astfel, sugerăm ca propunerea modificării ordinii entităților raportoare prin proiect să fie ajustată la Legea nr. 209/2022 sau să fie păstrată ordinea actuală cu adăugarea entităților raportoare noi la sfârșitul art. 4 alin. (1) din proiect.</p>		
110.	<p>Banca Națională a Moldovei Pentru entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. j), conform pct.3, art. I din proiect, nu au fost identificate prevederi aplicabile în art. II de modificare a Legii 75/2022.</p>	Se acceptă cu includerea modificărilor respective	
111.	<p>Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești Art. 4 alin. (1) Potrivit pct. 3 al proiectului (art.4 din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului), executorii judecătorești sunt incluși în lista entităților raportoare atunci când acordă asistență pentru planificarea, participarea și efectuarea, în numele și pentru client, a tranzacțiilor financiare sau imobiliare, ce țin de vânzarea - cumpărarea imobilelor, donatia bunurilor, gestionarea mijloacelor financiare, valorilor mobiliare și altor bunuri ale clientului, deschiderea sau gestionarea conturilor bancare, constituirea, înregistrarea sau administrarea persoanelor juridice, gestionarea, cumpărarea, vânzarea</p>	<p>Nu se acceptă Conform Raportului "Republica offshore" privind analiza factorilor care au contribuit la fraudă sistemică și spălarea banilor în sectorul bancar, de asigurări și financiar din Moldova, elaborat și publicat de către Comitetul Consultativ Independent Anticorupție, înființat prin Decret prezidențial, se recomandă ca "Parlamentul să modifice legislația pentru a obliga executorii judecătorești să transmită informații privind tranzacțiile suspecte către SPCSB și să prevadă sancțiuni descurajatoare pentru neîndeplinirea acestei obligații." De menționat că, această recomandare obligatorie pentru executare, a fost emisă de către Comitetul Consultativ Independent Anticorupție, în baza constatărilor privind implicarea directă a executorilor judecătorești, prin încălcarea legislației, în scheme sistemice de spălare a banilor. Corespunzător, această prevedere, elaborată în baza</p>	

<p>bunurilor aflate in administrare fiduciară. Prin urmare, o astfel de modificare va duce la admiterea blocării dreptului la o executare din motivul necesității raportării în condițiile lit. f) alin. (2) art. 5 din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului atunci când se efectuează tranzacții ocazionale in numerar in valoare de cel puțin 200000 de lei, indiferent dacă tranzacția se efectuează printr-o singură operațiune sau prin mai multe operațiuni care par a avea o legătură între ele. În situația în care va fi impusă în calitate de condiție aplicarea măsurilor de precauție, aceasta va duce la multiple situații când creditorii vor apela la alte modalități de executare „extrastatale” în vederea evitării unor astfel de raportări. Totodată, ținem și menționăm că hotărîrea judecătorească, fiind expresie a puterii judecătorului de a tranșa litigiile, are forța, recunoscută de lege, asigurînd astfel stabilitatea și securitatea raporturilor juridice. Ceea ce s-a tranșat jurisdicțional se opune între părți cu valoare absolută. Respectiv, în cazul în care executorul judecătorec aplică prevederile alin. (2) art. 5 din Legea nr. 308/2017 (ex. asigură monitorizarea continuă a relației de afaceri, inclusiv examinarea tranzacțiilor încheiate pe toată durata relației respective, pentru a se asigura că tranzacțiile realizate sînt conforme cu informațiile deținute de entitățile raportoare referitoare la client, la profilul</p>	<p>recomandării citate, este cu scopul excluderii unor posibile situații similare care au afectat grav sistemul financiar al Republicii Moldova. Totodată, menționăm că, conform legislației României, se constată că, executorii judecătorești sunt calificați ca entități raportoare, cu toate obligațiile ce derivă conform legislației în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului. Totodată, menționăm că, prevederea respectivă se expune în următoarea redacție: ”j) avocații, notarii administratorii autorizați executorii judecătorești și alți liber profesioniști, în cazul în care acordă asistență pentru întocmirea sau perfectarea de operațiuni pentru clienții lor privind cumpărarea ori vînzarea de bunuri imobile, acțiuni sau părți sociale ori elemente ale fondului de comerț, administrarea instrumentelor financiare, valorilor mobiliare sau a altor bunuri ale clienților, operațiuni sau tranzacții care implică o sumă de bani sau un transfer de proprietate, constituirea sau administrarea de conturi bancare, de economii ori de instrumente financiare, organizarea procesului de subscriere a aporturilor necesare constituirii, funcționării sau administrării unei societăți; constituirea, administrarea ori conducerea unor astfel de societăți, organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare sau a altor structuri similare, precum și în cazul în care participă în numele sau pentru clienții lor în orice operațiune cu caracter financiar ori vizînd bunuri imobile; crearea, funcționarea sau administrarea de fiducii, societăți, fundații sau structuri similare;”</p>	
---	---	--

activității și la profilul riscului, inclusiv la sursa bunurilor, și că documentele, datele sau informațiile deținute sunt actualizate) executorului judecătoresc îi revine atribuția de a supune controlului deciziile deja luate ce se conțin într-o hotărâre judecătorească ce a stat la baza documentului executoriu emis și pus în executare, care au trecut controlul judecătoresc. Menționăm că, executarea silită, potrivit art. 6, 120 din Constituție, reprezintă ultima fază, a procesului judiciar, astfel că prin instituirea unor mecanisme de raportare s-ar îngreuna accesul liber la justiție și ar demotiva reclamantul/creditorul de a apela la calea judiciară de soluționare a litigiului. Or, asemenea raportare ar fi inadmisibil de prevăzut ca o obligație a instanței de judecată la depunerea cererii de chemare în judecată. De asemenea, articolul 15 alineatul (1) pune în sarcina UNEJ, în calitate de organ cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, reglementarea și controlul modului de executare a legii de către executorii judecătorești. Însă, ținem să menționăm că nici proiectul, nici nota informativă a proiectului nu prevăd reglementări ce țin de alocarea bugetului pentru instituirea și menținerea în statele de personal a persoanei ca va asigura controlul executării obligațiilor impuse. Un alt moment asupra căruia ținem să atenționăm e că nu am identificat în textul notei informative a proiectului motivarea

	<p>completării listei entităților responsabile cu executorii judecătorești, scopurile proiectului fiind bazate pe alte idei. UNEJ consideră că în cazul includerii executorilor judecătorești în lista entităților raportoare urmează a fi fundamental motivată, dar și echilibrată cu specificul activității executorului judecătoresc. În același timp, UNEJ este extrem de îngrijorată prin prisma eventualelor repercusiuni defavorabile și persistente în timp, ce ar putea fi generate în legătură cu modificările propuse.</p>		
112.	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare La art. 4 alin. (1), în vederea aducerii în concordanță a proiectului de lege cu prevederile legislației sectoriale: 1) la lit. c), după textul ”Depozitarul central unic” de adăugat textul ”al valorilor mobiliare”, potrivit Legii nr. 234/2016 cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare, 2) la lit. d), textul ”asigurătorii (reasigurătorii), intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări care desfășoară activitate de asigurare de viață” de substituit cu textul ”asigurătorii sau reasigurătorii și intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări care desfășoară activitate în limitele claselor de asigurări de viață, inclusiv cele cu participarea la investiții, de asigurări de credite, de asigurări de garanții, de asigurări de pierderi financiare, de asigurări de protecție juridică și de asigurări avia”. Menționăm aici, că Legea</p>	<p>Se acceptă parțial Prevederea privind entitățile raportoare din categoria asiguratorilor se expune în următoarea redacție: ”e) asigurătorii sau reasigurătorii și intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări care desfășoară activitate în limitele claselor de asigurări de viață, inclusiv cele cu participarea la investiții;”</p>	

nr. 407/2006 cu privire la asigurări, precum și Legea nr.92/2022 privind activitatea de asigurare sau de reasigurare (în vigoare din 01.01.2023) nu operează cu noțiuni ”asigurări legate de investiții”, iar Recomandările FATF, care reprezintă standarde internaționale privind combaterea spălării banilor și finanțarea terorismului, stabilesc un cadru cuprinzător și consistent de măsuri pe care țările ar trebui să le implementeze pentru a preveni și combate spălarea banilor și finanțarea terorismului, acestea fiind aplicate în cazul asigurărilor de viață și altor tipuri de asigurări legate de investiții- atât de către companiile de asigurare, cât și de către intermediarii de asigurări. Cerințe similare se regăsesc și în Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei. Astfel, în România, prin Legea nr. 315 din data de 28 decembrie 2021 au fost operate modificări la Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, potrivit cărora, acțiunea Legii în cauză se răsfrânge asupra asigurătorilor și intermediarilor în asigurări care

	<p>desfășoară activitate de asigurare, inclusiv activitate de distribuție, în legătură cu produsele de investiții bazate pe asigurări, cu produsele de asigurare de viață sau cu cele încadrate în categoria asigurărilor de garanții. Practici similare, în concordanță cu prevederile Directivei UE 2015/849, au fost transpuse în legislația aferentă prevenirii și combaterii spălării banilor și în alte state europene, cum ar fi Polonia (Legea din 1 martie 2018 privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului), Cehia (Legea nr.253/2008, Coll. 5 iunie 2008, privind anumite măsuri de combatere a legalizării veniturilor din activități infracționale și finanțării terorismului), Slovacia (Legea nr.297/2008 Coll., cu privire la prevenirea spălării banilor și finanțării terorismului și modificarea unor acte legislative). Totodată, o evaluare aferentă activității asigurărilor generale, relevă necesitatea includerii prestatorilor de servicii de asigurări în domeniul aerian –în calitate de entități raportoare, reieșind din valoarea semnificativă a primelor de asigurare, precum și posibilitatea achitării unor despăgubiri semnificative în cazul survenirii riscului asigurat.</p>		
113.	<p>AMCHAM Art. 4 alin. (1) lit. e) În vederea unei mai bune clarificări a conținutului normativ al articolului și ajustării textului lui la terminologia și clasele utilizate în Legea nr. 92/2022 privind activitatea de asigurare sau de</p>	<p>Se acceptă partial Prevederea privind entitățile raportoare din categoria asiguratorilor se expune în următoarea redacție: ”e) asiguratorii sau reasiguratorii și intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări care desfășoară activitate în limitele claselor de</p>	

	<p>reasigurare, propunem expunerea literei în următoarea redacție:</p> <p>„e) asigurătorii sau reasigurătorii și intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări care desfășoară activitate în limitele claselor de asigurări de viață, inclusiv cele cu participarea la investiții sau care desfășoară activitate în limitele următoarelor clase de asigurări generale: asigurări de credite, asigurări de garanții, asigurări de pierderi financiare, asigurări de protecție juridică și asigurările de răspundere civilă avia”.</p>	<p>asigurări de viață, inclusiv cele cu participarea la investiții;”</p>	
114.	<p>AMCHAM Art. 4 alin. (1) lit. i) În vederea unei mai bune clarificări a conținutului normativ al articolului și în vederea excluderii oricăror interpretări neuniforme în ceea ce privește entitățile raportoare care cad sub incidența noilor reglementări, propunem expunerea art. 4 alin. (1) lit. e) în următoarea redacție:</p> <p>„i) societățile de plată, societățile emitente de monedă electronică și furnizorii de servicii poștale care activează în conformitate cu Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, cu excepția prestatorilor de servicii de informare cu privire la conturi și a prestatorilor de servicii de inițiere a plății”.</p>	<p>Nu se acceptă Prin Legea nr. 209 din 15.07.2022 pentru modificarea unor acte normative, la art. VI. a fost introdusă o modificare la art.4 alin.(2) lit. i) din Legea nr. 308/2017, care va intra în vigoare la data de 05.08.2024. Astfel, redacția respectivă a fost ajustată prevederilor legii în vigoare și se expune în următoarea redacție: ”i) societățile de plată, societățile emitente de monedă electronică și furnizorii de servicii poștale, cu excepția prestatorilor de servicii de informare cu privire la conturi și a prestatorilor de servicii de inițiere a plății, care activează în conformitate cu Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică;”</p>	
115.	<p>BC MAIB SA Art. 4 alin. (1) lit. j), propunem de divizat administratorii autorizați și executorii judecătorești într-o categorie separată de entități, cu specificarea valorii activelor</p>	<p>Nu se acceptă În vederea specificării categoriilor de tranzacții ce cad sub incidența Legii nr. 308/2017, se consideră oportun stabilirea în aceeași categorie a executorilor judecătorești cu alți liber profesioniști.</p>	

	<p>gestionate, în cazul administratorilor autorizați, și a valorii documentului executoriu, în cazul executorilor judecătorești (de exemplu, valoarea care depășește 200 000 MDL). Propunerea este legată de faptul că categoriile indicate de entități cu atribuții speciale care se deosebesc de atribuțiile notarilor și/sau avocaților, deoarece primii nu acordă asistență pentru planificarea, participarea și efectuarea, în numele și pentru client, a tranzacțiilor, ci își exercită atribuțiile de administrare /de executare silită, conform legislației. Or, considerăm că în cazul redacției propuse a acestei norme, administratorii autorizați și executorii judecătorești nu vor cădea sub incidența Legii nr.308/2017, deoarece nu se vor afla în situațiile prevăzute la lit. j). Corespunzător, pentru această categorie de entități nu va deveni obligatorie respectarea cerințelor Legii nr. 308/2017, inclusiv aplicarea măsurilor de precauție, raportarea ș.a</p>		
116.	<p>Banca Națională a Moldovei La art. 4 alin. (1), literele o) „furnizori de servicii privind monedele virtuale” și p) „furnizori de portofele digitale” se exclud.</p>	Se acceptă	
117.	<p>Banca Națională a Moldovei La art. 4 după aliniatul 1), se introduce un aliniat nou în următoarea redacție: „1¹) Se interzice pe teritoriul Republicii Moldova activitatea de prestare a serviciilor privind activele virtuale, inclusiv și în cazurile în care această activitate este auxiliară/suplimentară</p>	Se acceptă	

	<p>activității de bază. Desfășurarea activității contrar interdicției se pedepsește în conformitate cu art. 263 alin. (9) din Codul Contravențional al Republicii Moldova și art. 241 alin. (1) lit. b) din Codul Penal al Republicii Moldova”.</p>		
118.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 4 alin. (2) Referitor la modificarea propusă în pct. 3 din art. I din proiect, cu referire la art. 4 alin. (2) din Legea nr. 308/2017, nu susținem excluderea sintagmei „și juridice”, întrucât conform art. 33, alin. (5) din Legea nr. 62/2008, persoanele juridice menționate la art. 30 alin.(1) lit.a) și b) sînt obligate să declare în scris organelor vamale ale Republicii Moldova toate valorile valutare care se introduc în /se scot din Republica Moldova. Tot cu referire la acest punct, propunem înlocuire sintagmei „băncile licențiate” cu cuvântul „bănci”.</p>	Se acceptă	
119.	<p>Asociația Contabililor și Auditorilor Profesioniști din Republica Moldova La art. 4 alin. (2) Reducerea termenului de raportare va genera o povară semnificativă mai mare asupra entităților raportoare și majora riscul de raportări eronate.</p>	<p>Nu se acceptă Art. 4 alin. (2) din Legea nr. 308/2017 nu se referă la entitățile raportoare, dar la Serviciul Vamal. Astfel, în temeiul art. 33 din Legea nr. 62/2008, persoanele fizice și juridice sunt obligate să declare în scris organelor vamale informația privind valorile valutare la introducerea/scoaterea lor în/din Republica Moldova. Corespunzător, Serviciul Vamal urmează să expedieze informația deja colectată în adresa Serviciului. Astfel, termenul nu poate implica careva impedimente de aplicare.</p>	
120.	<p>Agenția Servicii Publice Ținînd cont de faptul că, art. 4 al Legii nr. 308/2017 se propune de a fi completat cu</p>	<p>Nu se acceptă Legea nr. 308/2017 stabilește cadrul general legal în acest domeniu. Astfel, pentru stabilirea</p>	

	alin. (6), potrivit căruia Agenția Servicii Publice este obligată să comunice imediat, dar nu mai târziu de 24 ore, Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, informațiile referitoare la cazurile suspecte identificate în procesul de prestare a serviciilor publice, în proiect urmează în mod obligatoriu să se specifice expres ”cazurile suspecte”, pentru a înlătura discrepanțele și neclaritățile, precum și a exclude intervențiile de clarificare a sensului normei.	”cazurilor suspecte” urmează să fie elaborat și aprobat cadrul legal secundar.	
121.	SPCSB În denumirea articolului 5 și la alineatul (2), după cuvântul ”Măsurile” se completează cu cuvântul ”standard”, în ambele cazuri. La alineatul (1), după cuvintele ”aplică măsuri” se completează cu cuvântul ”standard”;	Se acceptă	
122.	Banca Națională a Moldovei Art. 5 alin. (1) Aferent modificărilor propuse la art. 5 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 308/2017, considerăm inoportun a fi inclus textul „serviciului de plăți poștale și al”, deoarece serviciile de plăți prestate de furnizorii de servicii poștale se încadrează în serviciile de plată prestate de prestatorii de servicii de plată (definiți în art. 5 alin. (1) din Legea nr.114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică).	Se acceptă	
123.	Banca Națională a Moldovei La art. 5 alin. (1), prima propoziție, cuvântul ”standard” se exclude, întrucât	Nu se acceptă	

	<p>pentru situațiile enumerate la alin. (1) pot fi aplicate orice tip de măsuri de precauție, în funcție de gradul de risc atribuit.</p>	<p>În vederea stabilirii unor norme clare care se referă la aplicarea măsurilor de către entitățile raportoare, este necesar păstrarea acestui cuvânt.</p>	
124.	<p>Asociația Businessului European Art. 5 alin. (1) lit. a) Prevederea propusă este neaplicabilă, propunem excluderea acesteia. Or, Băncile în procesul cunoașterii clienței acumulează informații până la inițierea relațiilor de afaceri (încheierea contractului). Cu trimitere la modificarea propusă, ce implică completarea art. 5 cu alin. (21), în care sunt descriși factorii pe care entitățile raportoare le iau în considerație la evaluarea scopului și naturii relației de afacere, menționăm că toți factorii propuși în modificarea legislativă, sunt luați la moment în considerare de către Bancă până la inițierea relației de afaceri (scopul inițierii relației de afaceri, tipul serviciilor solicitate, etc)</p>	<p>Nu se acceptă Conform art. 11 din Directiva UE 2015/849, este stabilită necesitatea de aplicare a măsurilor de precauție privind clienții ”la stabilirea unei relații de afaceri”.</p>	
125.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 5 alin. (1) lit. a) Se propune menținerea cuvântului „până” Argumentare: Prevederea propusă este neaplicabilă. Or, Băncile în procesul cunoașterii clienței acumulează informații până la inițierea relațiilor de afaceri (încheierea contractului). Cu trimitere la modificarea propusă, ce implică completarea art. 5 cu alin. (2¹), în care sunt descriși factorii pe care entitățile raportoare le iau în considerație la evaluarea scopului și naturii relației de</p>	<p>Nu se acceptă Conform art. 11 din Directiva UE 2015/849, este stabilită necesitatea de aplicare a măsurilor de precauție privind clienții ”la stabilirea unei relații de afaceri”.</p>	

	afacere, menționăm că toți factorii propuși în modificarea legislativă, sunt luați la moment în considerare de către Bancă până la inițierea relației de afaceri (scopul inițierii relației de afaceri, tipul serviciilor solicitate, etc).		
126.	Guvernul RM La pct. 4, referitor la modificările propuse la art. 5, care prevede măsurile de precauție privind clienții, alin. (1) lit. b) din Legea nr. 308/2017, se propune modificarea prin micșorare a valorii tranzacției ocazionale. În acest context, menționăm că actul Uniunii Europene la art. 11 lit. (i) prevede o valoare de cel puțin 15 000 de euro, indiferent dacă tranzacția se efectuează printr-o singură operațiune sau prin mai multe operațiuni care par a avea o legătură între ele.	Nu se acceptă Directiva permite stabilirea unor măsuri mai restrictive la nivel național. Astfel, se consideră oportun păstrarea limitei respective.	
127.	Asociația Băncilor din Moldova Art. 5 alin. (1) lit. b) Propunerea de modificare a lit. b) din art. 5 alin. (1) nu se acceptă. Pe lângă faptul că contravine prevederilor Directivei (UE) 2015/849, micșorarea plafoanelor sumelor pentru care se vor aplica măsuri de precauție sporită, va avea un impact semnificativ de negativ asupra activității băncilor, necesitând resurse umane și logistice suplimentare, nejustificat.	Nu se acceptă Prevederile Directivelor UE permit aplicarea unor limite mai stricte, corespunzător, nu poate fi calificată propunerea respectivă că ar contravine cu normele stabilite.	
128.	Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC La art.5 alin. (1) lit. (b) Reiesind din faptul că în cazul unei tranzacții de peste 200 000 lei trebuie aplicate măsuri de precauție nu are sens	Nu se acceptă Sintagma ”prin una sau mai multe operațiuni” se referă la situația dacă tranzacția se efectuează prin una sau prin mai multe operațiuni, care cumulativ ar depăși suma de 200 000 lei. Astfel, este inoportun de exclus sintagma.	

	sintagma ”una sau”, respectiv propunem excluderea acesteia		
129.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 5 alin. (1) Se propune menținerea cifrei de „200 000” Argumentare: Prevederea propusă nu este oportună, reieșind din actualitatea crizei economice din țară. Nu este rezonabilă înăsprirea măsurilor de precauție, avînd în vedere amplificarea presiunilor inflaționiste, precum și deprecierea leului moldovenesc.</p>	<p>Nu se acceptă. Directiva permite stabilirea unor măsuri mai restrictive la nivel național. Astfel, se consideră oportun păstrarea limitei respective. Modificarea respectivă are drept scop alinierea prevederilor art. 5 cu art. 11 din Legea nr. 308/2017.</p>	
130.	<p>Asociația Businessului European Art. 5 alin. (1) Cifra „300 000” se substituie cu cifra „200 000” Prevederea propusă nu este oportună, reieșind din actualitatea crizei economice din țară propunem nemodificarea acestei prevederi legislative. Totodată, atragem atenția asupra amplificării presiunilor inflaționiste, precum și deprecierea leului moldovenesc, prin urmare la moment înăsprirea măsurilor de precauție este nerezonabilă.</p>	<p>Nu se acceptă Directiva permite stabilirea unor măsuri mai restrictive la nivel național. Astfel, se consideră oportun păstrarea limitei respective. Modificarea respectivă are drept scop alinierea prevederilor art. 5 cu art. 11 din Legea nr. 308/2017.</p>	
131.	<p>Banca Națională a Moldovei La art. 5 alin. (1) lit. g) se exclude.</p>	Se acceptă	
132.	<p>Guvernul RM La pct. 4, ce ține de modificarea art. 5 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 308/2017, menționăm că norma expusă nu stabilește criterii clare și previzibile în privința respectării de către entitățile raportoare a măsurilor de precauție privind clienții. Or, formulările „dintr-o sursă sigură și</p>	<p>Nu se acceptă Prevederea respectivă transpune cerințele stabilite prin articolul 13 alineatul (1) litera (a) după cum a fost modificat prin Directiva 2018/843. De asemenea, menționăm că sintagma ”dintr-o sursă sigură și independentă” se regăsește și în redacția actuală a legii.</p>	

	<p>independentă” sau „serviciilor de încredere relevante” ce va permite identificarea și verificarea identității clienților nu asigură claritate. Astfel, propunem revizuirea conceptuală a acestei norme, cu respectarea nemijlocită a principiului securității raportului juridic, fără ca entitățile raportoare să fie puse într-o situație defavorabilă și imprevizibilă.</p>		
133.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 5 alin. (2) lit. a) Considerăm oportună revizuirea propunerii, cu stabilirea concretă a condițiilor/criteriilor care urmează să le întrunească sursele sigure, precum și sursele independente. Or, acest aspect nu poate fi lăsat la discreția entităților raportoare. Argumentare: 1. Analizând conținutul propunerilor de modificare din Proiectul de lege pentru modificarea Legii cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului nr. 308 din 22.12.2017 prevăzute la pct. 4 - articolul 5 alineatul (2) litera a) și la pct. 10 – articolul , 9 alineatul (2), prima propoziție, VB constată că autorii intenționează să extindă măsurile de precauție inclusiv din perspectiva identificării și verificării clienților prin modalități electronice, care permit identificarea electronică de la distanță. Așa dar, potrivit modificărilor operate la art. 5 alin. (2) din Legea cu privire la</p>	<p>Se acceptă Organele cu funcții de supraveghere urmează să stabilească, prin cadrul legal secundar aprobat, cerințele ce urmează a fi îndeplinite în vederea asigurării unui proces de identificare la distanță cu date corecte, veridice și verificate. De menționat că, în vederea elucidării unor aspecte privind identificarea prin mijloace electronice, proiectul de lege a fost completat cu un articol nou ce vizează modalitate de identificare prin mijloace electronice.</p>	

<p>prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului nr. 308 din 22.12.2017 înțelegem că identificarea și verificarea clienților (ca mecanism de aplicare a măsurilor de precauție) urmează să aibă loc inclusiv prin intermediul mijloacelor de identificare electronice la distanță. Proces și mecanism care, de altfel, urmează a fi reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de organele de funcții de supraveghere și autoritățile naționale competente.</p> <p>În același timp, specificăm că potrivit prevederilor Hotărârii BNM cu privire la aprobarea Regulamentului privind prestarea serviciilor de plată prin intermediul sistemelor automatizate de deservire la distanță nr. 62 din 09.03.2017, BNM este autoritatea cu funcție de supraveghere care confirmă înregistrarea sistemului automatizat de deservire la distanță a prestatorului serviciului de plată. Așa dar, sub incidența acestei Hotărâri BNM nu cad sistemele de identificare la distanță care urmează a fi recunoscute, aprobate sau acceptate de către alte autorități naționale competente.</p> <p>Pe de altă parte, menționăm că, astăzi, nu există o reglementare care să desemneze o altă autoritate națională competentă să recunoască, aprobe sau să accepte soluțiile/mijloacele de identificare electronice la distanță printr-un mecanism consolidat și reglementat.</p> <p>În consecință, implementarea acestei modificări de lege ar putea constitui un</p>		
--	--	--

<p>gol de reglementare, atâta timp cât nu va fi fundamentată procedura de reglementare, recunoaștere, aprobare sau acceptare a soluțiilor/mijloacelor de identificare electronice la distanță de către autoritățile naționale competente.</p> <p>În concluzie, suntem de părerea că aceste modificări legislative ar putea crea confuzii la nivel de aplicare, astfel recomandăm ca dispozițiile finale și tranzitorii ale Proiectului de lege să fie completate corespunzător în așa fel încât să fie asigurat un proces de tranziție pentru eventualele cazuri în care soluțiile de identificare la distanță să fie deja implementate de subiecții legii la momentul intrării în vigoare a legii.</p> <p>2. Întrucât în lege nu este definită/exemplificată noțiunea de sursă sigură, precum și noțiunea de sursă independentă, prevederea menționată este neclară. Norma propusă trebuie să corespundă criteriilor de calitate: accesibilitate, previzibilitate și claritate. Conform pct. 44 din Directiva UE 2018/843, este important să se asigure faptul că normele de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului sunt puse în aplicare în mod corect de către entitățile obligate.</p> <p>3. Conform redacției propuse – nu este clar ce se are în vedere prin „serviciilor de încredere relevante”? De asemenea ce se are în vedere prin sintagma ”sursă sigură și independentă”?</p>		
---	--	--

	<p>Ce presupune formularea „sau a oricărui alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de organele cu funcții de supraveghere și autoritățile naționale competente”.</p>		
134.	<p>BC MAIB SA</p> <p>La art. 5 alin. (2) lit. a) – considerăm necesară concretizarea modului în care mijloacele de identificare electronice vor fi reglementate, recunoscute, aprobate sau acceptate de organele cu funcții de supraveghere și autoritățile naționale competente și anume:</p> <p>a) dacă sintagma „reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de organele cu funcții de supraveghere și autoritățile naționale competente” se referă doar la alte procese de identificare sigure, la distanță sau electronice, oriși la mijloace de identificare electronică și servicii de încredere relevante;</p> <p>b) dacă fiecare dintre organe cu funcții de supraveghere indicate în art. 15 al Legii nr.30/2017 va emite acte normative separate care reglementează utilizarea mijloacelor respective, sau va fi un singur act agreat decătretotă organele cu funcții de supraveghere;</p> <p>c) ce autorități (cel puțin din ce domeniu) se consideră „autoritățile naționale competente”, în sensul normei examinate;</p> <p>d) având în vedere că, potrivit art. 15 alin. (1) din Legea nr. 308/2017, reglementarea și controlul modului de executare a Legii</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Organele cu funcții de supraveghere urmează să stabilească, prin cadrul legal secundar aprobat, cerințele ce urmează a fi îndeplinite în vederea asigurării unui proces de identificare la distanță cu date corecte, veridice și verificate.</p> <p>De menționat că, în vederea elucidării unor aspecte privind identificarea prin mijloace electronice, proiectul de lege a fost completat cu un articol nou ce vizează modalitate de identificare prin mijloace electronice în următoarea redacție:</p> <p>”Articolul 5¹. Aplicarea prin mijloace de identificare electronică a măsurilor de precauție privind clienții</p> <p>(1) Identificarea și verificarea identității clienților conform art. 5 alin. (2) efectuată prin mijloace de identificare electronică poate fi aplicată doar față de persoane fizice - cetățeni ai Republicii Moldova, a reprezentantului persoanei juridice rezidente și beneficiarului efectiv.</p> <p>(2) Identitatea clientului persoană fizică cetățean al Republicii Moldova, a reprezentantului persoanei juridice rezidente și beneficiarii efectivi, este stabilită fără prezența fizică, în următoarele cazuri:</p> <p>a) la utilizarea mijloacelor de identificare electronică cu un nivel de securitate suficient și conform cu standardele stabilite în Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere;</p>	

	<p>sunt asigurate de organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare (în cazul băncilor licențiate – Banca Națională a Moldovei), propunem să fie examinată oportunitatea excluderii din textul art. 5 alin.(2) al Legii a sintagmei „și autoritățile naționale competente”.</p>	<p>b) informația despre identitatea clientului este confirmată cu utilizarea semnăturii electronice calificate emise și/sau validate conform prevederilor Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere;</p> <p>c) la utilizarea mijloacelor electronice care asigură cumulativ, transmiterea video și audio directă sau foto cu elementele de verificare a prezenței fizice, înregistrarea originalului actului de identitate în timpul transmisiunii directe și captarea imaginii faciale a clientului;</p> <p>d) la utilizarea documentelor, datelor sau informațiilor obținute de la persoane terțe conform prevederilor art. 10 din prezenta lege.</p> <p>(3) Entitățile raportoare, la identificarea și verificarea clientului - persoană fizică cetățean al Republicii Moldova, a reprezentantului persoanei juridice rezidente și beneficiarului efectiv, prin mijloace de identificare electronică, utilizează abordarea bazată pe risc la aplicarea măsurilor de precauție astfel încât să se asigure că acțiunile întreprinse sunt proporționale riscului de spălare a banilor și de finanțare a terorismului implicat.</p> <p>(4) La identificarea și verificarea identității clientului, entitatea raportoare este obligată să verifice datele de identificare conform actelor de identitate și să întreprindă măsuri suficiente pentru verificarea validității altor documente, date sau informații prezentate din surse credibile și independente.</p> <p>(5) Responsabilitatea pentru respectarea măsurilor de precauție privind clienții aplicate prin mijloace de identificare electronică revine entității raportoare.</p> <p>(6) Datele cu caracter personal obținute și prelucrate la identificarea și verificarea clientului</p>	
--	---	--	--

		<p>prin mijloace de identificare electronică se efectuează în conformitate cu cerințele Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.</p> <p>(7) Cerințele privind aplicarea măsurilor de precauție privind clienții prin intermediul mijloacelor de identificare electronică se stabilesc de către organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare.</p> <p>(8) Cerințele stabilite conform alin. (7) trebuie să conțină cel puțin următoarele prevederi: politici privind identificarea și verificarea identității persoanei fizice prin metodele stabilite de prezenta lege, inclusiv cerințele tehnice minime, cerințele privind sistemul de control intern al entității raportoare, riscuri și măsuri de protecție, prelucrarea și păstrarea datelor cu caracter personal.”</p>	
135.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 5 alin. (2) lit. a) Se propune:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Substituirea sintagmelor: <ol style="list-style-type: none"> a) ”precum și” cu sintagma ”sau” b) ”inclusiv” cu sintagma ”sau” c) ”organele cu funcții de supraveghere și autoritățile naționale competente” cu ”organele cu funcții de supraveghere sau autoritățile naționale competente” 2) Modificarea textului expus la litera (c) și expunerea în următoarea redacție: ”(c) evaluarea scopului si naturii preconizate a relației de afaceri și, dacă este necesar, obținerea de informații suplimentare despre acestea;” 	<p>Nu se acceptă</p> <p>În vederea asigurării unei identificări corecte și veridice, entitatea raportoare urmează să aplice cumulativ măsurile respective. Actele de identitate, ca una dintre măsurile de identificare nu poate fi substituit cu alt tip de informație (surse deschise, baze de date). Astfel, alte tipuri de documente, date, informații vor fi cumulate și utilizate în vederea aplicării măsurilor de cunoaștere a clientului.</p>	

<p>Argumentare:</p> <p>Art. 5 alin. (2) lit. a) prevede că ”identificarea să efectuează în baza actelor de identitate, precum și a documentelor, datelor sau informațiilor obținute...”, ceea ce presupune utilizarea ambelor surse cumulativ. Totodată, art.13, alin1 al Directivei (UE) 2015/849 conține următoarea redacție pentru această măsură de precauție:</p> <p>(a) identificarea clientului și verificarea identității clientului pe baza documentelor, a datelor sau a informațiilor obținute dintr-o sursă sigură și independentă, inclusiv, dacă sunt disponibile, a mijloacelor de identificare electronică, a serviciilor de încredere relevante prevăzute în Regulamentul (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului (conform Regulamentul (UE) nr. 910/2014) sau a oricărui alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de autoritățile naționale relevante;</p> <p>(c) evaluarea și, după caz, obținerea de informații privind scopul și natura dorită a relației de afaceri</p> <p>Astfel, considerăm oportun efectuarea ajustărilor propuse, conform Directivei UE, din următoarele considerente:</p> <p>a) Sintagma ”precum și” – presupune obligația entității raportoare de a identifica și verifica identitatea clientului prin cel puțin 2 metode cumulativ: preluarea pentru identificare a actului de</p>		
--	--	--

	<p>identitate ("identificarea și verificarea identității clienților în baza actelor de identitate") și vizualizarea/colectarea altor date și informații conform textului acestei prevederi.</p> <p>b) Referitor la mijloacele de identificare electronică și serviciile de încredere relevante – din sintagma "de organele cu funcții de supraveghere și autoritățile naționale competente", rezultă că entitățile raportoare urmează să se adreseze la 2 categorii diferite de organe pentru aprobarea/acceptarea instrumentului de identificare la distanță pe care vor să-l utilizeze și, respectiv, procesul de coordonare poate dura foarte mult.</p> <p>Referitor la prevederea ce ține evaluarea privind scopul și natura relației de afaceri propunem ajustarea textului de la alin. (2), lit.c), conform textului din Directiva UE.</p>		
136.	<p>Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC</p> <p>Art. 5 alin. 2 lit. (a) propunem înlocuirea textului „recunoscut, aprobat sau acceptat” cu cuvântul ”acceptat” ”autoritățile naționale competente”-</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Pentru claritatea normei propuse, s-a inclus un articol nou care reglementează modalitățile electronice de identificare la distanță.</p>	
137.	<p>Asociația Businessului European</p> <p>Art. 5 alin. (1) lit. a)</p> <p>Conform redacției propuse – nu este clar ce se are în vedere prin „serviciilor de încredere relevante”? De asemenea ce se are în vedere prin sintagma ”sursă sigură și independentă”?</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Proiectul a fost completat cu un articol nou care vizează cerințele privind identificarea prin mijloace electronice.</p>	

	<p>Ce presupune formularea „sau a oricărui alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de organele cu funcții de supraveghere și autoritățile naționale competente”.</p> <p>Întrucât în lege nu este definită/exemplificată noțiunea de sursă sigură, precum și noțiunea de sursă independentă, prevederea menționată este neclară. Norma propusă trebuie să corespundă criteriilor de calitate: accesibilitate, previzibilitate și claritate.</p> <p>Conform pct. 44 din Directiva UE 2018/843, este important să se asigure faptul că normele de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului sunt puse în aplicare în mod corect de către entitățile obligate.</p> <p>Considerăm oportună revizuirea propunerii, cu stabilirea concretă a condițiilor/criteriilor care urmează să le întrunească sursele sigure, precum și sursele independente. Or, acest aspect nu poate fi lăsat la discreția entităților raportoare.</p>		
138.	<p>Asociația Contabililor și Auditorilor Profesioniști din Republica Moldova La art. 5 alin. (2) lit. a) Este necesar ca organele competente să publice lista a surselor reglementate, recunoscute, aprobate sau acceptate.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Organele cu funcții de supraveghere urmează să stabilească, prin cadrul legal secundar aprobat, cerințele ce urmează a fi îndeplinite în vederea asigurării unui proces de identificare la distanță cu date corecte, veridice și verificate.</p> <p>De menționat că, în vederea elucidării unor aspecte privind identificarea prin mijloace electronice, proiectul de lege a fost completat cu un articol nou</p>	

		ce vizează modalitate de identificare prin mijloace electronice.	
139.	<p>Asociația Businessului European Art. 5 alin. (2) Analizând conținutul propunerilor de modificare din Proiectul de lege pentru modificarea Legii cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului nr. 308 din 22.12.2017 prevăzute la pct. 4 - articolul 5 alineatul (2) litera a) și la pct. 10 – articolul , 9 alineatul (2), prima propoziție, VB constată că autorii intenționează să extindă măsurile de precauție inclusiv din perspectiva identificării și verificării clienților prin modalități electronice, care permit identificarea electronică de la distanță.</p> <p>Așa dar, potrivit modificărilor operate la art. 5 alin.(2) din Legea cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului nr. 308 din 22.12.2017 înțelegem că identificarea și verificarea clienților (ca mecanism de aplicare a măsurilor de precauție) urmează să aibă loc inclusiv prin intermediul mijloacelor de identificare electronice la distanță. Proces și mecanism care, de altfel, urmează a fi reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de organele de funcții de supraveghere și autoritățile naționale competente.</p> <p>În același timp, specificăm că potrivit prevederilor Hotărârii BNM cu privire la aprobarea Regulamentului privind prestarea serviciilor de plată prin</p>	<p>Se acceptă parțial Proiectul a fost completat cu un articol nou care vizează cerințele privind identificarea prin mijloace electronice.</p> <p>De menționat că, Banca Națională a Moldovei, în calitate de organ cu funcții de supraveghere, urmează în baza prevederilor eventual aprobate a Legii nr. 308/2017 să elaboreze și să aprobe cadrul legal secundar în vederea asigurării implementării acestei prevederi.</p> <p>Totodată, dispozițiile finale și tranzitorii au fost modificate.</p>	

intermediul sistemelor automatizate de deservire la distanță nr. 62 din 09.03.2017, BNM este autoritatea cu funcție de supraveghere care confirmă înregistrarea sistemului automatizat de deservire la distanță a prestatorului serviciului de plată. Așa dar, sub incidența acestei Hotărâri BNM nu cad sistemele de identificare la distanță care urmează a fi recunoscute, aprobate sau acceptate de către alte autorități naționale competente. Pe de altă parte, menționăm că, astăzi, nu există o reglementare care să desemneze o altă autoritate națională competentă să recunoască, aprobe sau să accepte soluțiile/mijloacele de identificare electronice la distanță printr-un mecanism consolidat și reglementat. În consecință, implementarea acestei modificări de lege ar putea constitui un gol de reglementare, atâta timp cât nu va fi fundamentată procedura de reglementare, recunoaștere, aprobare sau acceptare a soluțiilor/mijloacelor de identificare electronice la distanță de către autoritățile naționale competente.

În concluzie, suntem de părerea că aceste modificări legislative ar putea crea confuzii la nivel de aplicare, astfel recomandăm ca dispozițiile finale și tranzitorii ale Proiectului de lege să fie completate corespunzător în așa fel încât să fie asigurat un proces de tranziție pentru eventualele cazuri în care soluțiile de identificare la distanță să fie deja

	implementate de subiecții legii la momentul intrării în vigoare a legii.		
140.	<p>AMCHAM</p> <p>La art. 5 alin. (2) lit. a) propunem substituirea cuvintelor „organele cu funcții de supraveghere și autoritățile naționale competente” cu ”organele cu funcții de supraveghere sau autoritățile naționale competente”. La art. 5 alin. (2) lit. c), propunem expunerea conținutului normativ al alineatului în următoarea redacție: „(c) evaluarea scopului și naturii dorite a relației de afaceri și, dacă este necesar, obținerea de informații suplimentare despre acestea;”.</p> <p>Argumentare: Menționăm că art. 13, alin. (1) lit. a) și c) al Directivei (UE) 2015/849 conține următoarea redacție pentru aceste măsuri de precauție: „(a) identificarea clientului și verificarea identității clientului pe baza documentelor, adatelor sau a informațiilor obținute dintr-o sursă sigură și independentă, inclusiv, dacă sunt disponibile, a mijloacelor de identificare electronică, a serviciilor de încredere relevante prevăzute în Regulamentul (UE) nr.910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului sau a oricărui alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de autoritățile naționale relevante;[...] (c) evaluarea și, după caz, obținerea de informații privind scopul și natura dorită a relației de afaceri”. Astfel, considerăm oportun efectuarea ajustărilor</p>	Se acceptă prin substituirea textului ”organele cu funcții de supraveghere și autoritățile naționale competente” cu textul ”organele cu funcții de supraveghere”	

	<p>propuse, conform Directivei UE, după caz ținând cont de specificul reglementării naționale, din următoarele considerente:</p> <p>a)Referitor la mijloacele de identificare electronică și serviciile de încredere relevante –din sintagma „de organele cu funcții de supraveghere și autoritățile naționale competente”, rezultă că entitățile raportoare urmează să se adreseze la 2 categorii diferite de organe pentru aprobarea/acceptarea instrumentului de identificare la distanță pe care vor să-l utilizeze și, respectiv, procesul de coordonare ar putea dura mai mult în timp. b) Referitor la prevederea ce ține de evaluarea privind scopul și natura relației de afaceri propunem ajustarea textului de la alin. (2) lit. c) conform sensului normei din Directiva UE. Menționăm că propunerea a fost respinsă în lipsa unei argumentări.</p>		
141.	<p>AMCHAM Art. 5 alin. (2) lit. a) Proiectul de lege prevede că identificarea și verificarea identității clienților va putea fi efectuată în baza datelor și informațiilor obținute dintr-o sursă sigură și independentă, inclusiv, dacă vor fi disponibile, prin intermediul mijloacelor de identificare electronică, serviciilor de încredere relevante sau a oricărui alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de organele cu funcții de supraveghere și autoritățile naționale competente.</p>	<p>Nu se acceptă Conform prevederilor proiectului, organele cu funcții de supraveghere urmează să aprobe cadrul legal secundar aferent identificării prin mijloace electronice. Totodată, a fost inclus un articol nou în următoarea redacție: ”Articolul 5¹. Aplicarea prin mijloace de identificare electronică a măsurilor de precauție privind clienții (1) Identificarea și verificarea identității clienților conform art. 5 alin. (2) efectuată prin mijloace de identificare electronică poate fi aplicată doar față de persoane fizice - cetățeni ai Republicii Moldova, a reprezentantului persoanei juridice rezidente și beneficiarului efectiv.</p>	

	<p>Cu referire la acest aspect, considerăm oportun prescrierea în lege a principiului neutralității modelelor tehnologice. Respectivul principiu ar trebui să asigure destinatarilor legii că noile reglementări nu vor crea situații de părtinire față de orice tehnologie de autentificare care ar putea fi introdusă pe piață în viitor (i.e. orice standarde de autentificare (dacă acestea vor fi adoptate de orice autoritate competentă) ar trebui să asigure neutralitatea tehnologiei și a modelului de afaceri).</p> <p>De asemenea, considerăm oportun indicarea și concretizarea în lege a modalității de reglementare, recunoaștere, aprobare și acceptare a procedurilor de identificare la distanță.</p>	<p>(2) Identitatea clientului persoană fizică cetățean al Republicii Moldova, a reprezentantului persoanei juridice rezidente și beneficiarii efectivi, este stabilită fără prezența fizică, în următoarele cazuri:</p> <ul style="list-style-type: none">a) la utilizarea mijloacelor de identificare electronică cu un nivel de securitate suficient și conform cu standardele stabilite în Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere;b) informația despre identitatea clientului este confirmată cu utilizarea semnăturii electronice calificate emise și/sau validate conform prevederilor Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere;c) la utilizarea mijloacelor electronice care asigură cumulativ, transmiterea video și audio directă sau foto cu elementele de verificare a prezenței fizice, înregistrarea originalului actului de identitate în timpul transmisiunii directe și captarea imaginii faciale a clientului;d) la utilizarea documentelor, datelor sau informațiilor obținute de la persoane terțe conform prevederilor art. 10 din prezenta lege. <p>(3) Entitățile raportoare, la identificarea și verificarea clientului - persoană fizică cetățean al Republicii Moldova, a reprezentantului persoanei juridice rezidente și beneficiarului efectiv, prin mijloace de identificare electronică, utilizează abordarea bazată pe risc la aplicarea măsurilor de precauție astfel încât să se asigure că acțiunile întreprinse sunt proporționale riscului de spălare a banilor și de finanțare a terorismului implicat.</p> <p>(4) La identificarea și verificarea identității clientului, entitatea raportoare este obligată să verifice datele de identificare conform actelor de identitate și să întreprindă măsuri suficiente pentru</p>	
--	---	--	--

		<p>verificarea validității altor documente, date sau informații prezentate din surse credibile și independente.</p> <p>(5) Responsabilitatea pentru respectarea măsurilor de precauție privind clienții aplicate prin mijloace de identificare electronică revine entității raportoare.</p> <p>(6) Datele cu caracter personal obținute și prelucrate la identificarea și verificarea clientului prin mijloace de identificare electronică se efectuează în conformitate cu cerințele Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.</p> <p>(7) Cerințele privind aplicarea măsurilor de precauție privind clienții prin intermediul mijloacelor de identificare electronică se stabilesc de către organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare.</p> <p>(8) Cerințele stabilite conform alin. (7) trebuie să conțină cel puțin următoarele prevederi: politici privind identificarea și verificarea identității persoanei fizice prin metodele stabilite de prezenta lege, inclusiv cerințele tehnice minime, cerințele privind sistemul de control intern al entității raportoare, riscuri și măsuri de protecție, prelucrarea și păstrarea datelor cu caracter personal.”</p>	
142.	<p>Guvernul RM</p> <p>La pct. 4 din proiect, referitor la modificarea art. 5 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 308/2017, atragem atenția asupra faptului nu ține cont de situațiile în care evidența structurii proprietății clientului nu este ținută de o entitate independentă, cum ar fi entitățile de registru. De exemplu, în Statele Unite ale Americii și</p>	<p>Se acceptă parțial, prin expunerea prevederii în următoarea redacție:</p> <p>”b) identificarea beneficiarului efectiv și adoptarea de măsuri rezonabile, adecvate și bazate pe risc pentru verificarea identității acestuia, utilizând documente, informații și date relevante obținute dintr-o sursă sigură, astfel încât entitatea raportoare să aibă certitudinea că știe cine este beneficiarul</p>	

	<p>în multe alte țări registrul acționarilor companiilor private este ținut de client și nu există registre publice care ar putea elibera extrase privind structura acționariatului companiei private după modelul extraselor emise în Republica Moldova sau în țările europene. Lipsa unei reglementări în acest domeniu face imposibilă verificarea identității beneficiarului efectiv al unor asemenea clienți din surse „independente” de client. Acest fapt creează obstacole pentru companiile americane, în special în domeniul IT (dar și din alte sfere de activitate), care nu sunt listate la o bursă, dar care deja posedă un business de scară mare și o structură de acționariat foarte diversă (cu implicarea multor grupuri de investitori și a fondurilor de investiții private, care, la rândul lor, au în spate alte fonduri de investiții private), la efectuarea investițiilor în companii din Republica Moldova.</p> <p>Astfel, formularea propusă la lit. b) cu textul „utilizând documente, informații și date relevante obținute dintr-o sursă sigură și independentă” va face imposibilă aplicarea identificării beneficiarului efectiv în scopul inițierii relațiilor de afaceri, deschiderea conturilor bancare etc. cu o importantă categorie de clienți. În plus, o asemenea completare depășește cadrul existent al cerințelor în domeniu, stabilite conform directivelor Uniunii Europene.</p>	<p>efectiv și înțelege structura proprietății și structura de control ale clientului.”</p>	
143.	Banca Națională a Moldovei	Se acceptă parțial	

	<p>La art. 5 alin. (2) lit. b), reintroducerea referinței privind obligația de verificare a informației din surse sigure. După sintagma ”identității acestuia,” urmează a fi inserată propoziția ”utilizând documente, informații și date relevante obținute din surse sigure,”. Modificarea este necesară pentru implementarea Recomandarea 10 FATF (R.10), criteriul 10.5 (“using the relevant information or data obtained from a reliable source”).</p>	<p>În contextul prevederii Recomandării 10 FATF, se propune păstrarea redacției de ”din surse sigure”.</p>	
144.	<p>AMCHAM</p> <p>Considerăm oportun elaborarea unui mecanism care să reglementeze modalitatea de activitate în situațiile în care evidența structurii proprietății clientului este dusă nemijlocit de client, dar nu de un registru public, atunci când identitatea beneficiarului efectiv al clientului poate fi verificată doar utilizând documente, informații și date relevante obținute direct de la client.</p> <p>În S.U.A., de exemplu, registrul acționarilor companiilor private este dus de client fără a exista registre publice, care ar putea elibera extrase privind structura acționariatului companiei private după modelul extraselor emise în Republica Moldova sau în țările europene. Lipsa unei reglementări în acest domeniu face imposibilă verificarea identității beneficiarului efectiv al unor asemenea clienți din surse „independente” de client. Acest fapt creează obstacole pentru companiile americane, în special, în</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Propunerea respectivă contravine atât Directivelor UE, cât și standardelor internaționale în domeniu. Totodată, din analiza experienței internaționale, nu se atestă derogări pentru tipul respectiv de clienți.</p>	

	<p>domeniul IT (dar și din alte sfere de activitate), care nu sunt listate la o bursă, dar care deja posedă un business de scară mare și o structură de acționariat foarte diversă (cu implicarea multor grupuri de investitori și a fondurilor de investiții private, care, la rândul lor, au în spate alte fonduri de investiții private), la efectuarea investițiilor în companii din Republica Moldova. În tabelul de sinteză propunerea nu a fost acceptată, însă în cadrul runde de consultări publice problema a fost recunoscută ca existând. Deoarece soluționarea acesteia ar trebui pe cât posibil să nu fie amânată, considerăm că dezlegarea ei trebuie să fie efectuată cel puțin prin intermediul actelor subordonate legii și prin cooperare cu organele cu funcții de supraveghere.</p>		
145.	<p>SPCSB La art. 5 alin. (2) lit. b) din proiect, este oportună excluderea textului ”utilizând documente, informații și date relevante obținute dintr-o sursă sigură și independentă,” în vederea alinierii cu prevederile Directivei UE 2018/843.</p>	Se acceptă	
146.	<p>Guvernul RM Suplimentar, propunem completarea dispoziției art. 5 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 308/2017, astfel după cum este expusă în proiect, cu următorul enunț: „În situațiile în care evidența structurii proprietății clientului este ținută nemijlocit de client, dar nu de un registru public, se acceptă verificarea identității beneficiarului efectiv al clientului,</p>	<p>Nu se acceptă Propunerea respectivă contravine atât Directivelor UE, cât și standardelor internaționale în domeniu. Totodată, din analiza experienței internaționale, nu se atestă derogări pentru tipul respectiv de clienți.</p>	

	utilizând documente, informații și date relevante obținute direct de la client.”		
147.	<p>AMCHAM Art. 5 alin. (2) lit. b) Considerăm oportun completarea art. 5 alin. (2) lit. b) cu o propoziția nouă care să prevadă că, în situațiile în care evidența structurii proprietății clientului este dusă nemijlocit de client, dar nu de un registru public, atunci se acceptă verificarea identității beneficiarului efectiv al clientului, utilizând documente, informații și date relevante obținute direct de la client.</p> <p>În S.U.A., de exemplu, registrul acționarilor companiilor private este dus de client fără a exista registre publice, care ar putea elibera extrase privind structura acționariatului companiei private după modelul extraselor emise în Republica Moldova sau în țările europene. Lipsa unei reglementări în acest domeniu face imposibilă verificarea identității beneficiarului efectiv al unor asemenea clienți din surse „independente” de client. Acest fapt creează obstacole pentru companiile americane, în special, în domeniul IT (dar și din alte sfere de activitate), care nu sunt listate la o bursă, dar care deja posedă un business de scară mare și o structură de acționariat foarte diversă (cu implicarea multor grupuri de investitori și a fondurilor de investiții private, care, la rândul lor, au în spate alte fonduri de investiții private), la efectuarea</p>	<p>Nu se acceptă Propunerea respectivă se referă la toate tipurile de informații care pot fi obținute inclusiv cele prezentate de client, care urmează a fi verificate de către entitatea raportoare.</p>	

	investițiilor în companii din Republica Moldova.		
148.	<p>Uniunea Avocaților</p> <p>Articolul I pct. 4 din proiect, referitor la modificarea art. 5 alin. (2) lit. b) al Legii nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, nu ține cont de situațiile în care evidența structurii proprietății clientului nu este ținută de o entitate independentă, precum ar fi entitățile de registru. De exemplu, în Statele Unite ale Americii și multe alte țări, registrul acționarilor companiilor private este dus de client și nu există registre publice, care ar putea elibera extrase privind structura acționariatului companiei private după modelul extraselor emise în Republica Moldova sau în țările europene. Lipsa unei reglementări în acest domeniu face imposibilă verificarea identității beneficiarului efectiv al unor asemenea clienți din surse „independente” de client. Acest fapt creează obstacole pentru companiile americane, în special, în domeniul IT (dar și din alte sfere de activitate), care nu sunt listate la o bursă, dar care deja posedă un business de scară mare și o structură de acționariat foarte diversă (cu implicarea multor grupuri de investitori și a fondurilor de investiții private, care, la rândul lor, au în spate alte fonduri de investiții private), la efectuarea investițiilor în companii din Republica Moldova. Obligativitatea verificării</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Propunerea respectivă contravine atât Directivelor UE, cât și standardelor internaționale în domeniu. Totodată, din analiza experienței internaționale, nu se atestă derogări pentru tipul respectiv de clienți.</p>	

<p>identității (i) clientului și (ii) a beneficiarului efectiv al clientului rezultă din prevederile Articolului 13, alin. (1) lit. (a) și (b) ale Directivei UE 2015/849 și Articolului 5, alin. (2) (a) și (b) al Legii 308/2017, după cum urmează:</p> <p>Articolul 13 (1) Măsurile de precauție privind clientela cuprind:</p> <p>1(a) identificarea clientului și verificarea identității clientului pe baza documentelor, a datelor sau a informațiilor obținute dintr-o sursă sigură și independentă, inclusiv, dacă sunt disponibile, a mijloacelor de identificare electronică, a serviciilor de încredere relevante prevăzute în Regulamentul (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului (1) sau a oricărui alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de autoritățile naționale relevante;</p> <p>(b) identificarea beneficiarului real și adoptarea unor măsuri rezonabile pentru a verifica identitatea acestuia, astfel încât entitatea obligată să aibă certitudinea că știe cine este beneficiarul real, inclusiv, în ceea ce privește persoanele juridice, fiduciile, societățile, fundațiile și construcțiile juridice similare, adoptarea unor măsuri rezonabile pentru a înțelege structura de proprietate și de control a clientului</p> <p>Art. 5 (2) Măsurile de precauție privind clienții cuprind:</p>		
---	--	--

a) identificarea și verificarea identității clienților în baza actelor de identitate, precum și a documentelor, datelor sau informațiilor obținute dintr-o sursă credibilă și independentă;

b) identificarea beneficiarului efectiv și adoptarea de măsuri adecvate și bazate pe risc pentru verificarea identității acestuia, astfel încât entitatea raportoare să aibă certitudinea că cunoaște cine este beneficiarul efectiv, inclusiv adoptarea unor măsuri rezonabile pentru a înțelege structura proprietății și structura de control ale clientului;

Comparând normele de mai sus, observăm următoarele:-norma națională este inspirată aproape integral din textul omolog al Directivei UE;-identificarea clientului se face în baza unor surse credibile și independente (e.g. extrase din registre publice);-sursele credibile și independente nu sunt obligatorii la identificarea beneficiarului efectiv al clientului.

Propunerea proiectului supus consultărilor publice de a completa punctul (b) al alineatului (2) al Articolului 5 al Legii 308/2017 cu textul “utilizând documente, informații și date relevante obținute dintr-o sursă sigură și independentă” va face imposibilă aplicarea practică a identificării beneficiarului efectiv în scopul inițierii relațiilor de afaceri, deschiderea conturilor bancare, etc. cu o importantă categorie de clienți. În plus, o asemenea

	<p>completare depășește cadrul existent ale cerințelor în domeniu, stabilite conform directivelor UE.</p> <p>Suplimentar, propunem completarea dispoziției art. 5 alin. (2) lit. b) al Legii nr. 308/2017, astfel după cum este expusă în proiect, cu un nou enunț, cu următorul conținut: „În situațiile în care evidența structurii proprietății clientului este dusă nemijlocit de client, dar nu de un registru public, atunci se acceptă verificarea identității beneficiarului efectiv al clientului, utilizând documente, informații și date relevante obținute direct de la client.”.</p>		
149.	<p>Banca Națională a Moldovei</p> <p>La art. 5 alin. (2) lit. c), sintagma ”evaluarea privind scopul și natura relației de afaceri” urmează a fi substituită prin sintagma ”evaluarea și înțelegerea scopului și a naturii dorite a relației de afaceri ”. Modificarea este necesară pentru asigurarea compatibilității cu R.10 FATF, criteriul 10.6 (“should be required to understand”).</p>	Se acceptă	
150.	<p>AMCHAM</p> <p>Art. 5 alin. (2) lit. a) și c)</p> <p>La art. 5 alin. (2) lit. a) propunem substituirea cuvintelor „organele cu funcții de supraveghere și autoritățile naționale competente” cu ”organele cu funcții de supraveghere sau autoritățile naționale competente”.</p> <p>La art. 5 alin. (2) lit. c), propunem expunerea conținutului normativ al alineatului în următoarea redacție:</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>La alin. (2) lit. a) se substituie cu cuvintele ”organele cu funcții de supraveghere”.</p> <p>La art. 5 alin. (2) lit. c), sintagma ”evaluarea privind scopul și natura relației de afaceri” urmează a fi substituită prin sintagma ”evaluarea și înțelegerea scopului și a naturii dorite a relației de afaceri ”. Modificarea este necesară pentru asigurarea compatibilității cu R.10 FATF, criteriul 10.6 (“should be required to understand”).</p>	

„(c) evaluarea scopului și naturii dorite a relației de afaceri și, dacă este necesar, obținerea de informații suplimentare despre acestea;”.

Argumentare:

Menționăm că art. 13, alin. (1) lit. a) și c) al Directivei (UE) 2015/849 conține următoarea redacție pentru aceste măsuri de precauție:

„(a) identificarea clientului și verificarea identității clientului pe baza documentelor, a datelor sau a informațiilor obținute dintr-o sursă sigură și independentă, inclusiv, dacă sunt disponibile, a mijloacelor de identificare electronică, a serviciilor de încredere relevante prevăzute în Regulamentul (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului sau a oricărui alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de autoritățile naționale relevante; [...]

(c) evaluarea și, după caz, obținerea de informații privind scopul și natura dorită a relației de afaceri”.

Astfel, considerăm oportun efectuarea ajustărilor propuse, conform Directivei UE, după caz ținând cont de specificul reglementării naționale, din următoarele considerente:

a) Referitor la mijloacele de identificare electronică și serviciile de încredere relevante – din sintagma „de organele cu funcții de supraveghere și autoritățile naționale competente”, rezultă că

	<p>entitățile raportoare urmează să se adreseze la 2 categorii diferite de organe pentru aprobarea/acceptarea instrumentului de identificare la distanță pe care vor să-l utilizeze și, respectiv, procesul de coordonare ar putea dura mai mult în timp.</p> <p>b) Referitor la prevederea ce ține de evaluarea privind scopul și natura relației de afaceri propunem ajustarea textului de la alin. (2) lit. c) conform sensului normei din Directiva UE.</p>		
151.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 5 alin. (2) lit. b) R. 10 – PC, 10.5 There is no specific requirement to verify the BOs identity based on information or data obtained from a reliable source in case of FEOs (Foreign exchange Offices). Proiectul propus (pct.4, al doilea alineat) conține modificări doar cu referire la verificarea identității clientului (art. 5, alin. (2), lit. a) din Legea nr. 308/2017), nu și cu referire la verificarea identității beneficiarului efectiv (art. 5, alin. (2), lit. b) din Legea nr. 308/2017). Prin urmare, considerăm oportună revizuirea modificării propuse în al doilea alineat din pct. 4 din proiect și includerea modificărilor conform recomandării R. 10 – PC, 10.5 din raportul de evaluare al Comitetului MONEYVAL.</p>	<p>Se acceptă Art. 5 alin. (2) lit. b) se expune în următoarea redacție: litera b) se expune în următoarea redacție: ”b) identificarea beneficiarului efectiv și adoptarea de măsuri adecvate și bazate pe risc pentru verificarea identității acestuia, utilizând documente, informații și date relevante obținute dintr-o sursă sigură și independentă, astfel încât entitatea raportoare să aibă certitudinea că cunoaște cine este beneficiarul efectiv și înțelege structura proprietății și structura de control ale clientului;”</p>	
152.	<p>Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC Art. 5 alin. (2) lit. b)</p>	<p>Nu se acceptă Art. 5 alin. (2) lit. b) se propune în următoarea redacție: ”b) identificarea beneficiarului efectiv și adoptarea de măsuri rezonabile, adecvate și bazate pe risc pentru verificarea identității acestuia,</p>	

	Propunem înlocuirea textului „inclusiv adoptarea unor măsuri rezonabile pentru a” cu cuvântul ”și”	utilizând documente, informații și date relevante obținute dintr-o sursă sigură, astfel încât entitatea raportoare să aibă certitudinea că știe cine este beneficiarul efectiv și înțelege structura proprietății și structura de control ale clientului.”	
153.	Centrul de Armonizare a Legislației La art. 5, care prevede măsurile de precauție privind clienții, alin. (1), lit. b) al Legii nr. 308/2017, se propune modificarea prin micșorare a valorii tranzacției ocazionale. În context, menționăm că actul UE la art. 11 (i) prevede o valoare de cel puțin 15 000 EUR, indiferent dacă tranzacția se efectuează printr-o singură operațiune sau prin mai multe operațiuni care par a avea o legătură între ele.	Nu se acceptă. Directiva permite stabilirea unor măsuri mai restrictive la nivel național. Astfel, se consideră oportun păstrarea limitei respective. Modificarea respectivă are drept scop alinierea prevederilor art. 5 cu art. 11 din Legea nr. 308/2017.	
154.	Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC Art. 5 alin. (2) lit. c) propunem revenirea la redactia actuala, care este in vigoare la moment.	Nu se acceptă În lipsa unei argumentări, propunerea nu poate fi analizată	
155.	Ministerul Finanțelor Art. 5 alin. (2 ¹) La pct. 4 din proiect, art. 5 alin. (2 ¹) a se vedea ordinea alfabetică. La litera c), sintagma „volumul activelor depuse sau mărimea tranzacției efectuate de client” de completat cu sintagma „precum și proveniența acestora”.	Se acceptă parțial De menționat că, prevederi privind ”sursa” se regăsesc în alte articole ale Legii nr. 308/2017.	
156.	Asociația Businessului European Conform prevederilor Directivei UE nr. 843/2015 și Directivei nr. 849/2018 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, Anexa 1:	Conform definiției, este prevăzut ”cum ar fi cel puțin una”. Astfel, acest element este opțional și va fi analizat în situația în care va fi relevantă această informație.	

	<p>„...variabile de risc pe care entitățile obligate le iau în considerare atunci când stabilesc în ce măsură să aplice măsurile de precauție privind clientela... sunt:</p> <p>(i) scopul unui cont sau al unei relații;</p> <p>(ii) nivelul activelor care urmează a fi depuse de un client sau dimensiunea tranzacțiilor efectuate;</p> <p>(iii) regularitatea sau durata relației de afaceri.”</p> <p>Proiectul de lege prevede date suplimentare care sunt obligatorii pentru analiză și nu sunt prevăzute direct de Directivele UE.</p> <p>De asemenea, ținând cont de faptul că scopul plății nu sunt datele obligatorii în tranzacții, este imposibilă desfășurarea activităților de evaluare a conformității datelor declarate cu cele efectuate efectiv în mod automatizat și va obliga entitățile raportoare să efectueze analiza manual.</p> <p>Propunerea:</p> <p>La art. 5 de a exclude „destinația plății” din factori obligatorii la evaluarea scopului și naturii relației de afaceri, lăsând acest factor ca optional.</p>		
157.	<p>Asociația Băncilor din Moldova</p> <p>Art. 5 alin. (2¹)</p> <p>Conform prevederilor Directivei UE nr. 843/2015 și Directivei nr. 849/2018 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, Anexa 1:</p> <p>„...variabile de risc pe care entitățile obligate le iau în considerare atunci când</p>	<p>Conform definiției, este prevăzut ”cum ar fi cel puțin una”. Astfel, acest element este opțional și va fi analizat în situația în care va fi relevantă această informație.</p>	

	<p>stabilesc în ce măsură să aplice măsurile de precauție privind clientela... sunt:</p> <p>(i) scopul unui cont sau al unei relații;</p> <p>(ii) nivelul activelor care urmează a fi depuse de un client sau dimensiunea tranzacțiilor efectuate;</p> <p>(iii) regularitatea sau durata relației de afaceri.”</p> <p>Proiectul de lege prevede date suplimentare care sunt obligatorii pentru analiză și nu sunt prevăzute direct de Directivele UE.</p> <p>De asemenea, ținând cont de faptul că scopul plății nu reprezintă date obligatorii în tranzacții, este imposibilă desfășurarea activităților de evaluare a conformității datelor declarate cu cele efectuate efectiv în mod automatizat și va obliga entitățile raportoare să efectueze analiza manual.</p> <p>Propunerea:</p> <p>A exclude „destinația plății” din factori obligatorii la evaluarea scopului și naturii relației de afaceri, lăsând acest factor ca opțional.</p>		
158.	<p>Asociația Băncilor din Moldova</p> <p>Art. 5 alin. (2¹)</p> <p>Se propune substituirea sintagmelor:</p> <p>a) ”entitățile raportoare sunt obligate să ia în considerare cel puțin următorii factori:” cu sintagma ”entitățile raportoare sunt obligate să ia în considerare cel puțin unul sau mai mulți din următorii factori:”</p> <p>b) ”frecvența și durata relației de afaceri” cu sintagma ”Frecvența tranzacțiilor și durata relației de afaceri”.</p> <p>Argumentare:</p>	Se acceptă	

	<p>Alineatul nou introdus 2¹ conține factori care nu sunt aplicabili pentru toate categoriile de clienți și/sau produse/servicii oferite de entitățile raportoare, de exemplu: procurare VMS; Servicii de locațiune a casetelor individuale (nu are destinația plății); servicii notariale etc.</p> <p>Astfel, modificarea propusă va oferi posibilitatea organelor cu funcții de supraveghere să detalieze factorii respectivi, corespunzător specificului activității entităților raportoare.</p>		
159.	<p>Asociația Bancilor din Moldova Art. 5 alin. (2¹)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Propunem excluderea lit. „c), destinația plății”. 2. Urmează a fi corectată eroarea la consecutivitatea literelor, de două ori fiind indicată lit. c) 3. La factorul “volumul activelor depuse sau mărimea tranzacțiilor efectuate de client”, după cuvântul tranzacțiilor propunem adăugarea cuvântului “preconizate/”; 4. Cu referire la factorul propus la lit. d), propunem revizuirea sau excluderea acestuia. <p>Argumentare pe marginea propunerii 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> - se dublează cu ideea indicată la lit. a), care conține inclusiv informația cu privire la destinația plății - reieșind din sute de tranzacții pe care clienții le planifică/execută, este imposibilă obținerea unei informații 	<p>Nu se acceptă</p> <p>Introducerea alineatului 2¹) este necesar în vederea stabilirii unei prevederi care ar oferi posibilitatea entităților raportoare de a avea stabilite un set minim de factori în vederea efectuării evaluării scopului și naturii relației de afaceri.</p> <p>Corespunzător, în baza prevederile propuse, entitatea raportoare va lua în considerare, după caz, factorii relevanți clientului pe care ii va analiza și va fi în posibilitate să stabilească gradul de risc aferent clientului analizat.</p>	

	<p>complete (toate tipurile de destinația plății) la etapa inițierii relațiilor de afaceri.</p> <p>- „destinatia plății” nu este un câmp obligatoriu în tranzacțiile valutare și se referă la date fără cerinți stricte pentru tranzacțiile de pe piața internă – nu este clar cum vor fi evaluați sute de mii de clienții în circumstanțele în care nu va fi indicată destinația platii, sau aceasta va fi indicată în formă prescurtată. Cerința data obligă entitățile raportoare să efectueze manual evaluarea, ceea ce este practic imposibil.</p> <p>4. Motivarea pe marginea propunerii 4: este faptul, că în cazul unor servicii bancare, spre exemplu la deschiderea conturilor bancare, nu este stabilită o durată anumită. Răspunsul la această întrebare, va fi întotdeauna același: nu se cunoaște.</p>		
160.	<p>Asociația Businessului European Art. 5 alin. (2¹) Propunem excluderea lit. „c), destinația plății”. Motivare:</p> <p>1) se dublează cu ideea indicată la lit. a), care conține inclusiv informația cu privire la destinația plății</p> <p>2) reieșind din sute de tranzacții pe care clienții le planifică/execută, este imposibilă obținerea unei informații complete (toate tipurile de destinația plății) la etapa inițierii relațiilor de afaceri. Urmează a fi corectată eroarea la consecutivitatea literelor, de două ori fiind indicată lit. c)</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Introducerea alineatului (2¹) este necesar în vederea stabilirii unei prevederi care ar oferi posibilitatea entităților raportoare de a avea stabilite un set minim de factori în vederea efectuării evaluării scopului și naturii relației de afaceri.</p> <p>Corespunzător, în baza prevederile propuse, entitatea raportoare va lua în considerare, după caz, factorii relevanți clientului pe care ii va analiza și va fi în posibilitate să stabilească gradul de risc aferent clientului analizat.</p>	

	<p>La factorul “volumul activelor depuse sau mărimea tranzacțiilor efectuate de client”, după cuvântul tranzacțiilor propunem adăugarea cuvântului “preconizate/”</p> <p>Cu referire la factorul propus la lit. d), propunem revizuirea sau excluderea acestuia. Motivarea este faptul, că în cazul unor servicii bancare, spre exemplu la deschiderea conturilor bancare, nu este stabilită o durată anumită. Răspunsul la această întrebare, va fi întotdeauna același: nu se cunoaște.</p>		
161.	<p>BC FINCOMBANK SA</p> <p>La art. 5 alin. (2¹) „destinatia plății” nu este un câmp obligatoriu în tranzacțiile valutare și datele fără cerințe stricte pentru tranzacțiile de pe piața internă – nu este clar cum vor fi evaluați sute de mii de clienții în circumstanțe cind destinația plății nu este, sau este indicată în forma prescurtată? Iarasi ne ciocnim ca interpretarea propusă obligă unitățile raportoare să efectueze manual evaluarea, ceea ce este practic imposibil.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Introducerea alineatului 2¹) este necesar în vederea stabilirii unei prevederi care ar oferi posibilitatea entităților raportoare de a avea stabilite un set minim de factori în vederea efectuării evaluării scopului și naturii relației de afaceri.</p> <p>Corespunzător, în baza prevederile propuse, entitatea raportoare va lua în considerare, după caz, factorii relevanți clientului pe care ii va analiza și va fi în posibilitate să stabilească gradul de risc aferent clientului analizat.</p>	
162.	<p>Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC</p> <p>Art. 5 la alin. (2¹)</p> <p>Nu este clar cum pot fi realizate subpunctele c)-e).</p> <p>c) destinația plății poate fi indicată pentru o tranzacție concretă, în cazul în care prin cont se fac diferite tipuri de tranzacții, nu este posibil de indicat o destinație a plății generală.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Introducerea alineatului 2¹) este necesar în vederea stabilirii unei prevederi care ar oferi posibilitatea entităților raportoare de a avea stabilite un set minim de factori în vederea efectuării evaluării scopului și naturii relației de afaceri.</p> <p>Corespunzător, în baza prevederile propuse, entitatea raportoare va lua în considerare, după caz, factorii relevanți clientului pe care ii va analiza și va fi în posibilitate să stabilească gradul de risc aferent clientului analizat.</p>	

	<p>d) Intru evitarea interpretarii diferite, ar fi sa fie explicat sau detaliat acest subpunct, nu este clar ce se are in vedere</p> <p>e) nu este clar ce presupune „frecventa”, are un caracter incert si poate interpreta diferit, iar durata relatiei de afaceri este o prevedere contractuala. In aceasta ordine de idei consideram necesar de a fi excluse subpunctele mentionate supra.</p>		
163.	<p>Banca Națională a Moldovei</p> <p>La art. 5 alin. (3¹), după sintagma ”Entitățile raportoare” se completează cu sintagma ”, atunci când există o suspiciune privind spălarea banilor sau finanțarea terorismului”, sintagma ”dacă acest fapt” urmează a fi substituită prin sintagma ”dacă consideră în mod rezonabil că acest fapt”, iar sintagma ”vor avea în vedere transmiterea” urmează a fi substituită prin sintagma ”vor transmite”. Modificările sunt necesare în contextul implementării R.10 FATF, criteriului 10.20 (“In cases where...form a suspicion of money laundering or terrorist financing”; ”reasonably believe”; ”should be required to file an STR”).</p>	Se acceptă	
164.	<p>Banca Națională a Moldovei</p> <p>La modificările propuse la art. 5 alin. (4) din Legea nr. 308/2017, comunicăm că nu este clar după care cuvinte „conturi anonime” se completează cu un text, ținând cont de faptul ca în alineatul respectiv sunt indicate de două ori cuvintele „conturi anonime”. Totodată, la textul care se propune a fi completat</p>	<p>Se acceptă parțial prin expunerea propunerii de modificare în următoarea redacție:</p> <p>la alineatul (4), după prima mențiune a cuvintelor ”conturi anonime” se completează cu textul ”, casete de siguranță anonime, să emită și să accepte plăți efectuate prin utilizarea de carduri preplătite anonime”.</p>	

	„sau casetele de siguranță anonime și nici servicii de acceptare spre plată a cardurilor preplătite anonime”, considerăm oportun excluderea cuvântului „nici”, deoarece în sintaxa actuală nu își găsește relevanță.		
165.	<p>Guvernul RM Art. 5 alin. (4) Nu au fost transpuse dispozițiile art. 1 pct. 7 lit. (c), care adaugă alin. (3) la art. 12, privind regulile de acceptare a plăților efectuate cu carduri preplătite anonime emise în alte țări, precum și cerințele acceptabile față de astfel de carduri prevăzute la art. 12 alin. (1) și (2). În acest context, autorii menționează în tabelul de concordanță că instituțiile financiare licențiate în Republica Moldova nu emit carduri preplătite anonime, dar în situația utilizării unui astfel de card în Republica Moldova băncile nu sunt în posibilitate de a interzice utilizarea lor. Prin urmare, evidențiem necesitatea transpunerii cerințelor acceptabile privind utilizarea unor astfel de carduri în Republica Moldova, astfel cum este prevăzut de actul Uniunii Europene (Recital 15). Totodată, menționăm că actul Uniunii Europene lasă la latitudinea statului de a decide neacceptarea unor plăți efectuate prin utilizarea de carduri preplătite anonime pe teritoriul lor.</p>	Se acceptă prin includerea în proiect a propunerii de a interzice cardurilor preplătite anonime.	
166.	<p>Centrul de Armonizare a Legislației Nu au fost transpuse dispozițiile din art. 1, pct. 7, lit. (c), care adaugă alin. (3) la art. 12, privind regulile de acceptare a plăților</p>	Se acceptă prin stabilirea interdicției de a emite și a utiliza carduri preplătite anonime pe teritoriul Republicii Moldova.	

	<p>efectuate cu carduri preplătite anonime emise în alte țări, precum și a cerințelor acceptabile față de astfel de carduri prevăzute la alin. (1) și (2) ale art. 12. În context, autorul menționează în TC că instituțiile financiare licențiate în Republica Moldova nu emit carduri preplătite anonime, dar în situația utilizării unui astfel de card în Republica Moldova, băncile nu sunt în posibilitate de a interzice utilizarea lor. În context, evidențiem necesitatea transpunerii cerințelor acceptabile privind utilizarea unor astfel de carduri în Republica Moldova, astfel cum este prevăzut de actul UE (Recital 15)². Totodată, menționăm că actul UE lasă la latitudinea statului de a decide neacceptarea unor plăți efectuate prin utilizarea de carduri preplătite anonime pe teritoriul lor.</p>		
167.	<p>Asociația Businessului European Art. 5 alin. (4) Prevederea propusă este irealizabilă la eliberarea mijloacelor bănești prin bancomate.</p>	<p>Se acceptă parțial prin redactarea propunerii de modificare. Menționăm că, Directiva 2018/843 stabilește astfel de restricții.</p>	
168.	<p>Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC Art. 5 Alin. 4. Mentionam ca, Directiva prevede doar sa fie limitate sumele. Propunem să fie exclusă sintagma ”și nici servicii de acceptare spre plată a cardurilor preplătite anonime” Cardurile preplătite anonime sunt un instrument de plată utilizat pe larg în multe țări în cazurile în care clientul nu dorește să parcurgă careva proceduri îndelungate de</p>	<p>Se acceptă parțial prin reformularea propunerii incluse în proiect. Menționăm că, Directiva 2018/843 stabilește astfel de restricții.</p>	

	<p>deschidere a conturilor de plată și are nevoie de un instrument de plată pentru a efectua plăți electronice. Ar fi oportun să fie stabilite limite rezonabile a sumelor înregistrate în aceste instrumente de plată similare cu cele pentru portofele electronice anonime.</p>		
169.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 5 alin. (4) Se propune a fi exclusă propunerea de modificare. Comentariu: Din punct de vedere tehnic banca acceptantă nu poate implementa astfel de funcțional la bancomate, prin urmare prevederea propusă este irealizabilă la eliberarea mijloacelor bănești prin bancomate. Banca nu are informații cu privire la tipul produsului cardului și dacă acesta este anonim sau nu. Totodată, posibil reprezentanții autorităților autorizate pot solicita companiilor VISA/Mastercard să blocheze la nivel de țară (Republica Moldova) acceptarea cardurilor preplătite anonime.</p>	<p>Se acceptă parțial prin redactarea propunerii de modificare. Menționăm că, Directiva 2018/843 stabilește astfel de restricții.</p>	
170.	<p>Banca Națională a Moldovei La art. 5 după alin. (4) se introduc patru aliniate noi în următoarea redacție: „4¹) Entităților raportoare li se interzice să deschidă și să țină conturi clienților nerezidenți în scopul efectuării tranzacțiilor în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale din alte state.</p>	<p>Se acceptă</p>	

	<p>4²) Entităților raportoare li se interzice să deschidă și să țină conturi pentru/la prestatorii de servicii privind activele virtuale din alte state.</p> <p>4³) Entitățile raportoare nu efectuează tranzacții ocazionale în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale din alte state.</p> <p>4⁴) Entitățile raportoare, la efectuarea tranzacțiilor de către clienții rezidenți în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale autorizați în alte state, nu admit tranzacții cu un volum ce depășește cumulativ echivalentul în lei a sumei de 50 mii lei/lunar.”.</p>		
171.	<p>Asociația Bancilor din Moldova Art. 5 alin. (5) Se propune: - Modificarea ultimei propoziții (“Corectitudinea și veridicitatea documentelor prezentate sînt certificate de către clienți în mod obligatoriu”) și expunerea în următoarea redacție: ”Corectitudinea și veridicitatea documentelor prezentate sînt certificate de către clienți în mod obligatoriu. În cazul prezentării documentelor prin mijloacele indicate la art.5, alin. (2), acestea se consideră a fi certificate de către client.” Argumentare: Certificarea documentelor prezentate, la identificarea clientului cu prezența lui fizică, se efectuează prin aplicarea semnăturii olografe, iar, în cazul identificării prin mijloacele descrise la art.5, alin.(2), metoda de certificare nu</p>	<p>Se acceptă prin expunerea în următoarea redacție: ”Corectitudinea și veridicitatea documentelor prezentate sînt certificate de către clienți în mod obligatoriu, inclusiv a documentelor prezentate prin mijloace electronice.”</p>	

	<p>este prevăzută, cu excepția cazului când clientul deține semnătura electronică avansat calificată. În această ordine de idei, în scopul promovării instrumentelor privind identificarea electronică, propunem modificarea sintagmei ”Corectitudinea și veridicitatea documentelor prezentate sunt certificate de către clienți în mod obligatoriu.” prin completarea acesteia cu metoda alternativă în cazul identificării prin mijloace electronice.</p> <p>Menționăm că în cazul identificării prin mijloace electronice, ținând cont și de art.XI, alin (2) al Legii nr.80/31.03.2022 ((în vigoare 01.01.2023):</p> <p>(2) De la data intrării în vigoare a prezentei legi, entitățile definite în calitate de entități raportoare conform art. 4 alin. (1) din Legea nr. 308/2017 [...], autoritățile publice, persoanele juridice de drept public și asociații ale acestor autorități sau persoane, definite în calitate de autorități contractante conform art.13 alin. (1) din Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice, instanțele judecătorești și destinatarii finali ai informațiilor din registrele de stat nu vor solicita prezentarea pe suport de hârtie a informațiilor necesare efectuării procedurilor administrative sau altor proceduri prevăzute de lege.</p>		
172.	<p>Asociația Businessului European</p> <p>Noua ediție la art. 5 alin. (6) are un efect retroactiv asupra clienților existenți și are cerințe generale privind lista de masuri de</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Redacția existentă a art. 5 alin. (6) prevede:</p> <p>(6) Măsurile de precauție privind clienții sînt aplicate de către entitățile raportoare nu doar tuturor</p>	

	<p>precauție. Ținând cont de prezența clienților care au devenit astfel chiar înainte de apariția primelor cerințelor legislative în AML, nu este clar cum să se aplice noile cerințe în mod retroactiv unor astfel de clienți, în special la depozitele anilor 90.</p> <p>Propunerea</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A lasa redactia actuala a alineatului sau 2. Formularea notelor explicative/recomandărilor privind aplicarea paragrafului specificat 	<p>clienților noi, ci și clienților existenți, în funcție de risc, la necesitate, inclusiv atunci când circumstanțele relevante privind clientul se modifică.</p> <p>Astfel, redacția propusă are drept scop de a clarifica situațiile când este necesar aplicarea măsurilor de precauție la clienții existenți.</p>	
173.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 5 alin. (6)</p> <p>Noua redacție are un efect retroactiv asupra clienților existenți și are cerințe generale privind lista de măsuri de precauție. Ținând cont de prezența clienților care au devenit astfel chiar înainte de apariția primelor cerințe legislative în domeniul AML, nu este clar cum se vor aplica retroactiv noile cerințe retroactiv în privința acestor clienți, în special la depozitele anilor 90.</p> <p>Se propune:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A menține redacția actuală a alineatului, sau 2. Formularea notelor explicative/recomandărilor privind aplicarea paragrafului specificat. 	<p>Nu se acceptă</p> <p>Redacția existentă a art. 5 alin. (6) prevede:</p> <p>(6) Măsurile de precauție privind clienții sînt aplicate de către entitățile raportoare nu doar tuturor clienților noi, ci și clienților existenți, în funcție de risc, la necesitate, inclusiv atunci când circumstanțele relevante privind clientul se modifică.</p> <p>Astfel, redacția propusă are drept scop de a clarifica situațiile când este necesar aplicarea măsurilor de precauție la clienții existenți.</p>	
174.	<p>Banca Națională a Moldovei</p> <p>La modificările propuse la art. 5 alin. (8) din Legea nr. 308/2017, referitor la identificarea clienților la efectuarea operațiunilor de schimb valutar, propunem revizuirea pragului aplicat sau,</p>	<p>Se acceptă prin stabilirea unei limite de 20 000 lei.</p>	

	<p>eventual, examinarea oportunității excluderii acestuia, având în vedere, pe de o parte, pragurile de identificare a persoanelor stabilite în Recomandările FATF -GAFI, iar pe de altă parte, riscurile potențiale asociate operațiunilor de schimb valutar identificate în Raportul național de evaluare a riscurilor de spălarea banilor și finanțarea terorismului.</p>		
175.	<p>Banca Națională a Moldovei La modificările propuse la art. 5 alin. (8) din Legea nr. 308/2017, referitor la măsurile de precauție privind clienții la efectuarea operațiunilor de schimb valutar, propunem excluderea pragului setat pentru identificarea clienților. Raționamentul dat derivă pe de o parte din riscurile asociate operațiunilor de schimb valutar identificate în Raportul național de evaluare a riscurilor de spălarea banilor și finanțarea terorismului, dar și a lipsei eficienței în implementarea cerințelor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului asociat acestui sector, inclusiv identificat de experții Consiliului Europei (MONEYVAL) în cadrul celei de a 5-ea evaluare naționale.</p>	Se acceptă partial prin stabilirea unei limite de 20 000 lei.	
176.	<p>Banca Națională a Moldovei Cu privire la modificările propuse la art. 5 alin. (8) din Legea nr. 308/2017, referitor la măsurile de precauție privind clienții la efectuarea operațiunilor de schimb valutar, propunem minimizarea pragului setat pentru identificarea clienților. Raționamentul dat derivă, pe de o parte,</p>	Se acceptă prin stabilirea unei limite de 20 000 lei.	

din riscurile asociate operațiunilor de schimb valutar identificate în Raportul național de evaluare a riscurilor de spălare a banilor și finanțarea terorismului, iar pe de altă parte, din faptul lipsei eficienței în implementarea cerințelor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului asociat acestui sector, inclusiv identificat de experții Consiliului Europei (MONEYVAL) în cadrul celei de a 5-ea runde naționale.

Menționăm că, anterior aprobării Legii nr. 308/2017, pragul setat (Legea nr. 190/2007) pentru identificarea persoanelor care efectuează operațiuni de schimb valutar era, la fel, suma de 50 mii lei, iar conform Raportului național de evaluare a riscurilor din 2017 și analizei experților Consiliului Europei în domeniu (Raportul Moneyval de evaluare națională din 2019) s-a constatat ineficiența aplicării măsurilor de precauție la CSV, deoarece se practică divizarea sumelor pentru schimbul valutar, iar operațiuni ce ar presupune aplicarea măsurilor de identificare sunt puține sau deloc, fapt ce conduce la neaplicarea a unui șir adițional de măsuri cum sunt: identificarea persoanei fizice, identificarea PEP, verificarea cu lista persoanelor desemnate, evaluarea riscului de SB/FT, aplicarea măsurilor de precauție sporită, unde este cazul, raportarea tranzacțiilor etc. În același context menționăm, că BNM anual alocă resurse substanțiale pentru supravegherea CSV-urilor, iar ca

	<p>rezultat al aplicării pragului înalt setat pentru identificarea clienților din lege, eficiența sistemului nu poate fi demonstrată, iar autoritățile competente nu au disponibile informații valoroase care ar putea fi utilizate pentru analiza pieței valutare.</p> <p>Prin urmare, având în vedere că propunerea anterioară a BNM de excludere a limitei actuale a pragului setat pentru identificarea clienților nu a fost luată în calcul, considerăm oportună stabilirea unui prag de 20 mii lei pentru identificarea clienților CSV, ceea ce va aduce operațiunile de schimb valutar în aria de tranzacții ocazionale.</p>		
177.	<p>Banca Națională a Moldovei</p> <p>La modificările propuse la art. 5 alin. (8) din Legea nr. 308/2017, referitor la măsurile de precauție privind clienții la efectuarea operațiunilor de schimb valutar, propunem micșorarea pragului setat pentru identificarea clienților, pentru operațiunea de schimb valutar în numerar, de la 20 000 lei la 10 000 de lei.</p> <p>Raționamentul dat derivă pe de o parte din riscurile asociate operațiunilor de schimb valutar identificate în Raportul național de evaluare a riscurilor de spălarea banilor și finanțarea terorismului, dar și a lipsei eficienței în implementarea cerințelor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului asociat acestui sector, inclusiv identificat de experții Consiliului Europei (MONEYVAL) în cadrul celei de a 5-ea runde de evaluare.</p>	Se acceptă	

178.	<p>Asociația Businessului European</p> <p>Mentținerea pragurile curente pentru conturile clienților asupra cărora putem omite aplicarea măsurilor de precauție referitoare la moneda electronică sau instrumentul de plată preplătit în cazurile de respectare a anumitor condiții</p> <p>A se păstra pragurile precedente pentru Art.5 alin (9) adică cifra "2000" sa nu fie substituita cu cifra "1000";</p> <p>la litera a), cifra "5000" sa nu fie substituita cu cifra "3000";</p> <p>la litera b), cifra "5000" sa nu fie substituita cu cifra "3000", iar textul ", iar pentru instrumentele de plată care pot fi utilizate doar pe teritoriul Republicii Moldova, aceasta poate fi majorată până la 10 000 de lei" sa nu fie exclus;</p> <p>Acestea se propun în legătură cu faptul ca indicatorul inflației in Republica Moldova din anul curent este de peste 30%, conform Biroului National de Statistica, respectiv valoarea pragului de 5 000 MDL indicat in prezent in Legea 308/2017 este echivalentul a 3 500 MDL din 2021 (în termeni reali).</p> <p>În comparație cu anul 2018 când această lege a fost implementată, echivalentul real ar fi și mai jos. Această reducere a limitei ar împiedica atingerea obiectivului major de a crește utilitatea produselor digitale si scăderea utilizării numerarului în economie.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Directiva 2018/843, prin care se modifică Directiva 2015/849, exclude prevederea "În sensul literei (b) din primul paragraf, un stat membru poate mări această limită până la 500 EUR pentru instrumentele de plată care pot fi utilizate numai în statul membru respectiv." Care a fost transpusă în varianta Legii nr. 308/2017. Corespunzător, prin abrogarea acestei prevederi, pentru asigurarea alinierii legislației naționale la normele UE, această normă necesită a fi exclusă.</p> <p>De asemenea, reiterăm că, limitele stabilite conform proiectului transpun prevederile Directivei 2018/843.</p>	
179.	<p>Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Directiva 2018/843, prin care se modifică Directiva 2015/849, exclude prevederea "În sensul literei (b)</p>	

<p>Propunem pct. 4 din proiect să fie expus în următoarea redacție: ”4. Alineatul (9) se expune în următoarea redacție: ”(9) Pe baza unei evaluări corespunzătoare a riscurilor, care demonstrează existența unui risc scăzut de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, entitățile raportoare prestatoare de servicii de plată și emitente de monedă electronică specificate în Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, cu excepția cazurilor de răscumpărare în numerar sau retragere a numerarului ce depășește suma de 1000 de lei sau în cazul tranzacțiilor de plată la distanță, pot aplica măsuri de precauție simplificate privind clienții referitoare la moneda electronică în cazurile de respectare a următoarelor condiții: ”;la litera a), cifra ”5000” se substituie cu cifra ”3000”;la litera b), cifra ”5000” se substituie cu cifra ”3000”.”Considerăm că textul de la lit. b) ce este propus a fi exclus: ”,iar pentru instrumentele de plată care pot fi utilizate doar pe teritoriul Republicii Moldova, aceasta poate fi majorată pînă la 10000 de lei” -necesită a fi păstrat, tinând cont de procesele inflaționiste ce au loc în prezent în țara noastră și creșterea prețurilor la majoritatea serviciilor și produselor, inclusiv cele comunale. Astfel, reducerea rulajului lunar (transferurilor) la suma de 3000 de lei, practic va exclude</p>	<p>din primul paragraf, un stat membru poate mări această limită până la 500 EUR pentru instrumentele de plată care pot fi utilizate numai în statul membru respectiv.” Care a fost transpusă în varianta Legii nr. 308/2017. Corespunzător, prin abrogarea acestei prevederi, pentru asigurarea alinierii legislației naționale la normele UE, această normă necesită a fi exclusă. De asemenea, reiterăm că, limitele stabilite conform proiectului transpun prevederile Directivei 2018/843.</p>	
--	---	--

<p>posibilitatea de utilizare a acestor tipuri de instrumente de plată.</p> <p>Considerăm foarte reduse riscurile de spălare a banilor și finanțare a terorismului prin intermediul instrumentelor de plată în cauză, grație următoarelor prevederi din art. 5 alin.(9) din Legea nr.308/2017: ”c) instrumentul de plată este utilizat exclusiv pentru a achiziționa bunuri și servicii;d) instrumentul de plată nu poate fi finanțat cu monedă electronică anonimă; e) emitentul efectuează o monitorizare suficientă a tranzacțiilor sau a relației de afaceri pentru a permite depistarea tranzacțiilor suspecte.”</p> <p>Respectiv, fiind interzise tranzacțiile de tip p2pși alimentarea acestor instrumente de plată cu monede electronice anonime, în practică instrumentele de plată în cauză sunt utilizate preponderent pentru achitarea de servicii (în special comunale), iar alimentarea instrumentelor de plată în cauză se realizează cu utilizarea cardurilor bancare deschise pe numele persoanelor identificate, astfel fiind posibilă verificarea sursei mijloacelor financiare.</p> <p>La rândul său, entitatea ce emite instrumentele de plată date efectuează monitorizarea tranzacțiilor indiferent de valoarea acestora. Menționăm că utilizarea instrumentelor de plată cu valoare redusă ce permit aplicarea măsurilor de precauție simplificată este comodă pentru utilizatorii, datorită</p>		
--	--	--

modului simplu de a le deschide în scopul efectuării unor tranzacții curente, fără necesitatea parcurgerii unor proceduri anevoioase ce necesită mult timp pentru a deschide conturi de plată. De asemenea, acest instrument de plată poate fi deschis și utilizat de către cetățenii noștri din diasporă în vederea efectuării tranzacțiilor pentru a achita careva bunuri sau servicii în Republica Moldova, aflându-se în afara țării, ținând cont că moneda electronică emisă este echivalentă leului moldovenesc (De exemplu: achitarea serviciilor comunale aferente unui imobil din Republica Moldova în timp ce plătitorul se află peste hotare). Un aspect important este că instrumentele de plată în care se utilizează moneda electronică (portofelele electronice) în conformitate cu prevederile Legii nr. 114/2012 se deschid pentru utilizatori de către emitenții de monedă electronică licențiați de Banca Națională a Moldovei (BNM), care stabilește cerințe stricte pentru a obține acest tip de licență, inclusiv valoarea capitalului propriu în cuantum de cel puțin 6 milioane de lei (art.82), ce depășește cu mult valoarea capitalului propriu ce se cuprinde între 900 mii lei și 2,2 milioane de lei, stabilit de art. 12 a Legii nr. 114/2012 necesar pentru a obține de către societățile de plată a licenței pentru a presta servicii de plată de la BNM. Astfel, reducerea valorii lunare a transferurilor

	<p>prin instrumente de plată date la suma de 3000 de lei, practic va duce la faptul că se va reduce considerabil numărul utilizatorilor de portofele electronice, eventual societățile emitente de monedă electronică pot chiar rămâne fără clienți, și în consecință nu mai este rezonabil să obții licență privind activitatea de emitere de monedă electronică de la BNM, investind o sumă enormă, fără obținerea de venituri ulterioare. Acest aspect trebuie examinat nu doar din perspectiva Legii nr. 308/2017 dar și prin prisma actelor normative emise de BNM și a mecanismelor de dezvoltare a businessului reglementat și monitorizat foarte minuțios. De asemenea, considerăm că limitarea utilizării instrumentelor de plată față de care se aplică măsurile de precauție simplificată vor influența negativ și politica promovată de autoritățile publice în vederea reducerii numerarului și digitalizării economie.</p>		
180.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 5 alin. (9) Articolul 12, alin. (1) din Directiva 2015/849 (cu modificările ulterioare), oferă posibilitatea omiterii aplicării măsurilor de precauție privind clientela, în anumite condiții specificate, doar în raport cu clientela cu privire la moneda electronică. Concomitent, art. 5, alin. (9) din Legea nr. 308/2017, permite derogarea, inclusiv, pentru „instrumentul de plată preplătit”. La fel, potrivit alin. (2)</p>	<p>Se acceptă prin expunerea în următoarea redacție: ”(9) Pe baza unei evaluări corespunzătoare a riscurilor, care demonstrează existența unui risc scăzut de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, entitățile raportoare prestatoare de servicii de plată și emitente de monedă electronică specificate în Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, cu excepția cazurilor de răscumpărare în numerar sau retragere a numerarului ce nu depășește suma de 1000 de lei sau în cazul tranzacțiilor de plată la distanță, pot aplica măsuri de precauție simplificate</p>	

	<p>al articolului 12 din Directiva 2015/849, excepția cu referire la derogarea oferită, se referă, inclusiv la „tranzacțiile de plată la distanță”, în timp ce prevederile autohtone, doar la „cazurile de răscumpărare în numerar sau retragere a numerarului”. Prin urmare, considerăm necesară transpunerea fidelă a Directivei (UE) 2015/849, în vederea întrunirii de către Republica Moldova a criteriilor de aderare la zona unică de plăți în euro (de ex. modificările propuse la art. 5 alin. (9) din Legea nr. 308/2017 nu corespund prevederilor art. 12 alin. (1) din Directiva 2015/849, inclusiv lit.</p> <p>a) din directivă limitează tranzacțiile doar la nivelul unei țări, ceea ce nu este prevăzut în textul legii propuse); Totodată, menționăm că Recomandările Grupului de Acțiuni Financiară Internațională nu permit derogări de la aplicarea măsurilor de precauție față de clienți. Totuși, în anumite circumstanțe în care riscurile de spălare a banilor și finanțare a terorismului este mic, pot fi aplicate măsuri de precauție simplificate.</p>	<p>privind clienții referitoare la moneda electronică în cazurile de respectare a următoarelor condiții:”;</p>	
181.	<p>Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC La art. 5 alin. (9) Menținerea pragurile curente pentru conturile clientilor asupra carora putem omite aplicarea măsurilor de precauție referitoare la moneda electronică sau instrumentul de plată preplătit în cazurile de respectare a anumitor condiții.</p>	<p>Nu se acceptă Luând în considerare că propunerile expuse nu au fost motivate, nu este clară necesitatea păstrării redacției inițiale. Totodată, menționăm că limitele propuse la art. 5 alin. (9) transpun prevederile art. 12 din Directiva UE 2018/843.</p>	

	<p>A se păstra pragurile precedente pentru Art. 5 alin (9) adica cifra ”2000”sa nu fie substituita cu cifra ”1000”;</p> <p>la litera a), cifra ”5000” sa nu fie substituita cu cifra ”3000”;</p> <p>la litera b), cifra ”5000”sa nu fie substituita cu cifra ”3000”, iar textul ”, iar pentru instrumentele de plată care pot fi utilizate doar pe teritoriul Republicii Moldova, aceasta poate fi majorată pînă la 10 000 de lei” sa nu fie exclus;</p>		
182.	<p>Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC Art. 5 alin. (9) Solicităm să fie păstrată norma actuală de 2000 de lei. Limitarea la suma de 1000 lei o considerăm excesivă</p>	<p>Nu se acceptă În lipsa unei argumentări, propunerea nu poate fi analizată</p>	
183.	<p>Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC La art. 5 alin. (9) lit. a) și lit. b Solicităm să fie păstrată norma actuală. Limitarea propusă la suma de 3000 lei o considerăm excesivă. Normele propuse practic vor exclude în calitate de instrument plată portofelul electronic, care este comod pentru clienții care nu doresc să deschidă conturi de plată și îl utilizează pentru plăți de valoare mică.</p>	<p>Nu se acceptă Menționăm că limitele propuse la art. 5 alin. (9) transpun prevederile art. 12 din Directiva UE 2018/843.</p>	
184.	<p>AMCHAM Art. 5 alin. (9) Menționăm despre lipsa unei note de argumentare în ceea ce privește modificarea condițiilor (inclusiv a valorilor exprimate în lei), care permit omiterea aplicării măsurilor de precauție privind clienții referitoare la moneda</p>	<p>Se acceptă parțial cu includerea argumentării în nota informativă.</p>	

	<p>electronică sau instrumentul de plată preplătit.</p> <p>De asemenea, menționăm în mod separat despre considerarea caracterului inoportun al excluderii textului „iar pentru instrumentele de plată care pot fi utilizate doar pe teritoriul Republicii Moldova, aceasta poate fi majorată pînă la 10000 de lei”.</p> <p>Credem că respectivul text necesită a fi păstrat, or modificarea respectivului rula ar putea exclude în mod practic posibilitatea de utilizare a acestor tipuri de instrumente de plată.</p>		
185.	<p>AMCHAM</p> <p>Credem că textul „iar pentru instrumentele de plată care pot fi utilizate doar pe teritoriul Republicii Moldova, aceasta poate fi majorată pînă la 10000 de lei” ar putea fi păstrat. Considerăm ca fiind relativ scăzute riscurile de spălare a banilor și de finanțare a terorismului prin intermediul instrumentelor de plată în cauză, având în vedere următoarelor prevederi din art. 5 alin.(9) din Legea nr.308/2017: ”c) instrumentul de plată este utilizat exclusiv pentru a achiziționa bunuri și servicii; d) instrumentul de plată nu poate fi finanțat cu monedă electronică anonimă; e) emitentul efectuează o monitorizare suficientă a tranzacțiilor sau a relației de afaceri pentru a permite depistarea tranzacțiilor suspecte.”</p> <p>Respectiv, fiind interzise tranzacțiile de tip p2p și alimentarea acestor instrumente de plată cu monede electronice anonime,</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Directiva 2018/843, prin care se modifică Directiva 2015/849, exclude prevederea ”În sensul literei (b) din primul paragraf, un stat membru poate mări această limită pînă la 500 EUR pentru instrumentele de plată care pot fi utilizate numai în statul membru respectiv.” Care a fost transpusă în varianta Legii nr. 308/2017. Corespunzător, prin abrogarea acestei prevederi, pentru asigurarea alinierii legislației naționale la normele UE, această normă necesită a fi exclusă.</p>	

<p>instrumentele de plată sunt de cele mai multor ori utilizate pentru achitarea de servicii (în special comunale), iar alimentarea instrumentelor de plată se realizează inclusiv cu utilizarea cardurilor bancare deschise pe numele persoanelor identificate. La rândul său, entitatea ce emite instrumentele de plată date efectuează monitorizarea tranzacțiilor indiferent de valoarea acestora. Menționăm că utilizarea instrumentelor de plată cu valoare redusă ce permit aplicarea măsurilor de precauție simplificată este comodă pentru utilizatorii, datorită modului simplu de a le deschide în scopul efectuării unor tranzacții curente, fără necesitatea parcurgerii unor proceduri anevoioase ce necesită mult timp pentru a deschide conturi de plată. Un aspect important este că instrumentele de plată în care se utilizează moneda electronică (portofelele electronice) în conformitate cu prevederile Legii nr. 114/2012 se deschid pentru utilizatori de către emitenții de monedă electronică licențiați de Banca Națională a Moldovei (BNM), care stabilește cerințe stricte pentru a obține acest tip de licență, inclusiv valoarea capitalului propriu. Acest aspecte trebuie examinate nu doar din perspectiva Legii nr. 308/2017, dar și prin prisma actelor normative emise de BNM și a mecanismelor de dezvoltare a businessului reglementat și monitorizat.</p>		
--	--	--

186.	<p>Banca Națională a Moldovei</p> <p>Considerăm necesară reformularea modificărilor propuse la art. 5 alin. (9) lit. b) din Legea nr. 308/2017 în vederea transunerii prevederilor art. 12 alin. (1) lit. a) din Directiva (UE) 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, care de fapt presupune limitarea utilizării monedei electronice anonime la nivelul unei țări. Transpunerea acestei norme este importantă în sensul limitării circulației internaționale a fondurilor parvenite din surse neidentificate, ce ar putea afecta economia atât din perspectiva ieșirilor de capital, cât și din perspectiva reputațională, în cazul în care se va adevăra sursa infracțională a fondurilor. Transpunerea fidelă a Directivei și prevenirea posibilelor afectări economice și reputaționale este critică din perspectiva aderării Republicii Moldova la zona SEPA.</p>	<p>Se acceptă parțial prin expunerea în următoarea redacție a prevederii respective:</p> <p>”(9) Pe baza unei evaluări corespunzătoare a riscurilor, care demonstrează existența unui risc scăzut de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, entitățile raportoare prestatoare de servicii de plată și emitente de monedă electronică specificate în Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, cu excepția cazurilor de răscumpărare în numerar sau retragere a numerarului ce nu depășește suma de 1 000 de lei sau în cazul tranzacțiilor de plată la distanță, pot aplica măsuri de precauție simplificate privind clienții referitoare la moneda electronică în cazurile de respectare a următoarelor condiții:</p> <p>a) valoarea maximă depozitată electronic nu depășește suma de 3 000 de lei;</p> <p>b) valoarea transferurilor lunare nu depășește suma de 3 000 de lei;</p> <p>e) emitentul efectuează o monitorizare suficientă a tranzacțiilor sau a relației de afaceri pentru a permite depistarea tranzacțiilor suspecte.</p>	
187.	<p>Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC</p> <p>Propunem pct. 4 din proiect să fie expus în următoarea redacție:”4.Alineatul (9) se expune în următoarea redacție:”(9) Pe baza unei evaluări corespunzătoare a riscurilor, care demonstrează existența unui risc scăzut de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, entitățile raportoare prestatoare de servicii de plată și emitente de monedă electronică specificate în Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Scopul Legii nr. 308/2017 nu sunt procesele inflaționiste. Totodată, menționăm că limitele propuse la art. 5 alin. (9) transpun prevederile art. 12 din Directiva UE 2018/843.</p>	

	<p>electronică, cu excepția cazurilor de răscumpărare în numerar sau retragere a numerarului ce depășește suma de 1000 de lei sau în cazul tranzacțiilor de plată la distanță, pot aplica măsuri de precauție simplificate privind clienții referitoare la moneda electronică în cazurile de respectare a următoarelor condiții:”;la litera a), cifra ”5000” se substituie cu cifra ”3000”;la litera b), cifra ”5000” se substituie cu cifra ”3000”.”Considerăm că textul de la lit. b) ce este propus a fi exclus: ”,iar pentru instrumentele de plată care pot fi utilizate doar pe teritoriul Republicii Moldova, aceasta poate fi majorată pînă la 10000 de lei” -necesită a fi păstrat, tinând cont de procesele inflationiste ce au loc în prezent în țara noastră și creșterea preturilor la majoritatea serviciilor și produselor, inclusiv cele comunale. Astfel, reducerea rulajului lunar la suma de 3000 de lei, practic va exclude posibilitatea de utilizare a acestor tipuri de instrumente de plată</p>		
188.	<p>Ministerul Afacerilor Interne La pct. 4 amendamentul ce vizează alin. (9¹) din art. 5 pentru exprimarea normativă a intenției de scoatere din vigoare, se utilizează cuvintele „se abrogă” și nu „se exclude”. Sintagma „se exclude” se utilizează doar în cazul excluderii unor cuvinte, sintagme, propoziții.</p>	Se acceptă	
189.	<p>Ministerul Afacerilor Interne</p>	Nu se acceptă	

	<p>Considerăm neoportună această modificare. Or, ar fi neclară legea, cu neindicarea în ce cazuri urmează a fi verificată identitatea beneficiarilor. O prevedere care să conțină doar sintagma “în cazurile menționate”, cu nespecificarea acestora, ar constitui o normă juridică imprecisă.</p>		
192.	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare La art. 5 alin. (11) și alin. (12), propunem substituirea textului ”și anuităților”, respectiv, ”și anuități” cu textul ”și asigurărilor cu participarea la investiții”și, corespunzător, ”și asigurări cu participarea la investiții”, având în vedere transpunerea prevederilor Directivei UE 2015/849 și a Recomandărilor FATF privind alte tipuri de asigurări legate de investiții. Respectiv, cu propunere similară se intervine la art. 8 alin. (7), și anume substituirea textului ”sau ai unei anuități” cu textul ”sau ai unei polițe de asigurare cu participarea la investiții”.</p>	Se acceptă	
193.	<p>Serviciul de Informații și Securitate La pct. 4, articolul 5, propunem completarea acestuia cu alineatul (16) cu următorul conținut: ”(16) Prin derogare de la prevederile alin. (1), (2) și (4) din prezentul articol, se permite deschiderea conturilor în cadrul instituțiilor bancare, fără identificarea și verificarea beneficiarului efectiv, în scopul realizării obligației de asigurare financiară a salariaților proprii de către autoritățile publice centrale în cadrul</p>	<p>Nu se acceptă Prevederile Directivei 2015/849, 2018/843, Recomandările FATF/GAFI stabilesc obligația de interzicere a deschiderii conturilor anonime, fără excepții. Astfel de prevederi pot genera riscuri majore pentru Republica Moldova, atât la nivel național, cât și internațional.</p>	

căroră activează persoane a căror identitate și calitate constituie secret de stat în conformitate cu legislația. Autoritatea publică respectivă asigură evidența efectivă a persoanelor care beneficiază de conturile deschise conform prezentului alineat”.

Raționamentul acestei prevederi rezultă din faptul că, la momentul actual, salariile ofițerilor de informații sunt repartizate prin intermediul casieriei Serviciului. În procesul de contractare a instituției bancare care ar presta serviciile respective ofițerilor de informații din cadrul SIS s-a stabilit că, pentru eliberarea unui card bancar este necesar, în mod obligatoriu, prezentarea datelor veridice de identitate ale ofițerului de informații și securitate.

Însă, această obligație contravine statutului de ofițer de informații. Astfel, potrivit prevederilor art. 64 din Legea nr. 170/2007, datele despre identitatea și calitatea ofițerului de informații constituie secret de stat. Respectiv, utilizarea și difuzarea acestor date este supusă restricțiilor în conformitate cu Legea nr. 245/2008 cu privire la secretul de stat. Instituirea acestui mecanism de protecție a ofițerilor de informații și securitate rezultă din specificul activității desfășurate de către aceștia. Astfel, divulgarea datelor cu privire la identitatea și calitatea ofițerului de informații duce la deconspirarea lui, implicând iminent și deconspirarea misiunilor de serviciu, precum și sporesc factorii de risc la adresa

	<p>vieții și integrității corporale a ofițerului și a membrilor familiei sale. De asemenea, se creează o stare de vulnerabilitate în raport cu serviciile speciale străine, aspect în măsură să afecteze securitatea statului. În contextul celor enunțate, art. 64 alin. (5) din Legea nr. 170/2007 stabilește că datele despre identitatea și calitatea ofițerului de informații nu pot fi incluse în resursele informaționale, publice sau în resursele cu accesibilitate limitată ale autorităților publice, ale persoanelor fizice și juridice. Atragem atenția că, completarea propusă de către Serviciu nu va afecta standardele de prevenire și combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului, deoarece se stabilește un control strict în cadrul autorităților publice centrale care au angajați a căror identitate și calitate este atribuită la secret de stat, respectiv, la necesitate acestea vor fi prezentate către Serviciul Prevenirii și Combaterii Spălării Banilor, sau alte autorități publice, în conformitate cu prevederile Legii nr. 245/2008.</p>		
194.	<p>Asociația Businessului European La art. 5¹ alin. (1), propunem completare la final, „inclusiv, persoanele care dispun de mijloace electronice conforme Legii nr. 124/2022. Propunerea se justifică prin faptul că Legea nr. 124/2022, instituie mecanismul de recunoaștere a mijloacelor electronice de identificare, inclusiv față de rezidenții UE, care pot fi atât cetățeni cât și cetățeni ale UE, în acest sens, norma vizată în redacția actuală limitează</p>	<p>Nu se acceptă În vederea protejării sistemului național financiar, conform propunerii Băncii Naționale a Moldovei, în baza unei analize efectuate și reiesind din posibilitățile tehnice existente, s-a convenit asupra reglementării posibilității identificării la distanță pentru cetățenii Republicii Moldova. Această etapă poate fi premergătoare, ulterior fiind examinată posibilitatea de reglementare suplimentară a altor categorii de clienți.</p>	

	nejustificat punerea în aplicării acestui mecanism.		
195.	<p>Asociația pentru protecția vieții private La art. 5¹, alin. (1), propunem completare la final, „inclusiv, persoanele care dispun de mijloace electronice conforme Legii nr. 124/2022.” Propunerea se justifică prin faptul că Legea nr. 124/2022, instituie mecanismul de recunoaștere a mijloacelor electronice de identificare, inclusiv față de rezidenții UE, care pot fi atât cetățeni cât și cetățeni ale UE, în acest sens, norma vizată în redacția actuală limitează nejustificat punerea în aplicării acestui mecanism.</p>	<p>Nu se acceptă În vederea protejării sistemului național financiar, conform propunerii Băncii Naționale a Moldovei, în baza unei analize efectuate și reiesind din posibilitățile tehnice existente, s-a convenit asupra reglementării posibilității identificării la distanță pentru cetățenii Republicii Moldova. Această etapă poate fi premergătoare, ulterior fiind examinată posibilitatea de reglementare suplimentară a altor categorii de clienți.</p>	
196.	<p>Asociația Businessului European Articolul 5¹ Conform prevederilor Guidance on Digital ID emise de FATF, APPENDIX A: DESCRIPTION OF A BASIC DIGITAL IDENTITY SYSTEM AND ITS PARTICIPANTS în compartimentul 3) Verification: ” Verification involves confirming that the validated identity relates to the individual (applicant) being identity-proofed. For example, the IDSP could ask the applicant to take and send a mobile phone video or photo with other liveness checks; compare the applicant’s submitted photo to the photos on the passport identity evidence or the photo on file in the government’s passport or license database” Propunerea:</p>	<p>Se acceptă partial În vederea reglementării detaliate a procesului de identificare electronică, va fi elaborat și aprobat cadrul legal secundar. Corespunzător, propunerea respectivă va fi inclusă în regulament.</p>	

	Schimbarea sintagmei ”transmiterea video și audio direct” în ”transmiterea video și audio directă sau photo cu elementele de verificare prezenței fizice”		
197.	Asociația Businessului European La art. 5 ¹ alin. (2) lit. b) propunem a fi exclusă, pe motiv că norma vizată se include la lit. a).	Nu se acceptă Lit. a) se referă la cerințele privind nivelul de securitate al mijloacelor de identificare utilizate. Lit. b) stabilește obligativitatea utilizării semnăturii electronice. Totodată, se propune expunerea art. 2 în următoarea redacție: ”(2) Identitatea clientului persoană fizică cetățean al Republicii Moldova, a reprezentantului persoanei juridice rezidente și beneficiarii efectivi, este stabilită fără prezența fizică, în următoarele cazuri:.....”	
198.	Asociația pentru protecția vieții private La art. 5 ¹ alin. (2), lit. b) propunem a fi exclusă, pe motiv că norma vizată se include la lit. a).	Nu se acceptă Lit. a) se referă la cerințele privind nivelul de securitate al mijloacelor de identificare utilizate. Lit. b) stabilește obligativitatea utilizării semnăturii electronice. Totodată, se propune expunerea art. 2 în următoarea redacție: ”(2) Identitatea clientului persoană fizică cetățean al Republicii Moldova, a reprezentantului persoanei juridice rezidente și beneficiarii efectivi, este stabilită fără prezența fizică, în următoarele cazuri:.....”	
199.	Ministerul Finanțelor Art. 5 ¹ alin. (3) La pct. 5, art. 5 ¹ alin. (3) din proiect, sintagma „Serviciul Fiscal de Stat” de substituit cu sintagma „Agenția Servicii Publice”, din motiv că în conformitate cu prevederile art. 33 alin. (1) lit. i2) din Legea nr.220/2007, în Registrul de stat al	Nu se acceptă Art. 5 ¹ alin. (3) nu conține astfel de sintagme.	

	<p>persoanelor juridice se înscriu date despre numele, prenumele, numărul de identificare personal (IDNP), domiciliul, numărul de telefon ale beneficiarului efectiv/beneficiarilor efectivi ai persoanelor fizice, astfel cum sunt definiți în Legea nr.308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, iar Registrul de stat al persoanelor juridice privind beneficiarul efectiv este ținut de către I.P. ASP, în conformitate cu prevederile art.35 alin.(3) lit.b) din Legea nr.220/2007.</p>		
200.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 5¹ Cu referire la pct. 5, art. I din proiect, aferent includerii unui articol nou – art. 5¹: i) atenționam, că termenul de „control” este un concept-cheie al noțiunii de „beneficiar efectiv” și urmează a fi definit; ii) constatăm că noțiunea de la lit. a), alin. (2) este confuză, deoarece definește beneficiarul efectiv al persoanei juridice drept persoana care deține sau controlează în ultima instanță o entitate juridică prin exercitarea directă sau indirectă a dreptului de proprietate asupra unei cote-pați, sau prin exercitarea controlului prin alte mijloace. Ulterior, deținerea unei cote de cel puțin 25% (în capitalul anumitor entități) este definită drept un criteriu al exercitării dreptului de proprietate (direct/indirect). Observăm, că definiția generică din prima propoziție a literei a), nu stabilește cota procentuală deținută în capitalul entității, care ar</p>	<p>Se acceptă parțial. Prevederile respective urmează a fi incluse în cadrul legal secundar care vor stabili normele privind noțiunea de beneficiar efectiv și control.</p>	

	<p>conduce la calificarea deținătorului drept beneficiar efectiv (în virtutea criteriului de „deținere”, și nu cel al „controlului”). Înțelegem, că cota de 25% reprezintă doar una dintre cotele, deținerea cărora poate conduce la incidența statutului de „beneficiar efectiv”, fiind posibilă calificarea unei persoane drept beneficiar efectiv și în cazul altor dețineri, situate sub 25% (fără a fi aplicabil criteriul de „control”). Având în vedere importanța acestei noțiuni, atât pentru această lege, cât și pentru multe alte legi care fac trimitere la noțiunea respectivă, considerăm necesară revederea atentă a acesteia, pentru a prescrie clar deținerile care conduc la incidența statutului de „beneficiar efectiv” și termenul de „control”, care va fi aplicabil în toate celelalte cazuri; iii) sugerăm corelarea lit. b) cu prima parte a alin. (2), având în vedere că noțiunea se explică prin aceeași sintagmă – „Noțiunea de beneficiar efectiv include cel puțin: [...]” și „b) 3. beneficiarul efectiv/ beneficiarii efectivi”.</p>		
201.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 5¹ S-a admis o eroare, presupunem că urmează a fi indicat „de cel puțin 25%”</p>	<p>Nu se acceptă Se consideră oportun păstrarea redacției propuse care transpune textul Directivei 2018/843.</p>	
202.	<p>Asociația Businessului European Art. 5¹ S-a admis o eroare, presupunem că urmează a fi indicat „de cel puțin 25%”</p>	<p>Nu se acceptă Se consideră oportun păstrarea redacției propuse care transpune textul Directivei 2018/843.</p>	
203.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 5²</p>	<p>Se acceptă parțial Conform prevederilor art. 171 Cod civil este stabilit ”(3) Persoana juridică poate fi organizată în mod</p>	

	<p>În scopul interpretării corecte a punctelor indicate se propune de a da definiția notiunii ”Persoana juridica fara scop lucrativ”.</p> <p>Comentariu: În situația în care toate aceste 5 categorii fac parte dintr-o anumită persoană juridică fără scop lucrativ, care din categoriile indicate urmează a fi considerate beneficiari efectivi? Propunem a se da precizie acestei norme.</p>	<p>corporativ sau în baza calității de membru, poate fi dependentă sau independentă de un anumit număr de membri, poate avea scop lucrativ sau nelucrativ.” și art. 175 Cod civil prevede ”(2) Persoanele juridice de drept privat pot avea scop lucrativ (comercial) și scop nelucrativ (necomercial).”</p> <p>Totodată, menționăm că, prevederea respectivă se expune în următoarea redacție: ”3) în cazul persoanelor juridice cu scop nelucrativ:</p> <p>a) persoana fizica/persoanele fizice care exercită controlul efectiv asupra activelor organizațiilor necomerciale sau ale oricărei persoane juridice cu scop nelucrativ (necomercial) – membrii adunării generale, ai consiliului, fondatorul/fondatorii, precum și administratorul numit în modul prevăzut de statut, și</p> <p>b) persoana fizică/persoanele fizice – beneficiarul/beneficiarii activității organizațiilor necomerciale sau ale oricărei persoane juridice cu scop nelucrativ (necomercial) în al cărei interes aceasta a fost constituită dacă aceasta este determinată, dacă nu este determinată, beneficiar efectiv este categoria de persoane fizice în al cărei interes a fost constituită.”</p>	
204.	<p>Asociația Businessului European Art. 5¹</p> <p>În cazul persoanelor juridice fără scop lucrativ, nu este destul de clar în privința identificării BE, care anume categorie este BE, oricare? Sau toate? A se vedea lit. b a aceluiași articol unde se menționează ”toate persoanele” poate o formulare similară ar fi de ajutor.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Conform prevederilor art. 171 Cod civil este stabilit ”(3) Persoana juridică poate fi organizată în mod corporativ sau în baza calității de membru, poate fi dependentă sau independentă de un anumit număr de membri, poate avea scop lucrativ sau nelucrativ.” și art. 175 Cod civil prevede ”(2) Persoanele juridice de drept privat pot avea scop lucrativ (comercial) și scop nelucrativ (necomercial).”</p>	

		<p>Totodată, menționăm că, prevederea respectivă se expune în următoarea redacție: ”3) în cazul persoanelor juridice cu scop nelucrativ:</p> <p>a) persoana fizica/persoanele fizice care exercită controlul efectiv asupra activelor organizațiilor necomerciale sau ale oricărei persoane juridice cu scop nelucrativ (necomercial) – membrii adunării generale, ai consiliului, fondatorul/fondatorii, precum și administratorul numit în modul prevăzut de statut, și</p> <p>b) persoana fizică/persoanele fizice – beneficiarul/beneficiarii activității organizațiilor necomerciale sau ale oricărei persoane juridice cu scop nelucrativ (necomercial) în al cărei interes aceasta a fost constituită dacă aceasta este determinată, dacă nu este determinată, beneficiar efectiv este categoria de persoane fizice în al cărei interes a fost constituită.”</p>	
205.	<p>BC FINCOMBANK SA Art. 5² În scopul înțelegerii corecte a punctelor unducate se propune de a include definiția noțiunii ”Persoana juridica fara scop lucrativ”</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Conform prevederilor art. 171 Cod civil este stabilit ”(3) Persoana juridică poate fi organizată în mod corporativ sau în baza calității de membru, poate fi dependentă sau independentă de un anumit număr de membri, poate avea scop lucrativ sau nelucrativ.” și art. 175 Cod civil prevede ”(2) Persoanele juridice de drept privat pot avea scop lucrativ (comercial) și scop nelucrativ (necomercial).”</p> <p>Totodată, menționăm că, prevederea respectivă se expune în următoarea redacție: ”3) în cazul persoanelor juridice cu scop nelucrativ:</p> <p>a) persoana fizica/persoanele fizice care exercită controlul efectiv asupra activelor organizațiilor necomerciale sau ale oricărei persoane juridice cu scop nelucrativ (necomercial) – membrii adunării generale, ai consiliului, fondatorul/fondatorii,</p>	

		<p>precum și administratorul numit în modul prevăzut de statut, și</p> <p>b) persoana fizică/persoanele fizice – beneficiarul/beneficiarii activității organizațiilor necomerciale sau ale oricărei persoane juridice cu scop nelucrative (necomercial) în al cărei interes aceasta a fost constituită dacă aceasta este determinată, dacă nu este determinată, beneficiar efectiv este categoria de persoane fizice în al cărei interes a fost constituită.”</p>	
206.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 5¹ alin. (2) Comentarii: La alin. (2) sunt enumerate mai multe cazuri de stabilire a identității prin mijloace de identificare electronică, nefiind clar dacă fiecare caz în parte se examinează separat, sau o acțiune trebuie să fie continuată cu o altă acțiune din listă (de exemplu, utilizarea transmiterii în direct a video și audio trebuie să fie continuată ulterior cu aplicarea semnăturii electronice).</p>	<p>Se acceptă prin reformularea propunerii în următoarea redacție: ”(2) Identitatea clientului persoană fizică cetățean al Republicii Moldova, a reprezentantului persoanei juridice rezidente și beneficiarii efectivi, este stabilită fără prezența fizică, în următoarele cazuri:</p> <p>a) la utilizarea mijloacelor de identificare electronică cu un nivel de securitate suficient și conform cu standardele stabilite în Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere;</p> <p>b) informația despre identitatea clientului este confirmată cu utilizarea semnăturii electronice calificate emise și/sau validate conform prevederilor Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere;</p> <p>c) la utilizarea mijloacelor electronice care asigură cumulativ, transmiterea video și audio directă sau foto cu elementele de verificare a prezenței fizice, înregistrarea originalului actului de identitate în timpul transmisiunii directe și captarea imaginii faciale a clientului;</p> <p>d) la utilizarea documentelor, datelor sau informațiilor obținute de la persoane terțe conform prevederilor art. 10 din prezenta lege.”</p>	

207.	<p>AMCHAM Art. 5¹ alin. (2) Propunem luarea în considerare a opțiunii stabilirii identității clientului prin mijloace de identificare electronică inclusiv prin captarea imaginii faciale a clientului și/sau transmiterea imaginii faciale a clientului în comun cu înregistrarea originalului actului de identitate, în cazul ultimului mijloc folosit, în măsura în care entitatea raportoare ar putea dispune și folosi echipamente software și hardware care permit excluderea asumării identității false din imaginea foto transmisă.</p>	<p>Nu se acceptă Organele cu funcții de supraveghere urmează să stabilească reglementările respective.</p>	
208.	<p>Asociația Bancilor din Moldova Art. 5¹ alin. (2) lit. a) Se propune: Introducerea unor ajustări în textul literei (a), după cum urmează: 1. Completarea primei propoziții după textul: "sau prin exercitarea controlului prin alte mijloace" cu textul: "alta decât o societate ale cărei valori mobiliare sunt tranzacționate pe o piață reglementată/ sistem multilateral de tranzacționare care impune cerințe de divulgare a informațiilor, fie prin norme bursiere, fie prin legislația aplicabilă, pentru a asigura transparența adecvată a beneficiarului efectiv, sau este o filială cu capital majoritar al unei astfel de societăți" 2. Substituirea sintagmelor: a) "unei persoane fizice" cu sintagma "unei (unor) persoane fizice"</p>	<p>Se acceptă</p>	

<p>”aceleași persoane fizice” cu sintagma ”aceleiași (acelorași) persoane fizice” Argumentare: Conform Directivei (UE) 2015/849, art. 3, pct. 6a, definirea continua cu urmatorul text (care se regaseste si in Regulamentul BNM nr.200/2018 (pct.31): alta decât o societate cotate pe o piață reglementată care face obiectul cerințelor de divulgare a informațiilor în conformitate cu dreptul Uniunii sau al unor standarde internaționale echivalente care asigură transparența corespunzătoare a informațiilor privind exercitarea dreptului de proprietate. Menționăm și Hotărârea BNM nr. 200/2018, care, la pct. 31, stabilește că: ”Atunci când clientul sau deținătorul pachetului de control este o societate ale cărei valori mobiliare sunt tranzacționate pe o piață reglementată/ sistem multilateral de tranzacționare care impune cerințe de divulgare a informațiilor, fie prin norme bursiere, fie prin legislația aplicabilă, pentru a asigura transparența adecvată a beneficiarului efectiv, sau este o filială cu capital majoritar al unei astfel de societăți nu este necesară identificarea și verificarea identității oricărui dintre acționari sau beneficiari efectivi ai acestor societăți. Banca obține datele de identificare relevante din registre publice, de la client sau din alte surse sigure” Ținând cont de experiența acumulată în privința măsurilor de precauție aplicate în raport cu companiile care au în structura</p>		
--	--	--

	sa de proprietate alte societăți ale căror valori mobiliare sunt tranzacționate pe o piață reglementată din cadrul UE, sugerăm expunerea normei articolului 51 într-un mod cât mai apropiat de reglementarea conținută în art. 3 pct. 6 lit. a) din Directiva (UE) 2015/849.		
209.	Asociația Businessului European lit. c), va avea următorul cuprins „c) la utilizarea mijloacelor electronice care asigură cumulativ, transmiterea și captarea în timp real (neîntrerupt), a formatului foto, video și audio a internautului, care să răspundă în mod adecvat la întrebările de control, cu deținerea și prezentarea în original a actului de identitate, care să permită datelor de identificare și recunoașterea facială a persoanei prin contrapunerea imaginii din actul de identitate deținut în original, a fotografiei efectuate în timp real și a celei regăsite în Registrul de stat al populației.” – propunerea vine să concretizeze procedura de lucru cu datele și excluderea unor incertitudini și interpretări cu privire la acest aspect import, or, formularea în versiunea proiectului, nu descrie pe deplin din punct de vedere a fundamentării juridice și respectării procesului tehnologic cu privire la recunoașterea persoanei conform datelor biometrice (imaginii faciale).;	Se acceptă parțial Cerințele privind identificarea la distanță vor fi prevăzute prin cadrul legal secundar care vor include prevederi privind normele tehnice de identificare electronică.	
210.	Asociația pentru protecția vieții private Alin. (2) lit. c) va avea următorul cuprins „c) la utilizarea mijloacelor electronice	Se acceptă parțial În vederea reglementării detaliate a procesului de identificare electronică, va fi elaborat și aprobat	

	<p>care asigură cumulativ, transmiterea și captarea în timp real (neîntrerupt), a formatului foto, video și audio a internautului, care să răspundă în mod adecvat la întrebările de control, cu deținerea și prezentarea în original a actului de identitate, care să permită datelor de identificare și recunoașterea facială a persoanei prin contrapunerea imaginii din actul de identitate deținut în original, a fotografiei efectuate în timp real și a celei regăsite în Registrul de stat al populației.” –propunerea vine să concretizeze procedura de lucru cu datele și excluderea unor incertitudini și interpretări cu privire la acest aspect import, or, formularea în versiunea proiectului, nu descrie pe deplin din punct de vedere a fundamentării juridice și respectării procesului tehnologic cu privire la recunoașterea persoanei conform datelor biometrice (imaginii faciale).</p>	<p>cadrul legal secundar. Corespunzător, propunerea respectivă va fi inclusă în regulament.</p>	
211.	<p>Asociația Businessului European La art. 5¹ alin. (4) după cuvintele „conform actelor de identitate” se completează cu cuvintele „sau sistemele informaționale de stat acolo unde este posibil” – propunerea are sarcina de a oferi posibilitatea de a verifica/valida datele din sistemele informațional de stat, or, articolul în cauză se referă la măsurile de identificare electronică, ceea ce presupune în mod cert utilizarea serviciilor de încredere și a identificării electronice, corespunzător art. 124/2022.</p>	<p>Nu se acceptă Conform redacției propuse, entitatea raportoare urmează să verifice datele prezentate de către client conform actelor de identitate deținute, inclusiv în sistemul informațional de stat, dacă este disponibil. Prezentarea actelor de identitate de către client nu poate fi exclusă din obligațiile clientului.</p>	

212.	<p>Asociația pentru protecția vieții private La art. 5¹ alin. (4) după cuvintele „conform actelor de identitate” se completează cu cuvintele „sau sistemele informaționale de stat acolo unde este posibil” –propunerea are sarcina de a oferi posibilitatea de a verifica/valida datele din sistemele informațional de stat, or, articolul în cauză se referă la măsurile de identificare electronică, ceea ce presupune în mod cert utilizarea serviciilor de încredere și a identificării electronice, corespunzător art. 124/2022.</p>	<p>Nu se acceptă Conform redacției propuse, entitatea raportoare urmează să verifice datele prezentate de către client conform actelor de identitate deținute, inclusiv în sistemul informațional de stat, dacă este disponibil. Prezentarea actelor de identitate de către client nu poate fi exclusă din obligațiile clientului.</p>	
213.	<p>Banca Națională a Moldovei La articolul 5¹ alin. (7) recomandăm o abordare uniformă, la nivel național, cu referire la cerințele privind aplicarea măsurilor de precauție privind clienții prin intermediul mijloacelor de identificare electronică. Opinăm, că aceste cerințe urmează a fi emise de o autoritate unică, cu competențe în acest domeniu, iar autoritățile de supraveghere ar putea să emită niște reglementări detaliate, ajustate particularităților domeniului supravegheat, în baza cerințelor uniformizate.</p>	<p>Se acceptă prin stabilirea responsabilității emiterii de către organele cu funcții de supraveghere a cerințelor privind identificarea la distanță.</p>	
214.	<p>Banca Națională a Moldovei Având în vedere importanța și complexitatea definiției de ”beneficiar efectiv”, care reprezintă un termen – cheie pentru domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor, și ținând cont de avizul precedent al BNM, reiterăm propunerea de revedere a noțiunii și corelare a acesteia dispozițiilor Directivei 2015/849</p>	<p>Se acceptă parțial prin expunerea articolului respectiv în următoarea redacție: Articolul 5². Beneficiarul efectiv (1) Beneficiarul efectiv este orice persoană fizică ce deține sau controlează în ultimă instanță clientul și/sau persoana fizică în numele ori în interesul căruia/căreia se realizează, direct sau indirect, o tranzacție sau o activitate. (2) Noțiunea de beneficiar efectiv include cel puțin:</p>	

<p>și standardelor internaționale (R.24 și 25 ale FATF-GAFI). În acest sens, urmează a se ține cont, cel puțin de următoarele aspecte:</p> <p>- art. 3 pct. 6 din Directiva 2015/849 definește beneficiarul efectiv prin raportarea la exercitarea dreptului de proprietate asupra unui procent suficient din acțiuni ori din drepturi de vot. La fel, aceeași prevedere din directivă stabilește unul dintre criteriile exercitării directe/indirecte a dreptului de proprietate (deținerea directă sau prin control a unei cote egale cu sau ce depășește 25% din acțiunile sau capitalurile proprii ale persoanei juridice) – criteriu, preluat și în Proiectul supus avizării. Alte cazuri și criterii care conduc la incidența statutului de ”beneficiar efectiv” sunt determinate, în Directivă, prin aplicarea calificativului de ”procent suficient”. Or, în cazul Proiectului supus avizării, exercitarea dreptului de proprietate asupra oricărei cote din capitalul social/drepturi de vot, fără nici un calificativ adițional, poate conduce la determinarea subiectului respectiv drept ”beneficiar efectiv”.</p> <p>Art. 3, pct. 6 din Directivă stabilește că noțiunea de ”control” – pivot al conceptului de ”beneficiar efectiv” – ar putea fi definită, în legislațiile naționale, în conformitate cu criteriile din articolul 22 alineatele (1)-(5) din Directiva 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului. Corespunzător, reiterăm</p>	<p>1) în cazul persoanelor juridice cu scop lucrativ (comercial):</p> <p>a) persoana fizică/persoanele fizice care dețin sau controlează în ultimă instanță o persoană juridică prin exercitarea directă sau indirectă a dreptului de proprietate asupra unei cote-părți din numărul de acțiuni ori din drepturile de vot ori prin participația în capitalul social ale persoanei juridice respective, sau prin exercitarea controlului prin alte mijloace, alta decât o societate cotate pe o piață reglementată care face obiectul cerințelor de divulgare a informațiilor în conformitate cu standardele internaționale echivalente care asigură transparența corespunzătoare a informațiilor privind exercitarea dreptului de proprietate</p> <p>Deținerea a 25% plus o acțiune sau participarea în capitalul social a unei persoane juridice într-un procent de peste 25% de către o persoană fizică, este un criteriu al exercitării directe a dreptului de proprietate.</p> <p>Deținerea a 25% plus o acțiune sau participarea în capitalul social al unei persoane juridice într-un procent de peste 25% de către altă persoană juridică, care se află sub controlul unei persoane fizice, sau de către mai multe persoane juridice, care se află sub controlul aceleiași persoane fizice, este un criteriu al exercitării indirecte a dreptului de proprietate.</p> <p>b) În cazul în care, după epuizarea tuturor mijloacelor posibile și cu condiția că nu există motive de suspiciune, nu se identifică nici o persoană în calitate de beneficiar efectiv, persoana fizică care ocupă funcția de administrator al clientului este considerată beneficiar efectiv. Entitățile raportoare țin evidența măsurilor luate în vederea identificării beneficiarilor efectivi pentru</p>	
--	--	--

	<p>importanța reglementării în lege a acestei noțiuni.</p>	<p>fiecare client în parte și le prezintă, la cerere, Serviciului și/sau organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare.</p> <p>2) în cazul fiduciilor sau construcțiilor juridice similare, toate persoanele fizice, după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none">a) Constitutorul/constitutorii, precum și persoanele desemnate să îi/le reprezinte interesele în condițiile legii;b) Fiduciarul/fiduciarii;c) Protectorul/protectorii (dacă există);d) Beneficiarul/beneficiarii fiduciilor sau construcțiilor juridice similare sau, în cazul în care identitatea acestuia/acestora încă nu este identificată, categoria de persoane în al căror interes principal se constituie sau funcționează fiducia sau construcția juridică similară;e) Oricare altă persoană fizică care exercită controlul în ultimă instanță asupra fiduciei sau a construcției juridice similare prin exercitarea directă sau indirectă a dreptului de proprietate sau prin alte mijloace; <p>3) în cazul persoanelor juridice cu scop nelucrativ:</p> <ul style="list-style-type: none">a) persoana fizică/persoanele fizice care exercită controlul efectiv asupra activelor organizațiilor necomerciale sau ale oricărei persoane juridice cu scop nelucrativ (necomercial) – membrii adunării generale, ai consiliului, fondatorul/fondatorii, precum și administratorul numit în modul prevăzut de statut, șib) persoana fizică/persoanele fizice – beneficiarul/beneficiarii activității organizațiilor necomerciale sau ale oricărei persoane juridice cu scop nelucrativ (necomercial) în al cărei interes aceasta a fost constituită dacă aceasta este determinată, dacă nu este determinată, beneficiar	
--	--	---	--

		<p>efectiv este categoria de persoane fizice în al cărei interes a fost constituită.</p> <p>4) în cazul persoanelor juridice, altele decât cele prevăzute la pct. 1) – 3) și al entităților care administrează și distribuie fonduri:</p> <p>a) Persoana fizică beneficiară a cel puțin 25% din bunurile, respectiv părțile sociale sau acțiunile unei persoane juridice sau ale unei entități fără personalitate juridică, în cazul în care viitorii beneficiari au fost deja identificați;</p> <p>b) Grupul de persoane în al căror interes principal se constituie ori funcționează o persoană juridică sau entitate fără personalitate juridică, în cazul în care persoanele fizice care beneficiază de persoana juridică sau de entitatea juridică, nu au fost identificate.</p> <p>c) Persoana sau persoanele fizice care exercită controlul asupra a cel puțin 25% din bunurile unei persoane juridice sau entități fără personalitate juridică, inclusiv prin exercitarea puterii de a numi sau de a revoca majoritatea membrilor organelor de administrație, conducere sau supraveghere a respectivei entități.</p>	
215.	<p>Banca Națională a Moldovei</p> <p>- sunt imprecise și suscită interpretări noțiunile de ”persoană juridică organizată în mod corporativ” și ”persoanele juridice, altele decât cele prevăzute la lit. a) – c)”. Spre exemplu, în cazul celei din urmă noțiuni, aceasta face trimitere la ”persoana fizică beneficiară a cel puțin 25% din ...acțiunile unei persoane juridice” – inducând concluzia că această noțiune ar fi aplicabilă în cazul societăților pe acțiuni. Pe de altă parte, înțelegem că societățile pe acțiuni nimeresc sub</p>	<p>Se acceptă prin expunerea în următoarea redacție a articolului 5²:</p> <p>(1) Beneficiarul efectiv este orice persoană fizică ce deține sau controlează în ultimă instanță clientul și/sau persoana fizică în numele ori în interesul căruia/căreia se realizează, direct sau indirect, o tranzacție sau o activitate.</p> <p>(2) Noțiunea de beneficiar efectiv include cel puțin:</p> <p>1) în cazul persoanelor juridice cu scop lucrativ (comercial):</p> <p>a) persoana fizică/persoanele fizice care dețin sau controlează în ultimă instanță o persoană juridică prin exercitarea directă sau indirectă a dreptului de</p>	

	<p>incidența noțiunii de ”persoană juridică organizată în mod corporativ”.</p>	<p>proprietate asupra unei cote-părți din numărul de acțiuni ori din drepturile de vot ori prin participația în capitalul social ale persoanei juridice respective, sau prin exercitarea controlului prin alte mijloace, alta decât o societate cotate pe o piață reglementată care face obiectul cerințelor de divulgare a informațiilor în conformitate cu standardele internaționale echivalente care asigură transparența corespunzătoare a informațiilor privind exercitarea dreptului de proprietate</p> <p>Deținerea a 25% plus o acțiune sau participarea în capitalul social a unei persoane juridice într-un procent de peste 25% de către o persoană fizică, este un criteriu al exercitării directe a dreptului de proprietate.</p> <p>Deținerea a 25% plus o acțiune sau participarea în capitalul social al unei persoane juridice într-un procent de peste 25% de către altă persoană juridică, care se află sub controlul unei persoane fizice, sau de către mai multe persoane juridice, care se află sub controlul aceleiași persoane fizice, este un criteriu al exercitării indirecte a dreptului de proprietate.</p> <p>b) În cazul în care, după epuizarea tuturor mijloacelor posibile și cu condiția că nu există motive de suspiciune, nu se identifică nici o persoană în calitate de beneficiar efectiv, persoana fizică care ocupă funcția de administrator al clientului este considerată beneficiar efectiv. Entitățile raportoare țin evidența măsurilor luate în vederea identificării beneficiarilor efectivi pentru fiecare client în parte și le prezintă, la cerere, Serviciului și/sau organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare.</p>	
--	--	--	--

		<p>2) în cazul fiduciilor sau construcțiilor juridice similare, toate persoanele fizice, după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none">a) Constitutorul/constitutorii, precum și persoanele desemnate să îi/le reprezinte interesele în condițiile legii;b) Fiduciarul/fiduciarii;c) Protectorul/protectorii (dacă există);d) Beneficiarul/beneficiarii fiduciilor sau construcțiilor juridice similare sau, în cazul în care identitatea acestuia/acestora încă nu este identificată, categoria de persoane în al căror interes principal se constituie sau funcționează fiducia sau construcția juridică similară;e) Oricare altă persoană fizică care exercită controlul în ultimă instanță asupra fiduciei sau a construcției juridice similare prin exercitarea directă sau indirectă a dreptului de proprietate sau prin alte mijloace; <p>3) în cazul persoanelor juridice cu scop nelucrativ:</p> <ul style="list-style-type: none">a) persoana fizică/persoanele fizice care exercită controlul efectiv asupra activelor organizațiilor necomerciale sau ale oricărei persoane juridice cu scop nelucrativ (necomercial) – membrii adunării generale, ai consiliului, fondatorul/fondatorii, precum și administratorul numit în modul prevăzut de statut, șib) persoana fizică/persoanele fizice – beneficiarul/beneficiarii activității organizațiilor necomerciale sau ale oricărei persoane juridice cu scop nelucrativ (necomercial) în al cărei interes aceasta a fost constituită dacă aceasta este determinată, dacă nu este determinată, beneficiar efectiv este categoria de persoane fizice în al cărei interes a fost constituită.	
--	--	---	--

		<p>4) în cazul persoanelor juridice, altele decât cele prevăzute la pct. 1) – 3) și al entităților care administrează și distribuie fonduri:</p> <p>a) Persoana fizică beneficiară a cel puțin 25% din bunurile, respectiv părțile sociale sau acțiunile unei persoane juridice sau ale unei entități fără personalitate juridică, în cazul în care viitorii beneficiari au fost deja identificați;</p> <p>b) Grupul de persoane în al căror interes principal se constituie ori funcționează o persoană juridică sau entitate fără personalitate juridică, în cazul în care persoanele fizice care beneficiază de persoana juridică sau de entitatea juridică, nu au fost identificate.</p> <p>c) Persoana sau persoanele fizice care exercită controlul asupra a cel puțin 25% din bunurile unei persoane juridice sau entități fără personalitate juridică, inclusiv prin exercitarea puterii de a numi sau de a revoca majoritatea membrilor organelor de administrație, conducere sau supraveghere a respectivei entități.</p>	
216.	<p>AMCHAM</p> <p>Propunem luarea în considerare a opțiunii de expunere a normei articolului 5² într-un mod cât mai apropiat de reglementarea conținută în art. 3 pct. 6 lit. a) din Directiva (UE) 2015/849. Menționăm că, potrivit prevederilor Directivei, „beneficiar real” înseamnă orice persoană (persoane) fizică (fizice) care dețin(e) sau controlează în ultimă instanță clientul și/sau persoana fizică (persoanele fizice) în numele căreia (căror) se realizează o tranzacție sau o activitate și care includ(e) cel puțin:(a) în cazul entităților corporative: (i)persoana fizică</p>	Se acceptă	

(persoanele fizice) care dețin(e) sau controlează în ultimă instanță o entitate juridică prin exercitarea directă sau indirectă a dreptului de proprietate asupra unui procent suficient din acțiuni ori din drepturile de vot ori prin participația în capitalurile proprii ale entității respective, inclusiv prin deținerea de acțiuni la purtător, sau prin exercitarea controlului prin alte mijloace, alta decât o societate cotate pe o piață reglementată care face obiectul cerințelor de divulgare a informațiilor în conformitate cu dreptul Uniunii sau al unor standarde internaționale echivalente care asigură transparența corespunzătoare a informațiilor privind exercitarea dreptului de proprietate[...]. Considerăm oportun reglementarea unei excepții similare și în legea analizată, ținând cont de specificul național. Prin comparație, menționăm despre experiența aplicării Hotărârii BNM nr. 200/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea băncilor, care, la pct. 31, stabilește că „atunci când clientul sau deținătorul pachetului de control este o societate ale cărei valori mobiliare sunt tranzacționate pe o piață reglementată/sistem multilateral de tranzacționare care impune cerințe de divulgare a informațiilor, fie prin norme bursiere, fie prin legislația aplicabilă, pentru a asigura transparența adecvată a

	<p>beneficiarului efectiv, sau este o filială cu capital majoritar al unei astfel de societăți nu este necesară identificarea și verificarea identității oricărui dintre acționari sau beneficiari efectivi ai acestor societăți. Banca obține datele de identificare relevante din registre publice, de la client sau din alte surse sigure.”. Menționăm că propunerea a fost acceptată la etapa consultărilor publice însă nu se regăsește în textul proiectului de lege în lipsa unei argumentări.</p>		
217.	<p>Guvernul RM La pct. 6: Art. 5² privind beneficiarul efectiv nu include ca parte a fiduciilor protectorul (protectorii), astfel cum este prevăzut în art. 1 pct. 2 lit. (b) din Directiva (UE) 2018/843, aceasta fiind o dispoziție opțională. De asemenea, referitor la pct. 6, este de menționat că Convenția Consiliului European privind spălarea banilor, depistarea, sechestrarea și confiscarea veniturilor provenite din activitatea infracțională și finanțarea terorismului, adoptată la Varșovia la 16 mai 2005, și, respectiv, Directiva UE 2018/843 a Parlamentului European și a Consiliului European de modificare a Directivei UE 2015/89 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului operează cu noțiunea de „beneficiar real”. Conform prevederilor art. 3 alin. (6) din Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului</p>	<p>Se acceptă parțial Se introduce prevederea privind protectorul. Cu referire la noțiunea de ”beneficiar real”, de menționat că această noțiune a fost definită în varianta de ”beneficiar efectiv”, care în sens direct sunt sinonime, încă anterior definită prin Legea nr. 190/2007, abrogată prin Legea nr. 308/2017. În același context, atragem atenția că, noțiunea respectivă se regăsește în legislația națională, atât în cadrul legal primar, cât și secundar (Codul de procedură penală, Legea privind reglementarea valutară, Recomandări ale BNM cu privire la identificarea beneficiarului efectiv, aprobate prin HCA al BNM nr. 147/2014, Hotărîrea BNM Nr. 200/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea băncilor etc.)</p>	

	<p>European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, „beneficiar real” înseamnă orice persoană (persoane) fizică (fizice) care dețin(e) sau controlează în ultimă instanță clientul și/sau persoana fizică (persoanele fizice) în numele căreia (cărora) se realizează o tranzacție sau o activitate” și care includ(e) cel puțin una din condițiile stipulate în articolul respectiv.</p> <p>Din aceste raționamente, în scopul de a înlătura disputele practice cu privire la aplicarea legii la acest capitol, considerăm oportună folosirea în actul normativ prenotat a noțiunii de „beneficiar real”.</p>		
218.	<p>Centrul de Armonizare a Legislației Art. 5² privind beneficiarul efectiv din Legea nr. 308/2017 nu include ca parte a fiduciilor, protectorul (protectorii), astfel cum este prevăzut în art. 1, pct. 2, lit. (b) din Directiva (UE) 2018/843, aceasta fiind o dispoziție opțională.</p>	Se acceptă	
219.	<p>BC MAIB SA La art. 5¹ alin. (2) lit. a), în ultima propoziție, propunem să fie excluse cuvinte „străină” și „străine”. Propunerea rezultă din faptul că, deținerea și exercitarea indirectă a dreptului de proprietate, în cazul persoanelor juridice organizate în mod corporativ, poate avea loc prin intermediul unei /mai multor entități corporative autohtone. 4.2. La alin. (2) lit. b):</p>	<p>Se acceptă parțial prin expunerea în următoarea redacție: (1) Beneficiarul efectiv este orice persoană fizică ce deține sau controlează în ultimă instanță clientul și/sau persoana fizică în numele ori în interesul căruia/căreia se realizează, direct sau indirect, o tranzacție sau o activitate. (2) Noțiunea de beneficiar efectiv include cel puțin: 1) în cazul persoanelor juridice cu scop lucrativ (comercial): a) persoana fizică/persoanele fizice care dețin sau controlează în ultimă instanță o persoană juridică</p>	

<p>a) la pct. 1, propunem de stabilit o anumită cotă (de exemplu, cel puțin 25% din active transmise în fiducie);</p> <p>b) la pct. 3, propunem ca sintagma „Beneficiarul efectiv/beneficiarii efectivi” să fie înlocuită cu sintagma „Beneficiarul/beneficiarii fiduciei”.</p> <p>4.3. La alin. (2) lit. c):</p> <p>a) la pct. 1, propunem de stabilit o anumită cotă (de exemplu, cel puțin 25% de voturi). În caz dacă se insistă ca, beneficiarii efectivi să se considere toți asociații sau fondatorii, propunem de completat Legea nr.308/2017 (eventual – de inițiat completarea altor acte normative care să prevadă obligativitatea înregistrării la organul competent a oricăror modificări în componența fondatorilor /asociațiilor acestui tip de persoane juridice, și posibilitatea obținerii din registrul public (sursa independentă și sigură) a datelor actuale privind toți fondatorii /asociații persoanei juridice fără scop lucrativ. Subliniem importanța instituirii obligației /posibilității menționate, în contextul completării Legii nr. 308/2017 cu art. 51 alin. (3), care prevede informarea SFS în cazul constatării neconcordanței informației privind beneficiarul efectiv;</p> <p>b) considerăm necesară concretizarea noțiunilor din pct. 2 și 3: „consiliul director” și „persoanele cu funcții executive împuternicite de consiliul director să exercite atribuții ale acestuia”.</p>	<p>prin exercitarea directă sau indirectă a dreptului de proprietate asupra unei cote-părți din numărul de acțiuni ori din drepturile de vot ori prin participația în capitalul social ale persoanei juridice respective, sau prin exercitarea controlului prin alte mijloace, alta decât o societate cotate pe o piață reglementată care face obiectul cerințelor de divulgare a informațiilor în conformitate cu standardele internaționale echivalente care asigură transparența corespunzătoare a informațiilor privind exercitarea dreptului de proprietate</p> <p>Deținerea a 25% plus o acțiune sau participarea în capitalul social a unei persoane juridice într-un procent de peste 25% de către o persoană fizică, este un criteriu al exercitării directe a dreptului de proprietate.</p> <p>Deținerea a 25% plus o acțiune sau participarea în capitalul social al unei persoane juridice într-un procent de peste 25% de către altă persoană juridică, care se află sub controlul unei persoane fizice, sau de către mai multe persoane juridice, care se află sub controlul aceleiași persoane fizice, este un criteriu al exercitării indirecte a dreptului de proprietate.</p> <p>b) În cazul în care, după epuizarea tuturor mijloacelor posibile și cu condiția că nu există motive de suspiciune, nu se identifică nici o persoană în calitate de beneficiar efectiv, persoana fizică care ocupă funcția de administrator al clientului este considerată beneficiar efectiv. Entitățile raportoare țin evidența măsurilor luate în vederea identificării beneficiarilor efectivi pentru fiecare client în parte și le prezintă, la cerere, Serviciului și/sau organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare.</p>	
---	--	--

<p>4.4. La alin. (3), considerăm necesară stabilirea modalității de informare a SFS despre cazurile constatate. Adicional, subliniem, că situația de neconcordanță între datele privind beneficiarul efectiv, poate fi soluționată prin solicitarea și obținerea de la client a informațiilor actualizate.</p> <p>Suplimentar, propunem de completat alin. (3) sau o altă normă a Legii nr. 308/2017, cu acțiunile entității raportoare în raport cu clientul respectiv –dacă poate fi acceptată inițierea /continuarea relației de afaceri.</p> <p>4.5. În contextul completării Legii cu art. 5¹, este necesară o clarificare adițională referitoare la aplicarea în continuare a prevederilor art.5 alin. (15) din Legea nr. 308/2017.</p>	<p>2) în cazul fiduciilor sau construcțiilor juridice similare, toate persoanele fizice, după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none">a) Constitutorul/constitutorii, precum și persoanele desemnate să îi/le reprezinte interesele în condițiile legii;b) Fiduciarul/fiduciarii;c) Protectorul/protectorii (dacă există);d) Beneficiarul/beneficiarii fiduciilor sau construcțiilor juridice similare sau, în cazul în care identitatea acestuia/acestora încă nu este identificată, categoria de persoane în al căror interes principal se constituie sau funcționează fiducia sau construcția juridică similară;e) Oricare altă persoană fizică care exercită controlul în ultimă instanță asupra fiduciei sau a construcției juridice similare prin exercitarea directă sau indirectă a dreptului de proprietate sau prin alte mijloace; <p>3) în cazul persoanelor juridice cu scop nelucrativ:</p> <ul style="list-style-type: none">a) persoana fizică/persoanele fizice care exercită controlul efectiv asupra activelor organizațiilor necomerciale sau ale oricărei persoane juridice cu scop nelucrativ (necomercial) – membrii adunării generale, ai consiliului, fondatorul/fondatorii, precum și administratorul numit în modul prevăzut de statut, șib) persoana fizică/persoanele fizice – beneficiarul/beneficiarii activității organizațiilor necomerciale sau ale oricărei persoane juridice cu scop nelucrativ (necomercial) în al cărei interes aceasta a fost constituită dacă aceasta este determinată, dacă nu este determinată, beneficiar efectiv este categoria de persoane fizice în al cărei interes a fost constituită.	
--	---	--

4) în cazul persoanelor juridice, altele decât cele prevăzute la pct. 1) – 3) și al entităților care administrează și distribuie fonduri:

a) Persoana fizică beneficiară a cel puțin 25% din bunurile, respectiv părțile sociale sau acțiunile unei persoane juridice sau ale unei entități fără personalitate juridică, în cazul în care viitorii beneficiari au fost deja identificați;

b) Grupul de persoane în al căror interes principal se constituie ori funcționează o persoană juridică sau entitate fără personalitate juridică, în cazul în care persoanele fizice care beneficiază de persoana juridică sau de entitatea juridică, nu au fost identificate.

c) Persoana sau persoanele fizice care exercită controlul asupra a cel puțin 25% din bunurile unei persoane juridice sau entități fără personalitate juridică, inclusiv prin exercitarea puterii de a numi sau de a revoca majoritatea membrilor organelor de administrație, conducere sau supraveghere a respectivei entități.

(3) În cazul în care, în cadrul aplicării măsurilor de precauție privind clienții, entitățile raportoare, constată neconcordanță între informațiile disponibile în Registrul de stat al unităților de drept privind beneficiarul efectiv și informațiile prezentate de către client privind beneficiarul efectiv, informează în termen de 5 zile lucrătoare Serviciul Fiscal de Stat și Agenția Servicii Publice. În acest caz, entitățile raportoare sînt obligate să nu efectueze nicio activitate sau tranzacție, inclusiv printr-un cont de plăți, să nu stabilească nicio relație de afaceri ori să înceteze o relație de afaceri existentă și să solicite imediat clientului actualizarea datelor privind beneficiarul efectiv la organul înregistrării de stat.

		<p>(4) Pe baza informațiilor transmise de entitățile raportoare, Agenția Servicii Publice efectuează, în termen de 5 zile lucrătoare, o înscriere provizorie în Registrul de stat al unităților de drept privind existența unei neconcordanțe. După soluționarea neconcordanței, în termen de 5 zile lucrătoare, Agenția Servicii Publice radiază înscrierea provizorie.</p> <p>(5) Pîna la soluționarea neconcordanței, Agenția Servicii Publice nu efectuează nici o înregistrare în Registrul de stat al unităților de drept referitoare la operarea modificărilor în actele de constituire ale persoanei juridice, reorganizarea sau radierea acesteia.</p> <p>4.5. Obligația conform art. 5 alin. (15) este prevăzută pentru situațiile cînd, după epuizarea tuturor mijloacelor posibile și cu condiția că nu există motive de suspiciune, nu se identifică nicio persoană în calitate de beneficiar efectiv. Obligația instituită prin art. 5¹ alin. (3) se referă la cazurile de divergență.</p>	
220.	<p>Banca Națională a Moldovei</p> <p>La literele b) și d) din art. 5², nu este clară definirea beneficiarului efectiv prin trimiterea la persoana fizică beneficiară/beneficiar efectiv (o trimitere circulară, inaplicabilă, care sporește confuzia).</p> <p>Corespunzător, reiterăm importanța asigurării unor criterii clare și previzibile pentru identificarea beneficiarilor efectivi, atît pentru entitățile raportoare, cât și pentru autoritățile de supraveghere, fără a știrbi din flexibilitatea pe care o reclamă această noțiune – aspecte, care au</p>	<p>Se acceptă prin expunerea în următoarea redacție a articolului 5²:</p> <p>(1) Beneficiarul efectiv este orice persoană fizică ce deține sau controlează în ultimă instanță clientul și/sau persoana fizică în numele ori în interesul căruia/căreia se realizează, direct sau indirect, o tranzacție sau o activitate.</p> <p>(2) Noțiunea de beneficiar efectiv include cel puțin:</p> <p>1) în cazul persoanelor juridice cu scop lucrativ (comercial):</p> <p>a) persoana fizică/persoanele fizice care dețin sau controlează în ultimă instanță o persoană juridică prin exercitarea directă sau indirectă a dreptului de proprietate asupra unei cote-părți din numărul de acțiuni ori din drepturile de vot ori prin participația</p>	

	<p>fost discutate extensiv și în cadrul ședinței din 21.11.2022.</p>	<p>în capitalul social ale persoanei juridice respective, sau prin exercitarea controlului prin alte mijloace, alta decât o societate cotate pe o piață reglementată care face obiectul cerințelor de divulgare a informațiilor în conformitate cu standardele internaționale echivalente care asigură transparența corespunzătoare a informațiilor privind exercitarea dreptului de proprietate</p> <p>Deținerea a 25% plus o acțiune sau participarea în capitalul social a unei persoane juridice într-un procent de peste 25% de către o persoană fizică, este un criteriu al exercitării directe a dreptului de proprietate.</p> <p>Deținerea a 25% plus o acțiune sau participarea în capitalul social al unei persoane juridice într-un procent de peste 25% de către altă persoană juridică, care se află sub controlul unei persoane fizice, sau de către mai multe persoane juridice, care se află sub controlul aceleiași persoane fizice, este un criteriu al exercitării indirecte a dreptului de proprietate.</p> <p>b) În cazul în care, după epuizarea tuturor mijloacelor posibile și cu condiția că nu există motive de suspiciune, nu se identifică nici o persoană în calitate de beneficiar efectiv, persoana fizică care ocupă funcția de administrator al clientului este considerată beneficiar efectiv. Entitățile raportoare țin evidența măsurilor luate în vederea identificării beneficiarilor efectivi pentru fiecare client în parte și le prezintă, la cerere, Serviciului și/sau organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare.</p> <p>2) în cazul fiduciilor sau construcțiilor juridice similare, toate persoanele fizice, după cum urmează:</p>	
--	--	---	--

	a) Constituitorul/constituitoarii, precum și persoanele desemnate să îi/le reprezinte interesele în condițiile legii; b) Fiduciarul/fiduciarii; c) Protectorul/protectorii (dacă există); d) Beneficiarul/beneficiarii fiduciilor sau construcțiilor juridice similare sau, în cazul în care identitatea acestuia/acestora încă nu este identificată, categoria de persoane în al căror interes principal se constituie sau funcționează fiducia sau construcția juridică similară; e) Oricare altă persoană fizică care exercită controlul în ultimă instanță asupra fiduciei sau a construcției juridice similare prin exercitarea directă sau indirectă a dreptului de proprietate sau prin alte mijloace; 3) în cazul persoanelor juridice cu scop nelucrativ: a) persoana fizică/persoanele fizice care exercită controlul efectiv asupra activelor organizațiilor necomerciale sau ale oricărei persoane juridice cu scop nelucrativ (necomercial) – membrii adunării generale, ai consiliului, fondatorul/fondatoarii, precum și administratorul numit în modul prevăzut de statut, și b) persoana fizică/persoanele fizice – beneficiarul/beneficiarii activității organizațiilor necomerciale sau ale oricărei persoane juridice cu scop nelucrativ (necomercial) în al cărei interes aceasta a fost constituită dacă aceasta este determinată, dacă nu este determinată, beneficiar efectiv este categoria de persoane fizice în al cărei interes a fost constituită. 4) în cazul persoanelor juridice, altele decât cele prevăzute la pct. 1) – 3) și al entităților care administrează și distribuie fonduri:	

a) Persoana fizică beneficiară a cel puțin 25% din bunurile, respectiv părțile sociale sau acțiunile unei persoane juridice sau ale unei entități fără personalitate juridică, în cazul în care viitorii beneficiari au fost deja identificați;

b) Grupul de persoane în al căror interes principal se constituie ori funcționează o persoană juridică sau entitate fără personalitate juridică, în cazul în care persoanele fizice care beneficiază de persoana juridică sau de entitatea juridică, nu au fost identificate.

c) Persoana sau persoanele fizice care exercită controlul asupra a cel puțin 25% din bunurile unei persoane juridice sau entități fără personalitate juridică, inclusiv prin exercitarea puterii de a numi sau de a revoca majoritatea membrilor organelor de administrație, conducere sau supraveghere a respectivei entități.

(3) În cazul în care, în cadrul aplicării măsurilor de precauție privind clienții, entitățile raportoare, constată neconcordanță între informațiile disponibile în Registrul de stat al unităților de drept privind beneficiarul efectiv și informațiile prezentate de către client privind beneficiarul efectiv, informează în termen de 5 zile lucrătoare Serviciul Fiscal de Stat și Agenția Servicii Publice. În acest caz, entitățile raportoare sînt obligate să nu efectueze nicio activitate sau tranzacție, inclusiv printr-un cont de plăți, să nu stabilească nicio relație de afaceri ori să înceteze o relație de afaceri existentă și să solicite imediat clientului actualizarea datelor privind beneficiarul efectiv la organul înregistrării de stat.

(4) Pe baza informațiilor transmise de entitățile raportoare, Agenția Servicii Publice efectuează, în termen de 5 zile lucrătoare, o înscriere provizorie în

		<p>Registrul de stat al unităților de drept privind existența unei neconcordanțe. După soluționarea neconcordanței, în termen de 5 zile lucrătoare, Agenția Servicii Publice radiază înscrierea provizorie.</p> <p>(5) Pîna la soluționarea neconcordanței, Agenția Servicii Publice nu efectuează nici o înregistrare în Registrul de stat al unităților de drept referitoare la operarea modificărilor în actele de constituire ale persoanei juridice, reorganizarea sau radierea acesteia.</p>	
221.	<p>Guvernul RM</p> <p>Totodată, la pct. 6, propunem expunerea lit. c) a alin. (2) în următoarea formulare: „c) în cazul persoanelor juridice fără scop lucrativ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. membrii în consiliul director; 2. membrii organului executiv unipersonal sau colegial; 3. oricare altă persoană fizică ce exercită controlul în ultimă instanță, prin orice mijloace, asupra persoanei juridice fără scop lucrativ;”. <p>Considerentele pentru care s-a ajuns anume la formularea expusă anterior sunt următoarele:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) fondatorii asociațiilor nu au niciun rol în asociație după fondare. Doar în anumite cazuri, după fondarea asociației, fondatorii acesteia devin membri; 2) multe asociații obștești nu consemnează calitatea de membru; 3) membrii uniunilor profesionale de avocați, notari etc. nu sunt beneficiari efectiv ai acestora, nu exercită controlul asupra acestora. Uniunile profesionale ale 	<p>Se acceptă parțial prin expunerea în următoarea redacție:</p> <p>”3) în cazul persoanelor juridice cu scop nelucrativ:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) persoana fizică/persoanele fizice care exercită controlul efectiv asupra activelor organizațiilor necomerciale sau ale oricărei persoane juridice cu scop nelucrativ (necomercial) – membrii adunării generale, ai consiliului, fondatorul/fondatorii, precum și administratorul numit în modul prevăzut de statut, și b) persoana fizică/persoanele fizice – beneficiarul/beneficiarii activității organizațiilor necomerciale sau ale oricărei persoane juridice cu scop nelucrativ (necomercial) în al cărei interes aceasta a fost constituită dacă aceasta este determinată, dacă nu este determinată, beneficiar efectiv este categoria de persoane fizice în al cărei interes a fost constituită.” 	

	<p>avocaților, notarilor etc. sunt constituite în scopul asigurării independenței profesiei și exercitării libere a acesteia, în interesul general al profesiei, și nu al unei anumite persoane;</p> <p>4) fundațiile nu au membri;</p> <p>5) organizațiile necomerciale nu se constituie în interesul unor persoane fizice concrete, astfel încât identificarea unor asemenea persoane și calificarea lor drept beneficiari efectivi ar crea multe obstacole în procesul de cunoaștere a clientului.</p>		
222.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 5¹ alin. (2) lit. c) Conform prevederilor Guidance on Digital ID emise de FATF, APPENDIX A: DESCRIPTION OF A BASIC DIGITAL IDENTITY SYSTEM AND ITS PARTICIPANTS în compartimentul 3) Verification: ” Verification involves confirming that the validated identity relates to the individual (applicant) being identity-proofed. For example, the IDSP could ask the applicant to take and send a mobile phone video or photo with other liveness checks; compare the applicant’s submitted photo to the photos on the passport identity evidence or the photo on file in the government’s passport or license database” Propunerea: Substituirea sintagmei ”transmiterea video și audio direct” cu sintagma ”transmiterea video și audio directă sau</p>	<p>Se acceptă partial În vederea reglementării detaliate a procesului de identificare electronică, va fi elaborat și aprobat cadrul legal secundar. Corespunzător, propunerea respectivă va fi inclusă în regulament.</p>	

	photo cu elementele de verificare a prezenței fizice”		
223.	<p>Asociația Businessului European Art. 5¹ alin. (2) lit. c)</p> <p>În situația în care toate aceste 5 categorii fac parte dintr-o anumită persoană juridică fără scop lucrativ, care din categoriile indicate urmează a fi considerate beneficiari efectivi? Propunem a se da precizie acestei norme.</p>	<p>Se acceptă parțial prin expunerea în următoarea redacție:</p> <p>”3) în cazul persoanelor juridice cu scop nelucrativ:</p> <p>a) persoana fizică/persoanele fizice care exercită controlul efectiv asupra activelor organizațiilor necomerciale sau ale oricărei persoane juridice cu scop nelucrativ (necomercial) – membrii adunării generale, ai consiliului, fondatorul/fondatorii, precum și administratorul numit în modul prevăzut de statut, și</p> <p>b) persoana fizică/persoanele fizice – beneficiarul/beneficiarii activității organizațiilor necomerciale sau ale oricărei persoane juridice cu scop nelucrativ (necomercial) în al cărei interes aceasta a fost constituită dacă aceasta este determinată, dacă nu este determinată, beneficiar efectiv este categoria de persoane fizice în al cărei interes a fost constituită.”</p>	
224.	<p>AMCHAM</p> <p>Insistăm asupra regândirii mecanismului propus a fi reglementat în art. 5² alin. (2) lit. c), care este unul mai mult decât neclar și chiar lacunar din punct de vedere al legilor care reglementează activitatea organizațiilor necomerciale. Spre exemplu:</p> <p>-Beneficiarii efectivi ai persoanelor juridice fără scop lucrativ urmează a se considera toți subiecții listați în mod cumulativ în cadrul punctelor 1-5, în ordinea descrescătoare listată sau în alt mod?</p> <p>-Punctul 4 pare a fi în contradicție cu prima propoziție a literei c), care se referă</p>	<p>Se acceptă parțial prin expunerea în următoarea redacție:</p> <p>”3) în cazul persoanelor juridice cu scop nelucrativ:</p> <p>a) persoana fizică/persoanele fizice care exercită controlul efectiv asupra activelor organizațiilor necomerciale sau ale oricărei persoane juridice cu scop nelucrativ (necomercial) – membrii adunării generale, ai consiliului, fondatorul/fondatorii, precum și administratorul numit în modul prevăzut de statut, și</p> <p>b) persoana fizică/persoanele fizice – beneficiarul/beneficiarii activității organizațiilor necomerciale sau ale oricărei persoane juridice cu scop nelucrativ (necomercial) în al cărei interes aceasta a fost constituită dacă aceasta este determinată, dacă nu este determinată, beneficiar</p>	

<p>la faptul că pct. 1-5 este aplicabil tuturor categoriilor de persoane juridice fără scop lucrativ, însă pct. 4 face referință în mod specific la asociații și fundații, acest fapt presupunând că în cazul ultimelor, destinatarii legii nu urmează a se conduce de prevederile pct. 1-3, fapt care admite existența interpretărilor neuniforme.</p> <p>-La pct. 4 se face referire la termenul generic de „asociații”, totodată, legislația națională operează cu termene precum „asociații obștești” (Legea nr. 86/2020 cu privire la organizațiile necomerciale) sau asociații patronale (legea patronatelor nr. 976/2000), fapt care admite existente interpretărilor multiple. Cu titlu de exemplu, în cazul asociațiilor patronale, pare a fi dificil de identificat persoanele fizice în al căror interes principal a fost constituită asociația, ultimele reprezentând interesele tuturor membrilor săi în mod egal. Propunem expunerea literei cel puțin în următoarea redacție:</p> <ol style="list-style-type: none">1.Membrii consiliului director;2.Membrii organului executiv unipersonal sau colegial;3.Oricare altă persoană fizică ce exercită controlul în ultimă instanță, prin orice mijloace, asupra persoanei juridice fără scop lucrativ. Considerăm că noua redacție ar putea înlătura mai multe din problemele care ar putea apărea în cazul promovării literei în redacția inițială, spre exemplu:	<p>efectiv este categoria de persoane fizice în al carei interes a fost constituită.”</p>	
---	---	--

	<p>-fondatorii nu în toate cazurile pot fi considerați beneficiari efectivi (e.g. fondatorii pot înființa asociații și figura în actele de constituire, însă ulterior se pot retrage sau pot fi excluși din lista de membri ai asociațiilor, fără a avea ulterior niciun rol în asociație);</p> <p>-Membrii unui cult religios sau ai unei organizații sindicale nu sunt beneficiari efectivi ai organizațiilor respective;</p> <p>-Fundațiile nu au membri;</p> <p>-Multe organizații obștești nu consemnează calitatea de membru;</p> <p>-Membrii uniunilor profesionale de avocați, notari, executori judecătorești, etc. nu sunt beneficiari efectivi ai acestor organizații.</p>		
225.	<p>Asociația Businessului European Art. 5¹ alin. (3)</p> <p>Nu este clar cum va fi organizat procesul de informare? Prin Sistem automatizat, cutii electronice, corespondenta oficiala?</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Un proiect de lege nu poate stabili în detaliu toate procesele aferente procedurii de informare. Corespunzător, în acest sens, va fi elaborat și aprobat cadrul legal secundar în vederea implementării acestei norme care va stabili prevederi privind modalitatea de transmitere, forma, conținutul etc.</p> <p>Totodată, cu referire la cazurile de lipsa a informației, menționăm că prevederea propusă se referă la cazurile de divergență dintre informația existentă, înregistrată de către Agenția Servicii Publice.</p> <p>De asemenea, de menționat că, obligația de raportare a acestei categorii de informații se referă la toate entitățile raportoare.</p> <p>Scopul transmiterii informației privind neconcordanța datelor deținute în Registrul de Stat și a celor prezentate de către client este asigurarea</p>	

		<p>deținerii unor informații corecte, actuale și veridice privind beneficiarul efectiv/beneficiarii efectivi ai unei entități juridice și, inclusiv, dispunerea sancționării cazurilor de declarare falsă.</p> <p>În același context, de notat că, această prevedere este una din recomandările Forumului Global al OECD, care a efectuat o analiză a cadrului legal aferent entităților juridice și beneficiarului efectiv, fiind relevate deficiențe importante în cadrul sistemului.</p>	
226.	<p>Asociația Businessului European Art. 5¹ alin. (3)</p> <p>Propunem detalierea, ce trebuie concret să conțină informația trimisă către SFS. Reieșind din faptul că urmează a fi prioritizate canalele electronice de furnizare a informației, este necesar a se da claritate cu privire la forma/conținutul concret a informațiilor ce urmează a fi furnizate. De asemenea care este scopul acestei informări în adresa SFS?</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Un proiect de lege nu poate stabili în detaliu toate procesele aferente procedurii de informare. Corespunzător, în acest sens, va fi elaborat și aprobat cadrul legal secundar în vederea implementării acestei norme care va stabili prevederi privind modalitatea de transmitere, forma, conținutul etc.</p> <p>Totodată, cu referire la cazurile de lipsa a informației, menționăm că prevederea propusă se referă la cazurile de divergență dintre informația existentă, înregistrată de către Agenția Servicii Publice.</p> <p>De asemenea, de menționat că, obligația de raportare a acestei categorii de informații se referă la toate entitățile raportoare.</p> <p>Scopul transmiterii informației privind neconcordanța datelor deținute în Registrul de Stat și a celor prezentate de către client este asigurarea deținerii unor informații corecte, actuale și veridice privind beneficiarul efectiv/beneficiarii efectivi ai unei entități juridice și, inclusiv, dispunerea sancționării cazurilor de declarare falsă.</p> <p>În același context, de notat că, această prevedere este una din recomandările Forumului Global al OECD, care a efectuat o analiză a cadrului legal</p>	

		aferent entităților juridice și beneficiarului efectiv, fiind relevate deficiențe importante în cadrul sistemului.	
227.	<p>Centrul de Resurse Juridice din Moldova Asociația Promo-LEX Centrul de Instruire și Consultanță Organizațională Asociația EcoContact</p> <p>Organizațiile semnatare salută intenția de îmbunătățire a legislației naționale în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului și armonizarea acestora la directivele Uniunii Europene. În același timp, menționăm că unele prevederi care se referă la organizațiile necomerciale necesită a fi revăzute. În cele ce urmează, ne vom referi cu precădere la definiția beneficiarului efectiv pentru organizațiile necomerciale (art. 52 lit. c) din proiectul de lege). Această definiție este prea largă și necesită a fi adaptată specificului acestor organizații. În definiție sunt incluși „asociații” (probabil membri) și „fondatorii”. Fondatorii și membrii organizațiilor necomerciale de cele mai multe ori nu participă la administrarea organizațiilor și ar putea fi descurajați să creeze și să devină membri ai unei organizații necomerciale pe viitor în asemenea condiții. În același timp, există organizații necomerciale care au un număr foarte mare de membri (de exemplu: Asociația Bibliotecarilor din Moldova – peste 1000 de membri activi sau Amnesty</p>	<p>Se acceptă parțial prin expunerea în următoarea redacție: ”3) în cazul persoanelor juridice cu scop nelucrativ:</p> <p>a) persoana fizică/persoanele fizice care exercită controlul efectiv asupra activelor organizațiilor necomerciale sau ale oricărei persoane juridice cu scop nelucrativ (necomercial) – membrii adunării generale, ai consiliului, fondatorul/fondatorii, precum și administratorul numit în modul prevăzut de statut, și</p> <p>b) persoana fizică/persoanele fizice – beneficiarul/beneficiarii activității organizațiilor necomerciale sau ale oricărei persoane juridice cu scop nelucrativ (necomercial) în al cărei interes aceasta a fost constituită dacă aceasta este determinată, dacă nu este determinată, beneficiar efectiv este categoria de persoane fizice în al cărei interes a fost constituită.”</p>	

International peste 10.000 de membri în întreaga lume, etc.). Având în vedere diversitatea fundațiilor și specificul instituțiilor private, pot fi menționați în calitate de beneficiari efectivi, fondatorii, doar dacă și-au rezervat dreptul de control asupra organizației. Sintagma „persoanele în interesul principal al cărora au fost constituite”, de asemenea, este foarte largă și nu este în concordanță cu activitatea organizațiilor necomerciale și nici cu scopul creării și existenței acestora. Organizațiile necomerciale sunt înființate foarte diferit, atât din punct de vedere al mandatului, cât și din punct de vedere economic. Acestea își folosesc veniturile pentru a-și promova obiectivele mai degrabă decât pentru a distribui veniturile între fondatori, lideri sau membrii organizației. Prin urmare, nu există un "beneficiar efectiv" ca atare, deoarece beneficiul revine publicului. Cu toate acestea, admitem că ar putea să existe cazuri când persoanele responsabile de funcționarea organizației, pot să folosească organizația contrar mandatului și, în asemenea cazuri, ar fi necesare asigurări suplimentare. În același timp, informația despre aceste persoane sunt disponibile la autoritățile competente, deoarece face parte din procedura standard de înregistrare și autorizare a organizațiilor necomerciale în scopuri fiscale (scutiri) în majoritatea țărilor. Definiția beneficiarului efectiv pentru organizațiile necomerciale

nu este prevăzută în directivele Uniunii Europene și este lăsată la latitudinea statelor, care urmează însă să respecte anumite reguli. În primul rând, această definiție trebuie să fie elaborată și consultată cu organizațiile necomerciale. În al doilea rând, la elaborarea definiției trebuie să se țină cont de mai multe principii: - să nu fie pusă o sarcină disproporționată pe organizațiile necomerciale care în mod evident nu sunt supuse riscului de a fi implicate în spălarea de bani și finanțarea terorismului; - să nu fie create impedimente în partea ce ține de abilitatea organizațiilor necomerciale de a acționa în conformitate cu Carta drepturilor fundamentale ale Uniunii Europene, în special cu dreptul la libertatea de asociere. Prin urmare, având în vedere specificul organizațiilor necomerciale, propunem ca definiția beneficiarului efectiv pentru acestea să fie separată de definiția altor persoane juridice fără scop lucrativ, și să fie redată în felul următor: “În cazul asociațiilor obștești, vor fi introduse în registrul corespunzător datele administratorului sau administratorilor asociației, sau, la alegerea asociației, datele membrilor Adunării Generale a acesteia. În cazul fundațiilor și instituțiilor private vor fi introduse datele privind fondatorul, doar dacă fondatorul și-a rezervat dreptul de control asupra organizației. În cazul în care fondatorul Instituției Private sau Fundației a predat controlul organizației către un

	<p>Consiliu, vor fi introduse datele membrilor Consiliului sau ale administratorului. Organizațiile necomerciale sunt scutite de obligația de a prezenta organului înregistrării de stat declarația cu privire la beneficiarul efectiv, dacă datele din Registrul de stat privind beneficiarul efectiv au rămas neschimbate, iar calitatea de beneficiar efectiv va fi atribuită automat conform prevederilor din alineatul anterior”.</p>		
228.	<p>Asociația pentru protecția vieții private La art. 5² alin. (3), nu este clară obligația de a informa Serviciul Fiscal de Stat în contextul depistării devierilor cu privire la informațiile declarate de către client și cele incluse în Registrul de stat al unităților de drept, inclusiv obligația de a cere rectificarea acestor date la ASP. Așadar, informarea SFS ar presupune declanșarea în mod automat a unor controale fiscale în privința declarantului ceea ce ar fi un exercițiu excesiv, inclusiv, nu este clare acțiunile SFS în situațiile în care clientul modifică datele privind beneficiarul efectiv către entitatea raportoare și nu la ASP, și viceversa. Dacă se urmărește scopul de a actualiza informațiile în registrele deținute de entitățile raportoare și cele de stat, atunci se necesită a fi pus în aplicare mecanismul prevăzut de Legea cu privire la schimbul de date și interoperabilitate, modificările de rigoare să aibă loc într-un regim automatizat.</p>	<p>Comentariu Luând în considerare că prin proiectul de lege SFS menține Registrul conturilor de plăți și bancare ale persoanelor fizice și juridice și a beneficiarilor acestora, informarea SFS privind divergențele existente este obligatorie, în vederea asigurării unor informații corecte și actuale în Registrul respectiv. Procedura respectivă nu stabilește efectuarea unor controale, procese reglementate prin alte acte normative.</p>	
229.	<p>Asociația Băncilor din Moldova</p>	<p>Nu se acceptă</p>	

<p>Art. 5¹ alin. (3)</p> <p>1. Pe marginea acestei propuneri se impune:</p> <ul style="list-style-type: none"> - detalierea procesului de informare prin definirea rolurilor, platformei de informare, precum și detalierea informației (forma/conținutul concret al informației) care se transmite la SFS, cu indicarea scopului pentru care se transmite această informație la SFS. - Clarificarea modului în care trebuie să procedeze entitatea în situația când în Registrul de stat al persoanelor juridice nu există informații privind beneficiarul efectiv la toate persoanele juridice. (este necesar de informat Serviciul Fiscal de Stat?). <p>2. Se propune ca acest schimb de informații între banca și Serviciul Fiscal de Stat să fie efectuat prin sistemul informațional automatizat de creare și circulație a documentelor electronice (SIA CCDE), pentru a avea un proces mai eficient și rapid și de a nu majora costurile operaționale pentru bănci.</p> <p>Comentariu:</p> <p>Nu este clar cum va fi organizat procesul de informare? Prin Sistem automatizat, cutii electronice, corespondenta oficiala? Reieșind din faptul că urmează a fi prioritizate canalele electronice de furnizare a informației, este necesar a se da claritate cu privire la forma/conținutul concret a informațiilor ce urmează a fi furnizate. De asemenea nu este clar care</p>	<p>Un proiect de lege nu poate stabili în detaliu toate procesele aferente procedurii de informare. Corespunzător, în acest sens, va fi elaborat și aprobat cadrul legal secundar în vederea implementării acestei norme care va stabili prevederi privind modalitatea de transmitere, forma, conținutul etc.</p> <p>Totodată, cu referire la cazurile de lipsa a informației, menționăm că prevederea propusă se referă la cazurile de divergență dintre informația existentă, înregistrată de către Agenția Servicii Publice.</p> <p>De asemenea, de menționat că, obligația de raportare a acestei categorii de informații se referă la toate entitățile raportoare.</p> <p>Scopul transmiterii informației privind neconcordanța datelor deținute în Registrul de Stat și a celor prezentate de către client este asigurarea deținerii unor informații corecte, actuale și veridice privind beneficiarul efectiv/beneficiarii efectivi ai unei entități juridice și, inclusiv, dispunerea sancționării cazurilor de declarare falsă.</p> <p>În același context, de notat că, această prevedere este una din recomandările Forumului Global al OECD, care a efectuat o analiză a cadrului legal aferent entităților juridice și beneficiarului efectiv, fiind relevate deficiențe importante în cadrul sistemului.</p>	
---	---	--

	este scopul transmiterii acestei informații în adresa SFS?		
230.	<p>BC FINCOMBANK SA Art. 5¹ alin. (3) Nu este clar cum va fi organizat procesul de informare? Prin Sistem automatizat, cutii electronice, corespondenta oficiala? Propunerea: Detalierea procesului de informare prin definirea rolurilor, platformei de informare.</p>	<p>Nu se acceptă Un proiect de lege nu poate stabili în detaliu toate procesele aferente procedurii de informare. Corespunzător, în acest sens, va fi elaborat și aprobat cadrul legal secundar în vederea implementării acestei norme care va stabili prevederi privind modalitatea de transmitere, forma, conținutul etc. Totodată, cu referire la cazurile de lipsa a informației, menționăm că prevederea propusă se referă la cazurile de divergență dintre informația existentă, înregistrată de către Agenția Servicii Publice. De asemenea, de menționat că, obligația de raportare a acestei categorii de informații se referă la toate entitățile raportoare. Scopul transmiterii informației privind neconcordanța datelor deținute în Registrul de Stat și a celor prezentate de către client este asigurarea deținerii unor informații corecte, actuale și veridice privind beneficiarul efectiv/beneficiarii efectivi ai unei entități juridice și, inclusiv, dispunerea sancționării cazurilor de declarare falsă. În același context, de notat că, această prevedere este una din recomandările Forumului Global al OECD, care a efectuat o analiză a cadrului legal aferent entităților juridice și beneficiarului efectiv, fiind relevate deficiențe importante în cadrul sistemului.</p>	
231.	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare La art. 5¹, noțiunea de beneficiar efectiv are ca scop transpunerea definiției din Directiva UE 2015/849. Subsecvent, noțiunea din proiectul de lege urmează să</p>	<p>Se acceptă parțial prin expunerea în următoarea redacție: ”Articolul 5². Beneficiarul efectiv (1) Beneficiarul efectiv este orice persoană fizică ce deține sau controlează în ultimă instanță clientul și/sau persoana fizică în numele ori în interesul</p>	

	<p>fie ajustată utilizând terminologia actelor normative ale Republicii în Moldova (spre exemplu, substituirea termenilor "persoană juridică organizată în mod corporativ", "entitate juridică", "societate", "entitate corporativă străină" cu textul "persoană juridică").</p>	<p>căruia/căreia se realizează, direct sau indirect, o tranzacție sau o activitate.</p> <p>(2) Noțiunea de beneficiar efectiv include cel puțin:</p> <p>1) în cazul persoanelor juridice cu scop lucrativ (comercial):</p> <p>a) persoana fizică/persoanele fizice care dețin sau controlează în ultimă instanță o persoană juridică prin exercitarea directă sau indirectă a dreptului de proprietate asupra unei cote-părți din numărul de acțiuni ori din drepturile de vot ori prin participația în capitalul social ale persoanei juridice respective, sau prin exercitarea controlului prin alte mijloace, alta decât o societate cotate pe o piață reglementată care face obiectul cerințelor de divulgare a informațiilor în conformitate cu standardele internaționale echivalente care asigură transparența corespunzătoare a informațiilor privind exercitarea dreptului de proprietate</p> <p>Deținerea a 25% plus o acțiune sau participarea în capitalul social a unei persoane juridice într-un procent de peste 25% de către o persoană fizică, este un criteriu al exercitării directe a dreptului de proprietate.</p> <p>Deținerea a 25% plus o acțiune sau participarea în capitalul social al unei persoane juridice într-un procent de peste 25% de către altă persoană juridică, care se află sub controlul unei persoane fizice, sau de către mai multe persoane juridice, care se află sub controlul aceleiași persoane fizice, este un criteriu al exercitării indirecte a dreptului de proprietate.</p> <p>b) În cazul în care, după epuizarea tuturor mijloacelor posibile și cu condiția că nu există motive de suspiciune, nu se identifică nici o persoană în calitate de beneficiar efectiv, persoana fizică care ocupă funcția de administrator al</p>	
--	--	--	--

clientului este considerată beneficiar efectiv. Entitățile raportoare țin evidența măsurilor luate în vederea identificării beneficiarilor efectivi pentru fiecare client în parte și le prezintă, la cerere, Serviciului și/sau organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare.

2) în cazul fiduciilor sau construcțiilor juridice similare, toate persoanele fizice, după cum urmează:

- a) Constitutorul/constitutorii, precum și persoanele desemnate să îi/le reprezinte interesele în condițiile legii;
- b) Fiduciarul/fiduciarii;
- c) Protectorul/protectorii (dacă există);
- d) Beneficiarul/beneficiarii fiduciilor sau construcțiilor juridice similare sau, în cazul în care identitatea acestuia/acestora încă nu este identificată, categoria de persoane în al căror interes principal se constituie sau funcționează fiducia sau construcția juridică similară;
- e) Oricare altă persoană fizică care exercită controlul în ultimă instanță asupra fiduciei sau a construcției juridice similare prin exercitarea directă sau indirectă a dreptului de proprietate sau prin alte mijloace;

3) în cazul persoanelor juridice cu scop nelucrativ:

- a) persoana fizică/persoanele fizice care exercită controlul efectiv asupra activelor organizațiilor necomerciale sau ale oricărei persoane juridice cu scop nelucrativ (necomercial) – membrii adunării generale, ai consiliului, fondatorul/fondatorii, precum și administratorul numit în modul prevăzut de statut, și
- b) persoana fizică/persoanele fizice – beneficiarul/beneficiarii activității organizațiilor necomerciale sau ale oricărei persoane juridice cu

		<p>scop nelucrativ (necomercial) în al cărei interes aceasta a fost constituită dacă aceasta este determinată, dacă nu este determinată, beneficiar efectiv este categoria de persoane fizice în al cărei interes a fost constituită.</p> <p>4) în cazul persoanelor juridice, altele decât cele prevăzute la pct. 1) – 3) și al entităților care administrează și distribuie fonduri:</p> <p>a) Persoana fizică beneficiară a cel puțin 25% din bunurile, respectiv părțile sociale sau acțiunile unei persoane juridice sau ale unei entități fără personalitate juridică, în cazul în care viitorii beneficiari au fost deja identificați;</p> <p>b) Grupul de persoane în al căror interes principal se constituie ori funcționează o persoană juridică sau entitate fără personalitate juridică, în cazul în care persoanele fizice care beneficiază de persoana juridică sau de entitatea juridică, nu au fost identificate.</p> <p>c) Persoana sau persoanele fizice care exercită controlul asupra a cel puțin 25% din bunurile unei persoane juridice sau entități fără personalitate juridică, inclusiv prin exercitarea puterii de a numi sau de a revoca majoritatea membrilor organelor de administrație, conducere sau supraveghere a respectivei entități.”</p> <p>Reiterăm că, această definiție transpune prevederile Directivei UE 2015/849.</p>	
232.	<p>Guvernul RM</p> <p>La pct. 5, cu titlu redacțional, propunem următorul cuprins pentru alin. (6) al art. 5¹ din proiect: „(6) Datele cu caracter personal obținute la identificarea și verificarea clientului prin mijloace de identitate electronică se prelucrează în conformitate cu cerințele Legii nr.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Conform art. 36 din redacția actuală a Legii nr. 308/2017, se stabilește că ”Prelucrarea datelor cu caracter personal în temeiul prezentei legi se efectuează în condițiile Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal”. Corespunzător, luând în considerare cerințele existente la elaborarea proiectelor de acte</p>	

	133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.”	normative, se consideră inoportun duplicarea acestei prevederi.	
233.	<p>Centrul Național Anticorupție Art. 5² Prevederile proiectului citate supra, conțin deficiențe generice, care pot determina riscuri de corupție aferente proceselor reglementate. În context, se remarcă reglementarea lacunară a termenelor administrative relevante desfășurării unor anumite proceduri administrative</p> <p>(i) termenul în care entitatea raportoare urmează să înceteze o relație de afaceri existentă și să solicite clientului actualizarea datelor privind beneficiarul efectiv la organul înregistrării de stat;</p> <p>ii) termenul de radiere a înscrierii provizorii de către Agenția Servicii Publice și temeiul realizării acesteia (la cerere/din oficiu)). Carențele prenotate, determină condiții pentru interpretarea extinsă a normei și aplicarea aleatorie a acesteia, atât de către agenții publici responsabili de implementarea normei, cât și de către subiecții privați vizați de acțiunile acestora. Lipsa unor termene concrete condiționează discreția excesivă a agentului public, de a aprecia și stabili, în fiecare caz separat, termene care îi sunt convenabile, atât pentru propriile acțiuni, cât și pentru acțiunile altor subiecți de drept cărora aceste termene le sunt aplicabile.</p> <p>Recomandări: Reglementarea termenului administrativ relevant executării acțiunilor prescrise.</p>	Se acceptă prin introducerea termenelor pentru încetarea relației de afaceri cu clientul (imediat) și termenul de radiere de către ASP a înscrierii provizorii (5 zile lucrătoare).	

234.	<p>Asociația Bancilor din Moldova Art. 5² Comentariu: În contextul completării Legii cu art.5², este necesară o clarificare adițională referitoare la aplicarea în continuare a prevederilor art. 5 alin. (15) din Legea nr. 308/2017.</p>	Se acceptă parțial Prevederea de la art. 5 alin. (15) se integrează în textul articolului 5 ² .	
235.	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare La art. 5² alin. (2) din proiectul de lege, întru oferirea unei formulări exhaustive a noțiunii de ”beneficiar efectiv”, reiterăm asupra necesității revizuirii sintagmelor” persoană juridică organizată în mod corporativ”, ”entitate juridică”, ”societate”, ”entitate corporativă străină” prin uniformizarea și substituirea acestora cu sintagma” persoană juridică”.</p>	Se acceptă	
236.	<p>AMCHAM Art. 5² alin. (2) lit. a) I. Sugerăm substituirea cuvintelor „organizate în mod corporativ” cu „cu scop lucrativ”, cuvintelor „entitate juridică” cu „persoană juridică”, cuvântului „societății” cu „persoanei juridice”, cuvintelor „entitate corporativă” la orice formă gramatică cu „persoană juridică” la forma gramatică corespunzătoare. Respectiva propunere ar asigura corelarea noțiunilor cu noțiunile deja existente în legislația națională. II. De asemenea, propunem luarea în considerare a opțiunii de expunere a normei articolului 5² într-un mod cât mai apropiat de reglementarea conținută în art.</p>	Se acceptă prin expunerea în următoarea redacție: ”(2) Noțiunea de beneficiar efectiv include cel puțin: 1) în cazul persoanelor juridice cu scop lucrativ (comercial): a) persoana fizică/persoanele fizice care dețin sau controlează în ultimă instanță o persoană juridică prin exercitarea directă sau indirectă a dreptului de proprietate asupra unei cote-părți din numărul de acțiuni ori din drepturile de vot ori prin participația în capitalul social ale persoanei juridice respective, sau prin exercitarea controlului prin alte mijloace, alta decât o societate cotate pe o piață reglementată care face obiectul cerințelor de divulgare a informațiilor în conformitate cu standardele internaționale echivalente care asigură transparența corespunzătoare a informațiilor privind exercitarea dreptului de proprietate	

<p>3 pct. 6 lit. a) din Directiva (UE) 2015/849.</p> <p>Menționăm că, potrivit prevederilor Directivei, „beneficiar real” înseamnă orice persoană (persoane) fizică (fizice) care dețin(e) sau controlează în ultimă instanță clientul și/sau persoana fizică (persoanele fizice) în numele căreia (cărora) se realizează o tranzacție sau o activitate și care includ(e) cel puțin:</p> <p>(a) în cazul entităților corporative:</p> <p>(i) persoana fizică (persoanele fizice) care dețin(e) sau controlează în ultimă instanță o entitate juridică prin exercitarea directă sau indirectă a dreptului de proprietate asupra unui procent suficient din acțiuni ori din drepturile de vot ori prin participația în capitalurile proprii ale entității respective, inclusiv prin deținerea de acțiuni la purtător, sau prin exercitarea controlului prin alte mijloace, alta decât o societate cotate pe o piață reglementată care face obiectul cerințelor de divulgare a informațiilor în conformitate cu dreptul Uniunii sau al unor standarde internaționale echivalente care asigură transparența corespunzătoare a informațiilor privind exercitarea dreptului de proprietate [...].</p> <p>Considerăm oportun reglementarea unei excepții similare și în legea analizată, ținând cont de specificul național.</p> <p>Prin comparație, menționăm despre experiența aplicării Hotărârii BNM nr. 200/2018 cu privire la aprobarea</p>	<p>Deținerea a 25% plus o acțiune sau participarea în capitalul social a unei persoane juridice într-un procent de peste 25% de către o persoană fizică, este un criteriu al exercitării directe a dreptului de proprietate.</p> <p>Deținerea a 25% plus o acțiune sau participarea în capitalul social al unei persoane juridice într-un procent de peste 25% de către altă persoană juridică, care se află sub controlul unei persoane fizice, sau de către mai multe persoane juridice, care se află sub controlul aceleiași persoane fizice, este un criteriu al exercitării indirecte a dreptului de proprietate.</p> <p>b) În cazul în care, după epuizarea tuturor mijloacelor posibile și cu condiția că nu există motive de suspiciune, nu se identifică nici o persoană în calitate de beneficiar efectiv, persoana fizică care ocupă funcția de administrator al clientului este considerată beneficiar efectiv. Entitățile raportoare țin evidența măsurilor luate în vederea identificării beneficiarilor efectivi pentru fiecare client în parte și le prezintă, la cerere, Serviciului și/sau organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare.</p> <p>2) în cazul fiduciilor sau construcțiilor juridice similare, toate persoanele fizice, după cum urmează:</p> <p>a) Constitutorul/constitutorii, precum și persoanele desemnate să îi/le reprezinte interesele în condițiile legii;</p> <p>b) Fiduciarul/fiduciarii;</p> <p>c) Protectorul/protectorii (dacă există);</p> <p>d) Beneficiarul/beneficiarii fiduciilor sau construcțiilor juridice similare sau, în cazul în care identitatea acestuia/acestora încă nu este identificată, categoria de persoane în al căror interes</p>	
--	---	--

<p>Regulamentului cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea băncilor, care, la pct. 31, stabilește că „atunci când clientul sau deținătorul pachetului de control este o societate ale cărei valori mobiliare sunt tranzacționate pe o piață reglementată/sistem multilateral de tranzacționare care impune cerințe de divulgare a informațiilor, fie prin norme bursiere, fie prin legislația aplicabilă, pentru a asigura transparența adecvată a beneficiarului efectiv, sau este o filială cu capital majoritar al unei astfel de societăți nu este necesară identificarea și verificarea identității oricărui dintre acționari sau beneficiari efectivi ai acestor societăți. Banca obține datele de identificare relevante din registre publice, de la client sau din alte surse sigure.”.</p>	<p>principal se constituie sau funcționează fiducia sau construcția juridică similară;</p> <p>e) Oricare altă persoană fizică care exercită controlul în ultimă instanță asupra fiduciei sau a construcției juridice similare prin exercitarea directă sau indirectă a dreptului de proprietate sau prin alte mijloace;</p> <p>3) în cazul persoanelor juridice cu scop nelucrativ:</p> <p>a) persoana fizică/persoanele fizice care exercită controlul efectiv asupra activelor organizațiilor necomerciale sau ale oricărei persoane juridice cu scop nelucrativ (necomercial) – membrii adunării generale, ai consiliului, fondatorul/fondatorii, precum și administratorul numit în modul prevăzut de statut, și</p> <p>b) persoana fizică/persoanele fizice – beneficiarul/beneficiarii activității organizațiilor necomerciale sau ale oricărei persoane juridice cu scop nelucrativ (necomercial) în al cărei interes aceasta a fost constituită dacă aceasta este determinată, dacă nu este determinată, beneficiar efectiv este categoria de persoane fizice în al cărei interes a fost constituită.</p> <p>4) în cazul persoanelor juridice, altele decât cele prevăzute la pct. 1) – 3) și al entităților care administrează și distribuie fonduri:</p> <p>a) Persoana fizică beneficiară a cel puțin 25% din bunurile, respectiv părțile sociale sau acțiunile unei persoane juridice sau ale unei entități fără personalitate juridică, în cazul în care viitorii beneficiari au fost deja identificați;</p> <p>b) Grupul de persoane în al căror interes principal se constituie ori funcționează o persoană juridică sau entitate fără personalitate juridică, în cazul în care persoanele fizice care beneficiază de persoana</p>	
--	---	--

		<p>juridică sau de entitatea juridică, nu au fost identificate.</p> <p>c) Persoana sau persoanele fizice care exercită controlul asupra a cel puțin 25% din bunurile unei persoane juridice sau entități fără personalitate juridică, inclusiv prin exercitarea puterii de a numi sau de a revoca majoritatea membrilor organelor de administrație, conducere sau supraveghere a respectivei entități.”</p>	
237.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 5² alin. (2) lit. a) Se propune: La alin.(2) lit.a), în ultima propoziție, propunem să fie excluse cuvinte „străină” și „străine”. Propunerea rezultă din faptul că, deținerea și exercitarea indirectă a dreptului de proprietate, în cazul persoanelor juridice organizate în mod corporativ, poate avea loc prin intermediul unei /mai multor entități corporative autohtone.</p>	Se acceptă	
238.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 5² alin. (2) lit. b) La alin.(2) lit.b): a) la pct.1, propunem de stabilit o anumită cotă (de exemplu, cel puțin 25% din active transmise în fiducie); b) la pct.3, propunem ca sintagma „Beneficiarul efectiv/beneficiarii efectivi” să fie înlocuită cu sintagma „Beneficiarul/beneficiarii fiduciei”.</p>	<p>Se acceptă parțial Cota de 25% nu este factor determinant pentru stabilirea beneficiarului efectiv/beneficiarii efectivi, propunerea fiind în contradicție cu prevederile Directivei 2018/843.</p>	
239.	<p>Uniunea Avocaților La articolul 5², propunem expunerea alin. (2) lit. c) în următoarea redacție: „c) în cazul persoanelor juridice fără scop lucrativ:</p>	<p>Se acceptă parțial prin expunerea prevederii în următoarea redacție: ”3) în cazul persoanelor juridice cu scop nelucrativ: a) persoana fizică/persoanele fizice care exercită controlul efectiv asupra activelor organizațiilor</p>	

	<p>1. Membrii în consiliul director;</p> <p>2. Membrii organului executiv unipersonal sau colegial;</p> <p>3. Oricare altă persoană fizică ce exercită controlul în ultimă instanță, prin orice mijloace, asupra persoanei juridice fără scop lucrativ;”.</p> <p>Considerentele pentru care s-a ajuns anume la redacția expusă anterior, sunt următoarele:</p> <p>1. Fondatorii asociațiilor nu au nici un rol în asociație după fondare. Doar în anumite cazuri, după fondarea asociației, fondatorii acesteia devin membri;</p> <p>2. Multe asociații obștești nu consemnează calitatea de membru;</p> <p>3. Membrii uniunilor profesionale de avocați, notari, etc. nu sunt beneficiari efectiv ai acestora, nu exercită controlul asupra acestora. Uniunile profesionale ale avocaților, notarilor, etc. sunt constituite în scopul asigurării independenței profesiei și exercitării libere a acesteia, în interesul general al profesiei și nu al unei anumite persoane.</p> <p>4. Fundațiile nu au membri;</p> <p>5. Organizațiile necomerciale nu se constituie în interesul unor persoane fizice concrete, astfel încât identificarea unor asemenea persoane și calificarea lor drept beneficiari efectiv ar crea multe obstacole în procesul decunoaștere a clientului.</p>	<p>necomerciale sau ale oricărei persoane juridice cu scop nelucrativ (necomercial) – membrii adunării generale, ai consiliului, fondatorul/fondatorii, precum și administratorul numit în modul prevăzut de statut, și</p> <p>b) persoana fizică/persoanele fizice – beneficiarul/beneficiarii activității organizațiilor necomerciale sau ale oricărei persoane juridice cu scop nelucrativ (necomercial) în al cărei interes aceasta a fost constituită dacă aceasta este determinată, dacă nu este determinată, beneficiar efectiv este categoria de persoane fizice în al cărei interes a fost constituită.”</p>	
240.	AMCHAM Art. 5 ² alin. (2) lit. c)	Se acceptă parțial prin expunerea prevederii în următoarea redacție: ”3) în cazul persoanelor juridice cu scop nelucrativ:	

<p>Menționăm despre existența mai multor neclarități în ceea ce privește modalitatea de identificare a beneficiarilor efectivi ai persoanelor juridice fără scop lucrativ și modul de expunere a conținutului normativ al articolului.</p> <p>Propunem expunerea literei în următoarea redacție:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Membrii consiliului director;2. Membrii organului executiv unipersonal sau colegial;3. Oricare altă persoană fizică ce exercită controlul în ultimă instanță, prin orice mijloace, asupra persoanei juridice fără scop lucrativ. <p>Considerăm că noua redacție va înlătura mai multe din problemele care ar putea apărea în cazul promovării literei în redacția inițială, spre exemplu:</p> <ul style="list-style-type: none">- fondatorii nu în toate cazurile pot fi considerați beneficiari efectivi (e.g. fondatorii pot înființa asociații și figura în actele de constituire, însă ulterior se pot retrage sau pot fi excluși din lista de membri ai asociațiilor, fără a avea ulterior niciun rol în asociație);- Membrii unui cult religios sau ai unei organizații sindicale nu sunt beneficiari efectivi ai organizațiilor respective;- Fundațiile nu au membri;- Multe organizații obștești nu consemnează calitatea de membru;- Membrii uniunilor profesionale de avocați, notari, executori judecătorești, etc. nu sunt beneficiari efectivi ai acestor organizații;	<p>a) persoana fizică/persoanele fizice care exercită controlul efectiv asupra activelor organizațiilor necomerciale sau ale oricărei persoane juridice cu scop nelucrativ (necomercial) – membrii adunării generale, ai consiliului, fondatorul/fondatorii, precum și administratorul numit în modul prevăzut de statut, și</p> <p>b) persoana fizică/persoanele fizice – beneficiarul/beneficiarii activității organizațiilor necomerciale sau ale oricărei persoane juridice cu scop nelucrativ (necomercial) în al cărei interes aceasta a fost constituită dacă aceasta este determinată, dacă nu este determinată, beneficiar efectiv este categoria de persoane fizice în al cărei interes a fost constituită.”</p>	
---	--	--

	<p>- Organizațiile necomerciale nu se constituie în interesul unor persoane fizice concrete, astfel încât identificarea unor asemenea persoane și calificarea lor drept beneficiari efectivi ar crea multe obstacole (e.g. în cazul asociațiilor patronale, pare a fi dificil de identificat persoanele fizice în al căror interes principal a fost constituită asociația, ultimele reprezentând interesele tuturor membrilor săi în mod egal, majoritatea cărora sunt persoane juridice).</p>		
241.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 5² alin. (2) lit. c) La alin. (2) lit. c):</p> <p>a) la pct. 1, propunem de stabilit o anumită cotă (de exemplu, cel puțin 25% de voturi). În caz dacă se insistă ca, beneficiarii efectivi să se considere toți asociații sau fondatorii, propunem de completat Legea nr. 308/2017 (eventual – de inițiat completarea altor acte normative care să prevadă obligativitatea înregistrării la organul competent a oricăror modificări în componența fondatorilor /asociațiilor acestui tip de persoane juridice, și posibilitatea obținerii din registrul public (sursa independentă și sigură) a datelor actuale privind toți fondatorii /asociații persoanei juridice fără scop lucrativ.</p> <p>b) considerăm necesară concretizarea noțiunilor din pct.2 și 3: „consiliul director” și „persoanele cu funcții executive împuternicite de consiliul director să exercite atribuții ale acestuia”.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Beneficiar efectiv/beneficiari efectivi pot fi persoane terțe, inclusiv care nu dețin careva cote. În vederea reglementării acestor norme, va fi elaborat și aprobat cadrul legal secundar.</p> <p>Totodată, prevederea respectivă a fost modificată și expusă în următoarea redacție: ”3) în cazul persoanelor juridice cu scop nelucrativ:</p> <p>a) persoana fizică/persoanele fizice care exercită controlul efectiv asupra activelor organizațiilor necomerciale sau ale oricărei persoane juridice cu scop nelucrativ (necomercial) – membrii adunării generale, ai consiliului, fondatorul/fondatorii, precum și administratorul numit în modul prevăzut de statut, și</p> <p>b) persoana fizică/persoanele fizice – beneficiarul/beneficiarii activității organizațiilor necomerciale sau ale oricărei persoane juridice cu scop nelucrativ (necomercial) în al cărei interes aceasta a fost constituită dacă aceasta este determinată, dacă nu este determinată, beneficiar efectiv este categoria de persoane fizice în al cărei interes a fost constituită.”</p>	

242.	<p>Guvernul RM</p> <p>La pct. 6, referitor la norma propusă la art. 5² alin. (3) din Legea nr. 308/2017, menționăm că, în conformitate cu prevederile pct. 61 din Instrucțiunea privind evidența contribuabililor, aprobată prin Ordinul directorului Serviciului Fiscal de Stat nr. 352/2017, Serviciul Fiscal de Stat înregistrează, ține evidența și actualizează datele cu privire la beneficiarii efectivi ai contribuabililor, cu excepția celor înregistrați de I.P. Agenția Servicii Publice.</p> <p>În același timp, art. 14 alin. (1) din Legea nr. 308/2017 stabilește că verificarea, înregistrarea, ținerea evidenței și actualizarea datelor cu privire la beneficiarii efectivi ai persoanelor juridice îi revine organului înregistrării de stat (I.P. Agenția Servicii Publice).</p> <p>În conformitate cu art. 35 alin. (3) lit. b) din Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, atribuția privind ținerea Registrului de stat al persoanelor juridice, care conține și datele privind beneficiarii efectivi ai persoanelor juridice, aparține exclusiv organului înregistrării de stat – I.P. Agenția Servicii Publice. Or, la pct. 6 art. 52 alin. (3) din proiectul de lege menționat, sintagma „Serviciul Fiscal de Stat” urmează a fi exclusă.</p> <p>De asemenea, în susținerea propunerii în cauză, remarcăm că prevederile propuse la alin. (4) și (5) ale art. 52 din proiectul de</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Luând în considerare că prin prevederile legale SFS menține Registrul conturilor de plăți și bancare ale persoanelor fizice și juridice și a beneficiarilor acestora, informarea SFS privind divergențele existente este obligatorie, în vederea asigurării unor informații corecte și actuale în Registrul respectiv. Procedura respectivă nu stabilește efectuarea unor controale, procese reglementate prin alte acte normative.</p> <p>Totodată, de menționat că, art. 52 alin. (4) și (5) transpun prevederile Recomandării FATF 24, cu modificările aprobate în 2022.</p>	
------	---	---	--

	lege menționat reglementează doar acțiunile ce intră în domeniul de competență al I.P. Agenția Servicii Publice.		
243.	<p>Guvernul RM</p> <p>La pct. 6, referitor la prevederile alin. (3)-(5) art. 5², referința la „Registrul de stat al persoanelor juridice” se va substitui cu referința la „Registrul de stat al unităților de drept”, deoarece registrul respectiv este a parte al Registrului de stat al unităților de drept și nu este instituit prin hotărâre a Guvernului în calitate de registru de stat separat.</p>	Se acceptă	
244.	<p>Asociația Businessului European</p> <p>La art. 5² alin. (3), nu este clară obligația de a informa Serviciul Fiscal de Stat în contextul depistării devierilor cu privire la informațiile declarate de către client și cele incluse în Registrul de stat al unităților de drept, inclusiv obligația de a cere rectificarea acestor date la ASP. Așadar, informarea SFS ar presupune declanșarea în mod automat a unor controale fiscale în privința declarantului ceea ce ar fi un exercițiu excesiv, inclusiv, nu este clare acțiunile SFS în situațiile în care clientul modifică datele privind beneficiarului efectiv către entitatea raportoare și nu la ASP, și viceversa. Dacă se urmărește scopul de a actualiza informațiile în registrele deținute de entitățile raportoare și cele de stat, atunci se necesită a fi pus în aplicare mecanismul prevăzut de Legea cu privire la schimbul de date și interoperabilitate, modificările</p>	<p>Comentariu</p> <p>Luând în considerare că prin proiectul de lege se stabilește că SFS menține Registrul conturilor de plăți și bancare ale persoanelor fizice și juridice și a beneficiarilor acestora, informarea SFS privind divergențele existente este obligatorie, în vederea asigurării unor informații corecte și actuale în Registrul respectiv. Procedura respectivă nu stabilește efectuarea unor controale, procese reglementate prin alte acte normative.</p>	

	de rigoare să aibă loc într-un regim automatizat.		
245.	<p>AMCHAM Art. 5² alin. (3) Se propune excluderea textului „În acest caz, entitatea raportoare solicită clientului actualizarea datelor privind beneficiarul efectiv la organul înregistrării de stat.”, ținând cont de faptul că obligația de a informa autoritățile competente despre existența neconcordanțelor constituie deja o sarcină pusă în seama entităților raportoare. Schimbul ulterior de informații ar putea fi realizat între autoritățile publice vizate. Totodată, menționăm despre caracterul neclar al obligației mai ales în ceea ce privește modalitatea de solicitare a actualizării datelor și probarea îndeplinirii măsurii.</p>	<p>Nu se acceptă În situația identificării divergenței de date, este necesar includerea unor prevederi privind acțiunile entității raportoare. Astfel, în acest caz, urmează să nu înceteze relația de afaceri pînă la momentul cînd clientul își corectează datele.</p>	
246.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 5² alin. (3) Interpretarea actuală evidențiază acțiunile Băncii în cazul unei discrepanțe în datele referitor la UBO (Ultimate Beneficiar Owner – Beneficiarul efectiv) pînă la etapa de raportare la SFS. Ținând cont de prevederile lit. a) - c) alin. (2) a articolului 5 (în partea identificării UBO) și alin. (3) a articolului 5 (motive de reziliere/refuz în stabilirea relațiilor de afaceri), nu este clar ce trebuie să facă entitatea de raportare în cazul în care: datele despre UBO diferă + clientul declară alt UB, dar refuză să înregistreze</p>	<p>Se acceptă prin expunerea în următoarea redacție a prevederii: ”(3) În cazul în care, în cadrul aplicării măsurilor de precauție privind clienții, entitățile raportoare, constată neconcordanță între informațiile disponibile în Registrul de stat al unităților de drept privind beneficiarul efectiv și informațiile prezentate de către client privind beneficiarul efectiv, informează în termen de 5 zile lucrătoare Serviciul Fiscal de Stat și Agenția Servicii Publice. În acest caz, entitățile raportoare sînt obligate să nu efectueze nicio activitate sau tranzacție, inclusiv printr-un cont de plăți, să nu stabilească nicio relație de afaceri ori să înceteze o relație de afaceri existentă și să solicite imediat clientului actualizarea datelor privind beneficiarul efectiv la organul înregistrării de stat.”</p>	

	<p>modificări la ASP + beneficiarul efectiv este identificat.</p> <p>Propunerea este de a include prevederi directe/clare referitor la acțiunile/măsurile necesare față de clienți a căror date cu privire la beneficiarul efectiv din sursele oficiale diferă de datele prezentate de către client.</p>		
247.	<p>Asociația Businessului European Articolul 5²</p> <p>Interpretarea actuală evidențiază acțiunile Băncii în cazul unei discrepanțe în datele referitor la UBO pînă la etapa de raportarea la SFS.</p> <p>Ținând cont de prevederile p. a)-c) alin. 2 a articolului 5 (în partea identificării UBO) și alin 3 a articolului 5 (motive de rezeliere/refuz în stabilirea relațiilor de afaceri), nu este clar ce trebuie să facă entitatea de raportare în cazul în care: datele despre UBO se diferă + clientul declara alt UB, dar refuză să înregistreze modificări în ASP + beneficiarul este identificat.</p> <p>Propunerea este de a include prevederile directe/clare referitor la acțiunile/măsurile necesare față de clienți a caror datele cu privire la beneficiar efectiv se diferă în surse oficiale și datele prezentate de către client.</p>	<p>Se acceptă prin introducerea unor prevederi care ”entitățile raportoare sînt obligate să nu efectueze nicio activitate sau tranzacție, inclusiv printr-un cont de plăți, să nu stabilească nicio relație de afaceri ori să înceteze o relație de afaceri existentă și să solicite imediat clientului actualizarea datelor privind beneficiarul efectiv la organul înregistrării de stat.”</p>	
248.	<p>Guvernul RM</p> <p>La pct. 7, referitor la completarea art. 6 alin. (1), se recomandă revizuirea conținutului normativ în vederea expunerii clare a acestuia, or, amendamentele propuse oferă norme de</p>	<p>Redacția existentă se consideră oportună cu utilizarea noțiunilor aferente legislației în domeniu.</p>	

	<p>drept un caracter ambiguu, contrar rigorilor art. 54 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, potrivit căruia conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație.</p>		
249.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 6 alin. (1) R. 1 – LC, 1.11 There are no provisions to ensure approval by senior management (with the exception of entities supervised by NCFM) for policies, controls and procedures on risk management/mitigation of FIs and DNFBPs.</p> <p>Proiectul propus (pct.6) nu conține modificări ale art. 6, în ceea ce ține de introducerea cerințelor de aprobare a politicilor, controalelor și procedurilor interne ale entităților raportoare, cu privire la managementul/gestionarea riscurilor în cadrul entităților raportoare (care reprezintă instituții financiare și DNFBPs), de către managementul superior (organele de conducere) a entității în cauză. Ținem să subliniem, că modificările propuse cu referire la obligația de aprobare a raportului de evaluare a riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului în domeniul propriu de activitate, de către persoana desemnată din cadrul entității raportoare, nu acoperă recomandarea R. 1 – LC, 1.11,</p>	<p>Se acceptă Art. 6 alin. (3) se expune în următoarea redacție ”Entitățile raportoare asigură implementarea abordării bazate pe risc prin aprobarea procedurii de identificare, evaluare, monitorizare, gestionare și diminuare a riscului de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, aprobată de către persoana de conducere responsabilă de asigurarea conformității politicilor și procedurilor cu cerințele legale privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului din cadrul entității raportoare”.</p>	

<p>întrucât recomandarea și modificările propuse se referă la chestiuni diferite. Astfel, modificările din proiect se referă la raportul de evaluare a riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului în domeniul propriu de activitate, care se solicită entității raportoare în temeiul art. 6, alin. 1 din Legea nr. 308/2017 și care este indispensabil stabilirii elementelor cheie în cadrul aplicării principiului abordării pe risc. Iar recomandarea Comitetului MONEYVAL - R. 1 – LC , 1.11, se referă la art. 6, alin. (3), art. 13, alin. (1) și (2) din Legea nr. 308/2017, și are în vedere cadrul normativ intern al entităților raportoare, care include politici, regulamente și proceduri menite să prescrie/stabilească obiectivele, principiile, regulile de gestionare, atribuțiile și responsabilitățile fiecărei subunități și/sau fiecărui funcționar al entității, în ceea ce ține de managementul/gestionarea riscurilor în cadrul entităților raportoare, identificate în rezultatul aprobării raportului de evaluare a riscurilor, avut în vedere în modificările propuse în alineatul întâi pct. 6 din proiect. Tot în acest context notăm că, având în vedere diversitatea entităților raportoare și diferențele majore de governanță/organizare și funcționare a acestora, dar și ținând cont de recomandarea Comitetului MONEYVAL - R. 1 – LC , 1.11, care se referă la „senior management”</p>		
---	--	--

	<p>1. Considerăm că, propunerea de a include o cerință unică/fixă cu privire la aprobarea raportului evaluare a riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului în domeniul propriu de activitate de către o singură persoană este inoportună, întrucât contravine principiilor celor mai bune practici de activitate ale anumitor entități raportoare (ex. bănci).</p> <p>2. Prin urmare, considerăm oportună revizuirea modificării propuse în pct. 6 din proiect și includerea modificărilor conform recomandării R. 1 – LC, 1.11 din raportul de evaluare al Comitetului MONEYVAL.</p>		
250.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 6 alin. (1) Se propune: Substituirea sintagmei ”persoana de conducere responsabilă” cu sintagma ”persoane cu funcții de conducere de rang superior desemnată responsabilă” Argumentare: Propunem de a utiliza aceeași sintagmă, care este definită prin lege, și anume: persoane cu funcții de conducere de rang superior</p>	<p>Nu se acceptă Entitățile raportoare, prin activitatea desfășurată, pot prezenta diferite caracteristici. Inclusiv cu referire la bănci, este necesar de desemnat o persoană cu funcții de conducere responsabilă de asigurarea implementării prevederilor respective.</p>	
251.	<p>Asociația Businessului European Articolul 6 Conform prevederilor Legii privind activitatea băncilor nr. 202 din 06.10.2017 și Regulamentului privind cadrul de administrare a activității băncilor nr. 322 din 20.12.2018 Organul executiv al băncii este responsabil pentru</p>	<p>Comentariu Art. 6 alin. (1) prevede obligația de aprobare a raportului de evaluare de către persoana cu funcții de conducere de rang superior desemnată responsabilă de asigurarea conformității politicilor și procedurilor cu cerințele legale privind prevenirea și combaterea spălării banilor și</p>	

	<p>aprobarea reglementari interne secundare (proceduri). Redactia propusa contravine cadrului legal actual.</p>	<p>finanțării terorismului din cadrul entității raportoare.</p>	
252.	<p>Ministerul Afacerilor Interne Art. 6 alin. (1) La pct. 6 la amendamentul cu privire la substituirea sintagmei „se aprobă” cu textul: „sunt consemnate într-un raport de evaluare, aprobat de către persoana de conducere responsabilă de asigurarea conformității politicilor și procedurilor cu cerințele legale privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului din cadrul entității raportoare”, menționăm că prin completarea propusă, s-a instituit atribuția „persoanei de conducere responsabilă de asigurarea conformității politicilor și procedurilor cu cerințele legale privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului din cadrul entității raportoare” să întocmească raportul privind evaluarea riscurilor. Însă, acțiunea de „actualizare periodică” a raportului nominalizat rămâne, în continuare, potrivit proiectului să fie competența „entității raportoare”. În această ordine de idei, este necesar de determinat clar care este competența „persoanei de conducere responsabilă” și a „entității raportoare” prin prisma amendamentelor propuse și conținutului normativ actual ce reglementează domeniul vizat.</p>	<p>Nu se acceptă Prin norma propusă se instituie obligației persoanei de conducere responsabilă de asigurarea conformității politicilor și procedurilor cu cerințele legale privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului din cadrul entității raportoare de a aproba raportul de evaluare respectiv. Corespunzător, persoana, fiind împuternicită în vederea asigurării respectării legislației în domeniu urmează să stabilească norme, reguli, procese etc. prin care să asigure efectuarea și actualizarea procesului de evaluare internă.</p>	
253.	<p>Asociația Băncilor din Moldova</p>	<p>Nu se acceptă</p>	

	<p>Art. 6 alin. (1) Nu este clar cum va fi posibil respectarea prevederilor alin. (1) art. 6 in cazul excluderii alin. (11).</p>	<p>Conform mecanismului de evaluare a riscurilor prevăzut de Directiva UE 2015/849, care stipulează efectuarea unei evaluări a riscurilor la nivel național de fiecare stat-membru, care identifică sectoarele sau domeniile cu risc mai scăzut sau mai ridicat de spălare a banilor și finanțare a terorismului, o utilizează în scopul îmbunătățirii regimului său de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, în special prin identificarea domeniilor în care entitățile raportoare trebuie să aplice măsuri sporite și, după caz, prin specificarea măsurilor care trebuie luate. Totodată, evaluarea menționată se pune de îndată la dispoziția entităților raportoare pentru facilitarea desfășurării propriilor evaluări ale riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului. Astfel, în cadrul evaluării naționale a riscurilor, organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare au efectuat o analiză și descriere sectorială a domeniilor sale de competență, a vulnerabilităților și factorilor de risc asociate fiecărui din aceste sectoare. Respectiv, o evaluare repetată a criteriilor și factorilor care generează riscuri reduse și sporite de spălare a banilor și finanțare a terorismului în activitatea entităților raportoare supravegheate nu face decât să contribuie la alocarea unor resurse suplimentare pentru o acțiune care se va finaliza cu aceleași concluzii care deja se regăsesc, la fiecare dintre sectoarele aferente domeniului de supraveghere în Raportul național de evaluare a riscurilor.</p>	
254.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 6 alin. (3) Conform prevederilor Legii privind activitatea băncilor nr. 202 din 06.10.2017 și Regulamentului privind cadrul de administrare a activității băncilor nr. 322</p>	<p>Nu se acceptă Stabilirea expresă a obligației de aprobare a procedurii de identificare, evaluare, monitorizare, gestionare și diminuare a riscului de spălare a banilor și de finanțare a terorismului nu contravine legislației în vigoare.</p>	

	<p>din 20.12.2018, Organul executiv al băncii este responsabil pentru aprobarea reglementarilor interne secundare (proceduri).</p> <p>Obiecție:</p> <p>Redactia propusa contravine cadrului legal actual.</p> <p>Se propune excluderea textului „.....aprobată de către persoana de conducere responsabilă de asigurarea conformității politicilor și procedurilor cu cerințele legale privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului din cadrul entității raportoare”.</p> <p>Argumentare:</p> <p>Legislația bancară conține reglementări care stabilesc competența organelor băncii privind aprobarea reglementărilor interne, inclusiv pe domeniul AML.</p>		
255.	<p>BC FINCOMBANK SA</p> <p>Alineatul 11 al art. 6 la moment prevede: ” Organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, în baza evaluării riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului la nivel național, elaborează și publică informații privind criteriile și factorii care generează riscuri reduse și sporite de spălare a banilor și de finanțare a terorismului în activitatea entităților raportoare supravegheate, precum și procedura de aplicare a măsurilor de precauție aferente, în funcție de riscurile identificate, care se revizuiesc periodic, dar cel puțin o dată pe an”</p>	<p>Se acceptă</p> <p>La articolul 6 alineatul (1) se exclude sintagma ”precum și de criteriile și factorii stabiliți de organele cu funcții de supraveghere”.</p>	

	<p>În baza acestui articol și datelor publicate de către autorități competente, entități raportoare execut obligatiile stipulate în alin. 1 art. 6:</p> <p>”(1) Entitățile raportoare sînt obligate să întreprindă acțiuni privind identificarea și evaluarea riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului în domeniul propriu de activitate, ținînd cont de evaluarea riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului la nivel național, precum și de criteriile și factorii stabiliți de organele cu funcții de supraveghere. Rezultatele evaluării în domeniul propriu de activitate a riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului se aprobă și se actualizează periodic de entitatea raportoare, iar la cerere se prezintă Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor sau organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare.”</p> <p>Nu este clar cum va fi posibil respectarea prevederilor alin 1 art 6 în cazul excluderii alin. 11.</p>		
256.	<p>Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC Art. 6 alin. (11) Considerăm oportun ca alineatul (11) să fie păstrat pentru ca entitățile raportoare să obțină acces permanent la criteriile și factorii ce generează riscuri de spălare a banilor și finanțare a terorismului.</p>	<p>Nu se acceptă Conform mecanismului de evaluare a riscurilor prevăzut de Directiva UE 2015/849, care stipulează efectuarea unei evaluări a riscurilor la nivel național de fiecare stat-membru, care identifică sectoarele sau domeniile cu risc mai scăzut sau mai ridicat de spălare a banilor și finanțare a terorismului, o utilizează în scopul îmbunătățirii regimului său de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, în special prin identificarea domeniilor în care entitățile raportoare trebuie să</p>	

		<p>aplice măsuri sporite și, după caz, prin specificarea măsurilor care trebuie luate. Totodată, evaluarea menționată se pune de îndată la dispoziția entităților raportoare pentru facilitarea desfășurării propriilor evaluări ale riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului. Astfel, în cadrul evaluării naționale a riscurilor, organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare au efectuat o analiză și descriere sectorială a domeniilor sale de competență, a vulnerabilităților și factorilor de risc asociate fiecărui din aceste sectoare. Respectiv, o evaluare repetată a criteriilor și factorilor care generează riscuri reduse și sporite de spălare a banilor și finanțare a terorismului în activitatea entităților raportoare supravegheate nu face decât să contribuie la alocarea unor resurse suplimentare pentru o acțiune care se va finaliza cu aceleași concluzii care deja se regăsesc, la fiecare dintre sectoarele aferente domeniului de supraveghere în Raportul național de evaluare a riscurilor.</p>	
257.	<p>Asociația Bancilor din Moldova Art. 6 alin. (11) Se propune: A menține alineatul (11) cu modificarea redacției după cum urmează: ”(11) Organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, în baza evaluării riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului la nivel național, elaborează și remit entităților supravegheate informații privind elementele specifice aferente măsurilor de precauție față de clienți ce urmează a fi aplicate în funcție de criteriile și factorii care prezintă riscuri sporite” Argumentare:</p>	<p>Nu se acceptă Conform mecanismului de evaluare a riscurilor prevăzut de Directiva UE 2015/849, care stipulează efectuarea unei evaluări a riscurilor la nivel național de fiecare stat-membru, care identifică sectoarele sau domeniile cu risc mai scăzut sau mai ridicat de spălare a banilor și finanțare a terorismului, o utilizează în scopul îmbunătățirii regimului său de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, în special prin identificarea domeniilor în care entitățile raportoare trebuie să aplice măsuri sporite și, după caz, prin specificarea măsurilor care trebuie luate. Totodată, evaluarea menționată se pune de îndată la dispoziția entităților raportoare pentru facilitarea desfășurării propriilor evaluări ale riscurilor de spălare a banilor și</p>	

	<p>In Evaluarea națională a riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului publicată în anul curent, la sectorul bancar este indicat printre alte lacune și ”Lipsa unor elemente aferente măsurilor de precauție față de clienți (vis-a-vis de trusturi, legalitatea împuternicirilor, identitate persoanelor care dețin funcție de management superior, verificarea informației despre clienți și beneficiarul efectiv din surse sigure și independente, identificarea beneficiarului efectiv, etc.);”</p> <p>Astfel, nu este clar raționamentul excluderii acestui alineat, cu referință la evaluarea națională a riscului de spălare a banilor și finanțare a terorismului. Se propune menținerea acestuia într-o redacție simplificată.</p>	<p>finanțare a terorismului. Astfel, în cadrul evaluării naționale a riscurilor, organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare au efectuat o analiză și descriere sectorială a domeniilor sale de competență, a vulnerabilităților și factorilor de risc asociate fiecărui din aceste sectoare. Respectiv, o evaluare repetată a criteriilor și factorilor care generează riscuri reduse și sporite de spălare a banilor și finanțare a terorismului în activitatea entităților raportoare supravegheate nu face decât să contribuie la alocarea unor resurse suplimentare pentru o acțiune care se va finaliza cu aceleași concluzii care deja se regăsesc, la fiecare dintre sectoarele aferente domeniului de supraveghere în Raportul național de evaluare a riscurilor.</p>	
258.	<p>Asociația Businessului European Art. 6 alin. (11) Nu este clar cum va fi posibil respectarea prevederilor alin 1 art 6 in cazul excluderii alin. 11.</p>	<p>Se acceptă prin modificarea alineatului (1) prin excluderea sintagmei ”, precum și de criteriile și factorii stabiliți de organele cu funcții de supraveghere”.</p>	
259.	<p>BC MAIB SA La art. 6 alin. (11) nu este clar motivul excluderii din art. 6 a alin. (11). Propunem menținerea în art.6 a alin. (11) în redacția actuală, deoarece prevede determinarea și publicarea criteriilor și factorilor care generează riscuri reduse și sporite de spălare a banilor, specifice pentru fiecare categorie de entități raportoare. Alin. (1) al art.6 din Legea nr.308/2017 prevede obligația entităților raportoare să țină cont, în cadrul evaluării riscurilor SBFT, de</p>	<p>Nu se acceptă Conform mecanismului de evaluare a riscurilor prevăzut de Directiva UE 2015/849, care stipulează efectuarea unei evaluări a riscurilor la nivel național de fiecare stat-membru, care identifică sectoarele sau domeniile cu risc mai scăzut sau mai ridicat de spălare a banilor și finanțare a terorismului, o utilizează în scopul îmbunătățirii regimului său de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, în special prin identificarea domeniilor în care entitățile raportoare trebuie să aplice măsuri sporite și, după caz, prin specificarea</p>	

	<p>criteriile și factorii stabiliți de organele cu funcții de supraveghere.</p>	<p>măsurilor care trebuie luate. Totodată, evaluarea menționată se pune de îndată la dispoziția entităților raportoare pentru facilitarea desfășurării propriilor evaluări ale riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului. Astfel, în cadrul evaluării naționale a riscurilor, organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare au efectuat o analiză și descriere sectorială a domeniilor sale de competență, a vulnerabilităților și factorilor de risc asociate fiecărui din aceste sectoare. Respectiv, o evaluare repetată a criteriilor și factorilor care generează riscuri reduse și sporite de spălare a banilor și finanțare a terorismului în activitatea entităților raportoare supravegheate nu face decât să contribuie la alocarea unor resurse suplimentare pentru o acțiune care se va finaliza cu aceleași concluzii care deja se regăsesc, la fiecare dintre sectoarele aferente domeniului de supraveghere în Raportul național de evaluare a riscurilor.</p>	
260.	<p>Asociația Contabililor și Auditorilor Profesioniști din Republica Moldova La art. 6 alin. (11) care se exclude, considerăm că obligația trebuie păstrată. Entitățile raportoare au nevoie de suport informațional și metodologic.</p>	<p>Nu se acceptă Conform mecanismului de evaluare a riscurilor prevăzut de Directiva UE 2015/849, care stipulează efectuarea unei evaluări a riscurilor la nivel național de fiecare stat-membru, care identifică sectoarele sau domeniile cu risc mai scăzut sau mai ridicat de spălare a banilor și finanțare a terorismului, o utilizează în scopul îmbunătățirii regimului său de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, în special prin identificarea domeniilor în care entitățile raportoare trebuie să aplice măsuri sporite și, după caz, prin specificarea măsurilor care trebuie luate. Totodată, evaluarea menționată se pune de îndată la dispoziția entităților raportoare pentru facilitarea desfășurării propriilor evaluări ale riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului. Astfel, în cadrul evaluării</p>	

		<p>naționale a riscurilor, organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare au efectuat o analiză și descriere sectorială a domeniilor sale de competență, a vulnerabilităților și factorilor de risc asociate fiecărui din aceste sectoare. Respectiv, o evaluare repetată a criteriilor și factorilor care generează riscuri reduse și sporite de spălare a banilor și finanțare a terorismului în activitatea entităților raportoare supravegheate nu face decât să contribuie la alocarea unor resurse suplimentare pentru o acțiune care se va finaliza cu aceleași concluzii care deja se regăsesc, la fiecare dintre sectoarele aferente domeniului de supraveghere în Raportul național de evaluare a riscurilor.</p>	
261.	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare La art. 7 alin. (2) lit. a), la final propunem completarea cu următoarea redacție ”cât mai curând posibil;”, în vederea păstrării consecutivității acțiunii.</p>	Se acceptă	
262.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 7 alin. (2) lit. a) R. 10.14 There is no specific requirement to complete verification as soon as reasonably practicable. Establishing the business relationship prior to verification is allowed even if it is not essential for an uninterrupted conduct of business. Proiectul propus (pct. 7) conține modificări care includ doar specificarea termenului „cât de curând posibil” („as soon as reasonably practicable”), dar nu și condiția „atunci când aceasta este necesar pentru a nu întrerupe practicile comerciale normale” („if it is not essential for an uninterrupted conduct of business”). Prin urmare,</p>	<p>Se acceptă Art. 7 alin. (2) lit. a) se expune în următoarea redacție: ”a) verificarea identității clientului și beneficiarului efectiv după stabilirea relației de afaceri se realizează cât mai curând posibil atunci când aceasta este necesar pentru a nu întrerupe practicile comerciale normale, iar riscurile de spălare a banilor și finanțare a terorismului sunt eficient gestionate;”</p>	

	considerăm oportună revizuirea modificării propuse în pct. 7 din proiect și includerea modificărilor conform recomandării R. 14 din raportul de evaluare al Comitetului MONEYVAL și art. 14, alin. (2) din Directiva 2015/849.		
263.	Banca Națională a Moldovei La Articolul 7 alin. (2) lit. a) – recomandăm revederea redacției normei, care poate fi interpretată în sensul verificării identității clientului/beneficiarului efectiv cât mai curând posibil (după stabilirea relației de afaceri) doar dacă această verificare este necesară pentru a nu întrerupe practicile comerciale normale.	Se acceptă prin preluarea textului din Directiva 2018/843.	
264.	BC MAIB SA la art. 7 alin. (2) lit. a) considerăm necesară concretizarea sintagmei „cât mai curând posibil”, pentru a exclude posibile interpretări. De exemplu, sintagma respectivă poate fi expusă într-o altă redacție: „cât mai curând posibil, dar nu mai târziu de o lună”.	Nu se acceptă Conform art. 14 din Directivei 2015/849 este stabilit ” Prin derogare de la alineatul (1), statele membre pot permite ca verificarea identității clientului și a beneficiarului real să se realizeze în timpul constituirii unei relații de afaceri, în cazul în care acest lucru este necesar pentru a nu întrerupe practicile comerciale normale și în cazul în care riscul de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului este redus. În astfel de situații, procedurile respective se realizează cât mai curând posibil după contactul inițial.”. Corespunzător, norma a fost completată conform Directivei.	
265.	Ministerul Finanțelor Art. 7 alin. (2) lit. a) La pct. 7, art. 7 alin. (2) lit.a) din proiect, la textul „se realizează cât mai curând posibil”, considerăm oportun de a fi concretizat termenul exact a verificării identității clientului și beneficiarului	Nu se acceptă Art. 14 din Directiva 2015/849 stabilește ”Prin derogare de la alineatul (1), statele membre pot permite ca verificarea identității clientului și a beneficiarului real să se realizeze în timpul constituirii unei relații de afaceri, în cazul în care acest lucru este necesar	

	efectiv după stabilirea relației de afaceri, întru stabilirea unei clarități în acest sens.	pentru a nu întrerupe practicile comerciale normale și în cazul în care riscul de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului este redus. În astfel de situații, procedurile respective se realizează cât mai curând posibil după contactul inițial.” Astfel, în vederea transpunerii Directivei menționate, nu poate fi stabilit careva termen.	
266.	<p>Asociația Businessului European Art. 7 alin. (3) lit. g) Respectiv toate polițele de asigurări care depășesc aceste valori se supun măsurilor sporite de precauție. In opinia noastră valorile de 20000 MDL si 50000 MDL trebuie actualizate pentru ca nu mai corespund contextului economic. Argumente: 1. Analiza din punct de vedere a creșterii preturilor de consum. 2. Analiza din punct de vedere a evoluției câștigului salarial.</p>	<p>Nu se acceptă Prevederea respectivă se referă la polițele de asigurări de viață. Astfel, argumentarea de modificare a limitelor în baza creșterii prețurilor și a salariilor nu este oportună, acest fapt nefiind subiectul proiectului de lege.</p>	
267.	<p>AMCHAM Art. 7 alin. (3) lit. g) din Lege reglementează pragurile financiare ale polițelor de asigurare de viață (anuală – 20000 lei/unică - 50000lei) drept factori care generează riscuri reduse de spălare a banilor și de finanțare a terorismului și care determină necesitatea aplicării măsurilor de precauție simplificată privind clienții. Pragurile respective au fost introduse în anul 2017, însă pe parcursul ultimilor 5 ani, parametrii și indicatorii economici au evaluat, fapt ce a determinat ca pragurile financiare să nu mai corespundă</p>	<p>Nu se acceptă Prevederea respectivă se referă la polițele de asigurări de viață. Astfel, argumentarea de modificare a limitelor în baza creșterii prețurilor și a salariilor nu este oportună, acest fapt nefiind subiectul proiectului de lege.</p>	

	<p>realităților economice, impunând companiile să depună un efort nejustificat în implementarea măsurilor de precauție. Un indicator relevant în acest sens îl reprezintă salariul mediu lunar pe economie, care a evoluat în această perioadă de la un nivel de 5 637 lei (trimestrul II 2017) la 10 376 lei (trimestrul II 2022)[1]. În contextul tendințelor inflaționiste - acest indicator va crește și mai mult în perioadă imediat următoare.</p> <p>În vederea reducerii efortului companiilor în procesul de acordare a polițelor de asigurare de viață (un sector al asigurărilor subdezvoltat), se propune ajustarea pragurilor financiare la evoluțiile economice (anuală – 50 000lei/unică – 150 000 lei) și expunerea art. 7 alin. (3) lit. g) în următoarea redacție: ”g) polițele de asigurare de viață includ prima anuală ce nu depășește valoarea de 50000 de lei sau prima unică ce nu depășește valoarea de 150000 de lei;”.</p>		
268.	<p>AMCHAM Art. 7 alin. (3) lit. g) din Lege reglementează pragurile financiare ale polițelor de asigurare de viață (anuală – 20000lei/unică – 50000 lei) drept factori care generează riscuri reduse de spălare a banilor și de finanțare a terorismului și care determină necesitatea aplicării măsurilor de precauție simplificată privind clienții. Pragurile respective au fost introduse în anul 2017, însă pe parcursul ultimilor 5 ani, parametrii și</p>	<p>Nu se acceptă Argumentarea de modificare a limitelor în baza proceselor inflaționiste nu este oportună, acest fapt nefiind subiectul proiectului de lege.</p>	

indicatorii economici au evaluat, fapt ce a determinat ca pragurile financiare să nu mai corespundă realităților economice, impunând companiile să depună un efort nejustificat în implementarea măsurilor de precauție. Un indicator relevant în acest sens îl reprezintă salariul mediu lunar pe economie, care a evoluat în această perioadă de la un nivel de 5 637 lei (trimestrul II 2017) la 10 376 lei (trimestrul II 2022). În contextul tendințelor inflaționiste -acest indicator va crește și mai mult în perioadă imediat următoare. În vederea reducerii efortului companiilor în procesul de acordare a polițelor de asigurare de viață (un sector al asigurărilor subdezvoltat), se propune ajustarea pragurilor financiare la evoluțiile economice (anuală –50 000lei/unică –150 000lei) și expunerea art. 7 alin. (3) lit. g) în următoarea redacție: ”g) polițele de asigurare de viață includ prima anuală ce nu depășește valoarea de 50000 de lei sau prima unică ce nu depășește valoarea de 150000 de lei;”. Respectiva propunere a fost respinsă la etapa consultărilor publice din motiv că aceasta contravine standardelor internaționale, fapt cu care nu suntem de acord, din următoarele considerente. Din perspectiva asociației, propunerea nu contravine standardelor internaționale, acestea lăsând la discreția statelor să determine acel nivel minim al primelor de asigurare care indică că tranzacția este cu

	<p>risc sporit și indicând doar exemple în acest sens. Extrase din Directiva AML și recomandările FATF:-(Directiva (UE) 2015/849, Anexa II): „Următoarele reprezintă o listă neexhaustivă a factorilor și tipurilor de dovezi cu privire la riscurile potențial reduse menționate la articolul 16:Factori de risc privind produsele, serviciile, tranzacțiile sau canalele de distribuție: a) polițe de asigurare de viață a căror primă este scăzută;”.- (Recomandările FATF, nota de interpretare la recomandarea nr. 10) „When assessing the money laundering and terrorist financing risks relating to types of customers, countries or geographic areas, and particular products, services, transactions or delivery channels, examples of potentially lower risk situationsinclude thefollowing:-Life insurance policies where the premium is low(e.g.an annual premium of less than USD/EUR 1,000 or a single premium of less than USD/EUR 2,500).</p>		
269.	<p>AMCHAM Art. 8 alin. (2) Menționăm că textul din alin. (2) al art. 8 („conform criteriilor și factorilor stabiliți de organele cu funcții de supraveghere” – în vigoare) ar putea să nu corespundă cu propunerea de excludere a alin. (11) al art. 6, deoarece anume acesta prevedea obligația de stabilirea a criteriilor și factorilor de risc. Referitor la completările propuse pentru art. 8, alin. (2), lit. (c), se propune</p>	<p>Se acceptă Se va exclude sintagma ”după caz” și substituirea termenului de ”patrimoniu” cu ”avere”.</p>	

	<p>regândirea oportunității utilizării următoarelor două termene: „după caz” și „patrimoniului” din următoarele considerente:</p> <p>- „Dupa caz” lasă loc de interpretări atât pentru entitățile raportoare, cât și pentru autoritățile cu funcții de supraveghere. În calitate de propunere alternativă, ar putea fi luată în considerare opțiunea reglementării exprese a respectivelor cazuri în actele normative subordonate legii.</p> <p>- În ceea ce privește utilizarea noțiunii de „patrimoniu”, menționăm că în Directiva (UE) 2015/849 se utilizează noțiunea de „wealth” (avere). Aceeași noțiune se utilizează și în Ghidul FATF aferent PEP, pct. 87. Astfel, în art.8, alin. (2) lit. (c), cuvintele ”a patrimoniului deținut de către client” ar putea fi substituite cu cuvintele „sursa averii clientului”.</p>		
270.	<p>Banca Națională a Moldovei</p> <p>La Articolul 8 alin. (2) lit. c) – sunt imprecise normele care obligă organele cu funcții de supraveghere și monitorizare a entităților raportoare (fără nici o referință la relația dintre acestea și entitățile din jurisdicțiile cu risc sporit desemnate/monitorizate de GAFI). La fel, nu este clară corelația dintre normele din literele c) și d), care par a se suprapune parțial cu referire la auditul extern.</p>	În lipsa unei argumentări sau propuneri de modificare, nu poate fi analizată obiecția.	
271.	<p>Asociația Băncilor din Moldova</p> <p>Art. 8 alin. (2) și (5)</p> <p>Se propune:</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>La pct. 1 urmează a fi ajustată prevederea conform art. 6 alin. (11).</p>	

<p>1) Revizuirea oportunității menținerii sintagmei ”conform criteriilor și factorilor stabiliți de organele cu funcții de supraveghere”, în dependență de modul de ajustare a art.6, alin.(11)</p> <p>2) Substituirea în art.8, alin. (2) și (5), lit.(c) sintagmei ”după caz” cu sintagma ”conform reglementărilor secundare”</p> <p>Substituirea în art.8, alin.(2) lit.(c) a sintagmei ”patrimoniului deținut de către client” cu sintagma ”sursa bunurilor clientului”</p> <p>Argumentare:</p> <p>Sintagma din alin.(2) al art.8 (”conform criteriilor și factorilor stabiliți de organele cu funcții de supraveghere”) nu corespunde cu propunerea de excludere a alin.11 de la art.6, deoarece anume acesta prevede obligația de stabilirea a acestor criterii și factori de risc și elementele de precauție specifice aplicate în funcție de aceste criterii.</p> <p>Referitor la completările propuse pentru art.8, alin.(2), lit.(c), se propune revizuirea oportunității utilizării a 2 termene: ”după caz” și ”patrimoniului” din următoarele considerente:</p> <p>☐ ”Dupa caz” lasă loc de interpretare atât pentru entitățile raportoare, cât și pentru autoritățile cu funcții de supraveghere, de aceea propunem o altă redacție (conform reglementărilor secundare);</p> <p>În Directiva (UE) 2015/849 se utilizează noțiunea de ”wealth” (avere), iar în versiunea tradusă în română este inclus</p>	<p>Se va exclude sintagma ”după caz” și substituirea termenului de ”patrimoniu” cu ”avere”.</p>	
---	---	--

	<p>termenul de ”patrimoniu”. Ținând cont de experiența și modul de aplicare în practică a măsurilor de precauție sporită, nu vedem fezabil aplicarea obligației de obținere a informației despre patrimoniul clientului (în special a obligațiilor acestuia, conform definiției din art. 453 al Codului Civil). În acest context, conducându-ne de detalierea noțiunii de ”wealth” în Ghidul FATF aferent PEP, se propune substituirea termenului ”patrimoniu” cu ”bunuri” (pct.87: The source of wealth refers to the origin of the PEP’s entire body of wealth (i.e., total assets).This information will usually give an indication as to the volume of wealth the customer would be expected to have, and a picture of how the PEP acquired such wealth. Although financial institutions and DNFBPs may not have specific information about assets not deposited or processed by them, it may be possible to gather general information from commercial databases or other open sources).</p>		
272.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 8 alin. (2) Cu privire la pct. 8, art. I din proiect aferent articolului 8 din Legea nr. 308/2017, semnalăm că nu este clar în ce cazuri are loc identificarea sursei patrimoniului clientului.</p>	<p>Nu se acceptă Se va exclude sintagma ”după caz” și substituirea termenului de ”patrimoniu” cu ”avere”.</p>	
273.	<p>Asociația Businessului European Art. 8 alin. (2) lit. a) În situațiile persoanelor juridice cu structură de proprietate foarte complexă</p>	<p>Se acceptă parțial prin excluderea cuvântului ”independente”. Directiva 2018/843 reiterează importanța identificării beneficiarului efectiv a entităților</p>	

	<p>este dificilă obținerea informațiilor menționate (genul de activitate, volumul activelor, cifra de afacere, etc.) de la beneficiarii efectivi. Propunem excluderea acestei modificări. Motivare: este imposibilă obținerea informației (genul de activitate, volumul activelor, cifra de afacere, etc.) de la beneficiarii efectivi, reieșind din faptul că acestea sunt persoane fizice și nu dețin astfel de informații, astfel această propunere legislativă este neaplicabilă.</p>	<p>juridice și stabilește obligații suplimentare în vederea asigurării faptului că entitățile corporative și alte entități juridice înregistrate pe teritoriul țării, entitățile raportoare și autoritățile publice obțin și dețin informații adecvate, corecte și actualizate cu privire la beneficiarul efectiv. Necesitatea de a deține informații corecte și actualizate cu privire la beneficiarul efecti este un factor-cheie în depistarea infractorilor care, altfel, și-ar putea ascunde identitatea în spatele unei entități juridice de orice tip. Dat fiind că sistemul financiar este interconectat la nivel global, fondurile pot fi ascunse și mutate în jurul lumii, iar persoanele care spală bani și cele care finanțează terorismul, precum și alți infractori utilizează din ce în ce mai mult această posibilitate.</p>	
274.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 8 alin. (2) R. 12 – PC, 12.1 c) FIs are not required to take reasonable measures to establish the source of wealth (origin of the entire body of wealth) of customers and their beneficial owners identified as PEPs. Deși proiectul inițiat (pct. 8) propune modificarea art. 8, alin. (2), lit. c) și alin. (5), lit. c) prin includerea obligației de a obține informație și de a stabili, după caz, sursa patrimoniului, considerăm că modificările respective nu vor înlătura pe deplin deficiențele specificate de Comitetul MONEYVAL în R. 12 – PC, 12.1 c). În acest mod, dar și considerând necesitatea armonizării termenilor utilizați în cadrul normativ autohton relevant („avere” vis-a-vis de „patrimoniu”), apreciem oportună</p>	<p>Se acceptă Se va exclude sintagma ”după caz” și substituirea termenului de ”patrimoniu” cu ”avere”.</p>	

	<p>revizuirea modificărilor propuse pentru asigurarea înlăturării deficiențelor menționate în R. 12 – PC, 12.1 c), inclusiv prin excluderea sintagmei „după caz” din modificările propuse pentru alin. (5), lit. c) din Legea 308/2017.</p>		
275.	<p>Asociația Bancilor din Moldova Art. 8 alin. (2) la litera a), după cuvintele ”despre client” se completează cu cuvintele ”și beneficiarul efectiv”; Se propune excluderea acestei modificări. Argumentare: În situațiile persoanelor juridice cu structură de proprietate foarte complexă este dificilă obținerea informațiilor menționate (genul de activitate, volumul activelor, cifra de afacere, etc.) de la beneficiarii efectivi, reieșind din faptul că acestea sunt persoane fizice și nu dețin astfel de informații. Astfel această propunere legislativă este neaplicabilă.</p>	<p>Nu se acceptă Directiva 2018/843 reiterează importanța identificării beneficiarului efectiv a entităților juridice și stabilește obligații suplimentare în vederea asigurării faptului că entitățile corporative și alte entități juridice înregistrate pe teritoriul țării, entitățile raportoare și autoritățile publice obțin și dețin informații adecvate, corecte și actualizate cu privire la beneficiarul efectiv. Necesitatea de a deține informații corecte și actualizate cu privire la beneficiarul efecti este un factor-cheie în depistarea infractorilor care, altfel, și-ar putea ascunde identitatea în spatele unei entități juridice de orice tip. Dat fiind că sistemul financiar este interconectat la nivel global, fondurile pot fi ascunse și mutate în jurul lumii, iar persoanele care spală bani și cele care finanțează terorismul, precum și alți infractori utilizează din ce în ce mai mult această posibilitate. Astfel, acest amendament a proiectului transpune prevederile Directivei 2018/843.</p>	
276.	<p>Asociația Businessului European Art. 8 alin. (2) lit. c) Ne exprimăm dezacordul cu sintagma propusă “după caz”, aceasta este interpretabilă. Norma juridică urmează să stabilească o conduită precisă și concretă</p>	<p>Se acceptă prin excluderea sintagmei ”după caz” și substituirea termenului de ”patrimoniu” cu ”avere”.</p>	
277.	<p>Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC Art. 8 alin. (2) lit. c)</p>	<p>Nu se acceptă Conform Directivei UE 2015/849 să adopte măsuri adecvate pentru a stabili sursa patrimoniului și sursa</p>	

	<p>Propunem excluderea sintagmei ”a beneficiarului efectiv” pe motiv că are un caracter excesiv și din punct de vedere practic obținerea informației privind sursa bunului beneficiarului efectiv va fi foarte complicat de realizat cu veridicitate, mai ales în cazurile când lanțul este de mai multe nivele și respectiv clientul nu are legătură directă cu beneficiarul efectiv final -persoană fizică. Cerința dată impune presiune excesivă asupra entității raportoare, care pe motivul imposibilității obținerii informației în cauză va fi nevoită să refuze relația de afaceri.</p>	<p>fondurilor implicate în relații de afaceri sau în tranzacții cu astfel de persoane. Corespunzător, în sensul prevederilor Legii nr. 308/2017, entitățile raportoare, urmare a unei evaluări, la stabilirea unor riscuri cu grad înalt vor aplica măsuri în vederea verificării sursei patrimoniului deținut.</p>	
278.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 8 alin. (2) la lit. c), la final se completează cu următorul text: “a beneficiarului efectiv, și după caz a patrimoniului deținut de către client” Ne exprimăm dezacordul cu sintagma propusă “după caz”, aceasta este interpretabilă Argumentare: Norma juridică urmează să stabilească o conduită precisă și concretă.</p>	<p>Se acceptă Se va exclude sintagma ”după caz” și substituirea termenului de ”patrimoniu” cu ”avere”.</p>	
279.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 8 alin. (2) lit. c) Se propune: - a introduce obținerea de către entitățile raportoare a informației privind patrimoniul deținut de client. Argumentare: Potrivit art.453 din Codul civil al RM, „Patrimoniul reprezintă totalitatea drepturilor și obligațiilor patrimoniale</p>	<p>Se acceptă parțial Cuvântul ”patrimoniu” a fost substituit cu cuvântul ”avere”.</p>	

	<p>(care pot fi evaluate în bani), privite ca o sumă de valori active și pasive legate între ele, aparținând unor persoane fizice și juridice determinate.”, or, în cadrul măsurilor de precauție sporită entitatea raportoare va trebui să obțină informația nu numai privind activele, dar și privind pasivele (datoriile) clientului și a beneficiarului efectiv.</p> <p>Propunem de exclus această obligație, sau de reformulat prin înlocuirea cuvântului „patrimoniului” cu cuvântul „bunurilor”.</p> <p>Potrivit Codului civil (art. 455) cuvântul "bun" include atât lucrurile cât și drepturile patrimoniale, fiind mai potrivit în cazul dat.</p>		
280.	<p>Asociația Contabililor și Auditorilor Profesioniști din Republica Moldova</p> <p>La art. 8 alin. (2) lit. c), un act normativ nu poate conține sintagme de tipul ”după caz”, care pot crea confuzii și abuzuri de diferit gen.</p>	Se acceptă prin excluderea sintagmei ”după caz”.	
281.	<p>AMCHAM</p> <p>Art. 8 alin. (3)</p> <p>Se propun următoarele:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Menținerea redacției actuale a art. 8 alin. (3) lit. (b); - Modificarea art. 8 alin. (3) lit. (c) și expunerea în următoarea redacție: „c) clienții care nu se prezintă personal la identificare, fiind reprezentați de persoane împuternicite” - Excluderea art. 8 alin. (3) lit. j). <p>Argumentare: Completarea propusă la art. 8 alin. (3) lit. (b) ar putea crea o confuzie</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>La moment, în redacția actuală este o normă imposibil de aplicat, din cauza inexistenței unei liste care ar include jurisdicții cu risc sporit de spălare de bani și finanțare a terorismului, care ar fi emis de către o organizație internațională. Organizațiile internaționale specializate, în baza evaluărilor efectuate și a monitorizărilor continue a sistemelor naționale privind gradul de conformitate cu standardele internaționale, fiind elaborate liste ”sure”, ”negre” de jurisdicții, fiind abordate diferite aspecte relevante pentru sistemul de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului. Corespunzător, entitățile raportoare în</p>	

<p>pentru destinatarii legii comparativ cu redacția actuală a acestei litere.</p> <p>Redacția propusă (aflate sub monitorizarea organizațiilor internaționale relevante) creează confuzie despre ce fel de monitorizare este vorba, ce anume presupune monitorizarea, care sunt organismele relevante, etc. Astfel, ar putea fi considerată opțiunea menținerii redacției actuale a prevederii respective sau expunerea normei într-o redacție mai explicită care să clarifice aspectele sus- invocate.</p> <p>De asemenea, în scopul aducerii normelor în concordanță cu modificările propuse prin intermediul proiectului de lege, considerăm necesar a modifica și prevederile lit. c) și lit. j) din alin. (3) al art. 8 din legea în vigoare, care constituie, în redacția actuală, factori generatori de riscuri sporite.</p> <p>În acest context, sintagma „nu se prezinta personal la identificare” (art. 8 alin. (3) lit. c) în redacția în vigoare) creează confuzie în contextul tendinței de digitalizare a procesului de identificare, și anume confuzie privind situațiile concrete care generează risc sporit (în mod implicit): clienții pentru care se efectuează identificarea prin intermediul unei persoane împuternicite sau clienții care se identifică prin mijloace electronice.</p> <p>Modificarea acestei norme ar fi necesară, altfel, entitatea raportoare va trebui să aplice, referitor la acești clienți, măsuri de precauție sporită, fapt care pare a fi în</p>	<p>cadrul aplicării măsurilor de precauție, urmează obligatoriu să ia în considerare jurisdicția clientului și verificarea ei conform listelor publicate de organizațiile internaționale relevante.</p>	
--	---	--

	<p>contradicție cu scopul modificărilor propuse la lit. a) alin. (2) art. 5, așa cum entitățile raportoare vor fi nevoite să nu opteze pentru identificarea la distanță, pentru a nu majora numărul clienților cu grad de risc sporit, care, implicit, necesită de la entități un efort suplimentar în vederea deservirii acestora.</p> <p>Menționăm că în timp cota acestor categorii de clienți va predomina în portofoliile entităților raportoare, în unele tipuri de entități raportoare deja fiind predominante. Astfel, se propune ajustarea redacției art. 8 alin. (3) lit. (c), astfel încât factorul de risc sporit să constituie, spre exemplu, clienții reprezentați de către persoane împuternicite și nu cei identificați la distanță prin instrumentele prevăzute de această lege.</p> <p>Excluderea din prevederile legale a criteriilor menționate supra, ca factori generatori de risc sporit, nu însemna că entitățile raportoare nu vor putea stabili, de sine stătător, criterii după care unii dintre clienții din categoria respectivă vor fi tratați totuși ca având un grad de risc sporit, doar că obligația de a identifica criteriile respective va rămânea pe răspunderea fiecărei entități raportoare, acestea având, și la ziua de azi, obligația legală de a stabili criterii în baza evaluării proprii, nu doar în baza celor expres stabilite de legislația aplicabilă (abordarea bazată pe risc).</p>		
282.	Uniunea Avocaților	Nu se acceptă	

	<p>Art. 8 alin. (3) lit. b) Cu referire la modificarea Legii nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, menționăm că, în contextul dispoziției lit. b) alin. (3) art. 8, care face referire la jurisdicțiile aflate sub monitorizarea organizațiilor internaționale relevante, se impune completarea alin. (6) art. 10 cu o dispoziție care să stabilească obligația SPCSB de a publica și actualiza lista jurisdicțiilor aflate sub monitorizarea organizațiilor internaționale relevante. În lipsa unei asemenea lista, norma nu satisface principiul previzibilității.</p>	<p>SPCSB nu emite astfel de liste. Corespunzător, urmează să fie consultate listele aprobate și publicate de către organizațiile internaționale specializate. Informația este cu acces public și gratuit.</p>	
283.	<p>Asociația Bancilor din Moldova Art. 8 la alin. (3) lit. b), textul „cu risc sporit de spălare a banilor și de finanțare a terorismului” se substituie cu textul “aflate sub monitorizarea organizațiilor internaționale relevante” Se propune fie nominalizarea organizațiilor internaționale relevante, fie nemodificarea normei actuale. Argumentare: Prevederea este neaplicabilă. Întru asigurarea faptului că legea modificată este clară și precisă pentru entitățile raportoare care urmează să o pună în aplicare, organizațiilor internaționale relevante, urmează a fi nominalizate.</p>	<p>Nu se acceptă La moment, în redacția actuală este o normă imposibil de aplicat, din cauza inexistenței unei liste care ar include jurisdicții cu risc sporit de spălare de bani și finanțare a terorismului, care ar fi emis de către o organizație internațională. Organizațiile internaționale specializate, în baza evaluărilor efectuate și a monitorizărilor continue a sistemelor naționale privind gradul de conformitate cu standardele internaționale, fiind elaborate liste ”sure”, ”negre” de jurisdicții, fiind abordate diferite aspecte relevante pentru sistemul de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului. Corespunzător, entitățile raportoare în cadrul aplicării măsurilor de precauție, urmează obligatoriu să ia în considerare jurisdicția clientului și verificarea ei conform listelor publicate de organizațiile internaționale relevante.</p>	
284.	<p>Asociația Bancilor din Moldova Art. 8 alin. (3)</p>	<p>Se acceptă parțial</p>	

Se propune:

1) Menținerea redacției actuale a art.8, alin.(3), lit.(b).

2) Modificarea art.8, alin.(3), lit.(c) și expunerea în următoarea redacție:

”c) clienții care nu se prezintă personal la identificare, fiind reprezentați de persoane împuternicite”

3) Excluderea lit. (j) sau modificarea acesteia și expunerea în următoarea redacție:

j) relațiile de afaceri sau tranzacțiile la distanță, stabilite într-un alt mod decât cel prevăzut la art. 5, alin.(2)

Argumentare:

Completarea propusă la art.8, alin.(3), lit.(b), creează confuzie comparativ cu redacția actuală a acestui punct. Actualmente entitățile raportoare utilizează liste ale organismelor internaționale care publică jurisdicțiile care prezintă riscuri de spălare a banilor și finanțare a terorismului. Redacția propusă (aflate sub monitorizarea organizațiilor internaționale relevante) creează confuzie despre ce fel de monitorizare este vorba, ce anume presupune monitorizare, care sunt organismele relevante etc. Astfel, propunem menținerea redacției actuale a prevederii respective sau expunerea într-o redacție mai explicită.

În scopul aducerii normelor Legii 308 în concordanță cu modificările propuse, considerăm necesar a modifica și prevederile lit. c) și lit. j) din alin. (3) al art. 8 din această lege, care constituie, în

<p>redacția actuală, factori generatori de riscuri sporite.</p> <p>În acest context, sintagma “nu se prezinta personal la identificare” creează confuzie în contextul tendinței de digitalizare a procesului de identificare, și anume confuzie privind situațiile concrete care generează risc sporit (în mod implicit): clienții pentru care se efectuează identificarea prin intermediul unei persoane împuternicite sau clienții care se identifică prin mijloace electronice. Modificarea acestei norme este strict necesară, altfel, entitatea raportoare va trebui să aplice, referitor la acești clienți, măsuri de precauție sporită, fapt care este în contradicție cu scopul modificărilor propuse la lit. a) alin. (2) art. 5., așa cum entitățile raportoare vor fi nevoite să nu opteze pentru identificarea la distanță, pentru a nu majora numărul clienților cu grad de risc sporit, care, implicit, necesită de la entități un efort suplimentar în vederea deservirii acestora. Menționăm că în timp cota acestor categorii de clienți va predomina în portofoliile entităților raportoare, în unele tipuri de entități raportoare deja fiind predominante. Astfel, se propune ajustarea redacției art.8, alin.(3), lit.(c), astfel, factorul de risc sporit să constituie clienții reprezentați de către persoane împuternicite și nu cei identificați la distanță prin instrumentele prevăzute de această lege.</p> <p>Excluderea din prevederile legale a criteriilor menționate supra, ca factori</p>		
--	--	--

	<p>generatori de risc sporit, nu însemna că entitățile raportoare nu vor putea stabili, de sine stătător, criteriile după care unii dintre clienții din categoria respectivă vor fi tratați totuși ca având un grad de risc sporit, doar că obligația de a identifica criteriile respective va rămâne pe răspunderea fiecărei entități raportoare, acestea având, și la ziua de azi, obligația legală de a stabili criteriile în baza evaluării proprii, nu doar în baza celor expres stabilite de legislația aplicabilă (abordarea bazată pe risc).</p>		
285.	<p>Asociația Bancilor din Moldova Art. 8 alin. (3) lit. b) Se propune: - cuvântul „relevante” să fie înlocuit cu sintagma „determinate conform art. 8² din prezenta Lege”. O astfel de concretizare va putea permite de a asigura aplicarea uniformă a legislației în domeniu.</p>	<p>Nu se acceptă Art. 8² se referă doar la Grupul de Acțiune Financiară Internațională. Astfel, substituirea respectivă va limita considerabil listele respective, creând situații de risc.</p>	
286.	<p>Asociația Businessului European Art. 8 alin. (3) lit. b) Prevederea este neaplicabilă. Întru asigurarea faptului că legea modificată este clară și precisă pentru entitățile raportoare care urmează să o pună în aplicare, propunem denumirea organizațiilor internaționale relevante, or nemonificarea normei actuale.</p>	<p>Nu se acceptă La moment, în redacția actuală, este o normă imposibil de aplicat, din cauza inexistenței unei liste care ar include jurisdicții cu risc sporit de spălare de bani și finanțare a terorismului, care ar fi emis de către o organizație internațională. Organizațiile internaționale specializate, în baza evaluărilor efectuate și a monitorizărilor continue a sistemelor naționale privind gradul de conformitate cu standardele internaționale, fiind elaborate liste ”sure”, ”negre” de jurisdicții, fiind abordate diferite aspecte relevante pentru sistemul de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului. Corespunzător, entitățile raportoare în</p>	

		<p>cadrul aplicării măsurilor de precauție, urmează obligatoriu să ia în considerare jurisdicția clientului și verificarea ei conform listelor publicate de organizațiile internaționale relevante.</p>	
287.	<p>BC MAIB SA La art. 8 alin. (3) lit. b), în redacție nouă, considerăm necesară concretizarea sintagmei „organizații internaționale relevante”. Concretizarea poate fi făcută prin completarea textului normei cu sintagma „, conform actelor normative ale Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor”. O astfel de concretizare va putea permite de a asigura aplicarea uniformă a legislației în domeniu.</p>	<p>Nu se acceptă La moment, în redacția actuală este o normă imposibil de aplicat, din cauza inexistenței unei liste care ar include jurisdicții cu risc sporit de spălare de bani și finanțare a terorismului, care ar fi emis de către o organizație internațională. Organizațiile internaționale specializate, în baza evaluărilor efectuate și a monitorizărilor continue a sistemelor naționale privind gradul de conformitate cu standardele internaționale, fiind elaborate liste ”sure”, ”negre” de jurisdicții, fiind abordate diferite aspecte relevante pentru sistemul de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului. Corespunzător, entitățile raportoare în cadrul aplicării măsurilor de precauție, urmează obligatoriu să ia în considerare jurisdicția clientului și verificarea ei conform listelor publicate de organizațiile internaționale relevante.</p>	
288.	<p>Uniunea Avocaților În contextul dispoziției lit. b) alin. (3) art. 8 propunem completarea alin. (6) art. 10 cu o dispoziție care să stabilească obligația SPCSB de a publica și actualiza lista jurisdicțiilor aflate sub monitorizarea organizațiilor internaționale relevante. În același context, propunem completarea alin. (3), după litera p) cu o nouă literă care să se refere la țările și teritoriile (formațiunile de tip statal) de destinație, proveniență, care sunt recunoscute drept regimuri teroriste sau care finanțează regimurile teroriste.</p>	<p>Nu se acceptă La moment, în redacția actuală este o normă imposibil de aplicat, din cauza inexistenței unei liste care ar include jurisdicții cu risc sporit de spălare de bani și finanțare a terorismului, care ar fi emis de către o organizație internațională. Organizațiile internaționale specializate, în baza evaluărilor efectuate și a monitorizărilor continue a sistemelor naționale privind gradul de conformitate cu standardele internaționale, fiind elaborate liste ”sure”, ”negre” de jurisdicții, fiind abordate diferite aspecte relevante pentru sistemul de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului. Corespunzător, entitățile raportoare în</p>	

		<p>cadrul aplicării măsurilor de precauție, urmează obligatoriu să ia în considerare jurisdicția clientului și verificarea ei conform listelor publicate de organizațiile internaționale relevante.</p>	
289.	<p>AMCHAM Se propun următoarele: -Modificarea art. 8 alin. (3) lit. (c) și expunerea în următoarea redacție: „c) clienții care nu se prezintă personal la identificare, fiind reprezentați de persoane împuternicite”- Excluderea art. 8 alin. (3) lit. j). Argumentare: În scopul aducerii normelor în concordanță cu modificările propuse prin intermediul proiectului de lege, considerăm necesar a modifica și prevederile lit. c) și lit. j) din alin. (3) al art. 8 din legea în vigoare, care constituie, în redacția actuală, factori generatori de riscuri sporite. În acest context, sintagma „nu se prezintă personal la identificare” (art. 8 alin. (3) lit. c) în redacția în vigoare) creează confuzie în contextul tendinței de digitalizare a procesului de identificare, și anume confuzie privind situațiile concrete care generează risc sporit (în mod implicit): clienții pentru care se efectuează identificarea prin intermediul unei persoane împuternicite sau clienții care se identifică prin mijloace electronice. Modificarea acestei norme ar fi necesară, altfel, entitatea raportoare va trebui să aplice, referitor la acești clienți, măsuri de precauție sporită, fapt care pare a fi în contradicție cu scopul modificărilor propuse la lit. a) alin. (2) art. 5, așa cum entitățile raportoare vor fi nevoite să nu</p>	<p>Se acceptă, prin introducerea unei excepții pentru clienții identificați la distanță: litera c) se completează la final cu următorul text: ”cu excepția clienților identificați prin aplicarea mijloacelor electronice”</p>	

	<p>opteze pentru identificarea la distanță, pentru a nu majora numărul clienților cu grad de risc sporit, care, implicit, necesită de la entități un efort suplimentar în vederea deservirii acestora. Menționăm că în timp cota acestor categorii de clienți va predomina în portofoliile entităților raportoare, în unele tipuri de entități raportoare deja fiind predominante. Astfel, se propune ajustarea redacției art. 8 alin. (3) lit. (c), astfel încât factorul de risc sporit să constituie, spre exemplu, clienții reprezentați de către persoane împuternicite și nu cei identificați la distanță prin instrumentele prevăzute de această lege. Excluderea din prevederile legale a criteriilor menționate supra, ca factori generatori de risc sporit, nu însemna că entitățile raportoare nu vor putea stabili, de sine stătător, criterii după care unii dintre clienții din categoria respectivă vor fi tratați totuși ca având un grad de risc sporit, doar că obligația de a identifica criteriile respective va rămânea pe răspunderea fiecărei entități raportoare, acestea având, și la ziua de azi, obligația legală de a stabili criterii în baza evaluării proprii, nu doar în baza celor expres stabilite de legislația aplicabilă (abordarea bazată pe risc).</p>		
290.	<p>Banca Națională a Moldovei La art. 8 alin. (3) lit. q) va avea următoarea redacție: „q) clienții și tranzacțiile efectuate în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale autorizați în alte state;”, iar alin. (3) se completează</p>	Se acceptă	

	cu o lit. nouă: ”r) alți factori identificați în cadrul evaluării.”		
291.	Banca Națională a Moldovei Adițional, considerăm oportună și necesară modificarea art. 8 alin. (4) din Legea nr. 308/2017, prin includerea după cuvântul ”băncile” a textului ”societățile de plată, societățile emitente de monedă electronică și furnizorii de servicii poștale care activează în conformitate cu Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică;” sau pe scurt ”entitățile raportoare specificate la art. 4 alin. (1) lit. i)”.	Se acceptă	
292.	Banca Națională a Moldovei La art. 8, alin. (4), sintagma ”În relațiile bancare transfrontaliere” urmează a fi substituită prin sintagma ”În relațiile transfrontaliere de corespondență”.	Se acceptă	
293.	Asociația Bancilor din Moldova Art. 8 alin. (5) lit. c) Se propune: - înlocuirea cuvântului „patrimoniului” cu cuvântul „bunuri”.	Se acceptă parțial Se va sunstitui cu cuvântul ”patrimoniu” cu ”avere”.	
294.	Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC Art. 8 alin. (5) lit. c - solicitam excluderea obligatiei de stabilire pe lângă sursa bunului tranzactionat, suplimentar a sursei proprietatii clientului. Propunem excluderea sintagmei date, pe motiv că este incert faptul în ce cazuri va fi necesară stabilirea sursei patrimoniului. De asemenea, este important de cunoscut sursa bunurilor implicate în relația de afaceri cu care interacționează entitatea	Nu se acceptă Conform Directivei UE 2015/849 să adopte măsuri adecvate pentru a stabili sursa patrimoniului și sursa fondurilor implicate în relații de afaceri sau în tranzacții cu astfel de persoane. Corespunzător, în sensul prevederilor Legii nr. 308/2017, entitățile raportoare, urmare a unei evaluări, la stabilirea unor riscuri cu grad înalt vor aplica măsuri în vederea verificării sursei patrimoniului deținut.	

	raportoare, dar nu sursa patrimoniului cu care nu se interacționează.		
295.	<p>Asociația Businessului European Art. 8 alin. (5) lit. c) Propunerea este interpretabilă. Propunem revizuirea sau excluderea acesteia, atragem atenția asupra faptului că sintagma legislativă “după caz” induce în eroare, iar entitățile raportoare ar întâlni impedimente la aplicarea legislației.</p>	Se acceptă prin excluderea cuvântului ”după caz”.	
296.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Articolul 8 la alin. (5) litera c) la final se completează cu textul “și, după caz, a patrimoniului” Propunem revizuirea sau excluderea completării propuse. Argumentare: Propunerea este interpretabilă. Sintagma legislativă “după caz” induce în eroare, iar entitățile raportoare ar întâlni impedimente la aplicarea legislației.</p>	Se acceptă prin excluderea cuvântului ”după caz”.	
297.	<p>Banca Națională a Moldovei La art. 8 după alin. (5) se introduce un alineat nou în următoarea redacție: „5¹) În tranzacțiile sau în relația de afaceri cu clienții rezidenți care efectuează tranzacții în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale autorizați în alte state, entitățile raportoare, suplimentar la măsurile de precauție prevăzute la art. 5, aplică măsurile de precauție sporită prevăzute de prezentul articol, inclusiv următoarele măsuri: a) deschiderea conturilor speciale clienților care efectuează tranzacții în/din</p>	Se acceptă	

	<p>adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale autorizați în alte state;</p> <p>b) implementarea soluțiilor IT specializate în scopul monitorizării sporite a tranzacțiilor efectuate cu prestatorii de servicii privind activele virtuale de către clienții rezidenți, inclusiv pentru stabilirea sursei bunurilor implicate și asigurarea trasabilității tranzacțiilor.”.</p>		
298.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Articolul 8, la alineatul (7) se completează cu litera c) cu următorul conținut: “c) raportează Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor tranzacția de plată a veniturilor corespunzătoare poliței de asigurare” Este oportună concretizarea, căror entități raportoare le este aplicabilă norma</p>	<p>Nu se acceptă Art. 8 alin. (7) se referă integral la măsurile întreprinse cu referire la polițe de asigurări de viață. Corespunzător, entitățile raportoare care desfășoară activități în acest domeniu sunt obligate să aplice aceste măsuri.</p>	
299.	<p>Asociația Businessului European Art. 8 alin. (7) li. c) Este oportună concretizarea, căror entități raportoare le este aplicabilă norma</p>	<p>Nu se acceptă Entitățile raportoare care desfășoară activități de asigurări de viață urmează să aplice prevederile respective.</p>	
300.	<p>Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC Art. 8¹ De menționat faptul ca identificarea persoanelor expuse politic este un pas indispensabil pentru procesul de Cunoaștere a clientului (KYC). În prezent, nu există un mecanism sigur și eficient pentru a cunoaște ferm dacă clientul este PEP la inițierea relațiilor, sau devine PEP pe parcursul relației de afaceri. Acest lucru poate fi implementat prin</p>	<p>Nu se acceptă Conform legislației în vigoare, ASP nu deține astfel de competențe și, totodată, nu dispune de instrumentele necesare efectuării acestei analize. Aplicarea măsurilor de cunoaștere a clientului este obligația entității raportoare. Astfel, entitățile raportoare trebuie să dispună de sisteme adecvate de gestionare a riscurilor pentru a stabili dacă un client sau beneficiarul efectiv al unui client este o persoană expusă politic. De notat că, conform Directivei 2018/843 sunt stabilite următoarele prevederi ”În vederea</p>	

	<p>crearea unei baze (registru) de date publice cu lista funcțiilor PEP, dar și numele, prenumele persoanelor care dețin aceasta funcție în prezent. Totodată actualizarea registrului frecvent pentru includerea informației despre persoanele care au fost PEP în ultimele 12 luni. O soluție alternativă ar fi includerea în bazele de date ale Agenției Servicii Publice a unui "flag" pentru persoanele expuse politic (PEP), care ar fi atribuit la nivel de IDNP și ar rezolva situațiile când un client are același nume ca și un PEP.</p>	<p>identificării persoanelor expuse politic, ar trebui emise liste ce indică funcțiile specifice care, în conformitate cu actele cu putere de lege și actele administrative interne, sunt considerate funcții publice importante."</p>	
301.	<p>Asociația Businessului European Implementarea unui registru la nivel național pentru entitățile raportoare pentru identificarea și verificarea persoanelor expuse politic (PEP) Articolul 8¹ al Legii 308/2017 va fi completat cu: (1) Persoană expusă politic este persoana fizică care exercită sau au exercitat funcții publice importante, atât la nivel național, cât și internațional. (2) Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor elaborează și publică lista funcțiilor (inclusiv numele și prenumele persoanelor ce ocupă aceste funcții) care determină calitatea de persoană expusă politic la nivel național în conformitate cu prevederile prezentei legi. De menționat faptul ca identificarea persoanelor expuse politic este un pas indispensabil pentru procesul de Cunoaștere a clientului (KYC).</p>	<p>Nu se acceptă Conform legislației în vigoare, ASP nu deține astfel de competențe și, totodată, nu dispune de instrumentele necesare efectuării acestei analize. Aplicarea măsurilor de cunoaștere a clientului este obligația entității raportoare. Astfel, entitățile raportoare trebuie să dispună de sisteme adecvate de gestionare a riscurilor pentru a stabili dacă un client sau beneficiarul efectiv al unui client este o persoană expusă politic. De notat că, conform Directivei 2018/843 sunt stabilite următoarele prevederi "În vederea identificării persoanelor expuse politic, ar trebui emise liste ce indică funcțiile specifice care, în conformitate cu actele cu putere de lege și actele administrative interne, sunt considerate funcții publice importante."</p>	

	<p>În prezent, nu există un mecanism sigur și eficient pentru a cunoaște ferm dacă clientul este PEP la inițierea relațiilor, sau devine PEP pe parcursul relației de afaceri.</p> <p>Acest lucru poate fi implementat prin crearea unei baze (registru) de date publice cu lista funcțiilor PEP, dar și numele, prenumele persoanelor care dețin aceasta funcție în prezent. Totodată actualizarea registrului frecvent pentru includerea informației despre persoanele care au fost PEP în ultimele 12 luni.</p> <p>O soluție alternativă ar fi includerea în bazele de date ale Agenției Servicii Publice a unui "flag" pentru persoanele expuse politic (PEP), care ar fi atribuit la nivel de IDNP și ar rezolva situațiile când un client are același nume ca și un PEP.</p>		
302.	<p>Guvernul RM</p> <p>La pct. 10:</p> <p>Cu referire la art. 8¹ alin. (1) și (2) „Persoane expuse politic”, atragem atenția că la pct. 9 din Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei, definiția „persoană expusă politic” diferă de cea propusă în proiect, concomitent fiind indicate lista funcțiilor</p>	<p>Se acceptă prin expunerea în următoarea redacție a art. 81:</p> <p>”Articolul 8¹. Persoanele expuse politic</p> <p>(1) Persoană expusă politic este persoana fizică care exercită sau a exercitat funcții publice importante, și include:</p> <p>(a) șefi de stat, șefi de guvern, miniștri și miniștri adjuncți sau secretari de stat;</p> <p>(b) membri ai parlamentului sau ai unor organe legislative similare;</p> <p>(c) membri ai organelor de conducere ale partidelor politice;</p> <p>(d) membri ai curților supreme, ai curților constituționale sau ai altor instanțe judecătorești de nivel înalt ale căror hotărâri nu fac obiectul altor căi de atac decât în circumstanțe excepționale;</p>	

<p>expuse politic și excepțiile, iar stabilirea acestor funcții de către Guvern poate crea dificultăți.</p>		<p>(e) membri ai curților de conturi sau ai consiliilor băncilor centrale;</p> <p>(f) ambasadori, însărcinați cu afaceri și ofițeri superiori în forțele armate;</p> <p>(g) membri ai organelor de administrare, de conducere sau de supraveghere ale întreprinderilor publice;</p> <p>(h) directori, directori adjuncți și membri ai consiliului de administrație sau membri cu funcții echivalente în cadrul unei organizații internaționale.</p> <p>(2) Lista funcțiilor publice importante prevăzute în legislația națională care determină calitatea de persoană expusă politic se elaborează și se publică de către Serviciu pe pagina web oficială.</p> <p>(3) Membri ai familiei persoanei expuse politic sunt:</p> <p>(a) soțul/soția unei persoane expuse politic sau o persoană aflată în relații asemănătoare aceloră dintre soți cu persoana expusă politic;</p> <p>(b) copiii și soții/soțiile lor sau cu care copiii se afla în relații asemănătoare acelorădintre soți;</p> <p>(c) părinții unei persoane expuse politic;</p> <p>(5) Persoane cunoscute ca fiind asociați apropiați, ai persoanelor expuse politic sunt:</p> <p>(a) persoanele fizice cunoscute ca fiind beneficiarii efectivi, împreună cu o persoană expusă politic, ai unei persoane juridice sau ai unei construcții juridice sau ca avînd orice altă relație strînsă de afaceri cu o astfel de persoană;</p> <p>(b) persoanele fizice care sunt singurii beneficiari efectivi ai unei entități juridice sau ai unei construcții juridice cunoscute ca fiind înființate în beneficiul de facto al unei persoane expuse politic.</p> <p>(6) Organizațiile internaționale acreditate pe teritoriul Republicii Moldova întocmesc lista cu</p>	
---	--	--	--

		<p>funcțiile publice importante, în sensul alin. (1) lit. h), pe care o transmit Serviciului. Serviciul actualizează această listă pe baza datelor și informațiilor comunicate de organizațiile internaționale acreditate pe teritoriul Republicii Moldova, transmise nu mai târziu de 5 zile de la data intervenirii de modificări.</p> <p>(7) Pentru o perioadă de 12 luni de la încetarea exercitării funcției publice importante la nivel național sau internațional, entitățile raportoare vor lua în continuare în considerare riscul pe care persoana expusă politic îl prezintă. După expirarea acestei perioade, în baza unei evaluări a riscului, entitățile raportoare pot decide dacă persoana respectivă mai prezintă sau nu mai prezintă un risc specific persoanelor expuse politic. ”</p>	
303.	<p>Guvernul RM</p> <p>De asemenea, la pct. 10 propunem stabilirea unor criterii clare și previzibile care vor permite fără echivoc de a stabili „persoana expusă politic” în sensul prezentei norme juridice, or, formula „persoană fizică care exercită sau a exercitat funcții publice importante, atât la nivel național, cât și internațional”, este prea generică și contravine principiului securității raporturilor juridice în componenta sa referitoare la claritatea și la previzibilitatea actelor normative, ținând cont de prevederile art. 23 alin. (2) din Constituție, care stabilește obligația statului de a asigura dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle sale.</p>	<p>Se acceptă parțial prin expunerea în următoarea redacție a prevederilor aferente persoanelor expuse politic:</p> <p>Art. 8¹. Persoanele expuse politic</p> <p>(1) Persoană expusă politic este persoana fizică care exercită sau a exercitat funcții publice importante:</p> <p>(a) șefi de stat, șefi de guvern, miniștri și miniștri adjuncți sau secretari de stat;</p> <p>(b) membri ai parlamentului sau ai unor organe legislative similare;</p> <p>(c) membri ai organelor de conducere ale partidelor politice;</p> <p>(d) membri ai curților supreme, ai curților constituționale sau ai altor instanțe judecătorești de nivel înalt ale căror hotărâri nu fac obiectul altor căi de atac decât în circumstanțe excepționale;</p> <p>(e) membri ai curților de conturi sau ai consiliilor băncilor centrale;</p> <p>(f) ambasadori, însărcinați cu afaceri și ofițeri superiori în forțele armate;</p>	

		<p>(g) membri ai organelor de administrare, de conducere sau de supraveghere ale întreprinderilor publice;</p> <p>(h) directori, directori adjuncți și membri ai consiliului de administrație sau membri cu funcții echivalente în cadrul unei organizații internaționale.</p> <p>(2) Lista funcțiilor publice importante prevazute în legislația națională care determină calitatea de persoană expusă politic se elaborează și se publică de către Serviciu pe pagina web oficială.</p>	
304.	<p>Centrul Național Anticorupție Art. I pct. 10</p> <p>Obiecții: Prevederile proiectului citate supra, stabilesc atribuții extensive de reglementare în sarcina executivului, or domeniul de intervenție normativă precis, coincide cu domeniul de intervenție al legiuitorului. În context, se accentuează faptul că executivul are sarcina de a adopta acte normative întru executarea legii, și nu de completare a ei sau de instituire a unor norme primare contradictorii scopului, principiilor și dispozițiilor acestuia. Se remarcă faptul că acquisul comunitar de referință, dispune de stabilitatea și predictibilitatea necesară a normelor juridice de a reglementa raporturile sociale vizate, delimitând exhaustiv categoriile de subiecți considerați ca fiind persoane expuse politic (art.3 pct.9 Directiva (UE) 2015/849 din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a</p>	<p>Se acceptă parțial prin introducerea listei funcțiilor, prin transpunerea lor din Directiva 2018/843:</p> <p>(1) Persoană expusă politic este persoana fizică care exercită sau a exercitat funcții publice importante, și include:</p> <p>(a) șefi de stat, șefi de guvern, miniștri și miniștri adjuncți sau secretari de stat;</p> <p>(b) membri ai parlamentului sau ai unor organe legislative similare;</p> <p>(c) membri ai organelor de conducere ale partidelor politice;</p> <p>(d) membri ai curților supreme, ai curților constituționale sau ai altor instanțe judecătorești de nivel înalt ale căror hotărâri nu fac obiectul altor căi de atac decât în circumstanțe excepționale;</p> <p>(e) membri ai curților de conturi sau ai consiliilor băncilor centrale;</p> <p>(f) ambasadori, însărcinați cu afaceri și ofițeri superiori în forțele armate;</p> <p>(g) membri ai organelor de administrare, de conducere sau de supraveghere ale întreprinderilor publice;</p> <p>(h) directori, directori adjuncți și membri ai consiliului de administrație sau membri cu funcții</p>	

<p>Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei), după cum urmează: Articolul 39.</p> <p>„persoană expusă politic” înseamnă o persoană fizică căreia i se încredințează sau i s-au încredințat funcții publice importante și include:</p> <ul style="list-style-type: none">(a) șefi de stat, șefi de guvern, miniștri și miniștri adjuncți sau secretari de stat;(b) membri ai parlamentului sau ai unor organe legislative similare;(c) membri ai organelor de conducere ale partidelor politice;(d) membri ai curților supreme, ai curților constituționale sau ai altor instanțe judecătorești de nivel înalt ale căror hotărâri nu fac obiectul altor căi de atac decât în circumstanțe excepționale;(e) membri ai curților de conturi sau ai consiliilor băncilor centrale;(f) ambasadori, însărcinați cu afaceri și ofițeri superiori în forțele armate;(g) membri ai organelor de administrare, de conducere sau de supraveghere ale întreprinderilor publice;(h) directori, directori adjuncți și membri ai consiliului de administrație sau membri cu funcții echivalente în cadrul unei organizații internaționale. Nicio funcție publică menționată la literele (a)-(h) nu include persoane care ocupă funcții de rang mijlociu sau inferior; În context, apărând prin prisma practicii de	echivalente în cadrul unei organizații internaționale.	
--	--	--

	<p>reglementare a categoriilor de subiecți considerați ca fiind persoane expusă politic (citate supra), se remarcă faptul că stabilirea prerogativei Guvernului în acest sens, poate constitui un factor de risc, instituind posibilitatea stabilirii regulilor convenabile de însăși autoritatea responsabilă de executarea legii (respectarea exigențelor privind expunerea politică).</p> <p>Recomandări: Reglementarea exhaustivă a categoriilor de persoane expuse politic în cuprinsul proiectului în detrimentul delegării Executivului atribuției de reglementare a acestora.</p>		
305.	<p>Asociația Bancilor din Moldova Art. 8¹ alin. (2) Se propune: - A exclude sintagma „la nivel național” sau a o substitui cu sintagma „la nivel național sau internațional”.</p> <p>Argumentare: Această concretizare va putea permite de a asigura aplicarea uniformă a legislației de către entitățile raportoare, în determinarea calității de persoană expusă politic la nivel internațional.</p>	Se acceptă	
306.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 8¹ R. 12 – PC, 12.3 The definition of close associates is too limited to cover family members of close associates of all types of PEP. Observăm că, definirea noțiunilor de „membri ai familiei persoanelor expuse politic” și „persoane cunoscute ca asociați apropiați ai persoanelor expuse</p>	<p>Se acceptă parțial prin expunerea în următoarea redacție: ”(1) Persoană expusă politic este persoana fizică care exercită sau a exercitat funcții publice importante, și include: a) șefi de stat, șefi de guvern, miniștri și miniștri adjuncți sau secretari de stat; b) membri ai parlamentului sau ai unor organe legislative similare;</p>	

	<p>politic” corespunde întocmai definițiilor expuse în Directiva 2015/849. Totuși, având în vedere deficiența consemnată de către Comitetul MONEYVAL în raportul de evaluare a nivelului de conformitate a sistemului autohton de p.c.s.b.f.t. cu Recomandările 40 ale Grupului de Acțiune Financiară Internațională (în continuare „GAFI” sau „FATF”), dar și ținând cont de lipsa definirii sau lipsa criteriilor de definire a „persoanelor echivalente ale soților/soțiilor”, sensibilitatea și dificultatea aspectelor legate de identificarea persoanelor expuse politici (PEP), considerăm oportun a revizui conținutul articolului nr. 8¹, propus în proiect, prin prisma punctelor 47 - 49 din Ghidul FATF Politically exposed persons (recommendations 12 and 22)</p> <p>4. La fel, având în vedere art. 22 din Directiva 2015/849, punctelor 44-45 din Ghidul FATF Politically exposed persons (recommendations 12 and 22), propunem revizuirea termenului prescris în pct. 9 din proiect, cu referire la art. 8¹, alin. (6).</p>	<p>c) membri ai organelor de conducere ale partidelor politice;</p> <p>d) membri ai curților supreme, ai curților constituționale sau ai altor instanțe judecătorești de nivel înalt ale căror hotărâri nu fac obiectul altor căi de atac decât în circumstanțe excepționale;</p> <p>e) membri ai curților de conturi sau ai consiliilor băncilor centrale;</p> <p>f) ambasadori, însărcinați cu afaceri și ofițeri superiori în forțele armate;</p> <p>g) membri ai organelor de administrare, de conducere sau de supraveghere ale întreprinderilor publice;</p> <p>h) directori, directori adjuncți și membri ai consiliului de administrație sau membri cu funcții echivalente în cadrul unei organizații internaționale.</p> <p>(2) Lista funcțiilor publice importante prevăzute în legislația națională care determină calitatea de persoană expusă politic se elaborează și se publică de către Serviciu pe pagina web oficială.</p> <p>(3) Membri ai familiei persoanei expuse politic sunt:</p> <p>a) soțul/soția unei persoane expuse politic sau o persoană aflată în relații asemănătoare acelora dintre soți cu persoana expusă politic;</p> <p>b) copiii și soții/soțiile lor sau cu care copiii se află în relații asemănătoare acelora dintre soți;</p> <p>c) părinții și frații/surorile unei persoane expuse politic;</p> <p>(4) Persoane cunoscute ca fiind asociați apropiați, atât din punct de vedere profesional cât și social ai persoanelor expuse politic includ:</p> <p>a) persoanele fizice cunoscute ca fiind beneficiarii efectivi, împreună cu o persoană expusă politic, ai unei persoane juridice sau ai unei construcții</p>	
--	--	---	--

		<p>juridice sau ca avînd orice altă relație strînsă de afaceri cu o astfel de persoană;</p> <p>b) persoanele fizice care sunt singurii beneficiari efectivi ai unei entități juridice sau ai unei construcții juridice cunoscute ca fiind înființate în beneficiul de facto al unei persoane expuse politic.”</p>	
307.	<p>Guvernul RM</p> <p>La art. 8¹ alin. (3) se consideră judicios ca noțiunea de „membru de familie” să fie utilizată în sensul prevederilor art. 1331 din Codul penal nr. 985/2002 și art. 3 alin. (2) din Legea nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie.</p> <p>Luând în considerare faptul că, claritatea este condiția indispensabilă a predictibilității legii și în vederea excluderii unor ambiguități, considerăm necesar de explicat sau reformulat noțiunea „o persoană considerată ca fiind echivalent al soțului/soției” utilizată la art. 8¹ alin. (3) lit. (a) și (b);</p> <p>De asemenea, opinăm pentru excluderea din prevederile art. 8¹ alin. (5) lit. (c) a sintagmei „persoanele apropiate care împărtășesc idei cultural-religioase similare”, avînd un sens vag și lipsit de claritate.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Art. 8¹ alin. (3) se expune în următoarea redacție:</p> <p>”(3) Membri ai familiei persoanei expuse politic sunt:</p> <p>(a) soțul/soția unei persoane expuse politic sau o persoană aflată în relații asemănătoare aceluia dintre soți unei persoane expuse politic;</p> <p>(b) copiii și soții/soțiile lor sau persoanele cu care copiii se află în relații asemănătoare aceluia dintre soți;</p> <p>(c) părinții unei persoane expuse politic;”</p>	
308.	<p>Banca Națională a Moldovei</p> <p>La art. 8¹, alin. (3), se va introduce un subpunct nou: ”(d) frații/ surorile unei persoane expuse politic”. Modificarea este necesară pentru asigurarea conformității cu R.12 FATF și explicația privind membrii de familie apropiați ai unei persoane expuse politic din Ghidul</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Prevederea propusă este preluată dintr-un ghid FATF, care nu este obligatoriu pentru implementare și care ar putea genera situații în care ar fi imposibil aplicarea unor astfel de norme.</p>	

	FATF privind persoanele expuse politic, pct. 48 ("siblings").		
309.	<p>Banca Națională a Moldovei</p> <p>La art. 8¹, alin. (5), prima propoziție va avea următorul conținut: "Persoanele cunoscute ca fiind asociați apropiați, atât din punct de vedere profesional, cât și social ai persoanelor expuse politic includ:". Modificarea este necesară pentru implementarea R.12 și a explicației privind asociații apropiați ai unei persoane expuse politic din Ghidul FATF privind persoanele expuse politic, pct. 49, precum creării cadrului necesar pentru detalierea categoriilor persoanelor considerate asociați apropiați la nivel de ghid ("proeminent members of the same political party, civil organisation, labour or employee union"; "known sexual partners outside the family unit (e.g. girlfriends, boyfriends, mistresses); "or who are otherwise connected"). De asemenea, menționăm că redacția actuală nu implementează recomandarea Raportului Moneyal de evaluare a Moldovei ("the definition of close associates is too restrictive"). Definiția de la art. 3 a noțiunii de "persoane asociate persoanelor expuse politic" urmează a fi modificată corespunzător: "persoane asociate persoanelor expuse politic – persoane fizice cunoscute ca fiind asociați apropiați ai persoanelor expuse politic, atât profesional, cât și social, inclusiv persoane fizice cunoscute ca fiind, împreună cu o persoană expusă politic,</p>	Se acceptă	

	beneficiari efectivii ai unei persoane juridice sau angajați în relații comune de afaceri, precum și persoane fizice cunoscute ca fiind singurii beneficiari efectivii ai unei persoane juridice despre care se știe că a fost înființată în beneficiul de facto al persoanei expuse politic;”.		
310.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 8¹ Se propune: Substituirea numerotării din (5) în (4) și din (6) în (5) Argumentare: Alin. (5) la care se face referință conține prevederi ce țin de Persoane cunoscute ca asociați apropiați ai persoanelor expuse politic. Totodată după alineatul (3) urmează alin.(5). Este necesară ajustarea erorii mecanice pentru ca referința la lin.(5) să fie interpretată corect.</p>	<p>Se acceptă parțial La alin. (7) s-a substituit alin. (5) cu alin. (6).</p>	
311.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 8¹ Cu privire la pct. 9, art. I din proiect aferent articolului nou 8¹ consemnăm că alin. (7) din articol face referință la alin (5) din articolul 8, fapt ce urmează a fi specificat. Prin urmare, propunem după textul „la alin. (5)” să se includă sintagma „din art. 8”. Totodată, recomandăm revederea /definirea termenilor „relație strânsă”, „beneficiu de facto”.</p>	<p>Se acceptă parțial Prevederile propuse în proiect transpun prevederile Directivei UE 2018/843.</p>	
312.	<p>Banca Națională a Moldovei La art. 8¹, alin. (7), pentru claritatea măsurilor de precauție care urmează a fi aplicate, după sintagma ”îl prezintă” se</p>	<p>Nu se acceptă Se dublează cu prevederile art. 8 alin. (5).</p>	

	completează cu sintagma ”și vor aplica măsurile de precauție sporită stabilite la art. 8 alin. (5)”		
313.	<p>Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC Art. 8¹ Implementarea unui registru la nivel național pentru entitățile raportoare pentru identificarea și verificarea persoanelor expuse politic (PEP) Articolul 8¹ al Legii 308/2017 va fi completat cu: (1) Persoană expusă politic este persoana fizică care exercită sau au exercitat funcții publice importante, atât la nivel național, cât și internațional. (2) Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor elaborează și publică lista funcțiilor (inclusiv numele și prenumele persoanelor ce ocupă aceste funcții) care determină calitatea de persoană expusă politic la nivel național în conformitate cu prevederile prezentei legi. De menționat faptul că identificarea persoanelor expuse politic este un pas indispensabil pentru procesul de Cunoaștere a clientului (KYC). Totodată, în prezent, nu există un mecanism sigur și eficient pentru a cunoaște ferm dacă clientul este PEP la inițierea relațiilor, sau devine PEP pe parcursul relației de afaceri. Acest lucru poate fi implementat prin crearea unei baze (registru) de date publice cu lista funcțiilor PEP, dar și numele, prenumele persoanelor care dețin aceasta funcție în prezent. Totodată</p>	<p>Nu se acceptă Aplicarea măsurilor de cunoaștere a clientului este obligația entității raportoare. Astfel, entitățile raportoare trebuie să dispună de sisteme adecvate de gestionare a riscurilor pentru a stabili dacă un client sau beneficiarul efectiv al unui client este o persoană expusă politic. Corespunzător, SPCSB, în virtutea atribuțiilor sale funcționale, stabilește lista funcțiilor considerate în sensul definiției de persoane expuse politic. De notat că, conform Directivei 2018/843 sunt următoarele prevederi ”În vederea identificării persoanelor expuse politic, ar trebui emise liste ce indică funcțiile specifice care, în conformitate cu actele cu putere de lege și actele administrative interne, sunt considerate funcții publice importante.”</p>	

	<p>actualizarea registrului frecvent pentru includerea informației despre persoanele care au fost PEP în ultimele 12 luni. O soluție alternativă ar fi includerea în bazele de date ale Agenției Servicii Publice a unui ”flag” pentru persoanele expuse politic (PEP), care ar fi atribuit la nivel de IDNP și ar rezolva situațiile când un client are același nume ca și un PEP.</p>		
314.	<p>Asociația Contabililor și Auditorilor Profesioniști din Republica Moldova La art. 8¹, este necesară o redacție mai clară. Formularea ”considerat ca fiind echivalent” nu este definită în lege și nu este clară pentru interpretare.</p>	<p>Se acceptă partial prin expunerea în următoarea redacție: ”(3) Membri ai familiei persoanei expuse politic sunt: a) soțul/soția unei persoane expuse politic sau o persoană aflată în relații asemănătoare aceluia dintre soți cu persoana expusă politic; b) copiii și soții/soțiile lor sau cu care copiii se află în relații asemănătoare aceluia dintre soți; c) părinții unei persoane expuse politic;”</p>	
315.	<p>BC MAIB SA La art. 8¹ alin. (2), propunem să fie exclusă sintagma „la nivel național” sau sintagma „la nivel național” să fie înlocuită cu sintagma „la nivel național sau internațional”. Această concretizare va putea permite de a asigura aplicarea uniformă a legislației de către entitățile raportoare, în determinarea calității de persoană expusă politic la nivel internațional.</p>	<p>Nu se acceptă Conform Directivei 2015/849, persoana expusă politic se consideră persoana căreia i se încredințează sau i s-au încredințat funcții publice importante atât la nivel național, cât și internațional. Aceeași definiție fiind și în Recomandările FATF/GAFI. Totodată, de menționat că, alin. (1) se expune în următoarea redacție: ”(1) Persoană expusă politic este persoana fizică care exercită sau a exercitat funcții publice importante, și include: a) șefi de stat, șefi de guvern, miniștri și miniștri adjuncți sau secretari de stat; b) membri ai parlamentului sau ai unor organe legislative similare; c) membri ai organelor de conducere ale partidelor politice;</p>	

		<p>d) membri ai curților supreme, ai curților constituționale sau ai altor instanțe judecătorești de nivel înalt ale căror hotărâri nu fac obiectul altor căi de atac decât în circumstanțe excepționale;</p> <p>e) membri ai curților de conturi sau ai consiliilor băncilor centrale;</p> <p>f) ambasadori, însărcinați cu afaceri și ofițeri superiori în forțele armate;</p> <p>g) membri ai organelor de administrare, de conducere sau de supraveghere ale întreprinderilor publice;</p> <p>h) directori, directori adjuncți și membri ai consiliului de administrație sau membri cu funcții echivalente în cadrul unei organizații internaționale.”</p>	
316.	<p>Asociația Businessului European Art. 8¹ alin. (5) Propunem excluderea acestei modificări. Băncile nu trebuie să admită situații când persoanele sunt fictive. În situația în care acestea sunt admise, reprezintă încălcări ale legislației.</p>	<p>Nu se acceptă Argumentarea expusă în aviz nu are legătură cu prevederea proiectului.</p>	
317.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 8¹ alin. (5) Se propune excluderea acestei modificări. Argumentare: Băncile nu trebuie să admită situații când persoanele sunt fictive. În situația în care acestea sunt admise, reprezintă încălcări ale legislației.</p>	<p>Nu se acceptă Argumentarea expusă în aviz nu are legătură cu prevederea proiectului.</p>	
318.	<p>Ministerul Afacerilor Interne Art. 8¹ La pct. 9 se propune alin. (1) al art. 8¹ să fie expus în următoarea redacție: „Persoană expusă politic este persoana fizică care exercită sau au exercitat funcții publice/de demnitate publică importante,</p>	<p>Nu se acceptă Conform cerințelor prevederilor standardelor internaționale, categoria de persoane expuse politic nu se limitează la cele de demnitate publică. Cu referire la noțiunea de ”membri ai familiei persoanei expuse politic” consemnăm că, în</p>	

	<p>atât la nivel național, cât și internațional”. La fel, la alin. 3 „Membri ai familiei persoanei expuse politic,, se propune reexaminarea în contextul rigorilor art. 1331 din Codul penal, care prevede că, prin membru de familie se înțelege:</p> <p>a) în condiția de conlocuire: persoanele aflate în căsătorie, în divorț, sub tutelă și curatelă, rudele, afinii lor, soții rudelor, persoanele aflate în relații asemănătoare celorla dintre soți (concubinaj) sau dintre părinți și copii;</p> <p>b) în condiția de locuire separată: persoanele aflate în căsătorie, în divorț, rudele, afinii lor, copiii adoptivi, persoanele aflate sub curatelă, persoanele care se află ori s-au aflat în relații asemănătoare celorla dintre soți (concubinaj). Textul „persoană considerată ca fiind echivalent al soțului/soției” este ambiguu și interpretabil.</p>	<p>contextul definiției cuvântul ”echivalent” se substituie cu ”asemănătoare”.</p>	
319.	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare La art. 8¹, alin. (5), în vederea racordării prevederilor proiectului de lege la legislația civilă, propunem substituirea textului ”entitate juridică” cu textul ”persoană juridică”, iar la alin.(7), textul ”alin.(5)” se va substitui cu textul ”alin.(6)”.</p>	<p>Se acceptă</p>	
320.	<p>Asociația Businessului European Art. 8¹ alin. (6) Se impune ca după trecerea perioadei de 1 an entitățile raportoare să nu mai considere calitatea de PEP a clientului?</p>	<p>Nu se acceptă Conform art. 22 a Directivei 2015/849 ”În cazul în care o persoană expusă politic a încetat să fie însărcinată cu o funcție publică importantă de către un stat membru sau o țară terță sau cu o funcție</p>	

	<p>Sau în baza analizei de risc se pot prelungi măsurile de precauție sporită privind clientul pentru o perioadă la latitudinea entității raportoare (prevedere prezentă și Ordinul SPCSB nr. 17/2018)?</p>	<p>publică importantă de către o organizație internațională, entităților obligate li se impune cel puțin pentru 12 luni să ia în considerare riscul pe care persoana respectivă îl prezintă în continuare și să aplice măsuri corespunzătoare, în funcție de risc, până în momentul în care se consideră că persoana nu mai prezintă niciun risc specific persoanelor expuse politic.”</p> <p>Cerințele referitoare la persoanele expuse politic au un caracter preventiv și nu sunt de natură penală și nu ar trebui să fie interpretate ca o stigmatizare a persoanelor expuse politic în sine ca fiind implicate în activități criminale.</p> <p>Astfel, la expirarea termenului de 12 luni, persoanele expuse politic, în calitatea sa de client, urmează a fi supus unei evaluări în vederea relevării aspectelor ce țin de activitatea sa. Astfel, persoana expusă politic, chiar și la expirarea termenului de 12 luni, prin activitatea sa, reprezenta și/sau efectua activități/tranzacții cu risc înalt.</p>	
321.	<p>Asociația Businessului European Art. 8¹ alin. (6)</p> <p>Este necesară concretizarea normei, ce trebuie să presupună această evaluare a riscului. Totodată, propunem expunerea în următoarea redacție:</p> <p>(6) După expirarea termenului de 1 an de la momentul încetării deținerii de către o persoană expusă politic a unei funcții publice importante la nivel național sau internațional, entitățile raportoare nu mai consideră persoana respectivă ca fiind expusă politic</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Conform art. 22 a Directivei 2015/849 ”În cazul în care o persoană expusă politic a încetat să fie însărcinată cu o funcție publică importantă de către un stat membru sau o țară terță sau cu o funcție publică importantă de către o organizație internațională, entităților obligate li se impune cel puțin pentru 12 luni să ia în considerare riscul pe care persoana respectivă îl prezintă în continuare și să aplice măsuri corespunzătoare, în funcție de risc, până în momentul în care se consideră că persoana nu mai prezintă niciun risc specific persoanelor expuse politic.”</p> <p>Cerințele referitoare la persoanele expuse politic au un caracter preventiv și nu sunt de natură penală și nu ar trebui să fie interpretate ca o stigmatizare a</p>	

		<p>persoanelor expuse politic în sine ca fiind implicate în activități criminale.</p> <p>Astfel, la expirarea termenului de 12 luni, persoanele expuse politic, în calitatea sa de client, urmează a fi supus unei evaluări în vederea relevării aspectelor ce țin de activitatea sa. Astfel, persoana expusă politic, chiar și la expirarea termenului de 12 luni, prin activitatea sa, reprezenta și/sau efectua activități/tranzacții cu risc înalt.</p>	
322.	<p>Asociația Bancilor din Moldova Art. 8¹ alin. (6) Se propune expunerea alin. (6) în următoarea redacție: (6) După expirarea termenului de 1 an de la momentul încetării deținerii de către o persoană expusă politic a unei funcții publice importante la nivel național sau internațional, entitățile raportoare nu mai consideră persoana respectivă ca fiind expusă politic. Argumentare: 1. Este necesară concretizarea normei, ce trebuie să presupună această evaluare a riscului.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Conform art. 22 a Directivei 2015/849 ”În cazul în care o persoană expusă politic a încetat să fie însărcinată cu o funcție publică importantă de către un stat membru sau o țară terță sau cu o funcție publică importantă de către o organizație internațională, entităților obligate li se impune cel puțin pentru 12 luni să ia în considerare riscul pe care persoana respectivă îl prezintă în continuare și să aplice măsuri corespunzătoare, în funcție de risc, până în momentul în care se consideră că persoana nu mai prezintă niciun risc specific persoanelor expuse politic.”</p> <p>Cerințele referitoare la persoanele expuse politic au un caracter preventiv și nu sunt de natură penală și nu ar trebui să fie interpretate ca o stigmatizare a persoanelor expuse politic în sine ca fiind implicate în activități criminale.</p> <p>Astfel, la expirarea termenului de 12 luni, persoanele expuse politic, în calitatea sa de client, urmează a fi supus unei evaluări în vederea relevării aspectelor ce țin de activitatea sa. Astfel, persoana expusă politic, chiar și la expirarea termenului de 12 luni, prin activitatea sa, poate reprezenta și/sau efectua activități/tranzacții cu risc înalt.</p>	
323.	<p>Asociația Bancilor din Moldova Art. 8¹ alin. (7)</p>	<p>Se acceptă</p>	

	<p>Comentariu: Luînd în considerare că în art. 8¹, alin. (5) nu sunt descrise careva măsuri de precauție, probabil sintagma „alin. (5)” necesită a fi substituită cu „ articolul 5”.</p>	<p>A fost rectificat sintagma, prin substituirea ei cu ”alin. 6”</p>	
324.	<p>Banca Națională a Moldovei La art. 8², păstrarea textului articolului pentru a asigura conformarea cu cerințele R.19 și recomandarea Raportului Moneyal de evaluare a Moldovei (“Moldovan legislation also does not provide for the application of relevant countermeasures when called upon by the FATF or independently with two exceptions and FIs are not specifically advised about the weaknesses in CFT systems of other countries.”).</p>	<p>Se acceptă</p>	
325.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 8² La momentul actual Grupul de Acțiune Financiară Internațională prezintă mai multe liste de Tarile: jurisdictions currently identified as call for action si jurisdictions under increased monitoring Pentru aplicarea masurilor corecte propunem specificarea expresă în art. 8² a denumirii listei concrete</p>	<p>Nu se acceptă În lipsa unei prevederi de delimitare a tipului de liste, se presupune toate listele stabilite de către FATF/GAFI.</p>	
326.	<p>Asociația Businessului European Articolul 8² La momentul actual Grupul de Acțiune Financiară Internațională prezintă mai multe liste de Tarile: jurisdictions currently identified as call for action si jurisdictions under increased monitoring</p>	<p>Nu se acceptă În lipsa unei prevederi de delimitare a tipului de liste, se presupune toate listele stabilite de către FATF/GAFI.</p>	

	Pentru aplicarea masurilor corecte propunem specificarea denumirea listei concrete in articolul 8 ² .		
327.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 8² Se propune:</p> <p>- sintagma „analiza și raportarea, inclusiv sistematică, a tranzacțiilor clientului din țara (jurisdicția) cu risc sporit, în conformitate cu prevederile art.11” să fie înlocuită cu sintagma „și analiză”.</p> <p>Argumentare: Art. 11 din Legea nr.3 08/2017 nu prevede raportarea, inclusiv sistematică, a tranzacțiilor clientului din țara (jurisdicția) cu risc sporit.</p>	<p>Se acceptă parțial prin excluderea sintagmei ”inclusiv sistematică”.</p> <p>Menționăm că art. 11 stabilește categoriile de tranzacții/operațiuni ce urmează a fi raportate și nu categoriile de risc.</p>	
328.	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare La art. 8² alin. (1) lit. b) din proiect, propunem revizuirea textului ”implementeze sisteme informaționale automatizate specializate” din următoarele considerente. Legea nr. 308/2017 cuprinde un spectru larg de entități raportoare, fiecare având dimensiuni, activități, complexitate și natura afacerii foarte diverse de la o categorie la alta. Or, unele entități raportoare nu dispun de resurse vaste, inclusiv umane, tehnice și materiale care să le permită acestora să elaboreze/procure sisteme informaționale automatizate specializate în vederea monitorizării sporite a relațiilor de afaceri cu clienții din jurisdicții cu risc sporit.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Entitățile raportoare urmează să implementeze careva sisteme care ar permite căutarea automată.</p>	

329.	<p>Asociația Bancilor din Moldova Art. 8² lit. c) și e) Comentariu: La alin.(1) lit.c) și lit.e), se prevede că entitățile raportoare urmează să limiteze desfășurarea relației de afaceri sau efectuarea tranzacțiilor în/din țara/ (jurisdicția) cu risc sporit sau cu persoane din această țară. Nu este clar, ce se înțelege sub noțiunea de „limitarea desfășurării relației de afaceri sau efectuării tranzacțiilor”.</p>	Se acceptă prin substituirea cuvîntului ”limitarea” cu ”încetarea”.	
330.	<p>Asociația pentru protecția vieții private La art. 9 la începutul alin. (1) se completează: „În dependență de metoda de identificare aplicată”. Propunerea este înaintată pentru a nu genera interpretări duale, cum ar fi că în cazul utilizării mijloacelor electronice de identificare și/sau de prezentare a documentelor electronice emise conform Legii nr. 124/2022, să nu se solicite prezentarea pe suport de hârtie cu semnătura olografă.</p>	Se acceptă parțial Modificarea propusă se regăsește în proiect la art. 9 alin. (2).	
331.	<p>Asociația Businessului European La art. 9 la începutul alin. (1) se completează: „În dependență de metoda de identificare aplicată”. Propunerea este înaintată pentru a nu gera interpretări duale, cum ar fi că în cazul utilizării mijloacelor electronice de identificare și/sau de prezentare a documentelor electronice emise conform Legii nr. 124/2022, să nu se solicite prezentarea pe suport de hârtie cu semnătura olografă.</p>	Se acceptă parțial Modificarea propusă se regăsește în proiect la art. 9 alin. (2).	
332.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 9 alin. (1)</p>	Se acceptă, fiind efectuate modificările conform propunerii.	

	<p>11.3 There is no express requirement in relation to non-banking foreign exchange offices to keep records on occasional transactions sufficiently to permit reconstruction of individual transactions. Proiectul propus nu conține modificările necesare pentru realizarea recomandării R. 11.3. Prin urmare, considerăm oportună includerea modificărilor la art. 9, alin. (1) din Legea nr. 308/2017, conform recomandării R. 1.1.3 din raportul de evaluare al Comitetului MONEYVAL.</p>		
333.	<p>AMCHAM Art. 9 alin. (1) Sugerăm autorilor concretizarea sau planificarea concretizării în viitor a tipurilor/categoriilor de date ce urmează a fi păstrate. Conform redacției existente, și considerând modificările propuse, entitățile raportoare sunt/vor fi obligate:</p> <ul style="list-style-type: none"> – să păstreze toate datele aferente activităților și tranzacțiilor astfel încât să poată răspunde operativ solicitărilor organelor abilitate și acestea să fie suficiente. Totodată organele abilitate nu au stabilit categoriile/tipurile de date care ar fi suficiente pentru a servi în caz de necesitate ca probă în procedurile legale/judiciare; – Alineatul (2) deja se referă la ”documente și informații” și nu se propune modificarea specificărilor privind categoriile/tipurile de documente și informații care trebuie păstrate. 	<p>Nu se acceptă Cu referire la termenul de păstrare a documentelor, menționăm că, termenele stabilite prin Legea nr. 308/2017 transpun prevederile Directivei 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului. Totodată, menționăm că, conform prevederilor Codului penal, termenul de prescripție pentru infracțiunea de spălare de bani este de 15 ani. Corespunzător, termenele de păstrarea a documentelor stabilite conform Legii nr. 308/2017 nu pot fi considerate excesive.</p>	

<p>Păstrarea documentelor primare pe un termen îndelungat (pe o perioadă de cinci ani de la încetarea relației de afaceri) prezintă probleme de logistică, la fel cum și păstrarea corespondenței de afaceri;</p> <p>– De menționat că, din informații disponibile asociației, entitățile raportoare au sesizat despre dificultățile întâmpinate la implementarea art. 9 încă de la adoptarea Legii nr. 308/2017.</p> <p>Modificările propuse introduc concretizări suplimentare despre informațiile care trebuie păstrate, însă nu soluționează problema dublării informației și a termenului de păstrare în dependență de modul de obținere/deținere a informației.</p> <p>Menționăm că art. 40 alin. (1) din Directiva (UE) 2015/849, nu prevede păstrarea datelor ca normă separată față de păstrarea documentelor și informațiilor, după cum urmează:</p> <p>„(1) Statele membre solicită entităților obligate să păstreze următoarele documente și informații, în conformitate cu dreptul intern, în scopul prevenirii, depistării și investigării de către unitatea de informații financiare sau de către alte autorități competente a posibilelor cazuri de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului:</p> <p>(a) în cazul precauției privind clientela, o copie a documentelor și a informațiilor necesare pentru respectarea cerințelor de precauție privind clientela stabilite în capitolul II, inclusiv, dacă sunt</p>		
---	--	--

	<p>disponibile, informațiile obținute prin mijloacele de identificare electronică, servicii de încredere relevante prevăzute în Regulamentul (UE) nr. 910/2014, sau orice alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de autoritățile naționale relevante, pe o perioadă de cinci ani de la încetarea relației de afaceri cu clientul lor sau de la data unei tranzacții ocazionale;</p> <p>(b) documente justificative și evidențe ale tranzacțiilor, constând în documente originale sau copii admise în procedurile judiciare în temeiul dreptului intern aplicabil, necesare pentru identificarea tranzacțiilor, pentru o perioadă de cinci ani de la la încetarea relației de afaceri cu clientul sau de la data tranzacției ocazionale.”.</p>		
334.	<p>Asociația Bancilor din Moldova Art. 9 Se propune: De a include concretizarea tipurilor/categoriilor de date ce urmează a fi păstrate sau includerea unei prevederi care să indice autoritatea care va emite dispoziții în acest sens. Argumentare: Conform redacției existente, luând în considerare modificările propuse, entitățile raportoare sunt/vor fi obligate: ☐ Să păstreze toate datele aferente activităților și tranzacțiilor astfel încât să poată răspunde operativ solicitărilor organelor abilitate și acestea să fie</p>	<p>Nu se acceptă Cu referire la termenul de păstrare a documentelor, menționăm că, termenele stabilite prin Legea nr. 308/2017 transpun prevederile Directivei 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului. Totodată, menționăm că, conform prevederilor Codului penal, termenul de prescripție pentru infracțiunea de spălare de bani este de 15 ani. Corespunzător, termenele de păstrarea a documentelor stabilite conform Legii nr. 308/2017 nu pot fi considerate excesive.</p>	

suficiente. Totodată organele abilitate nu au stabilit categoriile/tipul de date care ar fi suficiente pentru a servi în caz de necesitate ca probă în procedurile legale/judiciare

□ Alineatul (2) deja se referă la ”documente și informații” și nu se propune modificarea specificărilor privind categoriile/tipurile de documente și informații care trebuie păstrate. Păstrarea documentelor primare pe un termen îndelungat (pe o perioadă de cinci ani de la încetarea relației de afaceri) prezintă probleme semnificative de logistică, la fel cum și păstrarea corespondenței de afaceri.

□ De menționat că entitățile raportoare au sesizat despre dificultățile întâmpinate la implementarea art.9 încă de la adoptarea Legii nr.308/2017. Modificările propuse introduc concretizări suplimentare despre informațiile care trebuie păstrate, însă nu soluționează problema dublării informației și a termenului de păstrare în dependență de modul de obținere/deținere a informației.

Menționăm că art.40, alin1 din Directiva (UE) 2015/849, nu prevede păstrarea datelor ca normă separată față de păstrarea documentelor și informațiilor, după cum urmează:

(1) ”Statele membre solicită entităților obligate să păstreze următoarele documente și informații, în conformitate cu dreptul intern, în scopul

	<p>prevenirii, depistării și investigării de către unitatea de informații financiare sau de către alte autorități competente a posibilelor cazuri de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului:</p> <p>(a) în cazul precauției privind clientela, o copie a documentelor și a informațiilor necesare pentru respectarea cerințelor de precauție privind clientela stabilite în capitolul II, inclusiv, dacă sunt disponibile, informațiile obținute prin mijloacele de identificare electronică, servicii de încredere relevante prevăzute în Regulamentul (UE) nr. 910/2014, sau orice alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de autoritățile naționale relevante, pe o perioadă de cinci ani de la încetarea relației de afaceri cu clientul lor sau de la data unei tranzacții ocazionale;</p> <p>(b) documente justificative și evidențe ale tranzacțiilor, constând în documente originale sau copii admise în procedurile judiciare în temeiul dreptului intern aplicabil, necesare pentru identificarea tranzacțiilor, pentru o perioadă de cinci ani de la la încetarea relației de afaceri cu clientul sau de la data tranzacției ocazionale.”</p>		
335.	<p>Asociația Businessului European Art. 9 alin. (2)</p> <p>Propunem completarea normei, cu adăugarea după sintagma “documentelor primare”, a următoarelor: “cu excepția ordinelor de plată, ordinelor incasso,</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Conform prevederilor Directivei 2015/849 nu sunt stabilite excepții care ar permite omiterea cărorva documente care se referă la aplicarea măsurilor de precauție privind clienții, inclusiv copiile documentelor de identificare, arhiva conturilor și</p>	

	<p>ordinelor de casă, obținute de entitățile raportoare pe suport de hârtie”.</p> <p>Motivarea:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. În situația tranzacțiilor neordinare, Băncile deține documente confirmative (contracte, invoice-uri, declarații vamale). 2. Numărul ordinelor de plată, ordinelor incasso, ordinelor de casă deținute de bancă pe suport de hârtie este foarte mare, asigurarea păstrării acestora este practic irealizabilă. 3. Păstrarea acestor documente implică un efort disproporționat față de interesul legitim care ar putea fi lezat. 	<p>documentelor primare, corespondența de afaceri, rezultatele analizelor și cercetărilor efectuate privind identificarea tranzacțiilor complexe și neordinare.</p>	
336.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 9 alin. (2) R. 11 – LC, 11.2 The record-keeping requirements do not extend to the results of analyses undertaken by FIs in contexts other than identifying complex, unusual large transactions. Proiectul propus (pct.10, al doilea alineat) conține modificări doar cu referire la păstrarea rezultatelor analizelor și cercetărilor efectuate privind identificarea tranzacțiilor complexe și neordinare. Astfel, la elaborarea modificărilor expuse în acest punct, nu a fost considerată recomandarea R. 11 – LC, 11.2. Prin urmare, opinăm pentru revizuirea modificării propuse în al doilea alineat din pct. 10 din proiect și includerea modificărilor conform recomandării prenotate din raportul de evaluare al Comitetului MONEYVAL.</p>	<p>Se acceptă, fiind efectuate modificările conform propunerii.</p>	

337.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 9 alin. (2) Referitor la modificarea propusă la pct. 10 din art. I al proiectului aferent art. 9 alin. (2) din Legea nr. 308/2017, propunem revizuirea textului „sau de la data unei tranzacții” dat fiind caracterul incert al formulării respective.</p>	<p>În lipsa unei argumentări privind incertitudinea, propunerea de modificare nu poate fi analizată.</p>	
338.	<p>Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC Art. 9 alin. (2) Propunem excluderea textului „reglementat, recunoscut, aprobat sau”</p>	<p>Nu se acceptă În lipsa unei argumentări, propunerea nu poate fi analizată</p>	
339.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Articolul 9 alineatul (2) Se propune: Completarea normei, cu adăugarea după sintagma “documentelor primare”, a următoarelor: “cu excepția ordinelor de plată, ordinelor incasso, ordinelor de casă, obținute de entitățile raportoare pe suport de hârtie”. Argumentare: 1. În situația tranzacțiilor neordinare, Băncile dețin documente confirmative (contracte, invoice-uri, declarații vamale). 2. Numărul ordinelor de plată, ordinelor incasso, ordinelor de casă deținute de bancă pe suport de hârtie este foarte mare, asigurarea păstrării acestora este practic irealizabilă. 3. Păstrarea acestor documente implică un efort disproporționat față de interesul legitim care ar putea fi lezat. 4. A se vedea și comentariile pe marginea propunerii de modificare a art. 5 alin. (2) lit. a).</p>	<p>Nu se acceptă Conform prevederilor Directivei 2015/849 nu sunt stabilite excepții care ar permite omiterea cărorva documente care se referă la aplicarea măsurilor de precauție privind clienții, inclusiv copiile documentelor de identificare, arhiva conturilor și documentelor primare, corespondența de afaceri, rezultatele analizelor și cercetărilor efectuate privind identificarea tranzacțiilor complexe și neordinare.</p>	

<p>340.</p>	<p>Asociația Bancilor din Moldova Art. 9 alin. (6) Se propune: - modificarea normei alin.(6) și expunerea acesteia în redacție nouă având următorul conținut: „(6) Datele și documentele specificate la alin. (1), (2) și (5) vor fi stocate pe suport de hârtie 5 ani din momentul efectuării tranzacției, ulterior – în format electronic.”. Această propunere este argumentată prin următoarele: – pentru majoritatea clienților perioada activă a relației de afaceri cu banca este permanentă, reiese că toate documentele ce atestă tranzacțiile bancare trebuie păstrate nelimitat, inclusiv pe suport de hârtie; – luând în considerare că majoritatea documentelor aferente tranzacțiilor procesate sunt păstrate în dosare în mod cronologic (separat pe zile operaționale și nu pe client), acest fapt conduce la păstrarea dosarelor în care concomitent sunt și documentele clienților activi, și documentele la care termenul de păstrare conform legii deja a expirat, din ce rezultă că documentele trebuie să fie păstrate nelimitat. II. Modificarea alin.(6) și expunerea acestuia în următoarea redacție: ”(6) Datele și documentele specificate la alin.(1), (2) și (5) sunt păstrate 5 ani pe suport de hârtie sau în format electronic, în dependență de modul de</p>	<p>Nu se acceptă Cu referire la termenul de păstrare a documentelor, menționăm că, termenele stabilite prin Legea nr. 308/2017 transpun prevederile Directivei 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului. Totodată, menționăm că, conform prevederilor Codului penal, termenul de prescripție pentru infracțiunea de spălare de bani este de 15 ani. Corespunzător, termenele de păstrarea a documentelor stabilite conform Legii nr. 308/2017 nu pot fi considerate excesive. Totodată, prin modificarea propusă, entitățile raportoare vor păstra informația în modalitatea în care a fost recepționată de la client.</p>	
-------------	---	--	--

	<p>obținere/deținere a acestora și doar în scopul prevăzut de prezenta lege. La expirarea termenelor de păstrare datele și documentele se nimicesc, cu excepția cazului în care există un alt temei legitim de păstrare a acestora pentru o perioadă mai îndelungată.”</p> <p>Argumentare:</p> <p>Procesul actual presupune ca la expirarea termenului informația pe support hârtie trebuie transformată în format electronic și păstrat suplimentar încă 5 ani, ceea ce implică un efort nejustificat pentru entitățile raportoare.</p> <p>Deoarece se introduce posibilitatea utilizării mijloacelor de identificare electronică, a serviciilor de încredere relevante sau a oricărui alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, sugerăm expunerea normei într-o altă redacție</p>		
341.	<p>BC MAIB SA Art. 9 alin. (6)</p> <p>Deoarece prin Lege se introduce posibilitatea utilizării mijloacelor de identificare electronică, a serviciilor de încredere relevante sau a oricărui alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, necesită de a fi modificat alin. (6) al art. 9, care stabilește păstrarea datelor și documentelor specificate la alin.(1), (2) și (5), timp de 5 ani pe suport de hârtie și ulterior –până la 5 ani –în format electronic. Propunem modificarea normei alin.(6) prin stabilirea obligației de păstrare a datelor și informațiilor în</p>	Se acceptă	

	formatul în care acestea au fost obținute de către entitatea raportoare.		
342.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 10 R. 17 – LC, 17.1 a) FIs are not required to immediately obtain CDD data from third parties, but merely ensure that they are able to do so. Proiectul propus nu conține modificările necesare pentru realizarea recomandării R. 17 – LC, 17.1 a). Prin urmare, considerăm oportună includerea modificărilor art. 10 din Legea nr. 308/2017, conform recomandării R. 17 – LC, 17.1 a) din raportul de evaluare al Comitetului MONEYVAL, dar și conform articolului 27, alin. (1) din Directiva 2015/849.</p>	Se acceptă	
343.	<p>Banca Națională a Moldovei La art. 10, alin. (2) și pentru tot textul art. 10, referința la art. 9 urmează să fie exclusă, iar cea privind art. 5 alin. (2) completată cu sintagma ”lit. a)-c)”. Art. 10 alin. (2) lit. b) va avea următoarea redacție: ”entitățile raportoare adoptă și implementează proceduri eficiente pentru a se asigura că obțin imediat de la persoana terță toate informațiile necesare aferente măsurilor de precauție prevăzute la art. 5 alin. (2) lit. a)-c), precum și copiile datelor de identificare și alte documente aferente acestor măsuri de precauție,”. Modificarea este necesară pentru asigurarea conformității cu R.17, criteriul 17.1 (“obtain immediately”; „elements (a)-(c) of the CDD measures”).</p>	Se acceptă parțial	

344.	<p>Asociația Contabililor și Auditorilor Profesioniști din Republica Moldova La art. 10 alin. (6) care se exclude, se consideră că obligația trebuie păstrată. Entitățile raportoare au nevoie de suport informațional și metodologic și de surse de informare unice.</p>	<p>Nu se acceptă Organizațiile internaționale specializate, în baza evaluărilor efectuate a sistemelor naționale a țărilor, emit liste cu jurisdicții unde au fost relevate deficiențe ce țin de cadrul legal național și/sau implementare practică. SPCSB, în calitate de autoritate publică națională, nu poate deține competența de a efectua astfel de evaluări complexe și de a elabora astfel de liste, fapt ce contravine Recomandărilor FATF și excede domeniul de competență atribuit. Astfel, entitățile raportoare și/sau orice parte cointereseată urmează să acceseze listele corespunzătoare direct de la organizația emitentă.</p>	
345.	<p>Asociația Businessului European Art. 10 alin. (6) Propunem excluderea acestei modificări. Or, norma actuală reprezintă un instrument în cadrul proceselor de elaborare al politicilor</p>	<p>Nu se acceptă Norma exclusă nu se referă la procesele de elaborare a politicilor.</p>	
346.	<p>Asociația Băncilor din Moldova La art. 10 alin. (6) care se exclude, se consideră că obligația trebuie păstrată. Argumentare: Norma actuală reprezintă un instrument în cadrul proceselor de elaborare al politicilor.</p>	<p>Nu se acceptă Norma exclusă nu se referă la procesele de elaborare a politicilor.</p>	
347.	<p>Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției La punctul 16 necesită revizuire completarea propusă pentru clarificarea rolului executorului judecătoresc în calitate de entitate raportoare, precum și modul de organizare a raportării</p>	<p>Se acceptă parțial prin expunerea art. 4 alin. (1) lit. k) în următoarea redacție: ”k) avocații, notarii, administratorii autorizați executorii judecătorești și alți liber profesioniști, în cazul în care acordă asistență pentru întocmirea sau perfectarea de operațiuni pentru clienții lor privind cumpărarea ori vânzarea de bunuri imobile, acțiuni sau părți sociale ori elemente ale fondului de comerț, administrarea instrumentelor financiare, valorilor mobiliare sau a altor bunuri ale clienților,</p>	

		<p>operațiuni sau tranzacții care implică o sumă de bani sau un transfer de proprietate, constituirea sau administrarea de conturi bancare, de economii ori de instrumente financiare, organizarea procesului de subscriere a aporturilor necesare constituirii, funcționării sau administrării unei societăți; constituirea, administrarea ori conducerea unor astfel de societăți, organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare sau a altor structuri similare, precum și în cazul în care participă în numele sau pentru clienții lor în orice operațiune cu caracter financiar ori vizând bunuri imobile; crearea, funcționarea sau administrarea de fiducii, societăți, fundații sau structuri similare;”</p>	
348.	<p>Ministerul Finanțelor Art. 11 La pct.12, art.11 din proiect se operează cu noțiunea de „formular special”, prin care entitățile raportoare, informează despre tranzacții. În acest sens, considerăm necesar aprobarea prin prezentul proiect de lege a formularului respectiv.</p>	<p>Nu se acceptă Cadrul legal primar nu poate stabili toate prevederile privind reglementarea unui domeniu. În acest sens, urmează a fi elaborat și aprobat cadrul legal secundar, în conformitate cu legislația în vigoare.</p>	
349.	<p>Uniunea Avocaților Cu referire la art. 11 alin. (2), pentru a conferi claritate textului propunem ca textul ”lit. j), l) și n)” să fie precedat de textul ”articolul 4 alineatul (1)”.</p>	<p>Se acceptă</p>	
350.	<p>Asociația Businessului European Articolul 11 Redacția propusă nu specifică punct de pornire calculării a 30 de zile pentru selectarea cumulativului. Propunem utilizarea perioadei de selectare a tranzacțiilor cumulative – o luna calendaristică începând cu prima zi a</p>	<p>Se acceptă Art. 11 alin. (2) se expune în următoarea redacție: ”(2) Entitățile raportoare au obligația de a raporta Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor activitățile sau tranzacțiile clienților realizate în numerar în valoare de cel puțin 200 000 lei, efectuate printr-o operațiune cu o valoare de cel puțin 200 000 de lei ori prin mai multe operațiuni</p>	

	<p>lunii calendaristice si terminid cu ultima zi a lunii calendaristice.</p>	<p>care au legătură între ele, efectuate în decursul unei luni, începând cu prima zi si terminând cu ultima zi a lunii. Datele privind activitățile sau tranzacțiile efectuate în numerar se indică într-un formular special, care se remite Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor pina la data de 5 a lunii urmatoare lunii in care au fost efectuate tranzactiile.”</p> <p>Totodată, se consideră oportun alin. (3) de expus în următoarea redacție:</p> <p>”(3) Entitățile raportoare au obligatia de a raporta Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor tranzacțiile clienților realizate printr-o operațiune a cărei valoare depășește limita de 200 000 de lei și care nu se încadreaza în prevederile alin. (2). Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular special, care se remite Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor pina la data de 10 a lunii urmatoare lunii in care au fost efectuate tranzactiile.”</p>	
351.	<p>Asociația Businessului European Articolul 11 In scopul aplicarii corecte a prevederilor punctului nou este, necesar de a talmaci direct in articol daca tranzactiile de remitere de bani, fiind tranzactiile de tip numerar trebuie sa fie luati in vedere si cumulati cu alte tranzactii de tip numerar la raportarea conform alin (2) art. 11 (Formulare numerar cumulativ)</p>	<p>Se acceptă parțial prin expunerea prevederii în următoarea redacție:</p> <p>”(2) Entitățile raportoare au obligația de a raporta Serviciului activitățile sau tranzacțiile clienților realizate în numerar în valoare de cel puțin 200 000 lei, efectuate printr-o operațiune ori prin mai multe operațiuni care au legătură între ele, efectuate în decursul unei luni, începând cu prima zi și terminând cu ultima zi a lunii. Datele privind activitățile sau tranzacțiile efectuate în numerar se indică într-un formular special, care se remite Serviciului pina la data 5 a lunii urmatoare lunii în care au fost efectuate tranzacțiile.”</p> <p>Totodată, menționăm că pentru remiteri de bani, s-a stabilit următoare prevedere: ”(3¹) Entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și i) au</p>	

		<p>obligația de a raporta Serviciului remiterile de bani cu o valoare care reprezintă cel puțin echivalentul a 40 000 de lei. Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular special, care se remite Serviciului în termen de 5 zile de la momentul efectuării tranzacției.”</p>	
352.	<p>Asociația Bancilor din Moldova Art. 11 alin. (2) Propuneri:</p> <p>1. La alin.(2), propunem ca sintagma „efectuate în decursul a 30 zile calendaristice” să fie înlocuită cu sintagma „efectuate în decursul lunii de gestiune, începând cu prima zi a lunii de gestiune și terminând cu ultima zi a lunii calendaristice,”. Astfel, va fi asigurată raportarea tranzacțiilor în numerar pe luni, fiind acoperite lunile cu 28/29, 30 și 31 zile.</p> <p>2. A substitui cifra „5” cu cifra „10”, adică de a menține termenul de 10 zile stabilit pentru entități de transmitere a formularelor către SPCSB. Aceeași obiecție e valabilă și pentru alin.(3) din art.11 a proiectului, conform căruia entitățile raportoare urmează să transmită formularele către SPCSB în decurs de 5 zile. Considerăm necesar menținerea prevederii actuale de ”data de 15 lunii următoare...”.</p> <p>3. A substitui sintagma „din momentul efectuării tranzacției” cu sintagma „după sfârșitul lunii de gestiune”.</p> <p>II. modificarea alin.(2) și expunerea în următoarea redacție:</p>	<p>Se acceptă prin expunerea prevederii în următoarea redacție: ”(2) Entitățile raportoare au obligația de a raporta Serviciului activitățile sau tranzacțiile clienților realizate în numerar în valoare de cel puțin 200 000 lei, efectuate printr-o operațiune ori prin mai multe operațiuni care au legătură între ele, efectuate în decursul unei luni, începând cu prima zi și terminând cu ultima zi a lunii. Datele privind activitățile sau tranzacțiile efectuate în numerar se indică într-un formular special, care se remite Serviciului pînă la data 5 a lunii următoare lunii în care au fost efectuate tranzacțiile.”</p>	

	<p>”(2) Entitățile raportoare informează Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, până la data de 5 a lunii, despre activitățile sau tranzacțiile clienților realizate în numerar, printr-o operațiune cu o valoare de cel puțin 200000 lei ori prin mai multe operațiuni în numerar care au legătură între ele, efectuate în decursul lunii precedente, cu excepția entităților raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. k), o) și q). Datele privind activitățile sau tranzacțiile efectuate în numerar se indică într-un formular special, care se remite Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor</p> <p>Argumentare:</p> <p>Termenul de până la 5 zile lucrătoare din momentul efectuării tranzacției, va genera dublarea tranzacțiilor raportate.</p> <p>Se propune de a lua în considerare un mecanism mai clar de cumulare a tranzacțiilor pentru identificarea elementelor comune în scopul stabilirii legăturilor dintre acestea.</p>		
353.	<p>BC FINCOMBANK SA Art. 11 alin. (2) Nu este indicata perioada pentru care se vor cumula tranzactii care au legatura intre ele?</p>	<p>Se acceptă prin expunerea prevederii în următoarea redacție: ”(2) Entitățile raportoare au obligația de a raporta Serviciului activitățile sau tranzacțiile clienților realizate în numerar în valoare de cel puțin 200 000 lei, efectuate printr-o operațiune ori prin mai multe operațiuni care au legătură între ele, efectuate în decursul unei luni, începînd cu prima zi și terminînd cu ultima zi a lunii. Datele privind activitățile sau tranzacțiile efectuate în numerar se indică într-un formular special, care se remite</p>	

		Serviciului pînă la data 5 a lunii următoare lunii în care au fost efectuate tranzacțiile.”	
354.	<p>AMCHAM Art. 11 alin. (3) lit. e) Considerăm că entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. i) (societățile de plată, societățile emitente de monedă electronică și furnizorii de servicii poștale, cu excepția prestatorilor de servicii de informare cu privire la conturi și a prestatorilor de servicii de inițiere a plății, care activează în conformitate cu Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică), ar trebui să raporteze despre tranzacțiile clienților cu o valoare de cel puțin 200 000 MDL.</p> <p>Respectiva propunere are la bază faptul că, la fel ca în cazul altor entități raportoare (e.g. bănci), activitatea emitenților de monedă electronică și a prestatorilor de servicii de plată nebankari este reglementată de Legea nr. 114/2012, fiind prevăzute aceleași cerințe ca și față de alte entități raportoare în cadrul serviciilor de plată ce le prestează.</p> <p>Un alt aspect important constă în faptul că cerința propusă de a raporta toate tranzacțiile realizate în numerar sau virament cu o valoare care reprezintă cel puțin echivalentul a 40000 lei, poate genera o multitudine de raportări zilnice în adresa SPCSB din partea emitenților de monedă electronică și a prestatorilor de servicii de plată nebankari, ținând cont că</p>	<p>Se acceptă parțial prin modificarea prevederilor art. 11 în următoarea redacție: alineatele (2) și (3) se expun în următoarea redacție:</p> <p>”(2) Entitățile raportoare au obligația de a raporta Serviciului activitățile sau tranzacțiile clienților realizate în numerar în valoare de cel puțin 200 000 lei, efectuate printr-o operațiune ori prin mai multe operațiuni care au legătură între ele, efectuate în decursul unei luni, începînd cu prima zi și terminînd cu ultima zi a lunii. Datele privind activitățile sau tranzacțiile efectuate în numerar se indică într-un formular special, care se remite Serviciului pînă la data 5 a lunii următoare lunii în care au fost efectuate tranzacțiile.</p> <p>(3) Entitățile raportoare au obligația de a raporta Serviciului, tranzacțiile clienților realizate printr-o operațiune a cărei valoare depășește limita de 200 000 de lei și care nu se încadrează în prevederile alin. (2) al prezentului articol. Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular special, care se remite Serviciului pînă la data de 10 a lunii următoare lunii în care au fost efectuate tranzacțiile.”</p> <p>Se completează cu alineatele (3¹) și (3²) cu următorul conținut:</p> <p>”(3¹) Entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și i) au obligația de a raporta Serviciului remiterile de bani cu o valoare care reprezintă cel puțin echivalentul a 40 000 de lei. Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular special, care se remite Serviciului în termen de 5 zile de la momentul efectuării tranzacției.</p> <p>(3²) În situația în care tranzacțiile prevăzute la alin. (3) sunt derulate prin intermediul unei entități</p>	

	printre clienții acestora se numără inclusiv și persoanele juridice.	raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și i), obligația de raportare revine acesteia. Prin excepție, obligația de raportare se menține pentru notari în calitate de entitate raportoare prevăzută la art. 4 alin. (1) lit. j).”	
355.	<p>Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC</p> <p>Propunem în pct. 14 din proiect referitor la modificarea art. 11 textul alin. (3) să fie expus în următoarea redacție: ”14. ...(3) Entitățile raportoare sunt obligate să informeze Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, după cum urmează:</p> <p>a)entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin.(1) lit. a) raportează despre tranzacțiile clienților realizate prin virament, printr-o operațiune cu o valoare de cel puțin 500000 de lei;</p> <p>b)entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. i) și s), despre tranzacțiile clienților realizate printr-o operațiune cu o valoare de cel puțin 200000 lei ori prin mai multe operațiuni care au legătură între ele, realizate în numerar sau virament;c)entitățile raportoare -notarii prevăzuți la art. 4 alin. (1) lit. k) și entitățile raportoare prevăzute la lit. j) despre operațiunile sau tranzacțiile clienților cu o valoare care reprezintă cel puțin echivalentul a 300000 lei;d)entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin.(1) lit. a) și i), în cazul remiterilor de bani cu o valoare care reprezintă cel puțin</p>	<p>Se acceptă parțial prin modificarea prevederilor art. 11 în următoarea redacție: alineatele (2) și (3) se expun în următoarea redacție:</p> <p>”(2) Entitățile raportoare au obligația de a raporta Serviciului activitățile sau tranzacțiile clienților realizate în numerar în valoare de cel puțin 200 000 lei, efectuate printr-o operațiune ori prin mai multe operațiuni care au legătură între ele, efectuate în decursul unei luni, începînd cu prima zi și terminînd cu ultima zi a lunii. Datele privind activitățile sau tranzacțiile efectuate în numerar se indică într-un formular special, care se remite Serviciului pînă la data 5 a lunii următoare lunii în care au fost efectuate tranzacțiile.</p> <p>(3) Entitățile raportoare au obligația de a raporta Serviciului, tranzacțiile clienților realizate printr-o operațiune a cărei valoare depășește limita de 200 000 de lei și care nu se încadrează în prevederile alin. (2) al prezentului articol. Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular special, care se remite Serviciului pînă la data de 10 a lunii următoare lunii în care au fost efectuate tranzacțiile.”</p> <p>Se completează cu alineatele (3¹) și (3²) cu următorul conținut:</p> <p>”(3¹) Entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și i) au obligația de a raporta Serviciului remiterile de bani cu o valoare care reprezintă cel puțin echivalentul a 40 000 de lei. Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular</p>	

<p>echivalentul a 40000 lei.e)entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) r) despre operațiunile sau tranzacțiile clienților cu o valoare care reprezintă cel puțin echivalentul a 40000lei, realizate în numerar sau virament;</p> <p>Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular special, care se remiteServiciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în decurs de 5 zile lucrătoaredin momentul efectuării tranzacției.”</p> <p>Considerăm că în alin.(3) la lit. b) trebuie incluse entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin.(1) lit. i), iar în alin.(3) lit. e) trebuie exclusă sintagma ”lit. i”-pentru o aliniere cu prevederile de modificare a art.5 alin.(1) lit. b) si art. 11 alin.(2) a Legi inr. 308/2017 propuse în proiectul în cauză, precum si pe motiv că la fel ca si in cazul bancilor activitatea emitentilor de monedă electronică si a prestatorilor de servicii de plată nebancari este reglementată de Legea nr. 114/2012, fiind prevăzute acelasi cerinte ca si față de bănci în cadrul serviciilor de plată ce le prestează. În aceeași măsură, si în Legea nr. 308/2017 în vigoare cât si în proiectul de modificare a acestei legi față de emitentii de monedă electronică si prestatorii de servicii de plată nebancari sunt prevăzute aceleasi cerinte de aplicare a măsurilor de precautie.Un alt aspect important este faptul că cerinta propusă de a raporta toate tranzactiile realizate în numerar sau virament cu o valoare care</p>	<p>special, care se remite Serviciului în termen de 5 zile de la momentul efectuării tranzacției.</p> <p>(3²) În situația în care tranzacțiile prevăzute la alin. (3) sunt derulate prin intermediul unei entități raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și i), obligația de raportare revine acesteia. Prin excepție, obligația de raportare se menține pentru notari in calitate de entitate raportoare prevazută la art. 4 alin. (1) lit. j).”</p>	
---	---	--

	<p>reprezintă cel puțin echivalentul a 40000 lei, pot genera zeci și sute de raportări zilnice în adresa SPCSB din partea emitentilor de monedă electronică și a prestatorilor de servicii de plată nebankari, ținând cont că printre clienții acestora se numără și persoane juridice.</p>		
356.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 11 alin. (3) lit. d) În scopul aplicării corecte a prevederilor punctului nou este necesar de a specifica direct în articol dacă, la raportarea conform alin. (2) art. 11 (Formulare numerar cumulativ), tranzacțiile de remitere de bani, fiind considerate ca tranzacții de tip numerar, trebuie să fie luate în considerație și cumulate cu alte tranzacții de tip numerar.</p>	<p>Nu se acceptă Remitențele urmează a fi raportate separat de tranzacțiile în numerar, la limita stabilită.</p>	
357.	<p>BC FINCOMBANK SA Art. 11 alin. (3) Acest tip de tranzacții de obicei este o tranzacție de tip numerar. Logic, în cazul cumulării acestor tranzacții și depășirii limitei de 200 000 lei cum vor fi raportate aceste tranzacții? Ca numerar sau ca remiterea de bani? Suplimentar necesar de subliniat ca la moment pentru entități raportoare (Banci) deja sunt obligatorii mai multe tipuri de formulare speciale: Limitate, numerar, suspeste, activități suspecte, finanțare terorismului, tranzacții refugiaților, tranzacții legate de hidrocentrala Cuciurgani - în total 7 tipuri de raportare. În proiect de lege se adaugă încă 2 – pentru remiteri de bani și pentru</p>	<p>Se acceptă parțial Conform definiției, este prevăzut ”cum ar fi cel puțin una”. Astfel, acest element va fi analizat în situația în care va fi relevantă această informație. Remiterile de bani vor fi raportate separat. Astfel, modificările de la art. 11 urmează a fi expuse în următoarea redacție: ”alineatele (2) și (3) se expun în următoarea redacție: ”(2) Entitățile raportoare au obligația de a raporta Serviciului activitățile sau tranzacțiile clienților realizate în numerar în valoare de cel puțin 200 000 lei, efectuate printr-o operațiune ori prin mai multe operațiuni care au legătură între ele, efectuate în decursul unei luni, începând cu prima zi și terminând cu ultima zi a lunii. Datele privind activitățile sau tranzacțiile efectuate în numerar se indică într-un formular special, care se remite</p>	

	<p>beneficiari efectivi – in total vor fi 9(!) tipuri de raportari, ceea ce prezinta o povara semnificativa pentru Bănci nu numai de punct de vedere resurselor IT pentru automatizarea, resurse umane pentru analiza – suplimentar majoreaza riscuri de neraportare tranzactiei ceea ce aduce la riscuri de sanctiuni (pina la 5 mln de euro)</p>	<p>Serviciului pina la data 5 a lunii următoare lunii în care au fost efectuate tranzacțiile.</p> <p>(3) Entitățile raportoare au obligația de a raporta Serviciului, tranzacțiile clienților realizate printr-o operațiune a cărei valoare depășește limita de 200 000 de lei și care nu se încadrează în prevederile alin. (2) al prezentului articol. Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular special, care se remite Serviciului pînă la data de 10 a lunii următoare lunii în care au fost efectuate tranzacțiile.”</p> <p>Se completează cu alineatele (3¹) și (3²) cu următorul conținut:</p> <p>”(3¹) Entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și i) au obligația de a raporta Serviciului remiterile de bani cu o valoare care reprezintă cel puțin echivalentul a 40 000 de lei. Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular special, care se remite Serviciului în termen de 5 zile de la momentul efectuării tranzacției.</p> <p>(3²) În situația în care tranzacțiile prevăzute la alin. (3) sunt derulate prin intermediul unei entități raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și i), obligația de raportare revine acesteia. Prin excepție, obligația de raportare se menține pentru notari în calitate de entitate raportoare prevăzută la art. 4 alin. (1) lit. j).”</p>	
358.	<p>Asociația Businessului European Art. 11 alin. (2) și (3) Conform redacției propuse nu exista o claritate privind algoritmul de identificare a tranzacțiilor care au legatura între ele, care este periodicitatea efectuării tranzacțiilor care au legatura între ele (1 zi, 5 zile, 10 zile)?</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Astfel, modificările de la art. 11 urmează a fi expuse în următoarea redacție: ” alineatele (2) și (3) se expun în următoarea redacție:</p> <p>”(2) Entitățile raportoare au obligația de a raporta Serviciului activitățile sau tranzacțiile clienților realizate în numerar în valoare de cel puțin 200 000 lei, efectuate printr-o operațiune ori prin mai multe operațiuni care au legătură între ele, efectuate în</p>	

<p>Propunem excluderea necesității raportării de către Bănci a activităților sau tranzacțiilor clienților realizate prin mai multe operațiuni în numerar care au legătură cu ele.</p> <p>Motivarea este următoarea:</p> <p>1) La moment, Banca în procesul de identificare a clienței, identifică tranzacțiile neordinare și obține documente confirmative. În urma analizei de diligență efectuate, în cazul identificării tranzacțiilor suspecte, Banca le raportează SPCSP, inclusiv tranzacțiile a căror valoare este sub limita de 200 000 lei prin numerar</p> <p>2) Reieșind din numărul acestor tranzacții/formulare, Băncile depun eforturi considerabile pentru întocmirea acestora în modul stabilit de legislație. Eforturile depuse sunt disproporționate față de interesul legitim care ar putea fi lezat. Sursele utilizate pentru acest număr enorm de formulare este oportun a fi alocat pentru alte procese ca de exemplu monitorizarea și identificarea tranzacțiilor/activităților suspecte.</p> <p>3) Nu este indicat clar cum se vor calcula perioadele de raportare a acestor tranzacții. Curent este din 10 în 10 zile până la sfârșitul lunii.</p> <p>4) În cazul în care modificările la lege vor fi aprobate în varianta propusă, constatăm o dublare a ipotezei normei de la art. 11 alin. (3) lit. a) și lit. d).</p> <p>Cu referire la redacția normei propuse la art. 11 alin. (3) lit. d), constatăm că aceasta</p>	<p>decursul unei luni, începînd cu prima zi și terminînd cu ultima zi a lunii. Datele privind activitățile sau tranzacțiile efectuate în numerar se indică într-un formular special, care se remite Serviciului pînă la data 5 a lunii următoare lunii în care au fost efectuate tranzacțiile.</p> <p>(3) Entitățile raportoare au obligația de a raporta Serviciului, tranzacțiile clienților realizate printr-o operațiune a cărei valoare depășește limita de 200 000 de lei și care nu se încadrează în prevederile alin. (2) al prezentului articol. Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular special, care se remite Serviciului pînă la data de 10 a lunii următoare lunii în care au fost efectuate tranzacțiile.”</p> <p>Se completează cu alineatele (3¹) și (3²) cu următorul conținut:</p> <p>”(3¹) Entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și i) au obligația de a raporta Serviciului remiterile de bani cu o valoare care reprezintă cel puțin echivalentul a 40 000 de lei. Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular special, care se remite Serviciului în termen de 5 zile de la momentul efectuării tranzacției.</p> <p>(3²) În situația în care tranzacțiile prevăzute la alin. (3) sunt derulate prin intermediul unei entități raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și i), obligația de raportare revine acesteia. Prin excepție, obligația de raportare se menține pentru notari în calitate de entitate raportoare prevăzută la art. 4 alin. (1) lit. j).””</p>	
---	---	--

	<p>este în contradicție cu redacția normei propuse la art. 11 alin. (2)</p> <p>Cu referire la ultima propoziție “Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular special, care se remite Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în decurs de 5 zile lucrătoare din momentul efectuării tranzacției”, propunem ca termenele de raportare pentru tranzacțiile menționate în lit a) să nu fie modificate, ci lăsate conform redacției legii actuale, care este următoarea: „cel târziu la data de 15 a lunii următoare lunii de gestiune”, reieșind din numărului de astfel de tranzacții, precum și a cerințelor stricte de realizare a acestora.</p> <p>Argumentare: se mărește numărul de formulare în numerar, reieșind din modificările prevăzute în lege (formulări legate de remiteri de bani si tranzactiile care au legatură între ele)</p>		
359.	<p>Banca Națională a Moldovei</p> <p>La art. 11, alin. (3²) se exclude</p>	Se acceptă	
360.	<p>Asociația Businessului European</p> <p>Art. 11</p> <p>Termenul prevazut în alineatul ”Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular special, care se remite Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în decurs de 5 zile lucrătoare din momentul efectuării tranzacției.” precum și modul de calcul – 5 zile de la momentul efectuării tranzacției este destul de dificil de urmat. O propunere ar fi ca aceste raportări din</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>În contextul aprobării modificărilor propuse, cadrul legal secundar va fi modificat corespunzător prevederilor noi.</p>	

	<p>categoria celor care nu sunt suspecte, care sunt de prag, să fie trimise către Serviciu la o dată fixă, o dată pe luna sau pe săptămână.</p> <p>Conform redacției propuse și Anexei nr.1 la Ordinul SPCSB nr. 18 din 08.06.2018 nu există o claritate privind tipurile de tranzacții care necesită a fi raportate la SPCSB ca și operațiuni cu o valoare de cel puțin 500 000 lei. Atât formularea din redacția nouă, cât și formularea din Anexa nr.1 la Ordinul SPCSB nr. 18 din 08.06.2018 privind tranzacțiile limitate este foarte generală, fără o detaliere a tipologiilor de tranzacții care urmează a fi raportate la SPCSB. Rugăm detalierea tipului de tranzacții prin virament ce necesită a fi raportate la SPCSB conform art. 11 (3) în Lege sau în Anexa nr.1 la Ordinul SPCSB nr. 18 din 08.06.2018.</p>		
361.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 11 alin. (2) și (3) Conform pct. 12 din art. I al proiectului, alineatele (2) și (3) din art. 11 se expun în redacție nouă. Nu este clar la care entități raportoare se face referință în alin (2), expus în redacție nouă. În redacția enunțată nu este specificat la care articol se referă lit. j) l) n). Consecvent, nu este clar conținutul obligației de raportare în cazul entităților raportoare de la art. 4 lit. c), i), j), l), n). Atenționăm în acest context și asupra curențelor în numerotarea acestor alineate/litere din art. 4).</p>	<p>Nu se acceptă Astfel, modificările de la art. 11 urmează a fi expuse în următoarea redacție: ” alineatele (2) și (3) se expun în următoarea redacție: ”(2) Entitățile raportoare au obligația de a raporta Serviciului activitățile sau tranzacțiile clienților realizate în numerar în valoare de cel puțin 200 000 lei, efectuate printr-o operațiune ori prin mai multe operațiuni care au legătură între ele, efectuate în decursul unei luni, începând cu prima zi și terminând cu ultima zi a lunii. Datele privind activitățile sau tranzacțiile efectuate în numerar se indică într-un formular special, care se remite Serviciului pînă la data 5 a lunii următoare lunii în care au fost efectuate tranzacțiile.</p>	

		<p>(3) Entitățile raportoare au obligația de a raporta Serviciului, tranzacțiile clienților realizate printr-o operațiune a cărei valoare depășește limita de 200 000 de lei și care nu se încadrează în prevederile alin. (2) al prezentului articol. Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular special, care se remite Serviciului pînă la data de 10 a lunii următoare lunii în care au fost efectuate tranzacțiile.”</p> <p>Se completează cu alineatele (3¹) și (3²) cu următorul conținut:</p> <p>”(3¹) Entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și i) au obligația de a raporta Serviciului remiterile de bani cu o valoare care reprezintă cel puțin echivalentul a 40 000 de lei. Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular special, care se remite Serviciului în termen de 5 zile de la momentul efectuării tranzacției.</p> <p>(3²) În situația în care tranzacțiile prevăzute la alin. (3) sunt derulate prin intermediul unei entități raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și i), obligația de raportare revine acesteia. Prin excepție, obligația de raportare se menține pentru notari în calitate de entitate raportoare prevăzută la art. 4 alin. (1) lit. j).”</p>	
362.	<p>Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC La art.11 alin. (2) Pentru emitenții de monedă electronică și prestatorii de servicii de plata nebankari se contrazic între ele aliniatul (2) și aliniatul (3) litera e), pentru operațiunile în numerar: 200000 lei și 40000 lei. Propunem substituirea cuvintului „momentul” cu cuvintul „ziua”.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Astfel, modificările de la art. 11 urmează a fi expuse în următoarea redacție: ” alineatele (2) și (3) se expun în următoarea redacție:</p> <p>”(2) Entitățile raportoare au obligația de a raporta Serviciului activitățile sau tranzacțiile clienților realizate în numerar în valoare de cel puțin 200 000 lei, efectuate printr-o operațiune ori prin mai multe operațiuni care au legătură între ele, efectuate în decursul unei luni, începînd cu prima zi și terminînd cu ultima zi a lunii. Datele privind</p>	

	<p>La art. 11 alin. (3) lit. a-Propunem completarea si cu litera k)., în conformitate cu propunerea formulata la subpunctul e).</p> <p>La art.11 alin.(3) lit.e-Pentru prestatori de servicii de plata nebankari nu este clar cum se concordeaza, intre ele aliniatul 2 si aliniatul 3 litera e), pentru operatiunile realizate in numerar. Propunem excluderea literei k) din subpunctul e) cu includerea in litera a) a alin. (3) din acest punct. Ca si bancile, societatile emitente de moneda electronica și prestatorii de servicii de plată nebankari sunt licențiați si supravegheati de catre BNM, la fel ca si bancile societatile emitente de moneda electronica și prestatorii de servicii de plată nebankari efectuiaza audit extern obligatoriu anual pe AML, care este diferenta dintre operatiunea de plata sau incasare efectuata de catre o banca vs societatile emitente de moneda electronica și prestatorii de servicii de plată nebankari? Legea 114 nu face diferenta. Respectiv norma în cauză cu stabilirea sumei de 40000 lei are un caracter discriminatoriu față de societățile emitente de monedă electronică și prestatorii serviciilor de plată nebankari față de bănci. Propunem înlocuirea cuvântului ”momentul” cu cuvântul ”ziua”.</p>	<p>activitățile sau tranzacțiile efectuate în numerar se indică într-un formular special, care se remite Serviciului pina la data 5 a lunii următoare lunii în care au fost efectuate tranzacțiile.</p> <p>(3) Entitățile raportoare au obligația de a raporta Serviciului, tranzacțiile clienților realizate printr-o operațiune a cărei valoare depășește limita de 200 000 de lei și care nu se încadrează în prevederile alin. (2) al prezentului articol. Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular special, care se remite Serviciului pînă la data de 10 a lunii următoare lunii în care au fost efectuate tranzacțiile.”</p> <p>Se completează cu alineatele (31) și (32) cu următorul conținut:</p> <p>”(31) Entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și i) au obligația de a raporta Serviciului remiterile de bani cu o valoare care reprezintă cel puțin echivalentul a 40 000 de lei. Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular special, care se remite Serviciului în termen de 5 zile de la momentul efectuării tranzacției.</p> <p>(32) În situația în care tranzacțiile prevăzute la alin. (3) sunt derulate prin intermediul unei entități raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și i), obligația de raportare revine acesteia. Prin excepție, obligația de raportare se menține pentru notari in calitate de entitate raportoare prevazută la art. 4 alin. (1) lit. j).”</p> <p>Menționăm că operațiunile de remitere de bani și tranzacțiile efectuate în numerar vor fi raportate corespunzător prevederilor legale stabilite.</p>	
363.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Articolul 11 alineatele (2) și (3) 1.Cu referire la alin. (2)</p>	<p>Nu se acceptă La pct. 1, propunerea de excludere în lipsa unei argumentări, nu poate fi analizată.</p>	

<p>Se propune excluderea necesității raportării de către Bănci a activităților sau tranzacțiilor clienților realizate prin mai multe operațiuni în numerar care au legătură între ele.</p> <p>2. Considerăm că norma propusă la art. 11 alin. (3) lit. d), vine în contradicție cu redacția normei propuse la art. 11 alin. (2).</p> <p>3. Cu referire la ultima propoziție de la lit. e) “Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular special, care se remite Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în decurs de 5 zile lucrătoare din momentul efectuării tranzacției”, propunem ca termenele de raportare pentru tranzacțiile menționate în lit a) să nu fie modificate, ci lăsate conform redacției legii actuale, care este următoarea: „cel târziu la data de 15 a lunii următoare lunii de gestiune”, reieșind din numărului de astfel de tranzacții, precum și a cerințelor stricte de realizare a acestora.</p> <p>Motivarea cu referire la propunerea pe marginea alin. (2) este următoarea:</p> <ul style="list-style-type: none">☐ Conform redacției propuse nu exista o claritate privind algoritmul de identificare a tranzacțiilor care au legatura între ele, care este periodicitatea efectuării tranzacțiilor care au legatura între ele (1 zi, 5 zile, 10 zile)?☐ La moment, Băncile, ca entități raportoare, în procesul de identificare a clienței, identifică tranzacțiile neordinare și obțin documente confirmative. În urma analizei de diligență	<p>La pct. 2, Menționăm că operațiunile de remitere de bani și tranzacțiile efectuate în numerar vor fi raportate corespunzător prevederilor legale stabilite.</p> <p>La pct. 3, redacția anterioară cu referire la termenul de prezentare a operațiunilor efectuate în numerar era ambiguă, fiind implementat diferențiat de către entitățile raportoare. Corespunzător, luând în considerare faptul că folosirea numerarului constituie un factor de risc, datele privind efectuarea unor astfel de operațiuni urmează a fi transmisă către SPCSB în termenul indicat.</p> <p>Ulterior aprobării proiectului supus consultării, Ordinul SPCSB nr. 18/2018 va fi abrogat și/sau modificat, fiind elaborat și aprobat cadrul legal secundar conform prevederilor aprobate.</p> <p>De asemenea, mențiunea privind raportarea către SPCSB a 7 tipuri de formulare speciale este eronată, conform Legii nr. 308/2017 fiind stabilite următoarele tipuri: tranzacții/activități suspecte, limitate, numerar.</p> <p>Astfel, conform atribuțiilor funcționale, SPCSB, efectuând evaluări periodice și identificând riscuri noi informează entitățile raportoare și solicită aplicarea măsurilor corespunzătoare. Astfel, categoriile de raportări menționate în aviz se referă la diferite categorii de riscuri, identificate de SPCSB, în dependență de conjunctura la nivel național și regional. De menționat că, aceste măsuri sunt necesare în vederea protejării sistemului financiar național.</p>	
---	--	--

<p>efectuate, în cazul identificării tranzacțiilor suspecte, Banca le raportează SPCSB, inclusiv tranzacțiile a căror valoare este sub limita de 200 000 lei prin numerar</p> <ul style="list-style-type: none">□ Reieșind din numărul acestor tranzacții/formulare, Băncile depun eforturi considerabile pentru întocmirea acestora în modul stabilit de legislație. Eforturile depuse sunt disproporționate față de interesul legitim care ar putea fi lezat. Sursele utilizate pentru acest număr enorm de formulare este oportun a fi alocat pentru alte procese ca de exemplu monitorizarea și identificarea tranzacțiilor/activităților suspecte.□ Nu este indicat clar cum se vor calcula perioadele de raportare a acestor tranzacții. Curent este din 10 în 10 zile până la sfârșitul lunii.□ În cazul în care modificările la lege vor fi aprobate în varianta propusă, constatăm o dublare a ipotezei normei de la art. 11 alin. (3) lit. a) și lit. d). <p>Comentarii cu referire la alin. (3) lit. a): Conform redacției propuse și Anexei nr.1 la Ordinul SPCSB nr. 18 din 08.06.2018 nu există o claritate privind tipurile de tranzacții care necesită a fi raportate la SPCSB ca și operațiuni cu o valoare de cel puțin 500 000 lei. Atât formularea din redacția nouă, cât și formularea din Anexa nr.1 la Ordinul SPCSB nr. 18 din 08.06.2018 privind tranzacțiile limitate este foarte generală, fără o detaliere a tipologiilor de tranzacții care urmează a fi</p>		
---	--	--

raportate la SPCSB. Rugăm detalierea tipului de tranzactii prin virament ce necesita a fi raportate la SPCSB conform art. 11 (3) in Lege sau in Anexa nr.1 la Ordinul SPCSB nr. 18 din 08.06.2018.

Termenul prevazut în alineatul ” Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular special, care se remite Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în decurs de 5 zile lucrătoare din momentul efectuării tranzacției.” precum și modul de calcul – 5 zile de la momentul efectuării tranzacției este destul de dificil de urmat. O propunere ar fi ca aceste raportări din categoria celor care nu sunt suspecte, care sunt de prag, să fie trimise către Serviciu la o dată fixă, o dată pe luna sau pe săptămână.

Comentarii cu referire la redacția lit.d):

Acest tip de tranzactii de obicei este o tranzactia de tip numerar. În cazul cumularii acestor tranzactii si depasirii limitei de 200 000 lei cum vor fi raportate aceste tranzactii? Ca numerar sau ca remitere de bani?

Suplimentar e necesar de subliniat ca la moment pentru entitatile raportoare (Banci) deja sunt obligatorii mai multe tipuri de formulare speciale: Limitate, numerar, suspeste, activitati suspecte, finantarea terorismului, tranzactii aferente refugiatilor, tranzactii legate de Hidrocentrala de la Cuciurgani - în total 7 tipuri de raportare.

	<p>In proiectul de lege se adauga încă 2 tipuri de raportare – pentru remiteri de bani si pentru beneficiari efectivi – in total vor fi 9(!) tipuri de raportari, ceea ce prezinta o povara semnificativa pentru Bănci nu numai de punct de vedere al resurselor IT pentru automatizare, resurse umane pentru analiza, etc, dar suplimentar majoreaza riscurile de neraportare a tranzacției ceea ce comportă riscuri de sanctiuni (pina la 5 mln de euro).</p>		
364.	<p>Asociația Businessului European Art. 11 alin. (4) Propunem după cuvintele „între Banca Națională a Moldovei și Trezoreria de Stat” completarea normei cu „între Bănci și sistemele de remiteri de bani, între Bănci și sisteme internaționale de plată cum ar fi Visa, Mastercard (pentru tranzacțiile legate de acoperirea mijloacelor anterior ridicate de către clienți)”.</p>	Se acceptă	
365.	<p>Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC La art. 11 alin. (4) - Propunem să fie completat subpunctul (4) cu sintagma: ”între emitenți de monedă electronica/prestatorii de servicii de plată nebancari și bănci, între emitenții de monedă electronică și prestatorii de servicii de plată nebancari și Banca Națională a Moldovei” -pe motiv că rulajul tranzacțional zilnic de regulă implică sume ce vor trebui raportate zilnic, iar entitățile date nebancare ca și băncile prestează de fapt acelelași tipuri</p>	Se acceptă	

	de servicii de plată clienților, ce sunt reglementate de Legea nr. 114/2012. Respectiv, în cazul aplicării normei ce o propunem se va reduce volumul de rapoarte ce vor parveni către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor de la entitățile nebankare în cauză și se va reduce presiunea de pe acestea		
366.	<p>Asociația Bancilor din Moldova Articolul 11 la alineatul (4) sintagma “precum și în cazul comisionului de la deservirea conturilor bancare și al spezelor bancare” se exclude Propunem după cuvintele „între Banca Națională a Moldovei și Trezoreria de Stat” completarea normei cu „între Bănci și sistemele de remiteri de bani, între Bănci și sisteme internaționale de plată cum ar fi Visa, Mastercard (pentru tranzacțiile legate de acoperirea mijloacelor anterior ridicate de către clienți)”.</p>	Se acceptă	
367.	<p>AMCHAM Art. 12 alin. (5) lit. a) Sugerăm expunerea pct. 15 din proiect în următoarea redacție: ”la litera a), sintagma ”lit.a)–c), g), h) și k)” se substituie cu sintagma ”lit. a) – i), k), o)”.</p>	Se acceptă.	
368.	<p>Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC Propunem pct. 15 din proiect să fie expus în următoarea redacție:”15. Articolul 12 alineatul (5) la litera a), sintagma ”lit.a)–c), g), h) și k)” se substituie cu sintagma ”lit. a) –i), k), o)””; Considerăm discriminatorie si</p>	Se acceptă	

	<p>neargumentată excluderea din această listă a entităților raportoare prevăzute în art. 4 alin.(1) lit. i) în raport cu alte entități raportoare. Menționăm că cerințele privind măsurile de precauție, de raportare și păstrare a datelor sunt similare.</p>		
369.	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare Punctul 15, Articolul 12, alin. (5), la lit. a), propunem substituirea sintagmei ”lit. a)-c), g), h) și k)” cu sintagma ”lit. a) –i), k), o) și t)”, în vederea includerii și furnizorilor de servicii de finanțare participativă.</p>	<p>Nu se acceptă Directiva UE 2015/849 nu prevede excepția respectivă pentru furnizorii de servicii de finanțare participativă.</p>	
370.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 13 alin. (3) lit. a) R. 10.15 There is no specific requirement to adopt risk management procedures concerning situations where the business relationship is established prior to verifying the identity of customers or BOs. Proiectul propus nu conține modificările necesare pentru realizarea recomandării R. 10.15. Prin urmare, considerăm oportună includerea modificărilor art. 13, alin. (3), lit. a), conform recomandării R. 10.15 din raportul de evaluare al Comitetului MONEYVAL.</p>	<p>Se acceptă Art. 13 alin. (3) lit. a) se expune în următoarea redacție: ”a) politici, metode, practici, proceduri scrise, măsuri de control intern și reguli stricte pentru prevenirea spălării banilor și finanțării terorismului, care includ măsuri de precauție privind clienții, de identificare a tranzacțiilor complexe și neordinare, de raportare, proceduri de evaluare și gestionare a riscurilor, proceduri de gestionare a riscurilor privind condițiile în care un client poate utiliza relația de afaceri înainte de aplicarea măsurilor de verificare a identității și alte măsuri relevante în domeniu”;</p>	
371.	<p>Banca Națională a Moldovei La art. 13 alin. (3) litera a) după sintagma „...a tranzacțiilor complexe și neordinare,” se completează cu următoarea sintagmă „a tranzacțiilor clienților rezidenți cu prestatorii de</p>	<p>Se acceptă</p>	

	servicii privind activele virtuale autorizati în alte state,...”.		
372.	<p>Asociația Businessului European Art. 13 alin. (3) lit. b) Modificarea respectivă este imposibil a fi realizată, în caz de aprobare. Reieșind din semnificația noțiunii “desemnate”, rezultă că toți salariații Băncii urmează a fi indicați în actele normative interne pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, or toți salariații (inclusiv front-office, back-office) sunt responsabili de activități stabilite în actele normative interne, în domeniul AML.</p> <p>Pentru Bănci, fiind entitati raportoare sunt stabilite mai multe controale obligatorii interne si externe pentru domeniul AML:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Audit intern (anual) 2. Audit extern (anul) 3. Controale tematice/inopinate ale BNM 4. Control SPCSB (conform prevederilor prezentului proiect de Lege) <p>Practic banca permanent se afla intr-un control, ceea ce negativ afecteaza procesul de prevenire spalarii banilor din motivul ca personalul sectiei AML este implicat in procesul de control (prezentarea informatiei, interviuri, analiza si prezentarea comentariilor pe marginea celor depistate de echipa de control, implementarea masurilor stabilite dupa control).</p> <p>In Practica europeana bancara asa fel de controale (in afara auditului intern) sunt desfasurate numai in cazul riscurilor</p>	<p>Se acceptă parțial prin excluderea prevederilor cu referire la persoanele desemnate.</p> <p>Cu referire la controale, menționăm că, propunerea nu are legătură cu prevederea din proiect care se referă la Banca Națională a Moldovei, în calitate de organ cu funcții de supraveghere a băncilor și nu la controlul efectuat de către SPCSB.</p>	

	identificate in activitatea bancii, nu doar conform planului prestabilit.		
373.	<p>BC FINCOMBANK SA Art. 13 alin. (3) Pentru Bănci, fiind entitati raportoare sunt stabilite mai multe controale obligatorii interne si externe pentru domeniul AML:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Audit intern (anual) 2. Audit extern (anul) 3. Controale tematice/inopinate ale BNM 4. Control SPCSB (conform prevederilor prezentului proiect de Lege) <p>Practic banca permanent se afla intr-un control, ceea ce negativ afecteaza procesul de prevenire spalarii banilor din motivul ca personalul sectiei AML este implicat in procesul de control (prezentarea informatiei, interviuri, analiza si prezentarea comentariilor pe marginea celor depistate de echipa de control, implementarea masurilor stabilite dupa control).</p> <p>In Practica europeana bancara asa fel de controale (in afara auditului intern) sunt desfasurate numai in cazul riscurilor identificate in activitatea bancii, nu doar conform planului prestabilit.</p>	<p>Nu se acceptă Propunerea nu are legătură cu prevederea din proiect care se referă la Banca Națională a Moldovei, în calitate de organ cu funcții de supraveghere a băncilor și nu la controlul efectuat de către SPCSB.</p>	
374.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 13 alin. (3¹) La pct. 14 art. I din proiect, aferent art. 13 alin. (3) indice prim – formula „testarea conformității” pare improprie acestei acțiuni, cel puțin în redacția propusă, care pare să inducă ideea efectuării auditului în</p>	<p>Se acceptă Cuvântul ”testării” se substituie cu cuvântul ”verificare”</p>	

	scopul testării de către autoritatea de supraveghere.		
375.	Banca Națională a Moldovei La Articolul 13 alin. (3 ¹) – a se preciza trimiterea la ”procedurile respective”.	Comentariu: se referă la cadrul privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.	
376.	Asociația Băncilor din Moldova Art. 13 alin. (3¹) Se propune: Substituirea sintagmei ”audit independent” cu sintagma ”evaluarea independentă efectuată de o societate de audit” Argumentare: Se propune substituirea noțiunii de audit independent cu evaluarea independentă care poate fi efectuată de o societate de audit, ținând cont de faptul că testarea conformității activității entității raportoare cu politicile, controalele interne și procedurile în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului, adesea nu este calificat ca ”audit” de către societățile de audit.	Nu se acceptă Conform normelor stabilite de Banca Națională a Moldovei prin Regulamentul nr. 118/2018, se impune obligativitatea efectuării unui audit extern în scopul verificării și evaluării adecvării și implementării politicilor și procedurilor interne ale băncii în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.	
377.	Guvernul RM La pct. 16, ce vizează completarea Legii nr. 308/2017 cu alin. (4 ¹)-(4 ⁴) la art. 13, ținem să menționăm că potrivit art. 4 din Legea nr. 308/2017, liberii profesioniști (notarii, avocații) la fel vor fi calificați ca entități raportoare în sensul prezentei legi, respectiv nu este clar cum acești subiecți vor desemna „persoanele investite cu atribuții de executare a prezentei legi” în conformitate cu art. 13 alin. (4).	Se acceptă prin expunerea prevederii respective în următoarea redacție: la art. 13 alineatul (4), prima propoziție se expune în următoarea redacție ”Entitățile raportoare, cu excepția celor prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. j), l) și m), desemnează persoanele investite cu atribuții de executare a prezentei legi inclusiv cele cu funcții de conducere de rang superior, ale căror nume se comunică în decurs de 5 zile lucrătoare din momentul desemnării, Serviciului și organelor cu funcții de supraveghere prevăzute la art. 15 alin. (1), împreună cu natura și limitele responsabilităților.”	

378.	<p>Asociația Businessului European Articolul 13</p> <p>Tinind cont de cerințele Regulamentului cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea băncilor nr. 200 din 09.08.2018 fiecare angajat, indiferent de poziția ocupată (front-office, back-office) este responsabil pentru respectarea și executarea cerințelor Policilor interne în domeniul AML.</p> <p>Din definiția propusă reiese că fiecare angajat al entității raportare poate să fie calificat drept ”persoană desemnată”, ceea ce aduce la mai multe consecințe conform prevederilor art. 13 :</p> <ul style="list-style-type: none"> • informarea obligatorie cu privire la modificarea statelor de personal • certificarea obligatorie • includerea numelui în Politice interne <p>Propunem reflectarea în punctul c) definiției ”angajații subdiviziunii responsabile pentru implementarea cerințelor legale privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului”</p>	Se acceptă parțial prin excluderea prevederilor respective din proiect.	
379.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 13 alin. (4) și (4¹)</p> <p>Se propune:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Definierea noțiunii de ”persoană cu funcție de răspundere” 2) Substituirea la alin.(4) a sintagmei ”atribuții de executare a prezentei legi” cu sintagma ”atribuții de asigurare a conformității cu prezenta lege” 	Se acceptă parțial prin excluderea prevederilor respective.	

3) Modificarea alin. (41) și expunerea acestuia în următoarea redacție:

”(4¹) Persoanele desemnate conform alin. (4) sunt după cum urmează:

a) persoana cu funcție de conducere de rang superior;

b) persoana cu funcție de răspundere;

c) angajatul entității raportoare abilitat cu funcții privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului”

Argumentare:

Alineatul (4) al art. 13, ”Entitățile raportoare desemnează persoanele învestite cu atribuții de executare a prezentei legi, ale căror nume și date de contact se comunică, ...Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și organelor cu funcții de supraveghere ... împreună cu natura și limitele responsabilităților”.

Totodată, alin. (4¹) indică și natura responsabilităților (identice celor specificate la lit.b), alin.(3), art.13) fără a face diferențierea între literele a), b) și c) ale alin. (41).

Astfel, pentru claritate, se propune uniformizarea noțiunilor (atribuții de executare versus atribuții de asigurare a conformității) și doar enumerarea la alin. (41) a persoanelor care trebuie desemnate. De asemenea, se propune definirea noțiunii de ”persoana cu funcție de răspundere”, având în vedere că entitățile raportoare au diferite forme organizatorico-juridice, precum și faptul

	că legislația prevede diferite noțiuni pentru acest termen (Codul penal, Codul Contravențional, Legea privind societățile pe acțiuni etc.).		
380.	<p>AMCHAM Art. 13 alin. (4)¹ Se propune:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Definirea noțiunii de ”persoană cu funcție de răspundere”; - Modificarea alin. (4)¹ și expunerea acestuia în următoarea redacție: „(4)¹ Persoanele desemnate conform alin. (4) sunt după cum urmează: <ul style="list-style-type: none"> a) persoana cu funcție de conducere de rang superior; b) persoana cu funcție de răspundere; c) angajatul entității raportoare abilitat cu funcții privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului”. <p>Argumentare: Alineatul (4) al art. 13 prevede că, „Entitățile raportoare desemnează persoanele investite cu atribuții de executare a prezentei legi, ale căror nume și date de contact se comunică, [...] Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și organelor cu funcții de supraveghere [...] împreună cu natura și limitele responsabilităților”.</p> <p>Totodată, alin. (4)¹ indică și natura responsabilităților (identice celor specificate la lit. b), alin. (3), art. 13) fără a face diferențierea între literele a), b) și c) ale alin. (4)¹.</p>	Se acceptă parțial prin excluderea prevederilor respective.	

	<p>Astfel, pentru claritate, se propune doar enumerarea persoanelor care trebuie desemnate.</p> <p>De asemenea, se propune definirea noțiunii de ”persoană cu funcție de răspundere”, având în vedere că entitățile raportoare au diferite forme organizatorico-juridice, precum și faptul că legislația prevede diferite noțiuni pentru acest termen (Codul penal, Codul Contravențional, Legea privind societățile pe acțiuni, etc.).</p>		
381.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 13 alin. (4¹)</p> <p>Considerăm nejustificată stabilirea mai multor nivele a persoanelor desemnate cu atribuții de executare a Legii, întrucât conform Regulamentului BNM nr. 200/2018, fiecare angajat, indiferent de poziția ocupată (front-office, back-office) este responsabil pentru respectarea și executarea cerințelor Politicilor interne în domeniul AML. Stabilirea a 3 nivele de angajați în domeniul AML este o povară financiară suplimentară nejustificată pentru bănci, iar o asemenea divizare nici nu este prevăzută de Directivele cu care Legea 308 se armonizează.</p> <p>Din conținutul lit. c) a alin. (41) reiese că fiecare angajat al entității raportoare poate să fie calificat drept ”persoană desemnată”, ceea ce duce la mai multe consecințe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • informarea obligatorie cu privire la modificarea statelor de personal; • certificarea obligatorie; 	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Prevederile cu privire la informarea obligatorie cu privire la modificarea statelor de personal includerea numelui persoanei în Politice interne se reformulează, în vederea stabilirii categoriilor de persoane care urmează a fi incluse.</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> • includerea numelui persoanei în Politice interne. <p>Propunem: Revizuirea conținutului alin. (41) în sensul stabilirii unui singur nivel de persoane, sau concretizarea categoriilor de persoane desemnate indicate la alin. (41), cu explicarea diferenței dintre categoriile indicate la lit.a) și lit.b).</p> <p>Totodată, considerăm necesară corelarea categoriilor de persoane indicate la alin.(41) a art.13 a Legii nr.308/2017 cu normele Legii nr.75/2020 privind răspunderea pentru faptele ce constituie încălcări ale legislației în domeniul PCSBFT.</p>		
382.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 13 alin. (4)¹</p> <p>Tot la pct. 14 art. I din proiect, aferent art. 13, alin. (4) indice prim, corelat cu prevederile Legii 75/2022 – observăm că alineatul nou-introdus în art. 13 din Legea 308/2017 definește categoriile de persoane care sunt desemnate cu atribuții de executare a Legii 308/2017. Propunem revederea termenului de „persoana cu funcție de răspundere” sau precizarea acestuia, precum și asigurarea corelării acestor noțiuni cu cele din textul Legii 75/2022. La fel, nu este clară necesitatea reținerii obligației entității raportoare de a comunica persoana desemnată – angajat, având în vedere excluderea acestei categorii de persoane din sfera subiecților pasibili sancționării potrivit Legii 75/2020.</p>	Se acceptă parțial prin revizuirea prevederilor respective și a concordanței cu Legea nr 75/2020	

383.	<p>Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC La art. 13 alin. (4¹)- Nu susținem și propunem excluderea din acest subpunct a persoanelor cu funcție de conducere de rang superior, care în esență sunt conducătorii entităților.</p>	Se acceptă parțial prin reformularea prevederii.	
384.	<p>AMCHAM Art. 13 alin. (4²) Notăm despre lipsa argumentării în partea referitoare la obligația de a asigura instruirea și certificarea persoanelor desemnate nu mai târziu de un interval de 2 ani. Credem că, în vederea evitării unor probleme care se pot contura pe viitor (birocrația legată de rezolvarea pe cale administrativă a chestiunii instruirii persoanelor desemnate, obligatorie într-un anumit interval de timp), legiuitorul ar trebui să lase entitățile raportoare să decidă în mod de sine stătător, conform propriilor politici interne, dacă și când va fi nevoie ca persoanele desemnate să fie instruite sau instruite suplimentar. Propunem regândirea mecanismului propus, ținând cont de sugestiile indicate, în vederea neadmiterii unor preocupări excesive de latura formală a problemei care se dorește a fi soluționată. Aceași obiecție este valabilă și pentru mecanismul propus prin intermediul art. 131 în partea referitoare la instruirea angajaților entităților raportoare.</p>	Se acceptă prin excluderea propunerii de modificare.	
385.	AMCHAM	Se acceptă prin excluderea prevederilor respective.	

Notăm despre neînțelegerea argumentării în partea referitoare la obligația de a asigura instruirea și certificarea persoanelor desemnate nu mai târziu de un interval de 2 ani. Potrivit tabelul de sinteză, acest interval există datorită faptului că, „Din experiența anterioară, și de asemenea, din practica cooperării cu entitățile raportoare, se atestă, rotația frecvență a personalului, deseori fiind persoane necalificate și cu cunoștințe insuficiente în domeniu. Totodată, entitățile raportoare solicită permanent organizarea instruirilor specializate”. Menționăm despre neînțelegerea modului cum intervalul de 2 ani ar putea soluționa problema rotației frecvente a personalului și angajării persoanelor necalificate, atât timp cât angajarea lor poate fi precedată cu mult timp desfășurării instruirilor. De asemenea, nu este clar faptul existenței unui interval atunci când se solicită organizarea instruirilor din partea entităților raportoare, atât timp cât Serviciul deja deține atribuții suficiente astfel cum sunt reglementate la art. 19 alin. (1) lit. h):„(1) În scopul executării prevederilor prezentei legi, Serviciul are următoarele atribuții:[...]h) inițiază, desfășoară și participă la instruirea entităților raportoare și a organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare privind implementarea prevederilor prezentei legi;”. Credem că, în vederea evitării unor probleme care se pot contura pe viitor (birocrația legată de

	<p>rezolvarea pe cale administrativă a chestiunii instruirii persoanelor desemnate, obligatorie într-un anumit interval de timp), legiuitorul ar trebui să lase entitățile raportoare să decidă în mod de sine stătător, conform propriilor politici interne, dacă și când va fi nevoie ca persoanele desemnate să fie instruite sau instruite suplimentar. Propunem regândirea mecanismului propus, ținând cont de sugestiile indicate, în vederea neadmiterii unor preocupări excesive de latura formală a problemei care se dorește a fi soluționată. Aceeași obiecție este valabilă și pentru mecanismul propus prin intermediul art. 131 în partea referitoare la instruirea angajaților entităților raportoare.</p>		
386.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 13 alin. (4²) La propunerea de completare a art.13 cu alineatul 4², după cuvântul ”internațională” de completat cu cuvintele ”sau centrul de instruire continuă”. Adicional considerăm necesar de exclus obligativitatea instruirii la intervale de 2 ani a angajaților responsabili, atît timp cît persoana responsabilă deja instruită și care activează permanent în domeniul AML, dispune de cunoștințe suficiente pentru executarea Legii.</p>	Se acceptă prin excluderea prevederilor respective.	
387.	<p>Asociația Businessului European Art. 13 alin. (4²) Propunem excluderea sau revizuirea sintagmei “certificarea”, or Banca nu poate garanta trecerea testelor de către</p>	Se acceptă prin excluderea prevederilor respective.	

	salariați, ca urmare a cursurilor de instruire. După situație, pot fi întreprinse acțiuni în caz de nesuținere a testelor, însă asigurarea certificării nu poate fi pusă în sarcina Băncilor.		
388.	BC FINCOMBANK SA Art. 13 alin. (4²) Nu este clar ce fel de certificarea se aiba în vedere: internațională, prezentată de către regulator?	Se acceptă prin excluderea prevederilor respective.	
389.	BC MAIB SA Art. 13 alin. (4²) Propunem completarea alin. (4 ²) cu norme prin care să fie stabilit că, deținerea unui certificat de calificare eliberat de o organizație internațională recunoscută în domeniul pregătirii specialiștilor (de exemplu, ACAMS) scutește persoanele desemnate conform alin. (4 ¹) de instruire, cel puțin pe perioada de valabilitate a certificatului respectiv de calificare internațională. Totodată, pentru a asigura deținerea de către toate persoanele desemnate ale entităților raportoare a certificatului de calificare eliberat conform Legii nr. 308/2017, propunem să fie prevăzută eliberarea la astfel de persoane a certificatului de calificare al Centrului de instruire continuă în domeniul PCSBFT.	Se acceptă prin excluderea prevederilor respective.	
390.	Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC La art. 13 alin. (4³) Pentru a exclude interpretări eronate, urmează a fi precizată sintagma „instituie mecanisme interne de protejare	Comentariu: Entitățile raportoare urmează prin aprobarea de norme interne să stabilească diferite nivele de acces informațional, proceduri de raportare către persoane cu funcții de răspundere și de protecție a angajaților desemnate responsabile de	

	a persoanelor desemnate”, nu este clar ce se are în vedere prin aceste „mecanisme”	asigurarea conformității și a angajaților responsabili.	
391.	Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC La art. 13 alin. (4 ⁴) În vederea asigurării clarității și a realizării eficiente a acestei prevederi, propunem să fie revizuită în ansamblu formularea acestui punct.	În lipsa unei argumentări, propunerea nu poate fi analizată	
392.	Guvernul RM Art. 13¹ Totodată, proiectul nu prevede dacă Centrul de instruire continuă în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului va percepe sau nu mijloace bănești de la entitățile raportoare pentru instruirile și certificarea persoanelor, având în vedere că acest certificat va fi obligatoriu pentru toate entitățile raportoare, la intervalul de 2 ani. Adicional, la alin. (4 ²) se va exclude textul „ori de câte ori este nevoie”, deoarece este o formulă abuzivă și laconică, defavorabilă entităților raportoare.	Se acceptă prin excluderea propunerilor din proiect privind Centrul de instruire.	
393.	Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției Punctul 17 stabilește crearea Centrului de instruire continuă în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, dar nu clarifică mai multe aspecte obligatorii. Nota informativă la proiect menționează că implementarea proiectului de lege nu necesită cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat. În acest context nu este clar statutul	Se acceptă prin excluderea articolului din proiectul propus.	

	Centrului și sursele financiare pentru activitatea acestuia.		
394.	<p>Guvernul RM</p> <p>La pct. 17:</p> <p>Se propune instituirea unui centru de instruire continuă în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, care urmează să realizeze instruirea, perfecționarea și certificarea în domeniu a angajaților entităților raportoare. În acest context, constatăm că nota informativă nu conține informații importante precum: justificarea necesității creării acestuia, statutul juridic și impactul economico-financiar asupra bugetului, respectiv, nu au fost respectate prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.</p> <p>De asemenea, ținem să menționăm că conform art. 123 alin. (4) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014, decizia cu privire la autorizarea de funcționare provizorie, la acreditare, neacreditare sau la retragerea dreptului de organizare a unui program de formare profesională continuă se adoptă de Ministerul Educației și Cercetării, astfel proiectul de lege urma să fie remis spre avizare și Ministerului Educației și Cercetării.</p> <p>În același timp, atenționăm și asupra prevederilor art. 127 din Codul educației, precum și ale pct. 65 din Regulamentul cu privire la formarea continuă a adulților, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 193/2017, care stipulează expres faptul că,</p>	Se acceptă prin excluderea propunerilor din proiect privind Centrul de instruire.	

	formarea continuă a adulților se finanțează din mijloace achitate de persoane fizice și juridice prin taxe pentru studii, din mijloace ale asociațiilor profesionale și ale patronatelor, din sponsorizări, donații, contribuții personale, fonduri externe (proiecte) și din alte surse legale.		
395.	Guvernul RM De asemenea, la pct. 17 este necesară revizuirea elementelor structurale de la art. 13 ¹ .	Prevederea respectivă a fost exclusă.	
396.	Uniunea Avocaților Art. 13¹ Considerăm necesară reglementarea prin lege a statutului juridic al Centrului de instruire continuă în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului (entitate distinctă cu personalitate juridică (subiect de drept), structură a SPCSB sau a BNM, instituție de învățământ etc.). Acest statut juridic nu poate fi reglementat de însăși consiliul consultativ al acestei entități, or determinarea statutului juridic al unei entități trebuie să preceadă crearea acesteia și a organelor sale de conducere și să fie realizată prin lege sau în temeiul dispozițiilor exprese ale legii care conferă temei juridic de reglementare în acest sens unui alt organ.	Se acceptă prin excluderea prevederilor respective.	
397.	Asociația Băncilor din Moldova Art. 13¹ La propunerea de completare a Legii cu art. 13 ¹ , este necesar de stabilit expres că instruirea de către Centru se efectuează	Se acceptă prin excluderea prevederilor respective.	

	gratuit din surse alocate din bugetul de stat. Altfel, se creează premise pentru stabilirea încă a unui mod de a taxa entitățile raportoare.		
398.	<p>Centrul Național Anticorupție Art. 13¹</p> <p>La art. I pct. 15 din proiect se propune ca Regulamentul Centrului de instruire continuă în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului să fie aprobat de către Guvern. Totodată, nu este clar statutul juridic al Centrului de instruire, sursa de finanțare, regimul de activitate al Consiliului Consultativ (membrii vor fi sau nu remunerați), precum și regimul juridic aplicabil instruirilor efectuate (gratuite/contra cost, sunt obligatorii instruirile sau facultative, etc.). De asemenea, sintagma ”la solicitare, instruirea și certificarea poate fi acordată și altor subiecți” este confuză și nu relevă claritate referitor la subiecții care pot solicita instruire și certificare în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.</p>	Se acceptă prin excluderea prevederilor respective.	
399.	<p>Uniunea Avocaților Art. 13¹</p> <p>Considerăm necesară reglementarea prin lege a statutului juridic al Centrului de instruire continuă în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului (entitate distinctă cu personalitate juridică (subiect de drept), structură a SPCSB sau a BNM, instituție de învățământ, etc.).</p>	Se acceptă prin excluderea prevederilor respective.	

400.	<p>Asociația Businessului European Art. 13¹ 1. Din definiția propusă rezultă că Diplomele, certificările emise de organizații internaționale și instituții de învățământ, precum CAMS, ACCA, ICA etc. nu sunt recunoscute ca certificare relevantă în ciuda cotației lor internaționale? 2. Nu se face referire la actul normativ care reglementează Centrul de instruire continua în domeniul AML, drepturile, îndatoririle, componența acestuia. Lipsa unei reglementări adecvate a procesului de certificare poate crea condiții favorabile pentru corupție. De asemenea, ținând cont de competente autorității de reglementare în aprobarea funcțiilor cheie pentru posturile de AML \ Cconformitate și competențe de certificare în același domeniu, poate apărea o situație care să conducă la un conflict de interese, abuz de autoritate și utilizarea procesului de certificare ca mecanism de manipulare a procesului de aprobare pentru o funcție cheie (Bazate pe opinia subiectivă). 3. Nu există precizări privind certificarea obligatorie, recunoașterea certificatelor primite anterior, subiectele certificării etc.</p>	Se acceptă prin excluderea prevederilor respective.	
401.	<p>BC FINCOMBANK SA Art. 13¹ 1. Din definiția propusă rezultă că Diplomele, certificările emise de organizații internaționale și instituții de învățământ, precum CAMS, ACCA, ICA etc. nu sunt recunoscute ca certificare</p>	Se acceptă prin excluderea prevederilor respective.	

	<p>relevantă în ciuda cotației lor internaționale?</p> <p>2. Nu se face referire la actul normativ care reglementează Centrul de instruire continua în domeniul AML, drepturile, îndatoririle, componența acestuia. Lipsa unei reglementări adecvate a procesului de certificare poate crea condiții favorabile pentru corupție.</p> <p>De asemenea, ținând cont de competente autorității de reglementare în aprobarea funcțiilor cheie pentru posturile de AML\conformitate și competențe de certificare în același domeniu, poate apărea o situație care să conducă la un conflict de interese, abuz de autoritate și utilizarea procesului de certificare ca mecanism de manipulare a procesului de aprobare pentru o funcție cheie (Bazate pe opinia subiectiva).</p> <p>3. Nu există precizări privind certificarea obligatorie, recunoașterea certificatelor primite anterior, subiectele certificării (fiecare angajat, sau cel desemnat pentru respectarea cerintelor AML) etc.</p>		
402.	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare</p> <p>La art. 13¹ din proiectul de lege, propunem includerea unui angajat al CNPF în calitate de membru al Consiliului consultativ al Centrului de instruire continuă în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului. Potrivit Legii nr.178/2020 pentru modificarea unor acte normative, în vigoare din 01.07.2023, atribuțiile de supraveghere a pieței de capital și a</p>	Se acceptă prin excluderea prevederilor respective.	

	<p>fondurilor de pensii facultative rămân în aria de supraveghere a CNPF. Respectiv, angajații entităților raportoare care activează în domeniile menționate, vor beneficia de instruire specifice ariei proprii de activitate.</p>		
403.	<p>Guvernul RM La pct. 17 care se referă la art. 13¹ alin. (2) lit. c), în vederea excluderii unor neclarități referitor la componența Consiliului consultativ al Centrului de instruire continuă în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului și în scopul predictibilității aplicării proiectului legii supus avizării, considerăm necesar de concretizat care este mecanismul de selectare a instituției sau instituțiilor de învățământ superior care vor desemna reprezentanții mediului academic în cadrul Centrului respectiv și cum se va desfășura procesul (la solicitare, din oficiu, calificarea persoanei desemnate etc.). Aici este de punctat că ar fi rațional de substituit sintagma „o instituție de învățământ” cu sintagma „instituții de învățământ”;</p>	Se acceptă prin excluderea prevederilor respective.	
404.	<p>Asociația Bancilor din Moldova Articolul 13 alin. (3) la litera b) textul “inclusiv ale celor cu funcții de conducere de rang superior” se substituie cu cuvântul “desemnate”. Comentariu: Modificarea respectivă este imposibil a fi realizată, în caz de aprobare. Reieșind din semnificația noțiunii “desemnate”, rezultă că toți salariații Băncii urmează a fi</p>	Se acceptă partial prin reformularea propunerii.	

	<p>indicați în actele normative interne pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, or, în cazul băncilor, toți salariații (inclusiv front-office, back-office) sunt responsabili de activități stabilite în actele normative interne, în domeniul AML.</p>		
405.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 13 alin. (3¹) Comentarii: Pentru Bănci, în calitate de entitati raportoare sunt stabilite mai multe controale obligatorii interne si externe pentru domeniul AML:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Audit intern (anual) 2. Audit extern (anul) 3. Controale tematice/inopinate ale BNM 4. Control SPCSB (conform prevederilor prezentului proiect de Lege) <p>Practic banca se afla intr-un control permanent, ceea ce afecteaza negativ procesul de prevenire a spălării din motivul ca personalul sectiei AML este implicat continuu într-un proces de control ((prezentarea informatiei, interviuri, analiză si prezentarea comentariilor pe marginea celor depistate de echipa de control, implementarea masurilor stabilite dupa control, etc).</p> <p>In Practica europeana bancara asa fel de controale (in afara auditului intern) sunt desfasurate doar in cazul riscurilor identificate în activitatea bancii și nu conform unui plan prestabilit.</p>	<p>Nu se acceptă Propunerea nu are legătură cu prevederea din proiect care se referă la Banca Națională a Moldovei, în calitate de organ cu funcții de supraveghere a băncilor și nu la controlul efectuat de către SPCSB.</p>	
406.	<p>Asociația Băncilor din Moldova</p>	<p>Se acceptă prin excluderea prevederilor respective.</p>	

	<p>Art. 13 alin. (4²) Propunem excluderea sau revizuirea sintagmei “certificarea”.</p> <p>Argumentare: Banca nu poate garanta trecerea testelor de către salariați, ca urmare a cursurilor de instruire. După situație, pot fi întreprinse acțiuni în caz de nesuținere a testelor, însă asigurarea certificării nu poate fi pusă în sarcina Băncilor.</p>		
407.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 13 alin. (4²) Comentarii: A se vedea comentariile de la Pct. 2 Art. 3 asupra noțiunii „Certificat în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului” Nu este clar ce fel de certificare se are în vedere: internațională, prezentată de către regulator, sau altceva?</p>	Se acceptă prin excluderea prevederilor respective.	
408.	<p>Asociația Businessului European Art. 13 alin. (3) Sub noțiunea de persoanele desemnate conform argumentelor expuse de Banca mai sus, cad toți salariații Băncii, astfel considerăm neoportuna modificarea propusă</p>	Se acceptă prin excluderea prevederilor respective.	
409.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 13 alin. (13) textul “inclusiv cele cu funcții de conducere de rang superior” se substituie cu cuvântul “desemnate”</p> <p>Comentariu: Sub noțiunea de persoanele desemnate conform argumentelor expuse de Banca mai sus, cad toți salariații Băncii, astfel</p>	Se acceptă parțial prin reformularea propunerii.	

	consideram neoportuna modificarea propusa.		
410.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 13¹ În ceea ce ține de propunerea din pct. 15 din proiect, având în vedere lipsa informațiilor suplimentare despre statutul, forma organizatorică, condițiile de funcționare a Centrul de instruire continuă în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, dar și ținând cont de mandatul și statutul Băncii Naționale a Moldovei - considerăm necesară revederea fondatorilor Centrului dat, prin excluderea BNM. Totodată, în cazul în care scopul instituirii Centrului de instruire prenotat este asigurarea unui nivel minim de cunoștințe pentru persoanele desemnate ale entităților raportoare în conformitate cu alineatul nou inclus în art. 13 (alin. 41), așa după cum există practici în alte state, opinăm că acest lucru ar putea fi realizat în cadrul organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, în temeiul prevederilor de rigoare la nivel de lege, dar și în conformitate cu cerințele stabilite în actele emise de organele de supraveghere și în baza oricăror instruiți disponibile entităților raportoare. În acest sens, cu titlu informativ vă comunicăm că, anterior a existat practica organizării instruirilor în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor, prin eforturile comune ale Centrului de Excelență în</p>	Se acceptă prin excluderea prevederilor respective.	

	<p>Economie și Finanțe, Centrul de formare continuă FINPractice, reprezentanții BNM. În același context, fiind elaborat un curriculum de studiu, care urma să fie înregistrat la Ministerul Educației și Cercetării de către Centrul de Excelență, însă BNM la această etapă nu are informație despre stadiul acestui proces.</p>		
411.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 13¹ Comentarii: 1. Din definiția propusă rezultă că Diplomele, certificările emise de organizații internaționale și instituții de învățământ, precum CAMS, ACCA, ICA etc. nu sunt recunoscute ca certificare relevantă? 2. Nu se face referire la actul normativ care reglementează activitatea Centrului de instruire continua în domeniul AML, drepturile, îndatoririle, componența acestuia. Lipsa unei reglementări adecvate a procesului de certificare poate crea condiții favorabile pentru corupție. De asemenea, ținând cont de competențele autorității de reglementare în aprobarea funcțiilor cheie pentru posturile de AML\Conformitate și competențe de certificare în același domeniu, poate apărea o situație care să conducă la un conflict de interese, abuz de autoritate și utilizarea procesului de certificare ca mecanism de manipulare a procesului de aprobare pentru o funcție cheie (Bazate pe o opinie subiectiva).</p>	Se acceptă prin excluderea prevederilor respective.	

	3. Nu există precizări privind certificarea obligatorie, recunoașterea certificatelor primite anterior, subiectele certificării (fiecare angajat, sau cel desemnat pentru respectarea cerintelor AML) etc.		
412.	SPCSB La art. 14 alineatele (1), (2) și (3), textul ”persoanelor juridice și ai întreprinzătorilor individuali” se substituie cu textul ”persoanelor juridice, întreprinzătorilor individuali și organizațiilor necomerciale”;	Se acceptă	
413.	Comisia Națională a Pieței Financiare La art. 14 , propunem completarea cu alineatul (2 ¹) cu următorul cuprins: „(2 ¹) Beneficiarii efectivi ai persoanelor juridice înregistrate în Republica Moldova, inclusiv care dețin acțiuni, drepturi de vot, cote sociale sau exercită controlul prin alte mijloace, au obligația să furnizeze respectivelor persoane juridice toate informațiile necesare pentru a se conforma cu obligațiile stabilite la alin. (2). ”Potrivit Directivei UE 2018/843 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018 de modificare a Directivei (UE) 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, precum și de modificare a Directivelor 2009/138/CE și 2013/36/UE, la art. 30 alin.(1) a fost introdus un nou paragraf care prevede obligația beneficiarilor efectivi de a remite toate informațiile necesare executării prevederilor legislației.	Se acceptă	

414.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 14 alin. (6) Propunem completarea normei, cu adăugarea după cuvântul “public” a cuvântului “gratuit”.</p>	<p>Nu se acceptă prin excluderea prevederii respective.</p> <p>În măsura în care această dispoziție a modificat articolul 30 alineatul (5) primul paragraf litera (c) din Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei (JO 2015, L 141, p. 73), precum și interpretarea, pe de o parte, a articolului 30 alineatul (9) din Directiva 2015/849, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2018/843 (denumită în continuare „Directiva 2015/849 modificată”), și, pe de altă parte, a articolului 5 alineatul (1) literele (a)-(c) și (f), a articolului 25 alineatul (2), precum și a articolelor 44-50 din Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) (JO 2016, L 119, p. 1, denumit în continuare „RGPD”).</p> <p>Pentru aceste motive, Curtea (Marea Cameră) declară: Articolul 1 punctul 15 litera (c) din Directiva (UE) 2018/843 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018 de modificare a Directivei (UE) 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, precum și de modificare a Directivelor 2009/138/CE și 2013/36/UE este nevalid în măsura în care a</p>	
------	--	---	--

		<p>modificat articolul 30 alineatul (5) primul paragraf litera (c) din Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei în sensul că acest articol 30 alineatul (5) primul paragraf litera (c) prevede, în versiunea astfel modificată, că statele membre trebuie să se asigure că informațiile privind beneficiarul real al entităților corporative și al altor entități juridice înregistrate pe teritoriul lor sunt accesibile în toate cazurile oricărui membru al publicului larg.</p>	
415.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 14 alin. (6¹) Cu referire la modificările propuse în pct. 16 din art. I al proiectului menționăm că, art. 34 indice 1 din Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali deja prevede obligația organului înregistrării de stat de a asigura vizualizarea publică a informației din Registrul de stat pe pagina sa web oficială (inclusiv numele, prenumele, țara de reședință ale beneficiarului efectiv/beneficiarilor efectivi ai persoanei juridice și ai întreprinzătorului individual). Prin urmare, acest alineat dublează prevederile arătate mai sus și pare a fi redundant, singura diferență fiind</p>	<p>Nu se acceptă prin excluderea prevederii respective. În măsura în care această dispoziție a modificat articolul 30 alineatul (5) primul paragraf litera (c) din Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei (JO 2015, L 141, p. 73), precum și interpretarea, pe de o parte, a articolului 30 alineatul (9) din Directiva 2015/849, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2018/843 (denumită în continuare „Directiva 2015/849 modificată”), și, pe de altă parte, a articolului 5 alineatul (1) literele (a)-(c) și (f), a articolului 25 alineatul (2), precum și a articolelor 44-50 din</p>	

	<p>precizarea că informația trebuie să fie și în limba engleză</p>	<p>Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) (JO 2016, L 119, p. 1, denumit în continuare „RGPD”).</p> <p>Pentru aceste motive, Curtea (Marea Cameră) declară: Articolul 1 punctul 15 litera (c) din Directiva (UE) 2018/843 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018 de modificare a Directivei (UE) 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, precum și de modificare a Directivelor 2009/138/CE și 2013/36/UE este nevalid în măsura în care a modificat articolul 30 alineatul (5) primul paragraf litera (c) din Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei în sensul că acest articol 30 alineatul (5) primul paragraf litera (c) prevede, în versiunea astfel modificată, că statele membre trebuie să se asigure că informațiile privind beneficiarul real al entităților corporative și al altor entități juridice înregistrate pe teritoriul lor sunt accesibile în toate cazurile oricărui membru al publicului larg.</p>	
416.	<p>Asociația Businessului European Art. 14 alin. (6¹)</p>	<p>Nu se acceptă prin excluderea prevederii respective.</p>	

	<p>Propunem completarea normei, cu adăugarea după cuvântul “public” a cuvântului “gratuit”.</p>	<p>În măsura în care această dispoziție a modificat articolul 30 alineatul (5) primul paragraf litera (c) din Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei (JO 2015, L 141, p. 73), precum și interpretarea, pe de o parte, a articolului 30 alineatul (9) din Directiva 2015/849, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2018/843 (denumită în continuare „Directiva 2015/849 modificată”), și, pe de altă parte, a articolului 5 alineatul (1) literele (a)-(c) și (f), a articolului 25 alineatul (2), precum și a articolelor 44-50 din Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) (JO 2016, L 119, p. 1, denumit în continuare „RGPD”).</p> <p>Pentru aceste motive, Curtea (Marea Cameră) declară: Articolul 1 punctul 15 litera (c) din Directiva (UE) 2018/843 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018 de modificare a Directivei (UE) 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, precum și de modificare a Directivelor 2009/138/CE și 2013/36/UE este nevalid în măsura în care a modificat articolul 30 alineatul (5) primul paragraf</p>	
--	---	--	--

		<p>litera (c) din Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei în sensul că acest articol 30 alineatul (5) primul paragraf litera (c) prevede, în versiunea astfel modificată, că statele membre trebuie să se asigure că informațiile privind beneficiarul real al entităților corporative și al altor entități juridice înregistrate pe teritoriul lor sunt accesibile în toate cazurile oricărui membru al publicului larg.</p>	
417.	<p>Asociația Businessului European Art. 14 alin. 4^l lit. b) și c) Neclaritatea constă în faptul că se referă la două persoane diferite? Funcții diferite?</p>	Se acceptă prin excluderea prevederii respective.	
418.	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare La art. 14, opinăm reiterat asupra excluderii alin. (14) - alin. (19) având în vedere următoarele. 1) Obligațiile CNPF în calitate sa de organ de supraveghere a societăților de investiții rezidă clar din prevederile art. 4 alin. (1) lit. c) și art. 15 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 308/2017. În acest sens, CNPF asigură respectarea prevederilor ce țin de identificarea beneficiarilor efectivi ai fondatorilor/acționarilor nu doar a societăților de investiții, dar a tuturor entităților raportoare de care se face responsabilă, în condițiile art. 14 alin. (7) din Legea dată.</p>	Se acceptă	

	<p>2) Similar celorlalte entități raportoare, obligația de a deține informații adecvate, veridice și actualizate, care includ identificarea clienților, a beneficiarului efectiv al acestora, date cu privire la investițiile efectuate îi revine nemijlocit persoanei care administrează societatea de investiții, potrivit art. 14 alin. (12) din aceeași Lege.</p> <p>3) Activitățile aferente identificării, colectării și actualizării datelor privind beneficiarii efectivi ai investițiilor efectuate de către clienții unei societăți de investiții – sunt improprii unei autorități de supraveghere, având în vedere faptul că o astfel de obligație nu se regăsește nici în practică europeană (Directiva UE 2015/849 și Directiva UE2018/843), nici în textul Recomandărilor FATF.</p>		
419.	<p>Agencia Servicii Publice În partea ce ține de completarea art. 14 cu alineatul (6¹) menționăm că, crearea și ținerea registrelor se efectuează în baza principiilor stipulate la art. 4 al Legii nr. 71/2007 cu privire la registre printre care și introducerea datelor în registru într-o singură limbă. Totodată, potrivit art. 19 alin. (3) al Legii prenotate registrul se ține în limba de stat. Totodată, potrivit art. 19 alin. (3) al Legii prenotate registrul se ține în limba de stat. Concomitent, potrivit art. 32 alin. (4) din Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, Registrul se ține în limba de stat.</p>	<p>Nu se acceptă prin excluderea prevederii respective. În măsura în care această dispoziție a modificat articolul 30 alineatul (5) primul paragraf litera (c) din Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei (JO 2015, L 141, p. 73), precum și interpretarea, pe de o parte, a articolului 30 alineatul (9) din Directiva 2015/849, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2018/843 (denumită în continuare „Directiva 2015/849</p>	

modificată”), și, pe de altă parte, a articolului 5 alineatul (1) literele (a)-(c) și (f), a articolului 25 alineatul (2), precum și a articolelor 44-50 din Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) (JO 2016, L 119, p. 1, denumit în continuare „RGPD”).

Pentru aceste motive, Curtea (Marea Cameră) declară: Articolul 1 punctul 15 litera (c) din Directiva (UE) 2018/843 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018 de modificare a Directivei (UE) 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, precum și de modificare a Directivelor 2009/138/CE și 2013/36/UE este nevalid în măsura în care a modificat articolul 30 alineatul (5) primul paragraf litera (c) din Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei în sensul că acest articol 30 alineatul (5) primul paragraf litera (c) prevede, în versiunea astfel modificată, că statele membre trebuie să se asigure că informațiile privind beneficiarul real al entităților corporative și al altor entități juridice înregistrate pe teritoriul lor sunt

		accesibile în toate cazurile oricărui membru al publicului larg.	
420.	<p>SPCSB</p> <p>Se propune completarea art. 14 cu alineatul (21) cu următorul conținut: ”(21) Serviciul Fiscal de Stat creează, gestionează și actualizează Registrul fiduciilor, care conține inclusiv informațiile privind beneficiarul efectiv al fiduciilor conform art. 52 alin. (2) pct. 3 din prezenta lege.”</p>	Se acceptă	
421.	<p>Banca Națională a Moldovei</p> <p>Proiectul propune includerea a două articole – 14¹ și 14² cu referire la obligațiile de autorizare a furnizorilor e servicii privind activele virtuale și desemnarea autorității competente cu privire la eliberarea autorizațiilor respective. Astfel, în rezultatul examinării conținutului propunerilor respective reținem următoarele. La nivel european și mondial, constatăm lipsa unei abordări univoce cu privire la modalitatea de reglementare și supraveghere a furnizorilor de servicii privind activele virtuale. În Uniunea Europeană, propunerea conexă Regulamentului European COM 2020/593 privind piața activelor virtuale ar putea servi drept reper în elaborarea reglementarilor naționale. La nivel global, sunt relevante studiile recente publicate de Financial Stability Board, care identifica modele eterogene naționale de abordare a acestui subiect și intervin cu recomandări generice pentru luarea în considerație de către jurisdicții.</p>	Se acceptă prin excluderea prevederilor respective.	

În aceeași ordine de idei, cu referire la condițiile de activitate a furnizorilor de servicii privind activele virtuale specificate în proiect notăm că, însăși UE în procesul de elaborarea a cadrului de reglementare aferent piețelor criptoalutelor, subliniază necesitatea introducerii unor cerințe stricte pentru prestatorii de servicii de criptoactive, pentru a proteja portofelele consumatorilor și pentru a consacra responsabilitatea acestora în cazul în care pierd criptoactivele investitorilor. În acest sens considerăm că, expunerea actuală a prevederilor aferente condițiilor de eliberarea a autorizației pentru desfășurarea activității de furnizor de servicii privind activele virtuale, este prea generalistă și necesită o revizuire complexă. La fel, atenționăm că prevederile propuse nu asigură în deplină măsură protecția populației R. Moldova de la riscurile ce generează utilizarea și deținerea activelor virtuale (în sensul monedelor virtuale), acestea având un impact considerabil asupra utilizatorilor săi. Prevederile de la art.142 din proiect, ce încorporează elemente de supraveghere, nu sunt suficiente pentru a efectua o supraveghere eficientă a prestatorilor de servicii privind active virtuale în vederea protejării sistemului financiar și a utilizatorilor activelor virtuale. În acest sens propunem clarificarea și detalierea atribuțiilor de supraveghere. Totodată, proiectul nu

	<p>explicitizează atribuțiile de reglementare – competențele autorității de a elabora acte normative privind activitatea prestatorilor de servicii privind active virtuale, inclusiv supravegherea și modificarea deținătorilor de cote în capitalul social al acestora, astfel propunem includerea în proiect a prevederilor ce vor asigura realizarea acestor competențe. Astfel, având în vedere complexitatea subiectului, care este la confluența competențelor diferitor autorități și reclamă cooperare inter-instituțională, precum și în lipsa unor modele ce pot fi preluate imediat, opinăm că cele două articole sunt insuficiente, iar acest domeniu urmează a fi analizat adițional în vederea instituirii unor reglementari solide vizând autorizarea/supravegherea acestuia, corelate evoluțiilor legislative la nivel european și mondial. În acest context, solicităm evaluarea suplimentară și fortificarea mecanismelor de supraveghere a prestatorilor de servicii corespunzătoare.</p>		
422.	<p>Banca Națională a Moldovei Cu referire la reglementarea și supravegherea furnizorilor de servicii privind monedele virtuale (VASP), BNM nu susține introducerea cerințelor de reglementare și supraveghere a furnizorilor de servicii privind monedele virtuale, în special în redacția laxă propusă prin proiect, dat fiind riscurile și impactul pe care această piață</p>	Se acceptă prin excluderea prevederilor respective	

necunoscută le aduce, pe de o parte, persoanelor care vor investi în astfel de active, și pe de altă parte, autorităților competente, care vor trebui indirect să legitimeze activitatea unor persoane juridice care efectuează unele operațiuni, care prin natura lor tehnologică fac imposibil de identificat persoana căreia îi aparține un activ sau operațiunile care le-a efectuat cu acest activ. Riscurile acestei piețe au fost pe larg evidențiate și sunt cunoscute, fiind recunoscut, la nivel internațional, faptul că această activitate periclitează sistemul de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, protecția consumatorilor/investitorilor, bunăstarea și siguranța socială, politica monetară etc. Bunăoară este de remarcat exemplul bursei ce a activat din 2019 cu un volum al capitalizării impresionant care a dat faliment (FTX Trading) într-un termen scurt, aducând pierderi considerabile investitorilor.

Suplimentar menționăm, că Republica Moldova are obligația de a implementa standardele FATF-GAFI, în special Recomandarea 15 "noile tehnologii" care are tangență directă și cu tehnologiile "blockchain" și "crypto". Totodată, atragem atenția, că Metodologia de evaluare FATF-GAFI precum și ghidul emis de către FATF-GAFI privind abordarea bazată pe risc în activitatea VASP, în special cu scop de ghidare a țărilor/jurisdicțiilor în abordarea

subiectelor cu referire la "crypto" și VASP, învederează 2 direcții de implementare a standardului, fie reglementarea și supravegherea acestei piețe, fie limitarea sau interzicerea. Respectiv, prin asigurarea unui cadru ce interzice VASP în R. Moldova și luarea de măsuri pentru a gestiona riscurile asociate și a limita efectiv această activitate, R. Moldova se va conforma cerințelor standardelor internaționale.

Conform avertismentului comun al autorităților de supraveghere europene (ESMA-Autoritatea Europeană pentru Valori Mobiliare și Piețe, ABE - Autoritatea Bancară Europeană și EIOPA – Autoritatea Europeană de Asigurări și Pensii Ocupaționale) monedele virtuale pot fi extrem de riscante și sunt de obicei foarte speculative, iar consumatorii sunt expuși direct/indirect la o serie de riscuri, și anume: volatilitate extremă și risc de bulă; risc de protecție; lipsa de opțiuni de ieșire; lipsa de transparență a prețului; întreruperi operaționale; informații înșelătoare și caracterul inadecvat al monedelor virtuale pentru majoritatea scopurilor, inclusiv pentru investiții sau planuri de pensii. Suplimentar, este de menționat că activele virtuale nu au o valoare economică intrinsecă sau un activ de referință și sunt utilizate pentru a finanța activități ilicite.

În acest context, ținând cont de eficiența scăzută a sistemului de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării

	<p>terorismului documentat și evidențiat de experții Consiliului Europei (Raportul MONEYVAL din 2019) și amenințările cu care se confruntă RM (corupția, contrabanda, evaziunea fiscală, traficul de droguri și crimele informatice), conform Raportului național de evaluare a riscurilor de SB/FT din 2022, considerăm prematură permiterea desfășurării activităților de prestare a serviciilor legate de active virtuale. În această ordine de idei, proiectul urmează a fi completat cu prevederi care interzic prestarea acestor servicii pe teritoriul Republicii Moldova, mecanismele de implementare a acestor interdicții, precum și care stabilesc interdicții pentru bănci/eventual și alți intermediari profesioniști pe piața financiară privind derularea operațiunilor cu asemenea prestatori.</p>		
423.	<p>Uniunea Avocaților Art. 14¹ și 14² referitoare la crearea, autorizarea și condițiile de activitate ale furnizorilor de servicii privind activele virtuale nu ține de obiectul de reglementare a Legii nr. 308/2017.</p>	Se acceptă prin excluderea prevederilor respective.	
424.	<p>Uniunea Avocaților Art. 14¹ și 14² referitoare la crearea, autorizarea și condițiile de activitate ale furnizorilor privind activele virtuale nu ține de obiectul juridic de reglementare al Legii nr. 308/2017, care are drept scop instituirea de măsuri de prevenire și de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului. Autorizarea furnizorilor de servicii privind activele virtuale,</p>	Se acceptă prin excluderea prevederilor respective.	

	condițiile de autorizare și desemnarea autorității publice competentă să reglementeze și supravegheze activitatea furnizorilor de servicii privind activele virtuale țin de domeniul de reglementare al Legii nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și monedă electronică.		
425.	Banca Națională a Moldovei Articolele 14 ¹ și 14 ² se exclud.	Se acceptă	
426.	Guvernul RM La pct. 19, ce vizează completarea Legii nr. 308/2017 cu art. 14 ¹ , la alin. (3), ținând cont de normele de tehnică legislativă în conformitate cu Legea nr. 100/2017, considerăm oportună substituirea textului „prin Regulament, aprobat de către Banca națională a Moldovei” cu cuvintele „actele normative ale Băncii Naționale”.	Se acceptă prin excluderea prevederilor respective.	
427.	Guvernul RM De asemenea, la pct. 19 din proiectul de lege, care se referă la art. 14 ² alin. (1) lit. a) considerăm că noțiunea „bună reputație și competență” este generică și urmează a fi revizuită. Utilizarea în context a noțiunii cu un sens ambiguu, poate fi considerată ca un factor de risc pentru comiterea actelor de corupție la eliberarea autorizației de către Banca Națională a Moldovei.	Se acceptă prin excluderea prevederilor respective.	
428.	Banca Națională a Moldovei În contextul pct. 18 din proiect cu privire la modificarea art. 15, alin. (1) semnalăm că, la 1 iulie 2023 va intra în vigoare Legea nr. 178/2020 pentru modificarea unor acte normative (în continuare „Legea nr. 178/2020”). În conformitate ce	Se acceptă prin modificarea art. 15 alin. (1) în următoarea readcție: ”(1) Organe cu funcții de supraveghere a entităților raportoare sunt: a) Banca Națională a Moldovei – pentru entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a), b), e), g) și i);	

	<p>prevederile din articolul I. din aceasta, atribuțiile Băncii Naționale a Moldovei vor include licențierea/autorizarea/emiterea avizului pentru înregistrarea de stat, reglementarea și supravegherea activității asigurătorilor, reasiguratorilor și a intermediarilor în asigurări și/sau în reasigurări, [...], a asociațiilor de economii și împrumut, a birourilor istoriilor de credit și a organizațiilor de creditare nebanară. În acest sens, consemnăm că prevederile din proiect nu reflectă luarea în calcul a modificărilor menționate supra. Prin urmare, propunem a considera oportunitatea includerii modificărilor de rigoare în Legea nr. 308/2017, cu stabilirea unui termen ulterior de intrare în vigoare a acestora. Drept reper pot fi preluate prevederile corespunzătoare din proiectul de lege 406/2022, promovat de Ministerul Finanțelor.</p>	<p>b) Comisia Națională a Pieței Financiare – pentru entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. c), d), f) și r); c) Camera Notarială – pentru notari, prevăzuți la art. 4 alin. (1) lit. j); d) Uniunea Avocaților– pentru avocați, prevăzuți la art. 4 alin. (1) lit. j); e) Uniunea administratorilor autorizați– pentru entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. j); f) Uniunea națională a executorilor judecătorești– pentru entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. j); g) Consiliul de supraveghere publică a auditului - pentru entitățile de audit, prevăzuți la art. 4 alin. (1) lit. l); h) Serviciul - pentru toate entitățile raportoare, cu excepția celor care sunt supuse supravegherii autorităților prevăzute la lit. a) - g), în limita monitorizării și verificării respectării prevederilor prezentei legi.”</p>	
429.	<p>Banca Națională a Moldovei La art. 15 alin. (1) lit. a), referința la literele o) și p) se exclude.</p>	Se acceptă	
430.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 15 alin. (1) lit. b) Având în vedere proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege privind serviciile de finanțare participativă (număr unic 150/MEI/2021), considerăm necesar ca autoritate de supraveghere pentru entitățile referite la art.4 alin.(1) lit.t) să fie atribuită Comisiei Naționale a Pieței Financiare (art.15 alin.(1) lit.b)).</p>	Se acceptă	

431.	<p>Banca Națională a Moldovei</p> <p>Cu referire la autoritatea de reglementare și supraveghere a furnizorilor de servicii privind activele virtuale, după cum a fost menționat și în cadrul ședinței de consultări publice din 12 octombrie 2022 asupra conceptului proiectului de lege, acest subiect necesită a fi discutat sub prisma identificării unei instituții responsabile, având în vedere competențele Băncii Naționale în materie de reglementare și supraveghere bancară conferite de legiuitor prin Legea nr. 548/1995 și legile speciale care guvernează domeniile de competență ale BNM. Totodată, reținem că expunerea actuală a prevederilor aferente condițiilor de eliberarea a autorizației pentru desfășurarea activității de furnizor de servicii privind monedele virtuale și reglementarea și supravegherea acestor entități, deși ajustată puțin, este prea generalistă și necesită o revizuire suplimentară. Bunăoară, considerăm necesar clarificarea și detalierea suplimentară a atribuțiilor de supraveghere, precum și a celor de reglementare, inclusiv competențele autorității de a elabora acte normative privind activitatea prestatorilor de servicii privind active virtuale.</p>	Se acceptă prin excluderea prevederilor respective.	
432.	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare</p> <p>La art. 15 alin. (1), propunem excluderea sintagmei ”și t)” de la lit.a) și includerea acestei sintagme la lit. b), având în vedere prevederile proiectului de lege privind</p>	Se acceptă	

	<p>serviciile de finanțare participativă (număr unic 150/MEI/2021) care stabilește în calitate de autoritate de supraveghere –Comisia Națională a Pieței Financiare. Subsecvent, urmează a fi reajustate referințele la entitățile raportoare în cauză pe tot parcursul Legii nr.75/2020.-alin. (2), propunem completarea cu lit. d) cu următorul cuprins:„d) solicită documentele și informațiile necesare în scopul stabilit la lit. c).”.Propunerea dată vine să asigure conformarea cu Recomandarea MONEYVALce ține de atribuțiile supraveghetorilor (Criteriul 27.3). Astfel, una din deficiențe se referă la faptul că Legea nr. 308/2017 nu prevede în mod explicit posibilitatea autorităților de supraveghere de a solicita informații relevante pentru monitorizarea conformității cu cerințele în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.</p>		
433.	<p>Banca Națională a Moldovei La articolul 15, după alin. (2), se introduce un alineat nou în următoarea redacție: „2¹) Organele cu funcție de supraveghere informează agentul constatator, precum și organul de urmărire penală și procuratura la identificarea cazurilor de desfășurare a activității de prestare a serviciilor privind activele virtuale contrar prevederilor art. 4 alin. 1¹)”.</p>	Se acceptă	
434.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 15 alin. (8)</p>	Se acceptă	

	<p>Propunem includerea în proiect a unei modificări suplimentare cu referire la art. 15, alin. (8) din Legea nr. 308/2017 întrucât, sintagma „deținerea funcțiilor de conducere ale beneficiarului efectiv” pare a fi eronată din următoarele considerente. Noțiunea de beneficiar efectiv se referă la o persoană fizică, astfel cum este definită în legea în vigoare, dar și în varianta proiectului de lege supus examinării. Prin urmare, funcțiile de conducere s-ar referi mai degrabă fie la entitatea raportoare, fie la deținători/fondatori/ asociați/acționari - persoane juridice, dar nu la beneficiarul efectiv - persoană fizică.</p>		
435.	<p>SPCSB Se propune expunerea art. 16 alin. (3) în următoarea redacție: ”(3) Informațiile obținute în temeiul prezentei legi și transmise (diseminate) de către Serviciu în adresa organelor de drept sau altor autorități competente nu poate fi divulgată ulterior fără acordul prealabil, în scris, al Serviciului. De asemenea, acestea nu potate fi admise ca probe în cadrul niciunor proceduri judiciare, civile, administrative sau penale și nu poate fi pusă la baza sentinței, cu excepția documentării faptelor ce constituie încălcări în conformitate cu prevederile Legii nr. 75/2020 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor. Organele cu funcții de supraveghere pot utiliza, în conformitate</p>	Se acceptă	

	cu prevederile prezentei legi, informația transmisă de către Serviciu în procesul de autorizare/licențiere/emitere a unei permisiuni de achiziționare a cotei într-o instituție licențiată/autorizată și la aprobarea persoanelor cu funcții de conducere de rang superior.”		
436.	Comisia Națională a Pieței Financiare Punctul 21, Articolul 16, la completarea alineatului cu textul corespunzător, propunem utilizarea sintagmei „instituție licențiată/autorizată”.	Se acceptă	
437.	Banca Națională a Moldovei Art. 16 alin. (3) Ce ține de propunerea prevăzută la pct. 19, art. I din proiect, aferent art.16 alin.(3) prin care se intenționează ca orice informație obținută de la SPCSB în adresa organelor cu funcții de supraveghere să nu poate fi pusă la baza sentinței (cu excepția faptelor prevăzute în Legea nr. 75/2020), atenționăm că în cazul procesului de autorizare/licențiere/ emiterii unei permisiuni de achiziționare a cotei într-o instituție licențiată, aparent, din redacția propusă, concluziile formulate de SPCSB ca urmare a investigațiilor financiare nu vor mai putea fi utilizate, ce implică un risc enorm de intrare pe piața financiară a unor actori care nu sunt potriviți și adecvați în sensul Legii 308/2017 și a altor acte normative relevante (Legea 208, Legea 114 etc.). Pe de altă parte, redacția respectivă ar putea fi interpretată în sensul admiterii situațiilor în care SPCSB va constata anumite încălcări în	Se acceptă	

	<p>domeniul PCSBFT, va remite aceste constatări organelor de supraveghere, iar acestea din urmă vor fi ținute de constatările SPCSB pentru a aplica sancțiunile corespunzătoare – ipoteză inadmisibilă, care distorsionează delimitarea competențelor și responsabilității autorităților publice. Propunem revizuirea prevederilor respective.</p>		
438.	<p>Banca Națională a Moldovei La modificările propuse pentru art.16 alin. (3), sfârșitul alin. (3) urmează a fi completat cu următorul text: "...și la aprobarea persoanelor cu funcții de conducere de rang superior.". Răționamentul derivă din necesitatea implementării depline a cerinței standardului internațional – R.26 FATF, criteriul 26.3.</p>	Se acceptă	
439.	<p>Ministerul Afacerilor Interne Art. 17 La pct. 20 , privind completarea art. 17 cu alin. (12), referitor la acordarea suportului informațional Serviciului Prevenire și Combaterea Spălării Banilor de către organele de drept se remarcă că actele normative ce reglementează activitatea de urmărire penală, de investigații restricționează accesibilitatea furnizării informației ce se referă la activitățile menționate. Așadar, la acest aspect se invocă prevederile art. 7 lit. (1) lit. d) din Legea nr. 982/2000 privind accesul la informație (informații ce țin de activitatea operativă și de urmărire</p>	<p>Nu se acceptă Prevederea propusă în proiect se referă la oferirea asistență și suportului informațional necesar SPCSB în procesul cooperării cu organizațiile internaționale de profil și nu se referă la fapte după cum este menționat în aviz. Această propunere are drept scop eliminarea impedimentelor și neadmiterea eschivării subiecților menționați de a prezenta informații necesare la solicitarea organizațiilor internaționale de profil (Fondul Monetar Internațional, Consiliul Europei etc.).</p>	

	<p>penală a organelor de resort, dar numai în cazurile în care divulgarea acestor informații ar putea prejudicia urmărirea penală, interveni în desfășurarea unui proces de judecată, lipsi persoana de dreptul la o judecare corectă și imparțială a cazului său, ori ar pune în pericol viața sau securitatea fizică a oricărei persoane -aspecte reglementate de legislație), art. 212 „Confidențialitatea urmăririi penale” din Codul de procedură penală nr.122/203 și Legea nr.5 9/2012 privind activitatea specială de investigații. Prin urmare, se concluzionează că dreptul de informare a Serviciului este un drept restrâns și nu poate fi unul absolut, după cum se subînțelege din proiect.</p>		
440.	<p>SPCSB Se propune expunerea articolului 17 alineatele (1) – (5) în următoarea redacție: ”(1) Serviciul poate face schimb de informații, din proprie inițiativă sau la cerere, în baza reciprocității, prin canale protejate de comunicare, cu instituții similare sau cu alte autorități competente din alte țări (jurisdicții), care au obligația păstrării secretului în condiții similare, dacă asemenea solicitări sunt făcute în scopul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, inclusiv în ceea ce privește recuperarea produselor acestor infracțiuni. (2) Informațiile deținute de Serviciu de la o instituție similară prevăzută la alin. (1) al prezentului articol pot fi transmise doar organelor de drept și autorităților</p>	Se acceptă	

	<p>competente, numai cu autorizația prealabilă a unității de informații financiare care a furnizat informațiile, și pot fi utilizate numai în scopul pentru care au fost solicitate.</p> <p>(3) Serviciul desemnează cel puțin o persoană de contact, responsabilă pentru primirea solicitărilor de informații din partea unităților de informații financiare din alte țări (jurisdicții).</p> <p>(4) Serviciul, la cererea organelor de drept sau a autorităților competente la nivel național, motivată de suspiciuni de spălare a banilor, infracțiuni predicat sau de finanțare a terorismului, va disemina informațiile deținute către acestea. Cererea de informații cuprinde, în mod obligatoriu, cel puțin următoarele elemente: faptele relevante, contextul, motivele cererii și modul în care se vor utiliza informațiile furnizate.</p> <p>(5) Decizia privind transmiterea informațiilor prevăzute la alin. (4) din prezentul articol aparține Serviciului, iar în cazul netransmiterii, acesta motivează organelor de drept și autorităților competente solicitante refuzul schimbului de informații.”</p>		
441.	<p>Guvernul RM</p> <p>La pct. 22 din proiectul de lege, considerăm judicios de completat art. 17 alin. (1) cu textul „fără a aduce atingere prevederilor Capitolului IX „ASISTENȚA JURIDICĂ INTERNAȚIONALĂ ÎN MATERIE PENALĂ”, Titlul III „PROCEDURI</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Art. 17 alin. (1) a fost expus în următoarea redacție: “(1) Serviciul poate face schimb de informații, din proprie inițiativă sau la cerere, în baza reciprocității, prin canale protejate de comunicare, cu instituții similare sau cu alte autorități competente din alte țări (jurisdicții), care au obligația păstrării secretului în condiții similare, dacă asemenea solicitări sunt</p>	

	<p>SPECIALE” din Partea specială a Codului de procedură penală.</p>	<p>făcute în scopul prevenirii și combaterii spălării banilor și a finanțării terorismului, inclusiv în ceea ce privește recuperarea produselor acestor infracțiuni.”</p> <p>Totodată, atragem atenția că, art. 17 nu stabilește prevederi privind schimbul de informații în materie penală. Codul de procedură penală stabilește strict prevederile cu privire la asistența juridică internațională în materie penală, fiind inexistente careva interferențe dintre prevederile Legii nr. 308/2017 și Codul de procedură penală.</p> <p>În același context, la art. 17 au fost efectuate suplimentar următoarele amendamente:</p> <p>alineatele (2) – (5) se expun în următoarea redacție:</p> <p>”(2) Informațiile deținute de Serviciu de la o instituție similară prevăzută la alin. (1) pot fi transmise doar organelor de drept și autorităților competente, numai cu autorizația prealabilă a unității de informații financiare care a furnizat informațiile, și pot fi utilizate numai în scopul pentru care au fost solicitate.</p> <p>(3) Serviciul desemnează cel puțin o persoană de contact, responsabilă pentru primirea solicitărilor de informații din partea unităților de informații financiare din alte țări (jurisdicții).</p> <p>(4) Serviciul, la cererea organelor de drept sau a autorităților competente la nivel național, motivată de suspiciuni de spălare a banilor, infracțiuni predicat sau de finanțare a terorismului, va disemina informațiile deținute către acestea. Cererea de informații cuprinde, în mod obligatoriu, cel puțin următoarele elemente: faptele relevante, contextul, motivele cererii și modul în care se vor utiliza informațiile furnizate.</p> <p>(5) Decizia privind transmiterea informațiilor prevăzute la alin. (4) aparține Serviciului, iar în</p>	
--	---	---	--

		<p>cazul netransmiterii, acesta motivează organelor de drept și autorităților competente solicitante refuzul schimbului de informații.”</p> <p>la alineatul (7), după cuvintele ”informațiile primite” se completează cu cuvintele ”de la Serviciu”, textul ”Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor” se exclude, cuvântul ”furnizorului” se substituie cu cuvântul ”Serviciului”;</p> <p>alineatul (8) se expune în următoarea redacție: ”(8) În cazul în care există motive de fapt pentru a presupune că furnizarea unor astfel de informații ar avea un impact negativ asupra investigațiilor penale sau analizelor în curs de desfășurare ori, în circumstanțe excepționale, în cazul în care divulgarea informațiilor ar fi în mod clar disproporțională față de interesele legitime ale unei persoane fizice sau juridice ori ar fi irelevantă în ceea ce privește scopurile pentru care a fost solicitată, Serviciul nu dă curs cererilor de informații prevăzute la alin. (1).</p> <p>alineatele (9), (10) și (11) se exclud;</p>	
442.	<p>SPCSB</p> <p>La art. 17 la alin. (7) se propune următoarea modificare: ”la alineatul (7), după cuvintele ”informațiile primite” se completează cu cuvintele ”de la Serviciu”, textul ”Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor” se exclude, cuvântul ”furnizorului” se substituie cu cuvântul ”Serviciului”, iar la final se completează cu următorul text: ”Lipsa informației detaliate cu privire la rezultatul examinării informațiilor anterior furnizate poate constitui temei pentru suspendarea schimbului</p>	Se acceptă	

	informațional în cadrul cooperării naționale și internaționale.”		
443.	<p>SPCSB</p> <p>Se propune expunerea art. 17 alin. (8) în următoarea redacție: ”(8) În cazul în care există motive de fapt pentru a presupune că furnizarea unor astfel de informații ar avea un impact negativ asupra investigațiilor penale sau analizelor în curs de desfășurare ori, în circumstanțe excepționale, în cazul în care divulgarea informațiilor ar fi în mod clar disproporțională față de interesele legitime ale unei persoane fizice sau juridice ori ar fi irelevantă în ceea ce privește scopurile pentru care a fost solicitată, Serviciul nu dă curs cererilor de informații prevăzute la alin. (1) al prezentului articol.”</p>	Se acceptă	
444.	<p>Asociația Businessului European Art. 17 alin. (12)</p> <p>Propunem completarea modificării propuse, cu următoarele: “La solicitare, se asigură respectarea prevederilor legislației în vigoare”.</p> <p>Motivarea este faptul, că legea prevede obligația furnizării informațiilor către autoritățile publice, dar totodată legislația de specialitate, și anume art. 96, 97 din Legea nr. 202/2017 cu privire la activitatea băncilor, prevede o conduită imperativă cu privire la furnizarea/ nefurnizarea informațiilor în cazuri specifice.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Prevederea propusă în proiect se referă la oferirea asistență și suportului informațional necesar SPCSB în procesul cooperării cu organizațiile internaționale de profil și nu se referă la faptele după cum este menționat în aviz.</p> <p>Această propunere are drept scop eliminarea impedimentelor și neadmiterea eschivării subiecților menționați de a prezenta informații necesare la solicitarea organizațiilor internaționale de profil (Fondul Monetar Internațional, Consiliul Europei etc.).</p>	
445.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 17 alin. (12)</p>	Nu se acceptă	

	<p>Propunem completarea modificării propuse, cu următoarele: “La solicitare, se asigură respectarea prevederilor legislației în vigoare”. Motivarea este faptul, că legea prevede obligația furnizării informațiilor către autoritățile publice, dar totodată legislația de specialitate, și anume art. 96, 97 din Legea nr. 202/2017 cu privire la activitatea băncilor, prevede o conduită imperativă cu privire la furnizarea/nefurnizarea informațiilor în cazuri specifice.</p>	<p>Prevederea propusă în proiect se referă la oferirea asistență și suportului informațional necesar SPCSB în procesul cooperării cu organizațiile internaționale de profil și nu se referă la fapte după cum este menționat în aviz. Această propunere are drept scop eliminarea impedimentelor și neadmiterea eschivării subiecților menționați de a prezenta informații necesare la solicitarea organizațiilor internaționale de profil (Fondul Monetar Internațional, Consiliul Europei etc.).</p>	
446.	<p>Ministerul Finanțelor Art. 17 alin. (12) La pct.20, art.17 alin.(12) din proiect, se propune de a exclude prepoziția „în”, care se repetă.</p>	Se acceptă	
447.	<p>SPCSB La art. 18 se propun următoarele modificări: ”alineatul (1) se expune în următoarea redacție: ”(1) Serviciul este o autoritate publică ce funcționează ca organ central de specialitate autonom și independent.” la alineatul (3), după cuvântul ”asigure” se completează cu cuvântul ”o”.”</p>	Se acceptă	
448.	<p>Ministerul Afacerilor Interne Art. 19 alin. (1) La pct. 21, cu referire la substituirea cuvântului sesizează cu cuvintele informează și notifică, se subliniază că, sesizarea constituie forma prevăzută de legislație procesuală (Codul contravențional, Codul de procedură</p>	<p>Nu se acceptă În vederea clarificării aspectelor cu privire la atribuția de ”sesizare” a SPCSB, care nu este clară sub aspectul formei, fiind tratată ambiguu: ca o simplă informare sau ca un denunț, în sensul art. 263 alin. (2) din Codul de procedură penală. Conform legislației în vigoare, ”sesizarea” este definită ca aducerea la cunoștința organelor</p>	

	<p>penală) de a aduce la cunoștința organului de urmărire despre comiterea unei ilegalități. Așadar, substituirea cuvântului „sesizare” cu cuvintele „informează” și „notifică” nu este relevantă. Cu atât mai mult, că legislația pertinentă stabilește exhaustiv modalitatea de sesizare.</p>	<p>judiciare penale competente a împrejurării săvârșirii unei infracțiuni, în vederea luării măsurilor procesuale prevăzute de lege, iar cu referire la denunț, se menționează că acesta este un act informativ care se face exclusiv în interesul societății. Corespunzător, în vederea elucidării acestor aspecte, s-a propus modificarea în proiectul de lege.</p>	
449.	<p>Ministerul Finanțelor Art. 19 alin. (1) Totodată, propunem completarea art.19 alin.(1) din Legea nr.308/2017 cu lit.j1) cu următorul cuprins: „j1) prin derogare de la art.16, prezintă Serviciului Fiscal de Stat informația recepționată de la entitățile raportoare prevăzute la art.4 alin.(1) lit.a), în vederea îndeplinirii atribuțiilor stabilite de lege.” În susținerea propunerii menționate, notăm că unul din obiectivele Serviciului Fiscal de Stat îl constituie monitorizarea disciplinei fiscale manifestată nu doar prin determinarea corectă și achitarea în termen de către contribuabili a impozitelor și taxelor, dar și prin excluderea oricăror scheme menite să diminueze obligațiile fiscale față de buget. Modificările propuse sunt orientate în vederea fortificării capacităților și instrumentelor Serviciului Fiscal de Stat de identificare/investigare a fraudelor fiscale, fapt ce ar conduce la majorarea nivelului de depistare și eliminare a acestora, întreprinderea măsurilor operative de control, precum și de conformare a contribuabililor. În prezent,</p>	<p>Nu se acceptă Conform prevederilor Legii nr. 308/2017: - art. 16 alin. (5) „Accesul direct al persoanelor terțe la resursele informaționale deținute de Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor este interzis. Numai angajații Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor au acces la informația din bazele de date deținute de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și au dreptul să proceseze această informație în urma autorizării prealabile obținute de la conducerea Serviciului.” - art. 17 alin. (3) „Schimbul informațional dintre Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și organele de drept se efectuează prin intermediul unui ofițer de legătură, în condițiile respectării prezentei legi. Procedura de obținere și prelucrare a informațiilor este reglementată printr-un ordin interdepartamental comun.” - art. 17 alin (8) „Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor răspunde cererilor de informații dacă acestea sunt suficient motivate de suspiciuni privind infracțiuni de spălare a banilor, infracțiuni asociate acestora și cele de finanțare a terorismului. În cazul în care există motive de fapt pentru a presupune că furnizarea unor astfel de informații ar avea un impact negativ asupra investigațiilor financiare sau analizelor în curs de</p>	

	<p>legislația stabilește obligația băncilor de a comunica, la cererea organelor fiscale, rulajele și soldurile conturilor deschise la acestea, scopul fiind de a stabili situația fiscală reală a respectivei persoane. Solicitarea se face, de regulă, în cadrul acțiunilor de control fiscal, fapte constatate în majoritatea cazurilor mult prea târziu.</p> <p>Astfel, modificarea legii enunțate prin completarea art.19 alin. (1) cu lit.j1) va îmbunătăți activitatea de administrare fiscală a Serviciului Fiscal de Stat prin valorificarea informației raportată de instituțiile bancare, atât în scopul identificării cazurilor de evaziune fiscală (venituri nedeclarate), cât și în scopul administrării eficiente a tuturor plătitorilor de impozite.</p>	<p>desfășurare ori, în circumstanțe excepționale, în cazul în care divulgarea informațiilor ar fi în mod clar disproporțională față de interesele legitime ale unei persoane fizice sau juridice ori ar fi irelevantă în ceea ce privește scopurile pentru care a fost solicitată, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor nu dă curs cererii de informații.”</p> <p>- art. 19 alin. (1) lit. v) „oferă, la solicitarea organului de urmărire penală, informațiile deținute cu privire la activitățile și tranzacțiile suspecte, în condițiile prezentei legi;”.</p> <p>Obținerea informațiilor ce constituie secret bancar, comercial, fiscal și profesional de către persoane terțe, inclusiv autorități publice este limitată, iar în cazul organelor de drept, accesul la acest tip de informații este reglementat de Codul de procedură penală (art. 41, art. 126) și Legea nr. 59 din 29.03.2012 privind activitatea specială de investigație (lit. f) pct. 1) alin. (1) art. 18).</p> <p>Informațiile deținute de Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în conformitate cu art. 11 din Legea 308/2017 constituie secret bancar, comercial, fiscal și profesional, iar regimul acestor tipuri de informații este reglementat de Codul civil (art. 1745, 2047 – 2049).</p> <p>Recepționarea, păstrarea, analiza și prelucrarea de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor a informațiilor bancare și comerciale, prin derogare de la prevederile Codului Civil, Codului Procedură Penală și Legea nr. 59 din 29.03.2012 privind activitatea specială de investigație, este condiționată expres de necesitatea prevenirii și combaterii spălării banilor și a finanțării terorismului, în vederea asigurării securității statului, prin protejarea sistemului național financiar-bancar și financiar-nebancar, în</p>	
--	---	---	--

conformitate cu Legea 308/2017 „cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului”.

Totodată, accesul părților terțe la Sistemul Informațional automatizat de informare și comunicare privind prevenirea și combaterea spălării banilor contravin standardelor internaționale în domeniu, și anume:

Metodologia Grupului de Acțiune Financiară (FATF/GAFI) de evaluare a conformității tehnice cu recomandările FATF și eficacitatea sistemelor CSB/CFT din februarie 2013 (actualizat în 2018) prevede:

Recomandarea 29

- 29.6 Unitatea de Informații Financiare trebuie să protejeze informația prin:
 - (c) „asigurarea accesului limitat la locațiile și informațiile sale, inclusiv la sistemele informatice”.
- 29.7 FIU trebuie să fie independentă din punct de vedere operațional și autonomă prin:
 - (d) „să fie capabilă să obțină și să instaleze resursele necesare pentru îndeplinirea funcțiilor sale, pe bază individuală sau de rutină, fără nici o influență sau interferență politică, guvernamentală sau industrială nejustificată, care ar putea compromite independența sa operațională”.
- pct. 32 al Principiilor Schimbului de Informație al Grupului Egmont, care prevede că „Schimbul de informații trebuie utilizat doar în scopul pentru care au fost solicitate sau furnizate. Orice diseminare a informațiilor către alte autorități sau părți terțe sau orice utilizare a acestor informații în scopuri administrative, de investigații, de urmărire penală sau de drept, în afara celor aprobate inițial, ar trebui să facă obiectul unei autorizări

		<p>prealabile de către Unitatea de Inteligență Financiară”.</p> <p>Ținem să menționăm faptul că Serviciul Prevenirea Combaterea Spălării Banilor este membru cu drepturi depline în cadrul Grupului Egmont și beneficiază de accesul la Egmont Secure Web (ESW). ESW reprezintă o platformă securizată de comunicare, care permite comunicarea criptată cu alte Servicii similare membre Egmont.</p> <p>În acest sens Serviciul este obligat să respecte cu strictețe principiile schimbului de informații obținute prin intermediul platformei securizate ESW. În caz de schimbări în structura organizațională, mandatul și modul de operare a membrilor Egmont, aceștia sunt obligați să informeze Secretariatul Grupului Egmont despre aceste schimbări, ceea ce poate conduce inclusiv la suspendarea calității de membru.</p> <p>Mai mult ca atât, Directiva Uniunii Europene nr. 1153/2019 din 20.06.2019 de stabilire a normelor de facilitare a utilizării informațiilor financiare și de alt tip în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmării penale a anumitor tipuri de infracțiuni, prevede: „unitățile financiare au obligația de a coopera cu autoritățile sale competente pentru prevenirea, depistarea, investigarea sau urmărirea penală a infracțiunilor și de a fi în măsură să răspundă în timp util solicitărilor motivate de informații financiare sau de analize financiare venite din partea autorităților respective”.</p>	
450.	<p>SPCSB</p> <p>La art. 19 alin. (1) lit. b) cuvântul ”pertinente” se exclude, iar textul ”ce s-au soldat cu obținerea bunurilor ilicite” se exclude;</p>	Se acceptă	

	<p>La lit. m) la litera m), cuvîntul ”web” se exclude, iar după cuvîntul ”oficială” se completează cu cuvintele ”de internet”; la alineatul (3), cuvîntul ”web” se exclude, iar după cuvîntul ”oficială” se completează cu cuvintele ”de internet”; la alineatul (5), după cuvîntul ”parvenite” se completează cu cuvîntul ”și”.</p>		
451.	<p>Guvernul RM La pct. 23 se propune completarea art. 19 cu alin. (6) cu următorul cuprins: „(6) Decizia adoptată în ordinea art. 22 alin. (1) lit. b) se expediază în termen de 15 zile organului competent prevăzut la art. 269 din Codul de procedură penală, în vederea verificării legalității, precum și stabilirii existenței sau lipsei bănuielii rezonabile de săvârșire a infracțiunii.”</p>	<p>Nu se acceptă Procesele funcționale ale SPCSB sunt bazate pe principiile generale de activitate a Unităților de Informație Financiară (UIF) și Recomandărilor FATF, fiind caracterizate de regimul de confidențialitate foarte strictă și diseminare către terți, doar cu acordul prealabil al părții care a furnizat informația. Recepționarea, păstrarea, analiza și prelucrarea de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor a informațiilor de către entitățile raportoare în baza prevederilor Legii nr. 308/2017, este condiționată expres de necesitatea prevenirii și combaterii spălării banilor și a finanțării terorismului, în vederea asigurării securității statului, prin protejarea sistemului național financiar-bancar și financiar-nebancar, în conformitate cu Legea 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. Aceste competențe de bază derivă din prevederile standardelor internaționale. Astfel, conform Metodologiei Grupului de Acțiune Financiară (FATF/GAFI) de evaluare a conformității tehnice cu recomandările FATF și eficacitatea sistemelor CSB/CFT din februarie 2013 (actualizat în 2021) prevede: Recomandarea 29</p>	

29.7 Unitatea de Informații Financiare trebuie să fie independentă din punct de vedere operațional și autonomă prin:

a) autoritatea și capacitatea de a-și îndeplini liber funcțiile, inclusiv de lua decizii autonom privind analiza, solicitarea și/sau diseminarea informațiilor;

b) posibilitatea de a face schimb de informații independent cu alte autorități naționale competente și/sau servicii similare străine;

d) să fie capabilă să obțină și să instaleze resursele necesare pentru îndeplinirea funcțiilor sale, pe bază individuală sau de rutină, fără nici o influență sau interferență politică, guvernamentală sau industrială nejustificată, care ar putea compromite independența sa operațională.

Ținem să menționăm faptul că Serviciul Prevenirea Combaterea Spălării Banilor este membru cu drepturi depline în cadrul Grupului Egmont și beneficiază de accesul la Egmont Secure Web (ESW). ESW reprezintă o platformă securizată de comunicare, care permite comunicarea criptată cu alte Servicii similare membre Egmont. În acest sens SPCSB este obligat să respecte cu strictețe Statutul Grupului Egmont care stipulează expres obligația de independență a Unității de Informații Financiare și neadmisibilitatea interferenței în activitatea sa de orice tip. În caz de schimbări în structura organizațională, mandatul și modul de operare a membrilor Egmont, aceștia sunt obligați să informeze Secretariatul Grupului Egmont despre aceste schimbări, ceea ce poate conduce inclusiv la suspendarea calității de membru.

Totodată, încălcarea gravă a prevederilor menționate, constituie o premisă determinantă de pierdere a calității de membru a Republicii

		<p>Moldova din cadrul Grupului, datorită incompatibilității cu principiile fundamentale în baza cărora acesta își desfășoară activitatea.</p> <p>Suplimentar menționăm că, art. 32 a Directivei UE 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului prevede ”Fiecare unitate de informații financiare este independentă și autonomă, ceea ce înseamnă că aceasta are autoritatea și capacitatea de a-și exercita funcțiile în mod liber, inclusiv abilitatea de a lua decizii autonome de a analiza, solicita și comunica informații specifice. Unitatea de informații financiare, în calitatea sa de unitate centrală națională, este responsabilă de primirea și analizarea rapoartelor privind tranzacții suspecte și a altor informații relevante pentru spălarea banilor, infracțiuni principale asociate sau finanțarea terorismului. Unitatea de informații financiare este responsabilă de comunicarea către autoritățile competente a rezultatelor analizei sale și a oricăror informații suplimentare relevante, în cazul în care există motive de a suspecta spălarea banilor, infracțiuni principale asociate sau finanțări ale terorismului. Aceasta este în măsură să obțină informații suplimentare de la entitățile obligate.”</p> <p>Astfel, încălcarea prevederilor sus-menționate pot atrage consecințe negative asupra sistemului național, afectând grav situația Republicii Moldova pe plan internațional.</p> <p>Art. 269 din Codul de procedură penală prevede organul de urmărire penală a Centrului Național Anticorupție. De menționat că, diseminările se efectuează către autoritățile publice, conform competenței deținute în virtutea legii.</p>	
452.	Banca Națională a Moldovei Art. 20 alin. (1)	Din cauza lipsei argumentării, propunerea de modificare nu poate fi analizată.	

	<p>Ce ține de propunerea specificată în pct. 22, art. I din proiect, aferent art. 20 propunem prevederea drepturilor Serviciului în raport cu autoritățile publice în conformitate cu cadrul european aplicabil.</p>		
453.	<p>Centrul Național Anticorupție Art. I pct.25 25. La articolul 21 alineatul (9) litera f) se exclude. Obiecții: Conform prevederilor art.21 alin.(2) al Legii supuse modificării, Funcția de director al Serviciului și cea de director adjunct al Serviciului sînt funcții de demnitate publică, reglementate de legislația specială. Potrivit, art. 21-22 al Legii Nr.199 din 16-07-2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică: Articolul 22. Încetarea mandatului (1) Exercițarea mandatului încetează la expirarea termenului, dacă mandatul nu este prelungit în modul stabilit de lege, sau înainte de termen. (2) În cazul demnitarului ales, încetarea înainte de termen a mandatului are loc în condițiile prevăzute de legislația specială ce reglementează activitatea demnitarului respectiv. (3) În cazul demnitarului numit, încetarea înainte de termen a mandatului are loc prin revocarea sau, după caz, eliberarea din funcție a demnitarului în temeiul actului administrativ al autorității care l-a numit înfuncție.</p>	<p>Nu se acceptă În contextul citării prevederilor Legii nr. 199/2010, nu se atestă astfel de prevederi ”a pierdut încrederea”, fiind o normă în contradicție cu cadrul legal existent. Totodată, în partea ce ține de ”apreciere a rezultatelor activității acestora și eventualei sancționări prin demitere(revocare)”, intervenim cu observația că ”încrederea” nu este un indicator care ar putea fi evaluat, avînd un sens echivoc. Iar pentru careva încălcări ale legislației, sunt norme care prevăd răspunderea pentru aceste fapte. De asemenea, din analiza legislației naționale, nu s-au constatat cazuri similare.</p>	

(4) Dispozițiile alin. (3) nu se aplică demnitarilor pentru care legea specială ce reglementează activitatea acestora prevede o altă procedură de încetare a mandatului înainte de termen.

Articolul 23. Răspunderea demnitarului

(1) Demnitarul își exercită mandatul cu bună-credință. În cazul încălcării acestei prevederi, demnitarul poartă răspundere personală.

(2) Încălările comise în exercițiul mandatului atrag răspunderea disciplinară, civilă, contravențională sau penală în condițiile legii.

(3) Neexecutarea sau executarea necorespunzătoare de către persoana cu funcție de demnitate publică a obligațiilor, prerogativelor și competențelor sale, indiferent de prezența culpei, poate atrage după sine revocarea sau eliberarea din funcție. Temeiul și cauzele revocării sau eliberării din funcție din motive imputabile demnitarului se vor indica în actul administrativ corespunzător.

(4) Demnitarul are dreptul să atace în instanța judecătorească actul administrativ de eliberare din funcție doar în cazul când legea statuează acest drept.

În context, se remarcă faptul că operarea amendamentului propus, condiționează abrogarea unui temei de revocare din funcție a directorului Serviciului sau a directorului adjunct al Serviciului și lipsa unui mecanism legal de evaluare și apreciere a rezultatelor activității acestora și eventualei sancționări prin

	<p>demitere(revocare). Conștientizarea impunității personale pentru eventualele abuzuri săvârșite în procesul de aplicare a legii, poate determina multiple riscuri aferente activității agentului public vizat, periclitând atât integritatea profesională a agentului public vizat, cât și integritatea instituțională în cadrul entității publice.</p> <p>Recomandări: Reconsiderarea amendamentului propus prin prisma riscurilor delimitate supra și excluderea acestuia din cuprinsul proiectului.</p>		
454.	<p>SPCSB Se propune la articolul 22 alineatul (1) de exclus litera c).</p>	Se acceptă	
455.	<p>SPCSB Se propune la articolul 23 alineatul (1) de exclus sintagma ”, funcționari publici”.</p>	Se acceptă	
456.	<p>Asociația Contabililor și Auditorilor Profesioniști din Republica Moldova La art. 25 alin. (1) lit. e) și i), excluderea literei i) trezește dubii la transparența angajării și integrității angajatului SPCSB.</p>	Se acceptă prin excluderea propunerii de modificare	
457.	<p>Guvernul RM La pct. 26: La art. 25 alin. (1) lit. m) se propune de expus în următoarea redacție: „m) reducerea efectivului de personal sau lichidării funcției;”; La art. 25 alin. (1) lit. k) propunerea de substituire a cuvântului „pierdere” cu cuvântul „retragere” nu poate fi susținută, deoarece potrivit art. 24 din Legea nr. 1024/2000 cu privire la cetățenia</p>	Se acceptă	

	<p>Republicii Moldova, cetățenia Republicii Moldova se pierde: a) prin renunțare; b) prin retragere; c) în temeiul acordurilor internaționale la care Republica Moldova este parte. Astfel, opinăm că activitatea în cadrul Serviciului nu poate fi desfășurată în toate cazurile de pierdere a cetățeniei Republicii Moldova, și nu doar în cazul retragerii acesteia.</p>		
458.	<p>SPCSB</p> <p>De asemenea, se propun următoarele modificări la art. 33:</p> <p>la alineatul (1) după cuvintele ”entitățile raportoare” se completează cu următoarele cuvinte ”, Agenția Servicii Publice, ”</p> <p>la alineatul (2), după cuvintele ”Entitățile raportoare” se completează cu următoarele cuvinte ”și Agenția Servicii Publice”, cuvintele ”până la” și ”pertinente” se exclud;</p> <p>alineatul (3) se expune în următoarea redacție:</p> <p>”(3) Măsurile aplicate conform prevederilor alin. (2) încetează din oficiu la expirarea termenului pentru care au fost aplicate. Măsurile aplicate conform alin. (2) pot înceta înainte de expirarea termenului doar în baza permisiunii scrise a Serviciului.”</p> <p>la alineatul (4), cuvântul ”pertinente” și textul ”, fapt despre care notifică persoana fizică sau juridică subiect al sistării” se exclud;</p> <p>la alineatul (5), după cuvintele ”entitatea raportoare” se completează cu următorul</p>	Se acceptă	

<p>text ”, autoritatea și/sau instituția de drept public”;</p> <p>la litera c), cuvântul ”inclusiv” se substituie cu cuvântul ”sau”;</p> <p>litera d) se expune în următoarea redacție: ”d) în momentul parvenirii solicitărilor din partea clientului sau reprezentantului acestuia privind efectuarea unor activități, tranzacții sau operațiuni cu bunuri sistate, să elibereze o copie a deciziei Serviciului.”;</p> <p>alineatele (8) și (9) se exclud;</p> <p>la alineatul (10), sintagma ”alin. (9)” se substituie cu sintagma ”alin. (4)”, iar după cuvântul ”organele” se completează cu sintagma ”de drept sau autoritățile”;</p> <p>alineatul (11) se expune în următoarea redacție: ”(11) Deciziile Serviciului, emise în baza prevederilor alin. (4) al prezentului articol, pot fi contestate în modul stabilit de legislație.”</p> <p>alineatele (12) - (16) se exclud;</p> <p>alineatul (17) se expune în următoarea redacție ”(17) Prin derogare de la prevederile alin. (2), entitatea raportoare și Agenția Servicii Publice, efectuează activitatea sau tranzacția suspectă atunci când abținerea de la executarea acestora este imposibilă sau poate crea impedimente la urmărirea beneficiarilor unei activități sau tranzacții suspecte de spălare a banilor, de infracțiuni predicat, de finanțare a terorismului sau a proliferării armelor de distrugere în masă, cu informarea</p>		
---	--	--

	<p>imediată, dar nu mai târziu de 24 de ore a Serviciului atât despre activitatea sau tranzacția efectuată dar și despre motivele neabținerii. Prevederile date nu aduc atingere obligațiilor ce rezultă din executarea sancțiunilor financiare aferente activităților teroriste și de proliferare a armelor de distrugere în masă.”</p>		
459.	<p>Guvernul RM La pct. 28 considerăm că obligația Serviciului de a informa persoana despre sistarea activităților suspecte urmează a fi menținută, deoarece decizia respectivă constituie act administrativ, prin prisma art. 33 alin. (11) din Legea nr. 308/2017.</p>	<p>Nu se acceptă Art. 33 alin. (5) lit. d) prevede obligația entității raportoare de a informa clientul despre aplicarea măsurilor asiguratorii. Astfel, această normă a fost exclusă în vederea evitării dublării prevederilor.</p>	
460.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 33 alin. (4) Cu referire la propunerea excluderii din pct. 26, art. I din proiect, aferent art. 33, alin. (4) din Legea nr. 308/2017 a prevederii „fapt despre care notifică persoana fizică sau juridică subiect al sistării” menționăm următoarele. Conform prevederilor art. 61 alin. (2) din Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică „În cazul în care prestatorul de servicii de plată refuză executarea unui ordin de plată, el notifică pe utilizatorul serviciilor de plată cu privire la refuz și, dacă alte legi nu interzic, comunică motivele refuzului, precum și procedura de remediere a oricăror erori de fapt care au determinat refuzul”. Astfel, excluderea</p>	<p>Nu se acceptă Art. 33 alin. (5) lit. d) prevede obligația entității raportoare de a informa clientul despre aplicarea măsurilor asiguratorii. Astfel, această normă a fost exclusă în vederea evitării dublării prevederilor.</p>	

	prevederii sus-vizate din Legea nr. 308/2017 va genera contradicție cu normele Legii nr. 114/2012, precum ar putea crea impedimente pentru activitatea prestatorilor de servicii de inițiere a plății, în special interacțiunea acestor prestatori cu prestatorii de servicii de plată care oferă servicii de administrare cont plătititorilor (conform modificărilor operate la Legea nr. 114/2012 prin Legea nr. 209/2022, care vor intra în vigoare din 05.08.2024).		
461.	Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției În punctul 28 nu este justificată excluderea obligației Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor de a informa persoana fizică sau juridică despre sistarea activităților suspecte.	Nu se acceptă Conform prevederilor art. 33 alin. (5), la recepționarea deciziei Serviciului, entitatea raportoare are obligația de a informa clientul privind aplicarea măsurilor asiguratorii. Această excludere a fost efectuată în vederea evitării dublării acestor acțiuni.	
462.	Banca Națională a Moldovei Art. 33 alin. (5) Tot cu referire la pct. 26, art. I din proiect, aferent art. 33, alin. (5) urmează a fi revăzută includerea autorităților publice în sfera destinatarilor deciziilor corespunzătoare ale Serviciului, cel puțin în partea care vizează BNM, pentru a nu admite situații în care deciziile care vizează măsuri ce urmează a fi luate de entitățile raportoare sunt adresate BNM.	Nu se acceptă Deciziile vor fi transmise către destinatar, conform subiectului vizat în decizie și a competențelor deținute.	
463.	Banca Națională a Moldovei La Articolul 33 alin. (5) – a se preciza că autoritatea și insituția de drept public sunt cele, prevăzute la alin. (1).	Nu se acceptă Decizia privind aplicarea măsurilor poate fi expediată către orice autoritate, după caz, în dependență de subiectul și obiectul deciziei. Alin. (1) nu prevede o listă de autorități.	
464.	SPCSB	Nu se acceptă	

	<p>Totodată, la art. 33 din Legea nr. 308/2017, se propun următoarele modificări:</p> <p>- la alin. (8), după cuvintele ”demers motivat, solicită” de completat cu următorul text ”judecătorului de instrucție din cadrul”;</p>	<p>Reieșind din competențele legale ale autorităților competente, se consideră oportun excluderea posibilității de prelungire a aplicării măsurilor restrictive de către SPCSB.</p>	
465.	<p>SPCSB</p> <p>Art. 33 alin. (9) urmează a fi expus în următoarea redacție: ”(9) Judecătorul de instrucție, prin încheiere, dispune prelungirea sau respingerea prelungirii sistării executării activității sau tranzacției suspecte ori a sistării bunurilor suspecte în baza unui demers motivat, înaintat de către Serviciu înainte de expirarea termenului din deciziile prevăzute la alin. (4). Prelungirea termenului stabilit de judecătorul de instrucție nu poate depăși 60 de zile lucrătoare pe fiecare caz în parte. Încheierea judecătorului de instrucție privind prelungirea termenului de sistare se comunică imediat Serviciului, care la rândul său imediat o remite spre cunoștință entității raportoare, care este obligată să o implementeze imediat. Serviciul poate solicita motivat instanței de judecată, încetarea prelungirii sistării, în cazul în care a decăzut necesitatea menținerii măsurilor asiguratorii aplicate.”</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Reieșind din competențele legale ale autorităților competente, se consideră oportun excluderea posibilității de prelungire a aplicării măsurilor restrictive de către SPCSB.</p>	
466.	<p>SPCSB</p> <p>la art. 33 alin. (11) și (12), după cuvântul ”judecătorului” de inclus sintagma ”de instrucție”.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Reieșind din competențele legale ale autorităților competente, se consideră oportun excluderea posibilității de prelungire a aplicării măsurilor restrictive de către SPCSB.</p>	

<p>467.</p>	<p>Serviciul de Informații și Securitate La pct. 29, articolul 34: - propunem completarea cu alineatul (5¹) cu următorul cuprins: ”(5¹) În ceea ce privește contractele, obligațiile sau acordurile încheiate anterior aplicării sancțiunilor în temeiul Rezoluțiilor Consiliului de Securitate al ONU 1718 (2006) și 2231 (2015): a) în privința conturilor blocate în temeiul Rezoluțiilor 1718 (2006) sau 2231 (2015), sunt acceptate dobânzile sau alte venituri acumulate pe conturi sau plăți care decurg din contracte, obligații sau acorduri încheiate anterior aplicării sancțiunilor, cu condiția că aceste dobânzi, venituri sau plăți în continuare fac obiectul măsurilor restrictive și sunt blocate; b) măsurile restrictive aplicate în temeiul Rezoluției 1737 (2006) și continuate prin Rezoluția 2231 (2015) nu împiedică ca persoana, grupul sau entitatea desemnată să efectueze plăți care derivă din contracte încheiate anterior includerii acestora pe lista de la pct. 11 lit. b), cu condiția că: - autoritățile competente au confirmat că contractul nu are legătură cu niciunul dintre articolele, materialele, echipamentele, bunurile, tehnologiile, asistența, instruirea, asistența financiară, investițiile, brokerajul sau serviciile interzise prin rezoluțiile relevante ale Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite;</p>	<p>Se acceptă parțial Luând în considerare că Hotărîrea Guvernului nr. 792/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de implementare a sancțiunilor financiare aferente activității teroriste și de proliferare a armelor de distrugere în masă reglementează aspectele respective, se consideră oportun includerea propunerilor respective în proiectul de modificare a hotărîrii respective.</p>	
-------------	---	--	--

- plata nu este primită direct sau indirect de către persoane, grupuri sau entități desemnate prin Rezoluția 2231 (2015);

- autoritățile competente au notificat cu 10 zile înainte organismele relevante ale Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor unite, cu privire la intenția de a efectua sau a primi astfel de plăți sau de a autoriza, după caz, deblocarea fondurilor, altor active sau resurse economice în acest scop.”

Includerea acestor prevederi rezultă din pct. 10 și 11 ale Notei de interpretare INR. 7 a Recomandărilor FATF care cer statelor să adopte norme juridice vizînd contractele, obligațiile și acordurile/angajamentele încheiate de către persoanele sau entitățile desemnate, anterior includerii acestora pe listele de sancțiuni de către Consiliul de Securitate al ONU pentru finanțarea proliferării armelor de distrugere în masă.

Raportul Moneyval privind Republica Moldova din luna mai 2022 atenționează despre necesitatea ajustării cadrului legal național la aceste norme (criteriul 7.5 (a) și (b)).

Mai mult decît atît, menționăm că un studiu al rapoartelor de progres al altor state e relevat că includerea acestor modificări în legislația națională a fost calificată de Comitetul Moneyval al consiliului Europei ca fiind în totalmente conform (cazul Albaniei).

- propunem completarea cu alineatul (61) cu următorul cuprins:

”(61) Dacă, din cauza erorii de identificare, au fost aplicate măsuri restrictive în privința bunurilor persoanelor, grupurilor sau entităților care nu cad sub incidența listei menționate la alin. (11)”;

Astfel, în scopul eficientizării mecanismului de reacție la erori de identificare, în cazurile în care sunt vizate persoane, grupuri sau entități de bunăcredință, se propune ca Serviciul de Informații și Securitate să întreprindă măsurile corespunzătoare astfel încât să fie ridicate măsurile restrictive aplicate din greșeală.

Totodată, potrivit pct. 8 al Notei de interpretare INR. 7 al Recomandărilor FATF, pentru persoanele sau entitățile cu nume/denumire același (similar) cu cel al persoanelor sau entităților desemnate, care sunt afectate din greșeală de un mecanism de înghețare (fals pozitiv), țările trebuie să dezvolte și să implementeze proceduri publice cunoscute de deblocare în timp util a fondurilor sau activelor ale acestor persoane sau entități, după verificarea/confirmarea faptului că persoana sau entitatea nu este o persoană sau entitate desemnată;

- la alineatul (11), se propune excluderea lit. e) propusă pentru completare (“lista Uniunii Europene și a Consiliului Europei cu privire la persoanele, grupurile și entitățile implicate în activități teroriste”);

<p>Necesitatea de excludere este argumentată de faptul că ”lista Uniunii Europene” este deja prevăzută ca temei la art. 34 alin. (11) lit. c) din Legea nr. 308/2017.</p> <p>În partea ce vizează ”lista Consiliului european cu privier la persoanele, grupurile și entitățile implicate în activități teroriste” prezintă incertitudini faptul existenței la moment a unei liste aprobate de către CoE.</p> <p>- la alineatul (19), considerăm potrivită revizuirea acestuia și expunerea cu următorul conținut:</p> <p>”(19) Persoanele, grupurile și entitățile desemnate în listă în mod eronat sau în privința cărora există temeiuri de excludere din listă, pot adresa Serviciului de Informații și securitate al Republicii Moldova o cerere scrisă motivată de solicitare a excluderii din listă. Cererea se examinează în termen de pînă la 10 zile lucrătoare, iar decizia motivată este adusă la cunoștința solicitantului și poate fi contestată conform legislației în vigoare.”;</p> <p>Primul argument în susținerea acestei formulări, constă în aceea că nu există ”lista organizațiilor și persoanelor cu privire la care există informații despre implicarea lor în proliferarea armelor de distrugere în masă”, la moment se operează cu ”lista persoanelor, grupurilor și entităților implicate în activități teroriste și de proliferare a armelor de distrugere în masă”. Prin referirea la</p>		
--	--	--

	<p>”organizații” devine neclar pe cine încearcă autorul să îl vizeze.</p> <p>Tot în această ordine de idei, în redacția propusă de autor, acesta se referă doar la list ace vizează doar persoanele implicate în proliferarea armelor de distrugere în masa, ignorând persoanele implicate în activități teroriste care de asemenea pot fi în mod eronat incluse în liste și care trebuie să aibă posibilitatea de a cere excluderea.</p> <p>Concomitent, regulamentul privind procedura de implementare a sancțiunilor financiare aferente activității teroriste și de proliferare a armelor de distrugere în masa, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 792/2020, la pct. 44 conține prevederi similare. Respectiv, o eventuală detaliere a normei propuse, urmează a fi realizată în conținutul Regulamentului specificat.</p>		
468.	<p>Uniunea Avocaților</p> <p>Referitor la art. 34 alin. (1), (4), (5) și (7), referința la autoritatea prevăzută la alin. (6) art. 4 este una deficiente, deoarece în această normă juridică este vorba despre două autorități publice.</p>	Se acceptă	
469.	<p>Uniunea Avocaților</p> <p>Referitor la art. 34 alin. (1), (4), (5) și (7), referința la autoritatea prevăzută la alin. (6) art. 4 este una deficiente, deoarece în această normă juridică este vorba despre două autorități publice. Conform alin. (6) art. 4, în versiunea din proiectul de lege în cauză, este vorba despre 2 autorități publice, și anume: ”(6) Agenția Servicii Publice comunică imediat, dar nu mai</p>	Se acceptă	

	târziu de 24 ore, Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, informațiile referitoare la cazurile suspecte identificate în procesul de prestare a serviciilor publice.”. Prin urmare, referința la autoritatea publică ”prevăzută la alin. (6) art. 4”, în condițiile în care în alineatul respectiv sunt menționate 2 autorități publice, poate genera interpretări echivoce.		
470.	Uniunea Avocaților La alin. (11) art. 34 se propune completarea cu o nouă literă care să se refere la lista Uniunii Europene și a Consiliului Europei cu privire la persoanele, grupurile și entitățile implicate în activități teroriste.	Se acceptă	
471.	Asociația pentru protecția vieții private Art. 36: -Textul „se încadrează în activitatea specificată la art. 2 alin. (2) lit. d) din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal” de substituit cu textul: „este considerată o chestiune de interes public în temeiul legislației privind protecția datelor cu caracter personal”–modificările propuse vor oferi dreptul entităților raportoare să acționeze în baza temeiului legal prevăzut la art. 5 alin. (5) lit. e) din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, în corespundere cu art. 43 din Directiva 2015/849 -„Articolul 43 Prelucrarea datelor cu caracter personal pe baza prezentei directive în scopul prevenirii spălării banilor și a finanțării terorismului astfel	Nu se acceptă În sensul Legii nr. 308/2017, entitățile raportoare trebuie să utilizeze datele cu caracter personal doar în scopul prevăzut de legea menționată. Astfel, extinderea acestei prevederi, pot încălca drepturile subiecților datelor cu caracter personal.	

	cum este menționat la articolul 1 este considerată a constitui o chestiune de interes public în temeiul Regulamentului (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului.		
472.	<p>Asociația Businessului European Art. 36: Textul „se încadrează în activitatea specificată la art. 2 alin. (2) lit. d) din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal” de substituit cu textul: „este considerată a constitui o chestiune de interes public în temeiul legislației privind protecția datelor cu caracter personal” corespunzător „Articolul 43 Prelucrarea datelor cu caracter personal pe baza prezentei directive în scopul prevenirii spălării banilor și a finanțării terorismului astfel cum este menționat la articolul 1 este considerată a constitui o chestiune de interes public în temeiul Regulamentului (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului (*).</p>	<p>Nu se acceptă În sensul Legii nr. 308/2017, entitățile raportoare trebuie să utilizeze datele cu caracter personal doar în scopul prevăzut de legea menționată. Astfel, extinderea acestei prevederi, pot încălca drepturile subiecților datelor cu caracter personal.</p>	
473.	<p>Asociația pentru protecția vieții private La art. 36 alin. (4), textul „alin. (7) și alin. (9) lit. e) din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, în adresa țărilor (jurisdicțiilor) care asigură un nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal.” Se substituie cu textul „art. 32 din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.” Propunerea se impune a fi operată pe motiv că prin Legea nr. 175/2011, art. 32</p>	Se acceptă	

	din Legea nr. 133/2011 a fost modificată, alin. (7) lipsește.		
474.	Asociația Businessului European La alin. (4), textul „, alin. (7) și alin. (9) lit. e) din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, în adresa țărilor (jurisdicțiilor) care asigură un nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal.” Se substituie cu textul „art. 32 din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.” Propunerea se impune a fi operată pe motiv că prin Legea nr. 175/2011, art. 32 din Legea nr. 133/2011 a fost modificată, alin. (7) lipsește.	Se acceptă	
475.	Asociația pentru protecția vieții private Art. 36 alin. (6) se exclude. Conform modificărilor aduse Legii nr. 133/2011 prin Legea nr. 175/2017, a fost anulat dreptul CNPDCP de a autoriza prelucrarea de date, motiv pentru care, norma vizată este desuetă.	Se acceptă	
476.	Asociația Businessului European Alin. (6) se exclude. Conform modificărilor aduse Legii nr. 133/2011 prin Legea nr. 175/2017, a fost anulat dreptul CNPDCP de a autoriza prelucrarea de date, motiv pentru care, norma vizată este desuetă.	Se acceptă	
477.	Art. II Legea nr. 75/2020		
478.	Banca Națională a Moldovei La art. II din proiect (Legea nr.75/2020): 1. Pe tot parcursul textului proiectului de modificare a Legii nr.75/2020, referința la art.4 alin. (1) literele o) și p) din Legea nr. 308/2017 se exclude.	Se acceptă	

479.	<p>Uniunea Avocaților</p> <p>Se propune ca despre inițierea procedurii de control al avocaților și efectuarea vizitei de control să fie informat în prealabil și organul de supraveghere a entității raportoare – Uniunea Avocaților din Republica Moldova, cu expedierea copiei ordinului de efectuare a vizitei de control.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Conform procedurii, organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, care dețin competențe de efectuare a controalelor la entitățile supravegheate, furnizează Serviciului:</p> <ul style="list-style-type: none"> - planurile anuale de control, cel târziu până la data de 31 decembrie a anului care precedă controlul, precum și actualizările planurilor, în termen de 14 zile de la aprobarea acestora; - notificarea privind controlul inopinat intenționat, cel târziu până în ziua începerii controlului, cu excepția cazului în care controlul rezultă din planul de control actualizat; - informația privind rezultatele controlului, în cazul constatării încălcării de către entitățile raportoare a prevederilor legislației cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, în termen de 14 zile de la data întocmirii actului de control. <p>Corespunzător, la întocmirea planului anual de control, SPCSB ia în considerare planul anual de control elaborat de către Uniunea Avocaților.</p>	
480.	<p>Uniunea Avocaților</p> <p>Cu referire la amendamentele propuse la Legea nr. 75/2020, propunem ca despre inițierea procedurii de control al avocaților și efectuarea vizitei de control să fie informat în prealabil și organul de supraveghere a entității raportoare – Uniunea Avocaților din Republica Moldova, cu expedierea copiei ordinului de efectuare a vizitei de control. Existența sau lipsa unui plan anual de control al organului de supraveghere a entităților raportoare nu este în măsură să condiționeze informarea organului de</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Conform procedurii, organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, care dețin competențe de efectuare a controalelor la entitățile supravegheate, furnizează Serviciului:</p> <ul style="list-style-type: none"> - planurile anuale de control, cel târziu până la data de 31 decembrie a anului care precedă controlul, precum și actualizările planurilor, în termen de 14 zile de la aprobarea acestora; - notificarea privind controlul inopinat intenționat, cel târziu până în ziua începerii controlului, cu excepția cazului în care controlul rezultă din planul de control actualizat; 	

	<p>supraveghere de către SPCSB despre controalele inițiate de către cea din urmă, inclusiv în cazul controalelor inopinate, or SPCSB nu este obligată să coordoneze planurile sale de control cu organul cu funcții de supraveghere.</p>	<p>- informația privind rezultatele controlului, în cazul constatării încălcării de către entitățile raportoare a prevederilor legislației cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, în termen de 14 zile de la data întocmirii actului de control.</p> <p>Corespunzător, la întocmirea planului anual de control, SPCSB ia în considerare planul anual de control elaborat de către Uniunea Avocaților.</p>	
481.	<p>Ministerul Finanțelor Art. 2 Referitor la modificarea Legii nr.75/2020: La pct.1, art.2 din proiect, urmează de revăzut definiția noțiunii de „proces-verbal de efectuare a vizitei de control”. Conform proiectului, acesta constituie actul în care se înregistrează constatările pe parcursul procedurii de control. Or, în urma vizitei de control se întocmește proces-verbal de efectuare a vizitei de control, iar în urma procedurii de control se întocmește raport de control. Astfel, considerăm oportun substituirea sintagmei „procedurii de control” cu textul „vizitei de control”.</p>	Se acceptă	
482.	<p>Banca Națională a Moldovei La Articolul 4, propunem completarea enunțului al treilea cu textul ”fără a aduce atingere art. 34 alin. (3)”. Al patrulea enunț se propune să fie expus în următoarea redacție ”Dispozițiile alin. (2) din prezentul articol și capitolul II din prezenta lege nu se aplică controalelor efectuate de către Banca Națională a Moldovei”. Raționamentul modificărilor propuse derivă din prima parte a</p>	<p>Nu se acceptă Conform normelor existente la elaborarea proiectelor de acte normative, nu se admite dublarea normelor. Alin. (4) prin norma ”Banca Națională a Moldovei efectuează verificarea conformității entităților raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a), b) și i) din Legea nr. 308/2017, constată încălcările și emite deciziile corespunzătoare în conformitate cu Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor,</p>	

	alienatului dat, care prevede că BNM efectuează verificarea conformității entităților raportoare supravegheate conform Legii nr. 548/1995, Legii nr. 202/2017, Legii nr. 62/2008, Legii nr. 114/2012 și actelor normative emise în acest scop.	Legea nr. 62/2008 privind reglementarea valutară și Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică. Intrarea în vigoare, executarea și contestarea deciziilor Băncii Naționale a Moldovei privind aplicarea sancțiunilor se realizează în conformitate cu legile la care se face referire în prezentul alineat.” stabilește foarte clar domeniul de competență al BNM. Inclusiv. De remarcat și faptul că, de la momentul intrării în vigoare a legii nr. 75/2020, nu s-au atestat interferențe la aplicarea acestor prevederi.	
483.	Asociația Businessului European Art. 5 alin. (10) Excluderea punctului in acuza aduce la încălcarea drepturilor unității raportoare. Efectuarea controlului fără un reprezentant al unității raportoare creează condiții pentru depășirea atribuțiilor autorității de reglementare, corupție și scăderea calității controlului (persoana desemnata poate sa clarifice unele momente din activitatea ceea ce poate se usureze procesul de control).	Nu se acceptă Excluderea respectiva se refera la procedura de control planificata care se efectuează din oficiu in termen de 30 zile. Cu referire la vizita de control, nu se exclude posibilitatea de participa a entității raportoare.	
484.	BC MAIB SA Art. 8 alin. (1) propunem ca după sintagma „10 zile” să fie introdus cuvântul „lucrătoare”.	Se acceptă	
485.	Asociația Băncilor din Moldova Art. 9 alin. (3) Se propune: Menținerea alineatului (3) din art. 9, conform redacției actuale Argumentare: Considerăm că urmează să rămână neschimbat analogic cu alin (3) art. 11. Dreptul de a contesta un act administrativ	Se acceptă	

	defavorabil este un drept ocrotit conform art. 13 din CEDO.		
486.	Asociația Businessului European Art. 10 alin. (3¹) Pentru a nu se admite abuzuri, este oportun a fi stabilită o limită/ un termen al suspendării procedurilor de control.	Nu se acceptă În cazul suspendării procedurii de control, din anumite cauze obiective, nu poate fi previzionat (de ex. concediu medical al persoanei responsabile, pandemie etc). Astfel, pentru fiecare caz individual, conform deciziei de suspendare, se va stabili termenul.	
487.	Asociația Băncilor din Moldova Art. 10 alin. (3¹) Propunerea de completare a art.10 cu alin. (3 ¹) nu se susține, deoarece considerăm nejustificat de mare termenul de prelungire a controlului, precum și stabilirii dreptului de suspendare a procedurii de control. Adicional prevederea respectivă contravine cu propunerile de modificare a art.11.	Nu se acceptă În cazul suspendării procedurii de control, din anumite cauze obiective, nu poate fi previzionat (de ex. concediu medical al persoanei responsabile, pandemie etc). Astfel, pentru fiecare caz individual, conform deciziei de suspendare, se va stabili termenul. Art. 11 se referă la vizita de control.	
488.	Asociația Băncilor din Moldova Art. 10 alin. (3¹) Comentariu: Pentru a nu se admite abuzuri, este oportun a fi stabilită o limită/ un termen al suspendării procedurilor de control.	Nu se acceptă În cazul suspendării procedurii de control, din anumite cauze obiective, nu poate fi previzionat (de ex. concediu medical al persoanei responsabile, pandemie etc). Astfel, pentru fiecare caz individual, conform deciziei de suspendare, se va stabili termenul.	
489.	Asociația Băncilor din Moldova Art. 10 alin. (5) Comentariu: Excluderea alineatului va conduce la încălcarea drepturilor unității raportoare. Efectuarea controlului fără un reprezentant al unității raportoare creează condiții pentru depășirea atribuțiilor autorității de reglementare, corupție și scăderea calității controlului (persoana desemnata poate sa clarifice unele	Nu se acceptă Excluderea respectiva se refera la procedura de control planificata care se efectuează din oficiu in termen de 30 zile. Cu referire la vizita de control, nu se exclude posibilitatea de participa a entității raportoare.	

	momente din activitatea ceea ce poate să faciliteze procedura de control)		
490.	Asociația Băncilor din Moldova Art. 10 alin. (5) Propunerea de excludere a alin.(5) din art.10 se acceptă parțial, urmând a fi menținut dreptul entității supuse vizitei de control de a participa la aceasta.	Nu se acceptă Excluderea respectiva se refera la procedura de control planificata care se efectuează din oficiu in termen de 30 zile. Cu referire la vizita de control, nu se exclude posibilitatea de participa a entității raportoare.	
491.	BC FINCOMBANK SA Art. 10 alin. (5) Excluderea punctului in acuza aduce la încălcarea drepturilor unității raportoare. Efectuarea controlului fără un reprezentant al unității raportoare creează condiții pentru depășirea atribuțiilor autorității de reglementare, corupție și scăderea calității controlului (persoana desemnata poate sa clarifice unele momente din activitatea ceea ce poate se usureze procesul de control).	Nu se acceptă Excluderea respectiva se refera la procedura de control planificata care se efectuează din oficiu in termen de 30 zile. Cu referire la vizita de control, nu se exclude posibilitatea de participa a entității raportoare.	
492.	Ministerul Finanțelor Art. 11 alin. (7) La pct. 7, art. 11, alin. (7) din proiect, considerăm oportun de a reglementa și posibilitatea semnării electronice a procesului-verbal de efectuare a vizitei de control.	Nu se acceptă Procedura vizitei de control presupune vizita la oficiul entității raportoare.	
493.	BC FINCOMBANK SA Art. 11 alin. (9) Excluderea acestei sintagme ”cu confirmare de primire” luând în considerare cazurile frecvente de muncă de proastă calitate a agentului poștal, luând în considerare dimensiunea sancțiunilor în cadrul legii a 75-a - nu este acceptabilă.	Se acceptă	

494.	<p>Asociația Bancilor din Moldova Art. 11 alin. (9) sintagmele ”respectiv și se certifică” și ”cu confirmare de primire” se exclud. Se propune menținerea sintagmei Argumentare: Excluderea acestei sintagme nu este acceptabilă luând în considerare cazurile frecvente de muncă de proastă calitate a agentului poștal, iar în final responsabilitatea va reveni entității raportoare, care riscă să fie sancționată, iar mărimea sancțiunilor este exagerat de mare.</p>	Se acceptă prin excluderea propunerii.	
495.	<p>Asociația Businessului European Art. 11 alin. (9) Excluderea acestei sintagme luând în considerare cazurile frecvente de muncă de proastă calitate a agentului poștal, luând în considerare dimensiunea sancțiunilor în cadrul legii a 75-a - nu este acceptabilă</p>	Se acceptă prin excluderea din proiect	
496.	<p>Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției La punctul 9, privind completarea articolului 14 din Legea nr.75/2020, referitor la drepturile și obligațiile entităților raportoare supuse controlului, este necesară excluderea sintagmei despre posibilitatea controlului în lipsa avocatului sau reprezentantului împuternicit, deoarece diminuează dreptul la apărare. Din textul modificării art.14, alin. (11), lit. d) se exclude a doua propoziție.</p>	<p>Nu se acceptă Prezența avocatului în cadrul controlului este un drept al entității raportoare, care poate fi angajat la orice etapă a controlului, care conform legislației, durează 5 zile în cazul vizitei de control. Astfel, nu poate fi calificat ca temei lipsa avocatului pentru neefectuarea controlului. De menționat că, prevederea respectivă nu se referă la prezența reprezentantului împuternicit.</p>	
497.	<p>Asociația Bancilor din Moldova Art. 14 alin. (1)</p>	<p>Se acceptă parțial La pct 1 vor fi efectuate modificările propuse.</p>	

	<p>Se propune:</p> <p>1) În textul literei a), după textul ”ordinul de control” de completat cu textul ” și ordinul de efectuare a vizitei de control”</p> <p>2) Substituirea ultimei propoziții din lit.d) cu următoarea redacție: ”Dacă entitatea raportoare la care se efectuează controlul (în cazul vizitei de control) solicită prezența avocatului, acțiunea procesuală se întrerupe până la prezentarea avocatului, dar nu mai mult decât pentru 2 ore”.</p> <p>Argumentare: Ajustarea redacției literei d) în corespundere cu prevederile Codului de procedură penală</p>	<p>La pct. 2, Legea 75/2020 stabilește proceduri distincte decât cele prevăzute de Codul de procedură penală.</p>	
498.	<p>AMCHAM Art. 14 alin. (11) Se propune:</p> <p>(i) în textul literei a), după cuvintele „ordinul de control” de completat cu următoarele: „și ordinul de efectuare a vizitei de control”;</p> <p>(ii) expunerea ultimei propoziții din lit. d) în următoarea redacție: „Dacă entitatea raportoare la care se efectuează controlul (în cazul vizitei de control) solicită prezența avocatului, acțiunea procesuală se întrerupe până la prezentarea avocatului, dar nu mai mult decât pentru 2 ore”.</p> <p>Ultima propunere vine să implementeze în textul legii unele garanții procesuale astfel cum sunt reglementate în Codul de procedură penală.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>La pct (i) vor fi efectuate modificările propuse.</p> <p>La pct. (ii), Legea 75/2020 stabilește proceduri distincte decât cele prevăzute de Codul de procedură penală.</p>	

499.	<p>Ministerul Finanțelor</p> <p>La pct. 13, art. 18 din proiect, la textul „Serviciul poate renunța justificat, la orice etapă, să desfășoare procedura de control”, urmează a fi menționate temeiurile justificative de renunțare a procedurii de control, termenul „justificat” fiind unul general și neclar.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Aspectele privind reglementarea acestor aspect vor fi stabilite în cadrul legal secundar.</p>	
500.	<p>Centrul Național Anticorupție</p> <p>Art. 18</p> <p>La art. II pct. 13 din proiect stabilește o discreție excesivă Serviciului de a renunța la procedura de control. Astfel, sintagma ”renunță justificat” nu relevă suficient de clar și previzibil cazurile în care poate interveni ”renunțarea la procedura de control”, fapt care reprezintă un factor de risc, iar la aplicare să genereze riscuri de corupție. De asemenea, nu este clar la care tip de control (planificat sau cel inopinat) poate fi aplicabilă această normă.</p>	<p>Se acceptă prin excluderea propunerii de modificare</p>	
501.	<p>BC MAIB SA</p> <p>La art. 21 alin. (4) propunem să fie exclusă sintagma „iar cuvântul „calendaristice” se exclude”, deoarece în art. 21 alin. (4) din Legea nr.75/2020 nu este utilizat cuvântul „calendaristice”.</p>	<p>Se acceptă</p>	
502.	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare</p> <p>La Articolul II:</p> <p>Punctul 16, Articolul 26 alin. (2) lit. b), sintagma „lit. a), c), h) și i)” se substituie cu sintagma „lit. a), c) –h), i) și t)”.</p>	<p>Se acceptă prin introducerea entităților raportoare corespunzătoare.</p>	
503.	<p>Banca Națională a Moldovei</p> <p>Art. 34 alin. (3) – (5)</p>	<p>În lipsa unei propuneri de modificare, nu este clar care prevederi urmează a fi amendate.</p>	

	<p>De asemenea, tot cu referire la art. II din proiect, având în vedere prevederile art. 34 alin. (3) - (5), care prevăd dreptul și discreția exclusivă a BNM de a aplica anumite sancțiuni unor entități raportoare, atenționăm asupra prevederilor din Capitolul IV din Lege care induc concluzia posibilității Serviciului de a aplica aceste sancțiuni. Considerăm necesară revederea acestor prevederi, pentru asigurarea uniformizării cadrului legal și excluderii echivocului. Drept reper pot fi preluate prevederile corespunzătoare din proiectul de lege 406/2022, referit supra.</p>		
504.	<p>Banca Națională a Moldovei Având în vedere prevederile art. 34 alin. (3) – (5), care prevăd dreptul și discreția exclusivă a BNM de a aplica anumite sancțiuni unor entități raportoare, atenționăm asupra prevederilor din Capitolul IV din Lege care induc concluzia că și Serviciul este abilitat de a aplica aceste sancțiuni. Considerăm necesară revederea acestor prevederi, pentru asigurarea uniformizării cadrului legal și excluderii echivocului. Drept reper pot fi preluate prevederile corespunzătoare din proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative nr. unic 406/MF/BNM/2022 (modificările propuse la Capitolul IV din Legea nr. 75/2020).</p>	În lipsa unei argumentări sau propuneri de modificare, obiecția nu poate fi analizată.	
505.	<p>Banca Națională a Moldovei Considerăm necesară revizuirea modificării din pct. 19 aferent excluderii</p>	Se acceptă prin excluderea propunerii respective.	

	angajatului entității raportoare din lista subiecților care pot fi supuși sancțiunii.		
506.	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare</p> <p>Complementar, în vederea perfecționării cadrului normativ, în condițiile identificării de către CNPF a unor incertitudini în aplicare a normelor aferente procesului de sancționare a încălcărilor conexe spălării banilor și finanțării terorismului, CNPF consideră necesar a se interveni cu următoarele propuneri de amendare a Legii nr. 75/2020.a) La art. 34, propunem completarea cu următoarele alineate:</p> <p>”(11) Aplicarea sancțiunilor prevăzute la alin. (1) lit. c) și e) din prezenta lege nu este condiționată de existența unor alte sancțiuni anterioare.(6) Prin derogare de la prevederile art. 26, 27 și 28, comiterea de către entitățile raportoare prevăzute la art.4 alin.(1) lit. c), d), f) h) și t) din Legea nr.308/2017 sau de către alți subiecți supuși sancțiunii din cadrul acestor entități raportoare a oricăror încălcări ale prevederilor legislației cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului poate fi sancționată de către Comisia Națională a Pieței Financiare, cu oricare dintre sancțiunile prevăzute la alin.(1) din prezentul articol, ținând cont de prevederile alin.(2).(7) În aplicarea prevederilor alin.(6), sancțiunile prevăzute la alin.(1) lit.c) și d) pot fi dispuse ca sancțiuni complementare.”</p>	Se acceptă	
507.	Uniunea Avocaților	Se acceptă prin excluderea propunerii respective.	

	<p>Cu referire la propunerea de a exclude lit. d) art. 35, menționăm că aceasta nu ține cont de principiul răspunderii personale pentru faptele comise cu intenție, caz în care răspunderea și sancțiunea aplicată entităților raportoare pentru anumite încălcări datorate faptelor intenționate comise de persoanele investite cu atribuții de executare a Legii nr. 308/2017, precum ar fi angajatul entității raportoare abilitat cu funcții de asigurare a conformității politicilor și procedurilor cu cerințele legale privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, nu poate fi pusă pe seama entității raportoare. La evaluarea vinovăției și răspunderii pentru încălcările în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, există riscul că pentru anumite fapte, precum ar fi de exemplu omisiunea de a include anumite date în evidența tranzacțiilor, persoanelor expuse politic sau altă informație care trebuie păstrată, încălcarea obligației de confidențialitate, în lipsa calității de subiect al răspunderii al angajatului entității raportoare, să fie imposibilă identificarea altei persoane vinovate și aplicarea unei sancțiuni pentru încălcarea constatată.</p>		
508.	<p>Uniunea Avocaților Art. 35 lit. d) Cu referire la propunerea de a exclude lit. d) art. 35, menționăm că aceasta nu ține cont de principiul răspunderii personale pentru faptele comise cu intenție, caz în</p>	Se acceptă prin excluderea propunerii respective.	

	<p>care răspunderea și sancțiunea aplicată entităților raportoare pentru anumite încălcări datorate faptelor intenționate comise de persoanele investite cu atribuții de executare a Legii nr. 308/2017, precum ar fi angajatul entității raportoare abilitat cu funcții de asigurare a conformității politicilor și procedurilor cu cerințele legale privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, nu poate fi pusă pe seama entității raportoare. La evaluarea vinovăției și răspunderii pentru încălcările în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, există riscul că pentru anumite fapte, precum ar fi de exemplu omisiunea de a include anumite date în evidența tranzacțiilor, persoanelor expuse politic sau altă informație care trebuie păstrată, încălcarea obligației de confidențialitate, în lipsa calității de subiect al răspunderii al angajatului entității raportoare, să fie imposibilă identificarea altei persoane vinovate și aplicarea unei sancțiuni pentru încălcarea constatată.</p>		
509.	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare Punctul 22, Articolul 39 alin. (1) lit. a), sintagma „lit. c)” se substituie cu sintagma „lit. c), d), f), h) și t)” –entitățile raportoare din aria de supraveghere a CNPF potrivit proiectului de lege</p>	Se acceptă prin introducerea entităților raportoare corespunzătoare.	
510.	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare Punctele 24 – 45 din proiectul de lege, substituirea sintagmei „lit. a), c), h) și i)” cu sintagma „lit. a), c) –h), i) și t)”.</p>	Se acceptă prin introducerea entităților raportoare corespunzătoare.	

511.	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare La art. 37 alin. (1): - după cuvintele „încălcarea comisă și” se completează cu textul „în funcție de incidență”, - se completează cu lit. a¹) cu următorul conținut: „a¹) solicită respectarea necondiționată a cadrului normativ conex.”.</p>	<p>Nu se acceptă In cazurile de incidențe, se vor aplica prevederile privind individualizarea sancțiunilor Cu referire la solicitarea respectării cadrului normativ, aceasta este o obligație generală a subiecților legii.</p>	
512.	<p>Guvernul RM La art. II, referitor la art. 40 din Legea nr. 75/2020 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor, în vederea conformării la prevederile directivelor UE în domeniul AML și art. 35 al Legii nr. 308/2017, se propune completarea alin. (1) al acestuia cu următorul text: „dar nu mai mult decât mărimea dublă din valoarea beneficiului rezultat din încălcarea obligațiilor prevăzute de prezenta lege și Legea nr. 308/2017, în cazul în care beneficiul respectiv poate fi stabilit”.</p>	<p>Se acceptă</p>	
513.	<p>Uniunea Avocaților La articolul 40 din Legea nr. 75/2020 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor, în vederea conformării la prevederile directivelor UE în domeniul AML și art. 35 al Legii 308/2017, se propune completarea alineatului (1) al acestuia cu următorul text: „dar nu mai mult decât mărimea</p>		

	dublă din valoarea beneficiului rezultat din încălcarea obligațiilor prevăzute de prezenta lege și Legea nr. 308/2017, în cazul în care beneficiul respectiv poate fi stabilit”		
514.	<p>AMCHAM Art. 40 alin. (1) Articolul 40 în vigoare nu este pe deplin alineat la prevederile art. 35 alin. (2) lit. e), care stabilește că „(2) În cazul nerespectării prevederilor prezentei legi și ale actelor subordonate acestei legi, față de entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a)–l) sunt aplicate următoarele tipuri de sancțiuni: [...] e) sancțiuni pecuniare sub formă de amendă: – în mărime dublă din valoarea beneficiului rezultat din încălcarea obligațiilor prevăzute de prezenta lege, în cazul în care beneficiul respectiv poate fi stabilit, sau în mărimea echivalentului în lei al sumei de până la 1000000 de euro, calculat conform cursului oficial al leului moldovenesc la data comiterii încălcării.”. Aceeași regulă este prevăzută și în art. 59 alin. (1) lit. e) din Directiva (UE) 2015/849. Credem că respectiva regulă generală urmează a fi reflectată și în conținutul art. 40 alin. (1) din Legea nr. 75/2020.</p>	Se acceptă parțial	
515.	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare Art. 40 se completează cu alineatul (7) cu următorul cuprins: “(7) Organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare pot aplica sancțiunea sub formă</p>	Se acceptă	

	<p>de amendă până la cuantumul maxim al acesteia indiferent de numărul și tipul încălcărilor constatate în cadrul controlului, conform criteriilor generale de individualizare a sancțiunilor, în cazul când există suspiciuni pertinente că fapta materializată prin acțiune sau inacțiune a subiectului supus sancțiunii a fost asociată unor acțiuni de spălare a banilor, infracțiuni asociate acestora, acțiuni de finanțare a terorismului sau a proliferării armelor de distrugere în masă, în curs de pregătire, de tentativă, de realizare ori deja realizate. Pertinența suspiciunilor se stabilesc de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.”.</p>		
516.	<p>Banca Națională a Moldovei După art. 42, se introduce un articol nou în următoarea redacție: „Articolul 42¹. Încălcarea interdicțiilor privind relațiile de afaceri și tranzacțiile asociate activelor virtuale (1) Încălcarea interdicției de a deschide/ține conturi pentru/la prestatorii de servicii privind activele virtuale din alte state, clienților nerezidenți care efectuează tranzacții în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale din alte state, de a efectua tranzacții ocazionale în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale din alte state, precum și de a admite efectuarea tranzacțiilor pentru clienții rezidenți în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale autorizați în alte state cu un volum</p>	Se acceptă	

<p>ce depășește cumulativ echivalentul în lei a sumei de 50 mii lei/lunar, se sancționează cu:</p> <p>a) prescripție sau amendă de la 20000 de lei până la 50000 de lei aplicată persoanei cu funcție de răspundere, persoanei cu funcție de conducere de rang superior din cadrul entității raportoare;</p> <p>b) prescripție sau amendă de la 50000 de lei până la 1000000 de lei aplicată entității raportoare, alta decât cele prevăzute la art.4 alin.(1) lit.a), c)-h) și i) din Legea nr.308/2017;</p> <p>c) prescripție sau amendă de la 50000 de lei până la 5000000 de lei aplicată entității raportoare prevăzute la art.4 alin.(1) lit.a), c)-h) și i) din Legea nr.308/2017.</p> <p>(2) Aceeași faptă, dacă constituie încălcare gravă, se sancționează cu:</p> <p>a) amendă de la 50000 de lei până la echivalentul în lei al sumei de 1000000 de euro aplicată persoanei cu funcție de răspundere, persoanei cu funcție de conducere de rang superior din cadrul entității raportoare, alta decât cele prevăzute la art.4 alin.(1) lit.a), c)-h) și i) din Legea nr.308/2017;</p> <p>b) amendă de la 20000 de lei până la echivalentul în lei al sumei de 5000000 de euro aplicată angajatului entității raportoare prevăzute la art.4 alin.(1) lit.a), c)-h) și i) din Legea nr.308/2017;</p> <p>c) amendă de la 50000 de lei până la echivalentul în lei al sumei de 5000000 de euro aplicată persoanei cu funcție de</p>		
--	--	--

	<p>răspundere, persoanei cu funcție de conducere de rang superior din cadrul entității raportoare prevăzute la art.4 alin.(1) lit.a), c)-h) și i) din Legea nr.308/2017;</p> <p>d) amendă de la 1000000 de lei până la echivalentul în lei al sumei de 1000000 de euro sau până la 5% din cifra de afaceri anuală totală, dar nu mai mult de echivalentul în lei al sumei de 1000000 de euro, aplicată entității raportoare, alta decât cele prevăzute la art.4 alin.(1) lit.a), c)-h) și i) din Legea nr.308/2017;</p> <p>e) amendă de la 5000000 de lei până la echivalentul în lei al sumei de 5000000 de euro sau până la 10% din cifra de afaceri anuală totală, dar nu mai mult de echivalentul în lei al sumei de 5000000 de euro, aplicată entității raportoare prevăzute la art.4 alin.(1) lit.a), c)-h) și i) din Legea nr.308/2017.</p>		
517.	<p>Asociația Bancilor din Moldova Art. 51 Se propune: Ajustarea referinței la art. 11 alin. (3) din Legea 308/2017, specificată în redacția alin.(1), art. 51 al Legii. Argumentare: Norma din art. 51 stabilește sancțiuni pentru încălcările aferente raportării tranzacțiilor realizate în numerar, iar alineatul (1) face trimitere la art.11 alin. (3) al Legii 308/2017, în redacția proiectului, care se referă la tranzacțiile</p>	Se acceptă	

	prin virament. Astfel, este necesar de efectuat ajustările corespunzătoare		
518.	<p>AMCHAM Art. 51 alin. (1) Sugerăm ajustarea referinței la art. 11 alin. (3) din Legea nr. 308/2017, specificată în redacția alin. (1) al art. 51 din lege. Norma din art. 51 stabilește sancțiuni pentru încălcările aferente raportării tranzacțiilor realizate în numerar, iar alin. (1) face trimitere la art. 11 alin. (3) al Legii nr. 308/2017, în redacția proiectului, care se referă inclusiv la tranzacțiile prin virament. Astfel, ar fi oportun de efectuat ajustările corespunzătoare.</p>	Se acceptă	
519.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 63 Tot în contextul art. II din proiect, considerăm necesară revizuirea modificării din pct. 47 aferent excluderii textului „și juridice în conformitate cu legislația, precum și a informațiilor referitoare la cazurile identificate de introducere și/sau scoatere ilegală în/din țară a valorilor valutare” din art. 63 din Legea nr. 75/2020 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor, având în vedere cele menționate în pct. 6.4. de mai sus.</p>	Se acceptă	
520.	<p>Banca Națională a Moldovei Reevaluarea termenilor de implementare a noilor cerințe din proiect, în special, într-o perioadă mai scurtă, bunăoară pentru implementarea măsurilor de precauție față</p>	<p>Se acceptă parțial Pentru anumite prevederi, nu este relevant diminuarea termenului de implementare, deoarece este necesar elaborarea și aprobarea cadrului legal secundar.</p>	

	de clienți utilizând instrumentele de identificare la distanță sau aplicarea cerințelor de identificare a clienților Unităților de Schimb Valutar.		
521.	<p>Asociația Businessului European</p> <p>Ținând cont de indicarea unui singur termen pentru intrarea în vigoare a legii și a termenului acordat autorităților de reglementare, entitățile raportoare se pot afla într-o situație în care este imposibil să se respecte termenele de punere în aplicare a prevederilor Legii în special la adoptarea cerințelor care necesită a fi automatizate.</p> <p>Propunerea:</p> <p>(4) Entitățile prevăzute la art.15 din Legea nr. 308/2017, în termen de 4 luni de la data publicării prezentei legi, vor aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.</p>	Se acceptă parțial prin stabilirea unui termen de 6 luni.	
522.	<p>Asociația Bancilor din Moldova</p> <p>Art. IV.</p> <p>Se propune următoarea redacție a alin. (1):</p> <p>(1) Prezenta Lege intră în vigoare în termen de 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial.</p> <p>Comentarii:</p> <p>1. În practică, atunci când li se acordă aceeași perioadă de conformitate pentru unitățile raportoare și alte autorități de reglementare, unitățile raportoare ajung să fie nevoite să-și schimbe din nou reglementările interne după publicarea documentelor de reglementare secundare.</p>	Se acceptă	

	<p>Exemplu: Legea 308/2017 – a intrat în vigoare în februarie 2018 - a fost stabilită o perioadă de 6 luni pentru alinierea reglementărilor interne atât pentru entitățile raportoare, cât și pentru autoritățile de reglementare.</p> <p>Drept urmare, Regulamentul BNM 200/2018 a fost publicat în prima decada a lunii august 2018 și a intrat în vigoare la 23 august 2018. Acest lucru a necesitat eforturi semnificative din partea unităților raportoare pentru nu numai alinierea cadrului de reglementare, dar și să seteze echipamente și să formeze personalul.</p> <p>2. Din art. IV nu este clar la ce lege se face trimiterea și la ce unități raportoare se aplică.</p>		
523.	<p>BC FINCOMBANK SA</p> <p>Art. IV.</p> <p>În redacția prezentată nu este clar la ce lege se face trimiterea și la ce unități raportoare se aplică.</p> <p>În practică, atunci când li se acordă aceeași perioadă de conformitate pentru unitățile raportoare și alte autorități de reglementare, unitățile raportoare ajung să fie nevoite să-și schimbe din nou reglementările interne după publicarea documentelor de reglementare secundare.</p> <p>Exemplu: Legea 308/2017 – a intrat în vigoare în februarie 2018 - a fost stabilită o perioadă de 6 luni pentru alinierea reglementărilor interne atât pentru entitățile raportoare, cât și pentru autoritățile de reglementare.</p>	Se acceptă	

	<p>Drept urmare, Regulamentul BNM 200/2018 a fost publicat in prima decada a lunii august 2018 și a intrat în vigoare la 23 august 2018. Acest lucru a necesitat eforturi semnificative din partea unităților raportoare pentru nu numai alinierea cadrului de reglementare, dar și să seteze echipamente și să formeze personalul.</p>		
524.	<p>BC MAIB SA</p> <p>La art. IV al proiectului Legii:</p> <p>13.1. Considerăm necesară stabilirea unui termen de intrare a Legii în vigoare, de cel puțin 3 luni după publicarea în Monitorul Oficial. Propunerea reiese din faptul că, proiectul Legii stabilește unele reguli noi în privința raportării tranzacțiilor, fapt care necesită implementarea de către entități raportoare a unor dezvoltări în sistemul informațional, care să permită automatizarea procesului de raportare.</p> <p>13.2. Alin. (3), după sintagma “art. 15” propunem de completat cu sintagma “din Legea nr. 308/2017”, pentru a fi stabilit actul normativ aplicabil.</p> <p>13.3. La alin. (3), propunem de redus termenul preconizat pentru aducerea actelor normative ale organelor cu funcții de supraveghere, în concordanță cu Lege, de la 3 luni până la cel mult 2 luni. Propunerea este legată de faptul introducerii prin Lege a posibilității utilizării mijloacelor de identificare electronică, a serviciilor de încredere relevante sau a oricărui alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic. Deoarece reglementarea</p>	Se acceptă	

	<p>acestor procese de către organele cu funcții de supraveghere, va atrage întreprinderea de către entitatea raportoare a unor măsuri de ordin tehnic, de implementare a mijloacelor electronice respective, este necesară stabilirea unui termen rezonabil pentru implementare, după aprobarea și publicarea actelor normative respective.</p> <p>13.4. Alin. (4), după sintagma “art.4 alin. (1) și (6)” propunem de completat cu sintagma “din Legea nr.308/2017”, pentru a fi stabilit actul normativ aplicabil.</p>		
525.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. V Dispoziții finale Ținând cont de stabilirea aceluiași termen (6 luni) pentru intrarea în vigoare a legii și pentru aducerea actelor normative ale autorităților de reglementare în concordanță cu prezenta lege, entitățile raportoare se vor putea afla în imposibilitatea respectării termenelor de punere în aplicare a prevederilor Legii în special la aplicarea cerintelor care necesită a fi automatizate. Propunerea: (4) Entitățile prevăzute la art. 15 din Legea nr. 308/2017, în termen de 4 luni de la data publicării prezentei legi, vor aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.</p>	Se acceptă	
526.	<p>Ministerul Finanțelor Art. V Totodată, este de menționat faptul că art.56 alin. (1) din Legea nr.100/2017 cu</p>	Se acceptă	

	<p>privire la actele normative conchide că, actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării.</p> <p>La fel, în concordanță cu alin.(3) din același articol, intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată doar în cazul în care se urmărește protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, conformarea cadrului normativ hotărârilor Curții Constituționale, eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative ori dacă există alte circumstanțe obiective. Astfel, intrarea în vigoare a actului normativ la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova urmează a fi argumentată în nota informativă.</p>		
527.	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare</p> <p>Redacția propusă în proiectul de lege (după prima rundă de consultări) la art. V alin. (2) comportă riscul unui potențial vid legislativ –având în vedere că în perioada dintre publicarea modificărilor la Legea nr.308/2017 și, respectiv, la Legea nr. 75/2020 și data de 1 iulie 2023 redacția actuală a ambelor acte legislative, în speță, art. 4 alin. (1) din Legea nr.308/2017 nu va corespunde cu atribuțiile de supraveghere atât a CNPF, cât și a Băncii Naționale a Moldovei(a se vedea,spre exemplu, art.15</p>		

	alin. (1) lit. a) și lit. b) din Legea nr.308/2017, art. 38, art. 39 din Legea nr.75/2020). Mai mult, în contextul prenotat Banca Națională a Moldovei a elaborat un proiect de lege (număr unic 406/MF/BNM), care vine să coroboreze Legea nr.178/2020 pentru modificarea unor acte normative, cu Legea nr. 308/2017, în speță transferul de competențe aferente domeniilor asigurări și creditare nebancaară de la CNPF la BNM.		
528.	<p>Banca Națională a Moldovei</p> <p>La art.VI din proiect:</p> <p>1. Guvernul, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, va identifica și aloca mijloace financiare în scopul desfășurării de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în comun cu alte autorități de supraveghere a procesului de identificare și evaluare a riscurilor de SB/FT pe teritoriul Republicii Moldova care derivă din activitățile/tranzacțiile cu active virtuale, precum și pentru procurarea/crearea instrumentelor IT necesare pentru analiza și înțelegerea trasabilității tranzacțiilor cu acestea.</p>	<p>Nu se accepta</p> <p>În contextul prevederilor art. 6 alin. (8) este prevăzută obligația SPCSB, în comun cu organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, organele de drept și alte instituții competente, să organizeze, efectueze și actualizeze evaluarea riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului la nivel national, care include și evaluarea sectorială.</p> <p>De asemenea, menționăm că, la moment, Republica Moldova beneficiază de un proiect al OSCE în comun cu UNODC, care vizează de asemenea aspecte ce țin de evaluarea sectorului respectiv. Cu referire la soluțiile IT, de menționat că, art. 32 alin. (4) prevede că ”Finanțarea și asigurarea tehnico-materială a Serviciului trebuie să acopere costul estimativ al tuturor activităților sale, astfel încât acesta să exercite efectiv, eficient și plinar activitățile sale, inclusiv cele care țin de reprezentare și participare în cadrul organizațiilor internaționale de profil.”.</p>	
529.	<p>Banca Națională a Moldovei</p> <p>Propunem includerea unor dispoziții tranzitorii care vor reglementa situația</p>	<p>In lipsa unei formulări, nu poate fi examinata propunerea de modificare.</p>	

	conturilor deschise la data intrării în vigoare a legii (în cazul existenței acestor categorii de conturi), care cad sub incidența interdicțiilor propuse prin alineatele (4 ¹) și (4 ⁵) din art. 5.		
--	--	--	--